

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

————— Т. XVIII. —————

ВИДАВ ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

КОЛОМИЙКИ.

ТОМ II.

У ЛЬВОВІ, 1906.

—
Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Бедварського.

VII. П Р И Р О Д А.

1. Природні явища.

Вітер.

2636. Ой там, ой там за горою, та за високою,
Розвіяв ся буйний вітер, шумит осокою. (Тугань).
2637. Повій, повій, буйний вітре, повій поза гумно,
Розвесели мов серце, най ни ходжу сумно. (Пост.).
2638. а) Повій вітре буйнесенький, відки я тя прошу,
Розвій тугу, розвій тугу, що на серцю ношу.
Повій вітре за гори, відки тя ждаю,
А то в тої сторони, де милого маю. (Зал. ст. 194).
2639. б) Повій, вітре, повій буйний, вітки я ждаю,
Повій з тої сторононьки, де я любка маю. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 347, ч. 549 і IV, ст. 515, ч. 126. — Врабель
ст. 14, ч. 40.

Вода.

2640. Зашуміли води, броди, зелененькі гаї,
Вилетіла зазуленька у далекі краї.
Перестаньте води, броди, на тот час шуміти,
Та як буде зазуленька до дому летіти.
(Гол. II, ст. 251, ч. 24).

Дош.

2641. Ой заржи, коню, заржи, а в нові пасічи,
Ой чорна хмара стала, дрібний дощик січе. (Пісочна).

2642. Не йди, дождже, не йди дождже, в'лєє роса впасти,
Борони ми, милий Боже, любка від напасти. (Кропив. Н.).
2643. Дощик іде, роса паде, чи чуєш ти, тату ?
Якась біда посвистує поїд нашу хату. (Григорів).

Звізди.

2644. Коби була¹⁾ така красна, як та зоря²⁾ ясна,
Світила би день і нічку³⁾, ніколиб⁴⁾ не згасла.
Коби була така красна, як та зоря ясна,
Світила би знаю кому, ніколиб не згасла. (Буцнів).
Пасічна: 1) Ой коби я. 2) Як зоренька. 3) На все поле.
4) Ніколи.
Пор. Купчанко, ст. 397, ч. 35. — Кол. ст. 51, 23—24.
2645. Світи, зоре, на всьо поле, заки місяць зійде,
Чей се милий догадає тай до мене прийде. (Коропець).
Пор. Сал. ст. 26, ч. 25, 1.
2646. Ой упала звізда в неба, та упала ясна,
Та на того подвіренько, де дівчина красна. (Іванівці).
Пор. Гол. IV, ст. 471, ч. 200, другий мушкет.
2647. Ой упала звізда¹⁾ в неба тай упало штири,
Та на того подвіренько, де парубки пили²⁾. (Іванівці).
Волчів: 1) Дзвезда. 2) Де сі хлопці били.
Пор. Гол. IV, ст. 471, ч. 201. — Кол. ст. 78, 431—432.
2648. а) Ой упала звізда в неба тай розсипала ся,
Пішла мила на водицю, закосичила ся. (Тухля).
2649. б) Ой упала¹⁾ звізда в неба тай розсипала ся,
А дівчина²⁾ підіймила³⁾ тай затикала ся⁴⁾. (Гомогі, Григорів).
Івачів: 1) А як впала. — Кульчиці: 2) А Марині. 3) Позбирала.
4) Зараз віддала сі. — Наг.: 4) Тай підтикала сі. — Іванівці: 3) Позбирала.
Пор. Кол. ст. 51, 21—22.
2650. в) Ни жури сі ти, Крихівче, чому Марця красна,
Коло неї вчора рано впала зоря ясна.
Як литіла зоря в неба тай розсипала сі,
Марця зорю позбирала тай замаїла сі. (Любеля).
Пор. Кольберг, III, ст. 61, ч. 562—563.
2651. г) Не дивуй сі, не дивуй сі, чого Марта красна,
Перед нею вчора рано впала зоря ясна.
Ой упала, ой упала, тай розсипала сі,
Марта встала, позбирала, тай затикала сі. (Івачів).
Пор. Гол. II, ст. 262, ч. 87. — Сал. ст. 6, ч. 29.

2652. д) Ой упала зізізда з неба, поросипала си,
Дівчиночка позбирала тай затикала си.
Ой не падай, зізіздо, з неба, тай не росипай си,
Тай не збирай, дівчиночко, тай не затикай си. (Топорівці).
2653. е) Ой упала зізізда з неба тай розсинала сі,
А дівчина позбирала, закосичила сі.
Ой упала зізізда з неба тай золотий клубок,
Та на того подвіречко, де файний парубок. (Жураки, Волосів)
Пор. Кол. ст. 78, ч. 429.
2654. ж) Ой злетіла зізізда з неба, тай золота стрівка,
Та на того подвіречко, та де файна дівка.
Тай злетіла зізізда з неба тай золотий клубок,
Та на того подвіречко, де файний парубок. (Крехівці).
2655. Ой упала зізізда з неба тай золотий клубок;
Ой у тої Іванити, душа не парубок.
Ой упала зізізда з неба, золота ключина;
Але в тої Николити душа не дівчина. (Топорівці).
2656. Ой упала зізізда з неба, золота ключина,
Та на того подвіречко, де файна дівчина. (Миловане, Товмач).

Місяць.

2657. Ой засьвіти, місяченьку, най сі видно буде,
Най я виджу, з ким я сиджу, чи подобно буде. (Ів. Бурчак).
2658. Ой засьвіти, місяченьку, засьвіти, засьвіти!
Та на тоті полонини, на хорощі цьвіти!
(Гол. II, ст. 263, ч. 90).
2659. Ай засьвіти, місяченьку, по полю, по доли,
Най виберу пшеничейку¹⁾ із того коколю²⁾. (Волоснянка).
Скобичівка: 1) Пшениченьку. 2) З куколю, куколю.
Пор. Гол. II, ст. 318, ч. 395.
2660. Ой засьвіти, місяченьку, в зилену діброву,
Йвановецьким дівчатонькам, як ідут до дому. (Іванівці).
2661. Ой засьвіти, місяченьку, високо, не низько,
Є у мене соколятко далеко, не близько.
(Гол. II, ст. 420, ч. 522).
2662. а) Ой місяцю¹⁾, місяченьку і ти²⁾ зоре ясна,
Засьвіти ми на подвіре³⁾, де дівчина красна. (Біла).
Іванівці: 1) Ой засьвіти. 2) Тай ти. 3) Та на того подвірешко.
Пор. Де-Волянъ, ст. 56.

2663. б) Ой засьвіти, місяченьку, тай ти зоре ясна,
Перед тими воротами, де дівчина красна.
Ой засьвіти, місяченьку, тими долинами,
Куда іде мій миленький на ніч із волами. (Зал. ст. 200).
Пор. Гол. II, ст. 341, ч. 516.
2664. Ой роздвій св¹⁾, місяченьку, на дві половині:
Одна св²⁾ миленькому, а другая³⁾ мині. (Охрим.).
Вільки Мазов.: 1) Сьвіти мені 2) Одну йому. 3) А другу.
Пор. Зал. ст. 188. — Гол. II, ст. 310, ч. 349.
2665. Гей, засьвіти, місяченьку, з Загіря, з Загіря,
Ой час же нам, братя наші, з за стіля, з за стіля.
Та чей-же нам місяченько засьвіти, засьвіти;
Та чей-же нас та й пречнста вістріти, вістріти.
(Гол. IV, ст. 539, ч. 7).
2666. Ой місяцю, місяченьку, місяченьку князю!
Скажи мені щиру правду, із ким я ся звязу?
(Гол. II, ст. 262, ч. 83).
2667. Ой місяцю, місяченьку, зайді за комору,
Най я собі з своїм милим²⁾ трохи поговору. (Віла).
Іванівці: 1) Най я з своїм милесеньким.
Пор. Зал. ст. 200 і Гол. II, ст. 330, ч. 462, перший куплет. —
Сал. ст. 4, ч. 20, 1.
2668. Ой не св¹⁾, місяченьку²⁾, нікому³⁾, нікому,
Лишень⁴⁾ йому миленькому, як іде⁵⁾ до дому. (Хотінь).
Вільки Маз.: 1) Ой місяцю. — Кропивник Новий: 2) Місячану.
3) Не св¹⁾. — Михайловичі: 4) Тільки. 5) Піде.
Пор. Зал. ст. 200 і Гол. II, ст. 320, ч. 462, другий куплет. —
Кол. ст. 116, 1561.
2669. Ой не св¹⁾, місяченьку, нікому, нікому,
Лише йому миленькому, як іде до дому!
Сьвіти ему, місяченьку, сьвіти до півночи,
Нехай хутко приїдзас, бо виплачу очи!
Сьвіти ему, місяченьку, сьвіти і зорями,
Ой як буде мій миленький їхати горами!
(Гол. II, ст. 352, ч. 573).
2670. Ой не св¹⁾, місяченьку, св¹⁾ мені сонце,
Хоч ти мене вірно любиш, я тебе не конче. (Желдець).
2671. Ой не св¹⁾, місяченьку, заступила хмара,
Нема мого миленького, не пустила мама.
Чорна хмара розійде сі, ясний місяць зійде,
Їго мати ляже спати, він до мене прийде. (Желдець).

Роса.

2672. За нашили воротами пощибана роса,
Пощибала дівчинонька, як ходила боса. (Жур).

Сніг.

2673. Ой соколи, соколоньку, пович мені ніжок,
Відвідати за дівчину, заким не впав сніжок. (Пасічна).
2674. За горами сніги впали, а я в капелюсі,
А я собі погуляю, як богач в кожусі.
За горами сніги впали, аж се гори здули,
А мій тато плачут в коршиі, аж се роздегнули. (О. Коцан.)

Сонце.

2675. Коби знало ой сонінько, як добре робити,
Оно би сі не квапило швидко заходити.
А сонінько ой гадає, що сі гірко робит,
Та оно сі поквапує, швиденько заходит. (Волосів).
2676. Ой коби то¹⁾ сонце знало, як мені тяженько,
Тоби воно²⁾ заходило за гору живенько³⁾.
Ой коби то⁴⁾ сонце знало, як мині, як мині⁵⁾,
Тоби воно⁶⁾ заходило в єдніі⁷⁾ годиві. (Біла).
- Іванівці: 1) Ти. 2) Ой то ти би. 3) Борвенько. 4) Ой як би ти.
5) Та як мині ниві. 6) Ой то ти би. 7) В чотверті.

2. З е м л я.**Гаї.**

2677. Ой гаю мій зелененький, ой гаю, мій гаю,
Ой як я тя вирубаю, деж я ся сховаю? (Хогінь).
2678. Ой гаю наш¹⁾ зелененький, гаю наш тешенький¹⁾,
Нема твого соловія, токус так сумнений. (Коропець).
Журів: 1) Мій. 2) Зелененький.
2679. Ей гаю мій вилиненький, яке в тебе прутья,
А хтош тебе вирубайн, мене больт руки.
А я гаю ни рубаю, тільки конарики,
А я любка ни любила, тільки кучирики. (Сгр.).

Гори.

2680. Коби мені не тот вершок і не тот гора,
Добро би ми позирати до того сокола.
(Гол. IV, ст. 492, ч. 30).

- 2681. Ой ти горо високая, хто тя буде орав,
Штири воли в полонині, милий захоровав. (Кропив. Н.).
- 2682. Я у горах не бувала, я гори не знала,
Тепер я си молоденька в пусті гори впала. (Кропив. Н.).
- 2683. А ви гори високії, позападайте сі,
Тай на мої білі ноги не сподівайте сі. (Невід.).
- 2684. Гори мої високії, бивайте здорові,
Та най у вас пробивають кавки та ворони!
(Гол. II, ст. 408, ч. 762).
Пор. Мат. V, ст. 123, ч. 76.
- 2685. Гори мої високії, мушу вас лишити,
Волів би-м був у вас гнити, як в чужині жити.
(Гол. II, ст. 252, ч. 26).
- 2686. Звідти гора, звідци друга, сьвіта не видати,
Межи тими гороньками треба пропадати.
Звідти гора, звідци друга, меже ними кладка,
Переносив Івасенько до Марисі ябка. (Біла).
Пор. Коломийки, I, ч. 1110.

Ліси.

- 2687. Ой лісова долинонька, лісова долина,
Та най по ній біси ходят, не моя дівчина. (Невід.).
- 2688. Ой ішов я, пане брате, з того бутиночка,
За нами сі похилила густа ялиночка.
За нами сі похилила, до землі впадала;
Котра дівка ворожила, та сі не віддала. (Волосів).

Майдан.

- 2689. Ой піду я на майдан, тай на майданицю,
А там біда волохата тьггни колісницю. (Кяг.).

Полонини.

- 2690. Ой ходив я тай учора, ой ходив я нині,
А ни міг я ізходити краю полонині. (Ж. Павлі, ст. 195).
- 2691. Ой зелена полонина, зелена, зелена,
По три шори буковина на ній посаджена. (Волосянка).
- 2692. Яке с тої полонинки студеньке віс!
Та прихили своє личко, най мов загрів.
(Гол. IV, ст. 452, ч. 65).
- 2693. Ой зелена полонина з вітром говорила:
Подуй вітре холоднейкий, чей бим ся розвила. (Волосянка).

2694. Ой висока полонина з вітром говорила,
Коби мене розорати, жито-бим родила.
(Гол. II, ст. 621, ч. 32).
Пор. Врабель, ст. 264, ч. 752.
2695. Ой з теплої полонини вітер намагає,
Люби, любко, кого хочіш, най Біг помагає. (Невід.)
2696. Ой во онтій полонині велике зілійко;
А то мнї, білявчино, велике звілійко¹⁾. (Волосянка).
1) Звіле — веселість.
2697. В полонині добре мнї, голубки несут ся;
Часом душа невинная, люде набрешут ся. (Волосянка).
2698. Кой биваю в полонині, то хожу, то стану,
В полонинці лю жинтицю, їм сир та сметану.
(Гол. II, ст. 455, ч. 695).
2699. Попід тоті полонинки будують будинки;
Ни мала я сего літа веселі днинки. (Чорні Ослави).
2700. Ой піду я в полонину, та в полониночку,
Чи не обдер буйний вітер мою калиночку. (Розлуче).
Пор. Сам. ст. 14, ч. 79, 2.
2701. Ой ходімо в полонину, та в полониночку,
Чи не звалив буйний вітер нашу колибочку?
(Гол. II, ст. 307, ч. 333).
2702. Ой піду я в полонину по зелене сіно,
В полонині при долині сонінько би гріло. (Розлуче).
2703. а) Ой піду я в полонину на зелене сіно,
Полонинку не перейду, бо сонечко сіло.
(Гол. II, ст. 356, ч. 593).
2704. б) Ой ішов я в полонину по зелене сіно,
Як ем війшов на долину, то вже сонце сіло. (Чорні Ослави).
2705. в) Піду же я в полонину по зелене сіно,
В полонині при долині там сонелько сіло;
Ще мені ся, посестрице, таке не здавало,
Аби мені в полонині сонце спочивало.
(Гол. II, ст. 252, ч. 31).
2706. Ой завуле сивенькая, позач жи ми ніжок,
Най полину в полонину, поки не впав сніжок. (М. Яцків.)
Пор. висше ч. 2673. — Сам. ст. 14, ч. 77, 2.
2707. Ой я піду в полонину, тай позазираю,
Чи не вийшла моя мила з зеленого гаю. (Кропив. Н.).

2708. Понад саму полонинку густенькі темеї;
То ми любо позирати до неї, до неї.
(Гол. II, ст. 456, ч. 701.)
2709. Ой ішов я в полонини, ой ішов я в поля,
Наломив я кукурудзків, кілька моя воля. (Орелець).
2710. Видко мого миленького кінець полонинки,
Як розчесав жовту косу аж до реченички.
(Гол. II, ст. 458, ч. 710.)
2711. Ой пішла я в полонину, надибала джуса,
Посадила на пеньок, підкрутила вуса. (Кривка).
2712. А я піду в полонину, та стану гадати,
У котрої білявочки пічку почувати? (Волосянка).
2713. Ой як не мож в полонину заїхати возом,
То так не мож до шилої перейти моровом. (Розлуче).
2714. В полонині, в полонині, в полонині сиджу,
Тогда серцю відвологне, як тя, душко, виджу. (Волосянка).
2715. Ладно мнї в полонині, в полонині сижу,
Що на мила дома робит, я то вшитко вижу.
(Гол. II, ст. 456, ч. 702.)
2716. В полонині, в полонині, в полонині сиджу,
А мій милий фіглі строїт, а я усе виджу. (Кривка).
2717. Пішло бідня в полонинку, наказує менї:
От так бис ся справувала, як я в полонині!
Ой він менї наказує все ластівочками,
А я єму відсилаю перепеличками.
(Гол. II, ст. 363, ч. 625 і 626.)
2718. Коли тя ся сподівати, любцю, с полонинки?
Коли буде вечеріти по під буковинки!
(Гол. II, ст. 458, ч. 711.)
2719. Колиж ті сі надїяти, серце, в полонини?
Та як буде опадати листок в буковини.
Та як буде опадати, пішлю ти квіточку,
Надїй мї сі, файна любко, рано в суботочку.
Надїй мї сі, файна любко, світої недїлі,
Принесу ти за кресанев на віночок віле.
Ой принїс я тото віле, тай зачав давати,
Ой приходе два ледїні любку й обїймати.

Почекайте, ледіники, най я вам щось скажу,
 Най вітегну пістолетко, най вас опережу.
 Най вітегну пістолетко, най вітегну крешу,
 Тож я вас сі запитаю, ци се любка ваша. (Тулумів).

2720. Не бояв сі голий дожджу, а мокрий розбою,
 Сідай, любко, на коника, поїдеш во мною.
 Сідай, любко, на коника, а я на кобилу,
 Та поїдем, файна любко, аж у полонину. (М. Яцків).

2721. Та ти сідай на коника, а я на кобилу
 Поїдемо в чисте поле через полонину.
 Ой приїдем в полонину, тай там я загину,
 Скажу собі посадити в головах калину.
 Будут пташки прилітати, ту калинку їсти,
 Будут мені від родини приносити вісти. (Орелець).
 Пор. в 2—3 куплетом: Гол. II, ст. 308, ч. 339. — Сал. ст. 15,
 ч. 88.

2722. Ой дину, дину, дину, через полонину.
 Через кого варно гнв? Через білявину. (Волосянка).

Поляни.

2723. Ой поляно, поляночко, люде тя скосили,
 А на мене молодого неславу зложили. (Нагуєвичі).

Царинки.

2724. Ой я ввійшов на царину, царина нівроку,
 А я не знав за царину аж до сего року. (Гвоздець).

З. Р о с т и н и.

Барвінок.

А.

2725. Вчора була виділенька, нині пониділок,
 Посіяли дівка руту, вродив сі барвінок. (Ожомля).
2726. Ой чий же то садок, садок зацвив так біленько?
 Постелив ся барвіночок по землі низенько. (Хотінь).
2727. Ой стелит сі барвіночок в лісі по дорогах,
 Волів би сі постелити дівкам по головах. (Явче).
2728. Ой по-під гай зелененький ходит мій миленький
 Тай збирає на віночок барвінок дрібненький. (Голгочі).

2729. Вчєра була недїленька, нинї понедїлок
Найшала-м си козаченька косити барвінок.
Коси, коси, козаченьку, великі покоси,
Буду мати на недїлю затикати коси. (Охрив).
2730. а) Ой коби я, Боже, знала, же не буду в вінку,
Я би тебе не полола, крущастий барвінку.
Я би тебе не полола і не поливала,
Я би в своїм огородї поля не псувала. (Мшанець, З.).
2731. б) Ой як би¹⁾ я була знала, що не буду в вінку,
Була бим ті не садила, дзелений барвінку.
Була бим ті не садила тай не підливала,
Я на тебе, барвіночку, всю надїю мала²⁾. (Волосів).
Жураки: 1) Ой коби. 2) Була бим си коновками ручки не зривала.
Пор. Кол. ст. 133, 1611—1614.

Бразилїя.

2732. Попід гору високою ростє бразилїя,
Таки піду до милої, лиш прийде недїля. (Коропець).
Пор. Сам. ст. 7, ч. 39, 1.
2733. Я посїю бразилїю нижи бураками,
То найліпша білявина нижи парібками. (Кропив. Н.).

Васильок.

2734. Ой василю, василику, люблю ті пахати,
Та роди сі, василику; коло мої хати. (Жураки).
2735. У мойому городочку ростє васильочок,
А то йому миленькому буде на віночок. (Хотїнь).

Дуб.

2736. Не стій, дубе, край дороги, лихо тобі буде,
Гилє наш зеленьке, обрубаят люде.
(Гол. II, ст. 251, ч. 21).
2737. Сухий дубе, сухий дубе, нічо с те ни буде,
А із мене колясочка мальована¹⁾ буде.
Колясочка мальована, коник вороженький,
А як піду, поїхаю, гіркий²⁾ молоденький. (Підазахарч).
1) Вар.: 1) Березочки колясочка. 2) Козак.
Пор. Гол. II, ст. 233, ч. 32. — Кольберг, III, ст. 16, ч. 62—63.
2738. а) Ей дуби¹⁾ мій зилиненький, маю в тобі²⁾ гатку,
Мушу я ті порубати³⁾ милому⁴⁾ на клатку. (Жур).
Хотїнь: 1) Дубку. 2) Таку. 3) Вирубаю, подарую. — Нагуевичі:
4) Миленький.
Пор. Де-Волланъ, ст. 69. — Кол. ст. 108, 1255.

2739. б) Не стій, дубе, край дороги, я ти скажу гадку,
Скажу я те вирубати дівчині на кладку.
Скажу я те вирубати, й тебе положити,
Щоби було до дівчини ближенько ходити. (П. Ст. Б.)

2740. в) Ой ти, дубе, край дороги, маю в тобі гадку,
Мушу я ті підрубати дівчині на кладку.
Мушу я ті підрубати тай переложити,
Щоби мала дівчинонька по воду ходити. (Дусанів.)

2741. г) Ой дубочку россохатий, маю на тя гадку,
Гадаю тя порубати миленькій на хатку.
Гадаю тя порубати тай помітувати,
А із тебе своїй милій хатку збудувати.

(Гол. II, ст. 618, ч. 12).

Пор. Гол. II, ст. 251, ч. 22. — Купчанко, ст. 404, ч. 56. —
Кольберг, III, ст. 61, ч. 565—566.

2742. Ой як ми се тай любили, сухі дуби цвили.
А як ми се перестали, сирі повсихали. (Григорів.)

Пор. Сам. ст. 12, ч. 67, 2. — Вратель, ст. 127, ч. 403. —
Де-Волманъ, ст. 27. — Мат. V, ст. 115, ч. 26.

Зіле.

2743. Солодка ма, білявчино, ти мій солодчику,
То будеме зіля рвати в вашім городчику.
Ай будеме віля рвати, город городити,
Ай будеме, солодчику, а вільом говорити. (Волосянка.)

Калина.

2744. а) Ты червоная калино, чого в лузі стоєш?
Та ци ягід ти жалуєш, ци ся сушу боєш?
Та бо ягід не жалую, ни ся сушу бою,
Та я стала та думаю, чим зацвити маю.
Та бо зацвину червоно, мене люди знають,
Та ни червоні каливі гіля обламають. (Дядьова.)

2745. б) Ой калино¹⁾, калиночко²⁾, чо ти³⁾ в лузі⁴⁾ стоїши?
Чи ти сонці⁵⁾ візираєш, чи дощу⁶⁾ сі бойши?
Я⁷⁾ сонінька візираю, дощу сі не⁸⁾ бою,
Де мні⁹⁾ мамка¹⁰⁾ породила, там собі постою¹¹⁾. (М. Яцків.)

Волосів: 1) Калиночко. 2) Малиночко. 3) Чого. 4) Чи сонічка.
6) Вітру. 11) Там я собі стою. — Жураки: 1) Калинонько. 2) Малинонько. 3) Чого. 4) В лісі. 5) Ци соненька. 7) Ой. — Волосянка: 3) Калинице. 3) Чого. 5) Чи сонічка. 6) Вітру. 7) Не. 8) Ни ся вітру. 9) Де я. 10) Мати. — Кропивник Нов.: 5) Ци сонінька. 6) Вітру. 8) Вітру ся не. 10) Як ни мама. 11) Так молода стою.

Пор. Гол. IV, ст. 486, ч. 6 — Сам. ст. 51, ч. 174. — Вратель, ст. 83, ч. 274. — Мат. V, ст. 126, ч. 96. — Кол. ст. 51.

2746. а) Ой зацвила калиночка¹⁾ недалеко хреста,
А я пішла, наломала²⁾, до дому принесла. (Гвід, Григор., Хотінь).
Вовків: 1) Калинонька. 2) А дівчина виломала.
2747. б) Ой зацвила калинонька недалеко хреста,
А я пішла, наломила, до дому принесла.
Подиви сі, мамуненько, який цвіт біленький!
Котрий хлопець чорнобривий, то той мій миленький. (Пасічна).
2748. Ни сама, ни сама¹⁾ калину ломала,
Ломав милий чорнобривий²⁾, я му пригнула³⁾. (Нивці).
Вільки Мав.: 1) Не сама я, не сама я. 2) Ломав її мій миленький.
3) Помагала.
2749. Я калину ломлю, ломлю, на калині стою,
Не зрадь же мя, калинонько, бо ся зради бою. (Пристань).
2750. Ой калино, калиночко, чомус не зродила?
Була зима студененька, тай ні зморозила! (М. Яцків).
Пор. Ж. Павли, ст. 166. — Гол. II, ст. 251, ч. 23 і ст. 425,
ч. 546.

Коноплі.

2751. Ой виліз я з конопель, взяв ся за під боки:
Подивіт ся, дівчатонька, який я високий. (Біла).

Липа.

2752. Стоїт липа над водою, липко-ж моя, липко!
Всі дівчата на гуляню, а мої не видко. (Коропець).
Пор. Коломийки, I, ч. 1259. — Сал. ст. 9, ч. 49, 1. — Кол. ст.
107, ч. 1245.

Ліщина.

2753. Ой шуміла ліщинонька від вітру буйного,
А ще буде раз шуміти від голосу мого. (Коропець).
Пор. Коломийки, I, ч. 1618. — Кол. ст. 159, ч. 1952 і ст. 168, ч. 4.
2754. Ба чому ти, ліщанице, така не вродлива?
Зима була студененька, мене зморозила.
(Гол. II, ст. 425, ч. 546).
Пор. Гол. II, ст. 251, ч. 23. — Пор. вше ч. 2750.

Меліса.

2755. Ой у моїм городочку зацвила меліса,
Ой не піду до милого, бо сі бою лиса. (Нагуєвичі).

Ожини.

2756. По під тоті полонини зродили ожини,
Тож то ми сі сподобали очинька в дівчині. (Чорні Ослави).

Отава.

2757. Ой я йшов горі лугом, тай горі лугами,
Та шуміла отавина мені під ногами. (Кропив. Н.).

Пшениця.

2758. Ой сіялам пшеничню на високім мосьці:
Рости, рости пшеничино, підеш перед госьці. (Дядьова).
2759. Ей дуйна-ж, моя дуйна, пшениченька буйна,
А я би іще радніща, як би ще буйніща. (Іванівці).

Розмайрин.

2760. а) По під гаєм зелененьким ходи мій миленький,
Та збирає на неділю розмайрин дрібненький.
На що тобі, мій миленький, розмайрин дрібненький?
На неділю за капелюх, бо я молоденький. (Івачів).
Пор. Кольберг, III, ст. 60, ч. 556.
2761. б) Ой по під гай зелененький ходит мій миленький,
Та збирає за капелюх розмай зелененький.
На що тобі, мій синочку, того розмайочку?
Ти не знаєш, моя мамко, що за головочку. (М. Яцків).
2762. в) Ой по під гай зелененький ходит¹⁾ мій миленький,
Заложив си²⁾ за капелюх розмарин дрібненький³⁾.
На що тобі, мій миленький, розмаю з під гаю⁴⁾,
Я для тебе⁵⁾ на неділю⁶⁾ дві пави⁷⁾ тримаю. (Рудно).
Постоїліва: 1) Ходив. 2) Збирав собі. 3) Розмай зелененький.
4) Розмаю. 5) Коли я ти. 7) Цвіточку. — Дусанів: 2) Тай збирає.
3) Розмай двелененький. 4) Із гаю розмаю. 5) Коли я ти. 6) За капе-
люх. 7) Квіточку. — Тустань: 2) Та збирає. — Біліньский: 2) Зат-
кав си. 3) Розмай зелененький. — Гвізд: Та збирає. 3) За крисаню
розмай двелененький. В останніх трьох варіантах приходять тільки пер-
ший куплет. — Лишиця Горішна (другий куплет):
Ой не ходи та до гаю, не ломи розмаю
Ой бо я ти на неділю квіточку тримаю.
Пор. Гол. IV, ст. 460, ч. 126. — Кол. ст. 102—103, ч. 1061.
2763. г) По під гаєм зелененьким ходив мій миленький,
Що виломи, то затикне розмай зелененький.
На що-ж тобі, мій миленький, глядіти розмаю,
Я для тебе молодого калину тримаю. (Нивиці).
2764. д) Ой по під гай зелененький, ходит мій миленький
Тай збирає за капелюх розмай зелененький.
На що тобі, мій миленький, розмаю, розмаю,
Як ся будеш жинитоньки, я ти назбираю¹⁾. (Іванівці).
Нагуєвичі: 1) А я тобі капелюшок вільничом умаю.

Рожь.

2765. Ой я рожі не садила і не підливала,
Сама ми сі красна рожь в саду виховала.
Ой я рожі не садила, сама рожі сходит,
А я хлопці не чарую, сам до мене ходит. (Желдець).

Росада.

2766. Я с переду, я с переду, а Мариська в залу,
А Мариська в середині продає росаду. (Пятничани).

Рута.

2767. Сію руту, сію руту, руту підливаю,
Росте рута зелененька, на вінок стоваю. (Хотінь).
2768. А я руту ни сіяла, ані поливала¹⁾,
Рута така походила²⁾, аж повильгала. (Михайловичі).
Кульчиці: 1) Підливала. 2) Красна зійшла.
2769. а) Руту моя зелененька, руту моя дрібна,
Стоваю тя на неділю, будеш ми потрібна.
Рутко-ж моя зелененька, рутко-ж моя яра,
Стоваю тя на неділю, але ще не заря. (Денісів).
2770. б) Руту моя зелененька, руту моя дрібна,
Викину тя із косоньки, бос ми не потрібна. (Хотінь).

Садовина.

2771. Нема тої садовини, що я ї садила,
Видоптали парубоньки, що я їх любила. (Острів).
2772. Ой виїду я на дорогу, ой Божи мій, Божи,
Садовина як виноград, червона як рожь. (Голгочі).
2773. Моя душко солодонька, я за тебе гину,
Ой шчо тебе не видати черес садовину. (Кроп. Н.).

Татарка.

2774. Там на горі, на високі, зацвила татарка,
А Васильцьо і Касуне, то си єдна парка. (Іванівці).

Трава.

2775. Ей підемо, пани брати, в вишневий садочок,
Тамка трава зилненька лиш по поясочок. (Яв.).
2776. Ой діна-ж моя, діна, діна-ж моя, дайна,
Куда любка походила, туди трава файна.
Куда мила походила, давінком подзвонила,
Туди трава як отава, барвінком зацвила. (Вікторів).

Трида.

2777. А у моїм городочку та зацвила трида,
Такого-и си полюбила, шчо всім дівкам кривда. (Кропив. Н.).

Чічки.

2778. Ой поїхав мій миленький тай у дорожічку,
Забудам му наказати за рожеву чічку. (Чорні Ослави).

Явір.

2779. А у поли керничина, в ній вода не чиста,
Нападало з яворика зеленого листа. (Угринів Дол.).
Сей куплет творить звичайно початок окремої пісні.
Пор. Кольберг III, ст. 18, ч. 86—87. — Враль, ст. 219 ч. 624.
— Де-Волганъ, ст. 122. — Мат. V, ст. 112, ч. 10.

Б.

2780. Ой із гори на долину тай на долиноньку,
Похилив сі дуб на дуба, зломив калиноньку. (Войналів).
2781. Ой ти дуб, ой ти дуб, а я березонька,
С тебе, дуби, ніц не буди, з мени колисонька¹). (Жур.).
Желдець: 1) Коновойка.
2782. а) Ой могила, пане брате, могила, могила,
Коби її розкопати, жито би вродила. (Нагуєвці).
Пор. вище ч. 2694.
2783. б) Ой могила, тай могила з вітром говорила:
Коби мене розорали, жито би вродила.
Коби мене розорали, розкоренували,
Ой жито би посіяли, пшеницю збирали.
Ой жито би посіяли, пшеницю збирали,
Тай на мниі на могилі, два стоги поклали. (Чортовець).
2784. Вчора була неділейка¹), а днесь²) понеділок,
Посіяла мати жито, вродив ся барвінок.
Барвіночку зеленейкий, тос по житі зійшов,
Парібочку молодейкий, тос на бідку прийшов. (Боберка).
Дусанів: 1) Неділенька. 2) Нині. (Без другого куплета).
Пор. вище ч. 2725.
2785. Кукурудза не доруза, гарбуз николайко,
А дівчина чорнобрива, хлопець підсвистайко. (Іванівці).
2786. Ой не ходи попід хату, не дочки лілії,
Бо лілію-и посадила своїй компанії.
Ой не ходи попід хату і не дочки тої,
Бо я тою посадила тай для братової. (Охрим.).

2787. Ой ліщина говорила, калина казала,
Що дівчина за парубком сїм раз умлівала. (Скобичівка).
2788. Ой за гайом брала льон, брала конопельки,
Ой нічо ї не в голові, ой по витребеньки.
Ой виїди но, дівчинонько, виїди, подиви сї,
Конопельки не вибрані, льонец постелив сї. (Дусанів).
2789. Павонія, гергонія, а то ладні квіти,
А Касуні і Івась, то паристі діти. (Вовнів).
2790. Ішов милий доріжкою, мила долиною,
Зацвїв милий роженькою, мила калиною. (Іванівці).
2791. Ой у моїм городечку зацвила романка,
Та я свому миленькому кума тай коханка.
Ой у моїм городечку зацвила маруна,
Не велика люба була, уже си минула.
Ще маруна не зацвила, лиш пополовила,
Ще си люба не минула, лиш си притаїла.
Там у моїм городечку цвите одоляна;
Очи чорні, брови рівні в мого Івана.
Ой у моїм городечку зацвила натяна;
Очи чорні, брови рівні в мого Максима. (Топорівці).
2792. Ой зацвили туліпани, зацвили грішпани;
Там то мені сумно, нудно, як вечір настане. (Желдець).
2793. Я шельвію пересію, руту перетичу,
Та кого я вірне люблю, а дороги закличу. (Чорні Ослави).
2794. Ой Господи милосерний, що ся в сьвітї дїє,
Що яворик процвітає, кал'на зеленїє. (Кропив. Н.).

4. З ь в і р і.

А.

1. Ссавці.

Вівці.

2795. Ой баране, бараночку, та я твоя вівця,
Укоси мні, бараночку, двеленого сїнця.
Бо Бог знає, бараночку, яка зима буде,
Відав мені старій вівци погібочок буде. (Жураки).

Пор. Кольберг III, ст. 68, ч. 700—701. — Мат. V, ст. 147, ч. 239.

2796. Баран косив, баран косив, а ягниця гребла,
Таку стирту накидали від землі до неба. (Кропив, Н.).
2797. Кучеривий баранец, кучериві роги,
Пішов би я до дівчини, не знаю дороги.
Кучеривий баранец, кучерива вівця,
Кучерива дівчинонька була на горівці. (Дусанів).
2798. А я з гори на долину баранами їду,
Барани се показали, я пішки не піду. (Іванівка, Ковівка).

Вовки.

2799. Питає сі дівки тато: Дес сі забавила?
Там сі вовки розіграли, а я сі дивила.
Там сі вовки розіграли, зачили сі їсти,
А я так сі напудила, не можу вповісти. (Угринів Гор.).
2800. Я гадала молодійка, що то нийий чупкав,
То вовчице телятице із за воріт хрупкав. (Тухля).
Пор. Гол. II, ст. 449, ч. 668.
2801. Бодай тебе, файна душко, вся вороня їла,
А мав же сми одну козу і ту вовча з'їла. (Ясенів Гор.).
2802. Ой озму я бук у руки, займу вовка д горі,
Із'їв вовчік, каже, козу, лишив мині роги.
Ой будеш же ти, вовчику, мине паметати!
Та ни йшов ес до богачи кози бракувати. (Ясенів Гор.).

Воли (корови).

2803. а) Веду багрю, веду багрю, припав їм до моста,
Якась біда вигадала, що багря безхвоста.
Виду багрю, виду багрю, припав їм до дуба,
Якась біда вигадала, що багря беззуба. (Кропив, Н.).
2804. б) Повів багрю на ярмарок та припав до моста,
А Жиди сі придивили, що багря безфоста.
Вивів багрю на ярмарок, привезав до дуба,
А Жиди сі придивили, що багря беззуба. (Жураки).
2805. Воли мої сивенькії, воли мої, воли,
Хто вас буде випасати, я не маю коли. (Ясениця).
2806. Цабе воли половії, не бійте сі вовка,
Бо поверну до дівчини, болит шні головка. (Жураки).

2807. Сиваники, сиваники не знали дороги,
Поїхали в березину, пощибали роги. (Невід.).
2808. Ей чиїж то воли сврі поплили без річку,
Коби я знав, що то мої, йшов би на всю нічку. (Голгочі).
2809. Ой чиї то сірі воли без Дунай поплили?
Чи не мої дівчиноньки, коби не зайшли. (Голгочі).
2810. Воли мої сіренькіі, пас би я вас, пас, пас,
Ой як прийде неділенька, порівав би я вас. (Голгочі).
2811. Ой орали сиві воли, орали, орали,
Коби они сіно їли, воду попивали. (Волосянка).
2812. Ой¹⁾ у поли керниченька, три милі до неї,
Напувала²⁾ дівчинонька сиваника³⁾ з неї. (Войнилів).
Вороблевачі: 1) А. 2) Там посла. 3) Сірі воли.
2813. За дівчинов умираю, за дівчинов гину:
Жени мені штири воли з гори на долину.
Ой щоби я дурна була, розуму не мала,
Щоби я ти штири воли на долину гнала. (О. Коцан).

Заяць.

2814. Сидит заяць¹⁾ під корчем²⁾ тай думку думає,
Не давно сі оженив, вже³⁾ жінки не має. (Вільки Має).
Волцнів: 1) Заяць. 2) На межі. 3) Оженив сі тай стратив
сі тай.
2815. а) Іде¹⁾ стрілець попід гасц²⁾ тай сі Богу молит,
А так заяць⁴⁾ утікає, най Господь⁴⁾ боронит. (Тисьмениця).
Скобичівка: 1) Ішов. 2) Дорогою. 3) А заяць так. 4) Памбіг.
2816. б) Ци знасти, дівчитонька, як сі заяць майи?
Він сі в ночи попасайи, на день сі сховайи.
Сховайи сі, сховайи сі я в глибокі ріки,
Стрілець ходит, зазирайи, тай ни знайи вітки.
Зазирайи, зазирайи, вочима говорит,
А пан заяць утікайи, най Господь боронит. (Жур.).
2817. в) Ой не знаш, товаришу, як сі заяць має,
Через нічку траву пасє, у день сі ховає.
Ховає сі в тоти гори, тай в тото терміте,
За ним, за ним два змісливці, а він далій в тіки.
За ним, за ним два змісливці, отчєнаш говорєт,
Заячинка так тікає, най Господь боронит. (М. Яцків).

2818. г) Чи знаєш ти, пане брате, як заяц триває?
 Я в ночі сі напасав, я в день сі ховав.
 Ой ховав сі, ховав в велике склепінє,
 Ой а стрілець забігає, ще й вігонит вітти.
 Ой а стрілець іде за ним, очинаш говорит,
 Ой а заяц так тікає, най Господь боронит.
 Ой вістріляв тайстру проху, а шріту могилу,
 Убив собі два заяці, та на цілу зину. (Тулумів, Косів).
2819. д) Ой коби ви, люде, знали, йк заєц триває:
 На всю нічку траву пасе, в днину си ховає.
 Іде стрілець за заєцем, та Богу си молит,
 А заєц так утікає, ней Господь боронит.
 Вістрілив він та сорок куль, пороху могилу;
 Убив одного зайиці на всю божу зину.
 Зносив нові чоботи, тай чірвоні гачі,
 А, шож того за заробок стрілцєви, сарачі? (Кобаки).
 Пор. Врабель, ст. 204—205, ч. 565 і ст. 252—253, ч. 739.

Коні.

2820. Як я їхав с Коломиї на свіві кобилі,
 Кобила сі сполошила, а я впав в помії. (Комарно).
2821. а) Ой їхав я понад воду¹), лоше в воду впало,
 А я кличу: цьою, цьою, аби не²) пропало. (Нагуевичі).
 Тростінець: 1) З Коломиї. 2) Цьось, цьось, моє лоши! На віки.
2822. б) Ой ішов я с кіньши на ніч, лоши в воду впало:
 Цісьцьо, цісьцьо, худобонько, бо вже коний мало. (Жур.).
2823. Ай кобила сивевькая, лошатко буров,
 Прийшов вовчок неборачок тай ців обов. (П. Ст. Б.).
2824. Ой поведу я коника на росу, на росу,
 А що коник я не виїсть, косою викошу. (Вільки Мазов.).
2825. Ой чиї то коні свіві по зрубі літают?
 Ци ни мого миленького кярниці шукают. (Кнг.).
2826. Ей господар у дорозі коня напуває,
 А молода дівчинонька води доливає. (Михайловичі).
2827. Ой я пасла коні, коні у чужій стороні,
 За кульчики, за перстені, за ябка червоні. (Кульчиці).
2828. Ой чиї то карі коні за Дунай поплили?
 Ой заплили край Дуная, там си відпочили. (Хотинь).

2829. Ой чиї то карі коні Дунаєм поплили?
 Чи нашої дівчиноньки, що ми сі любили?
 Ой чиї то карі коні під горів пасут сі,
 Чорні очі завертають, кучері тріснут сі. (Хотінь).
2830. Ой ходила, говорила попова кобила,
 Коби ї хто сіна дав, дрова би возила. (О. Коцан).
2831. Ой кобила говорила, як ішла¹⁾ до ліса:
 Древа я ти не повезу²⁾, як ми не даш³⁾ вівса. (Розлуче).
 О. Коцан: 1) Ідучи. 2) Не буду ти дрова везти. 3) Бом не Іла.
2832. Ой ніхто так не доходить ані доходить,
 Тільки милий чорнобривий коня напував.
 Ой по саді проходжав, коня випасав,
 А до мене молододі ласті посилав. (Хотінь).
2833. Ой ішов я попід ліски, хрустав я орішки,
 Тай прохрустав ворон коня, тепер ходжу пішки. (Невід.).
2834. а) Ой вижену сіру клячу на могилу пасті,
 Змовили сі два влодіі мою клячу: вкрасти.
 Ой а моя сіра клячі так сі того звергла,
 Що забігла до болота тай ноги задерла.
 А я кажу свої жінці: відорвім підкови,
 Бо вже наша сіра клячі не верне ніколи. (Нагуєвичі).
2835. б) Ой вивів я на толоку кобиличину пасті,
 А вовчиця підглядає, хоче її вкрасти.
 Кобиличина як зобачит тай до дому вдерла,
 Зачіпила за будаче тай ноги задерла.
 Іди, сину, до попа, дай попови знати,
 Най іде піп кобиличину на смерть сповідати. (Буцнів).
-
2836. Чи їтя буду годувати, кобиловько біла?
 Ой що туча не вібила, то саранча звїла. (Ценів).
2837. Сивий коню, сивий коню, де я ті напою?
 А в крницьи нима води, до¹⁾ ставу сі бою. (Гряде).
 Ситїхів: 1) А.
2838. Сивий коню, сивий коню, де я ті напою?
 Кирницьі сі завалила, Дунаю сі бою.
 Веду конє до Дунаю, кінь не хоче пити,
 Подубує поженьками, хоче мене бити. (Угринів Док.).

2839. Ой конику вороненький, конику, конику,
Привів єс мнї, мій конику, на біду велику. (Журави).
2841. а) Не стій, коню, коло плота, не їж воколота,
Нї ти ми сї не сподобав, нї твоя гирвота. (О. Коцан).
2842. б) Не стій, коню, коло плота, не їдж околота,
Не йди, дурню, до дівчини, то дарма робота.
Не стій, коню, коло плота, не їдж околота,
Питаю зя, сивий коню, дес був на зальотах?
Ой був же я на зальотах, там на горі хата,
Тато сліпий, мати крива, дівчина горбата. (Буцнів).
2842. Коню ти мій вороненький, вчини мою волю,
Як я їду до дівчини, підскоч піді мною. (Желдець).
2843. Ой бий¹⁾, коню, копитами перед воротами,
Нехай²⁾ вийде дівчинонька³⁾ з чорними бровами. (Біла).
Хотїнь: 1) Удар. 2) Та най. 3) Красна любка. — Редодуби
1) Тай вдар. 2) Та най.
2844. Ой бий коню копитами, ней болото бризне,
Нехай мене ляда дурень за руку не тисне. (Біла).
2845. Ой конику, воронику, конику каштанку,
Ой як ідеш до дівчини, постій коло ганку. (Волосів).
2846. Ей як седу на коника, гою коню, гою,
Де ворота відхилені, там дівчина моя.
А як седу на коника, стисну вострогами:
Перебирай, сивий коню, дрібненько ногами. (Григорів, Чортків).
Пор. Кол. ст. 99, 939—940.
2847. Ой конику вороненький, вези ти ня боком,
А то мої шиленької хата над потоком. (Кропив. Н.).
2848. а) Ой вези мя, кониченьку, ой вези мя, вези,
Тільки мене не завези до якої мерзи. (Нагуєвичі, Кроп. Н., Григ.).
Пор. Гол. II, ст. 260, ч. 74. — Кол. ст. 99, ч. 933.
2849. б) Ой вези мя, кониченьку, ой вези, ой вези,
Іно мене не завези до якої мерзи.
Як мя маш, кониченьку, до мерзи возити,
Не дам я ти вівса їсти, анї води пити. (Вулька Гамулець).
2850. Або мене, коню, вези, або з тебе злажу¹⁾,
Або мене²⁾ там завези³⁾, де я ходив зрау⁴⁾. (Біла, Григ.).
Нявци: 1) Злаву. 2) Або там ми ти. — Пасічна: 3) Тамки несм. —
Войнилів: 4) Тобі скажу.

2851. Альбо ти ні, коню, вези, альбо я злізаю,
Альбо ти ні там завези, де я гадку маю. (Михайловичі).
2852. Ой коню мій сивий, сивий, будь же ми щасливий,
Занеси мє, завези мє до мої дівчини.
(Гол. IV, ст. 464, ч. 153).
2853. Ой конику, воронику білокопитистий,
Занеси мні в полонину на верк каменистий. (Оронець).
Пор. Гол. II, ст. 275, ч. 158.
2854. Сивий коню, сивий коню, я на тобі їду,
Спускаю ся в долиноньку, до дівчини піду. (Нивиці).
2855. а) Сивий коню¹⁾, сивий коню²⁾, грива ти біленька³⁾,
Завези⁴⁾ мє, занеси⁵⁾ мє, де моя миленька. (Голгочі).
Войнялів: 1) Ой конику. 2) Воронику. 3) Сивенька. 4) Занеси.
5) Завези. — Охримівці: 1) Ой конику. 2) Соколику. — Іванівці:
1) Ой конику. 2) Мій миленький. 3) Сивенька. — Бродівщини Н. 1) А
конику. 2) Вороненький. 3) Гриватий, біленький. — Нагуєвці: 1) Ой
конику. 2) Воронику. — Нивиці: 3) А грива біленька. 5) Під ворота.
Пор. Гол. II, ст. 275, ч. 157. — Кол. ст. 99, 935—936.
2856. б) Ой конику воронику, грива ти біленька,
Занеси мя в тоє село, де моя миленька.
Як би тебе я заніс, де твоя миленька,
Та злетіла би мені гривочка біленька.
(Гол. II, ст. 616, ч. 1).
2857. Ой конику вороненький, грива ти біленька,
Завези ні в тоти краї, де моя миленька.
Завези ні в тоти краї, та в тогу країну,
Та най я сі відвідаю за свою дівчину. (Волосів).
2858. а) Ой конику, соколику, грива ті сивіє,
Завези ні, занеси ні, де зора зоріє.
Ой конику, соколику, наїдж сі оброку,
Поїдемо до дівчини в земленьку глибоку. (Івачів).
2859. б) Сивий коню, сивий коню, наїч се воброку,
Поженем се за дівчином у землю глибоку. (Іванівна).
2860. а) Сивий коню, сивий коню, сива твоя грива,
Скажи мені, сивий коню, де дівчина мила? (Пісочна).
Пор. Залеский, ст. 193. — Гол. II, ст. 291, ч. 247.
2861. б) Сивий коню, сивий коню, сива тобі грива,
Скажи мні, сивий коню, де моя є мила?
Скажу я ти, козаченьку, ай там за гороку,
Потирає очи чорні хусточков білою.

Мині нічка темненькая спочинку ни дає,
 А в вечера аж до рання слезми заливає;
 Вийду рано вадихаючи, говорю в росюю:
 Прибуди, прибуди, бо су душу пішлю за тобою.
 (Ж. Павлі, ст. 132 і 133).

2862. Сивий коню, сивий коню, тай сивенька гривка¹),
 Завези мя, сивий коню, де моя дівчинка. (Гумар).
 Григорів Б.: 1) Сивенька ти гривка.
2863. Ей коннику, соколику¹), бігай по дівчину,
 Ой най²) мені³) раду дає⁴), бо я шарно⁵) гину. (Григ., Голгоці).
 Нагуєвичі: 1) Вороніку. 2) Нехай. 3) Іде. 4) Ради дати.
 5) Марне. — Яцків: 1) Вороненький. 2) і 3) Най вона мн. 5) Марне
 в світа. — Григорів: 1) Ой коню мій вороненький. 2) Та най.
 3) Ми вна.
2864. Ой коники вороникк, деж ви ночували?
 Там в дівчини під горою каміне глодали. (Іванівка).

Кози.

2865. Ой коби я козу мав, я би не журив се,
 Я би козу видоїв, молока напив се. (Григорів, Коцан).
2866. А я козу вицеркав, давам козі сїна,
 Моя коза на публіку на дорозі сіла. (Михайловичі).
2867. Коби то я козу мав, козу пилихату,
 Тоби її надоїв, викинув на хату. (Сгр.).
2868. Ой прийшов я та до церкви на свїту недїлю,
 Дали мині за простибіг там козочку білу.
 Ой займу я козу в траву, най си коза правит,
 Ой є в селі весїлечко, добре легїнь знаєт. (Ясенів Гор.).
2869. Петница би те тай побила, що ни разував се,
 Із'їв вовчкк, каже, козу, шо ни дозирає се.
 Вилетїло та на сада зелене потєтко,
 Лишило си та від кови козле сиротєтко. (Ясенів Гор.).
2870. Коза меле, коза меле, а цап насипає,
 Козинєтко-цапинєтко вірку відбирає. (Охрим.).

Лис.

2871. Коло илина яворина, коло илина тиса,
 Я не піду та до илина, бо ся бою лиса.
 Не того ся лиса бою, що кури їмає,
 А того ся лиса бою, що жони не має. (Тухля).

Пси.

2872. Та я ішов горі селом, пси на ня брехали,
Та я метав по дві бульби, аби утихали. (Уйбард).
2873. Чи я тобі не казала, песюку маленький,
Абис тогди не дзявулив, як прийде шиленький. (Журака).
2874. А біг пес біз вовес, сука біз пшеницю,
Загубив пес штани, а сука спідницю. (Козівка).
2875. Ах вай васідус на жидіскі кучки,
Приїхали два Жиди до нашої сучки.
Наші сучка цванцік пуриц високо сі носит,
Скоро рабін на поріг, вона фіст підносит. (Явче).

Свині.

2876. Свині в ріпі, свині в ріпі, телята в капусті,
Не виганяй, пане брате, най ми будут тлусті. (Нагуєвичі).
2877. Свині в ріпі, свині в ріпі, а пацята в моркви,
Пішов Іван завертати, зняли з нього портки. (Мшанець, 3).

Б.

2878. По під море свиня оре, а когут волочит,
А дівчина чорнобрива боровади толочит. (Підбереже).
2879. Через гору високою шара вовка гнала,
А там заяць цівки вив, серна кросна ткала. (Ходовичі).
2880. Ой ішов я по під ліс, там сі набрав страху,
Заяць грав, вовк гуляв, а серна за сваху. (Нагуєвичі).
2881. Ой піду я до шлина, що сі в шлинї дїв,
Вода камінь обертає, питель муку сів.
Коза меле, коза меле, а цап насипає,
А козетко, небожетко шерки відбирає.
Муха місит, муха місит, комар воду носит,
Кітка пече, кітка пече, а кіт Бога просит. (Черче).
2882. Сидит заяць на колоді, рукавиці крас,
А воробчик, добрий хлопчик, на скрипочки грав.
А сороки-білобоки ноженьками дуб! дуб!
А ворони старі жони оченьками луп! луп!
А сороки-білобоки прийшли танцювати,
А ворони старі жони прийшли переймати. (М. Яцків).

2883. А сорока білоока пішла танцювати,
Чорний крук увів друк, пішов підганяти. (Ожомля).
2884. Сидит сова на купині, чипці виплітає,
А соловій в сопілочку колошилку грає. (Посіч).
2885. Два когуди, два когуди жито молотили,
Дві кокошки, дві кокошки до млина возили.
Баран меле, баран меле, коза насипає,
А ковета небожита мерки відбирають.
А коростіль похід постіль ноженьками дуб, дуб,
А самиці с під полиці кридоньками луп, луп.
Сорока сі закасала, бере вітер в танець,
Ворона сі задивила, зломилла си палець.
Бодай тебе, сорочино, та із твоїм танцем,
Як я піду до домоньку із зломаним пальцем? (Кульчиці).
2886. Комар луки покосив, муха посушила,
Заяць в купи поскладав, мишка пововила.
Журила ся моя мила, що ми нич не маєм,
Ми комара заріжеме, літо перепхаєм.
Половину на з'їме, половину діти,
А так мусим, моя мила, літо пережити. (Боберка).
2887. Ой писала стара¹⁾ вош до мурахльи²⁾ карту,
Збирай жи ся, мурахльилю³⁾, до блохи на варту. (Явче).
Іванівка: 1) Біла. 2) Муравля. 3) Щоби пішов мурагель.
2888. Ой в мораля — гачкура воши гніздо ввили,
Зібрали ся моралі, всі воши вибили.
Линила ся стара вош, написала карту
Ставай во мнов до бою, а ніт, давай варту. (Боберка).
2889. Ішли блихи ек раз в місто, мухи в міста в гори,
Стрітили ся, пішли спати до чужой комори.
Блихи мухи, мухи блихи шіпают, кусають,
Що є газда в свої хаті, того не питають. (Підзахарич).

Б. П т а х и.

Бузьки.

2890. Ой до Рувьки, парубочки, до Рувьки, до Рувьки,
Рувька ходит по болоті тай щупає бузьки.
Добрий вечир, Рувуненько, с чорними вочима,
Ця багато маєш бузьків на завтрі в яйцєма? (Жур.).

Воробці.

2891. Воробець збив горнець, воробчика миску,
Воробятко сиротятко дістало по пилку. (Іванівці).
2892. Ой не літай, воробчику, понад нову стелю,
Та не валяй порошеньків на мою постелю.
Бо то моя постеленька як сніжок біленький,
Щоби на ній ніхто не спав, тільки мій миленький. (Камінка).
Пор. Кольберг, III, ст. 60, ч. 543. — Мат. V, ст. 148, ч. 241.

Гуси.

2893. Через гору високою гусочка летіла,
Сіла собі під смереків та все гототіла. (Жураки).
2894. Там на ставі гуска, гуска крилоньками плюска,
А за нею гусачок до дому не пуска. (Біла).

Жайворонок.

2895. Ой заспівай мені пташку, співай жайворонку,
По над мої чорні брови, по над головоньку. (Хогінь).

Журавлі.

2896. Попід гору високою журавель ся крутит,
Коби яка дівка жвава, дурень збаламутит. (Вулька Гагулець).
2897. Ой ни ходи, журавелю, до возира пити,
Бо засіло¹⁾ два²⁾ Ляшеньки, хотят тебе вбити³⁾. (Жур.).
О. Коцан: 1) Бо там сидят. 2) Три. 3) Хотят тя убити.
Пор. Гол. II, ст. 353, ч. 581. — Коломийки, I, ч. 158.

Зазуля.

2898. Ой не літай, зазулечко, в ночі по убочи,
Щобис собі не вибила на калинку очи.
Ой й такая пригодонька на людех бував,
Що зазуля на калії очи вібирає. (Чорні Ославш).
Пор. Гол. II, ст. 251, ч. 25.
2899. Ой ти сива зазулейко, не літай по ночі,
Та жибис си на калинку не виняла вочи.
Ой я сива зазулейка по ночі літала,
Та я собі на калину вочи не виняла.
Ой бо сива зазулейко, де будеш кувала,
Або ти си на калинку вочи не виняла. (Дядьова).
2900. Вже зазуля кує, кує, бо весноньку чує,
А соловій вже щечече, бо бук лєствє мече. (Біла).

2901. Ой зауле, зауленько, не куй так раненько,
Бо ти куєш, а я чую, жаль мому серденьку. (Таурів).
2902. Ой ніхто так не закує, як сива зауля,
А ніхто так не заплаче, як рідна мамуня. (Таурів).
2903. А ти сива зауленько, закуй же красенько,
Панбіг знає, де я буду на друге літенько. (Невід.).
2904. Ой кого я вірне люблю, вірненько, вірненько,
Принеси го на крильоньках, сива зауленько. (Невід.).
2905. Ой кувала зауленька під збіжом, під збіжом,
А вна мені повідала, куда шийий пішов. (Кропив. Н.).
2906. а) Ти сивая зауленько по сьвітї літаїш,
Повіж мині щирю правду, де любка видаїш.
Повім я ти щирю правду, стоєт над водою,
Протираї сиві очі хустков єдвабною. (Горуцько).
Пор. Гол. II, ст. 315, ч. 378 і ст. 406, ч. 755. — Сал. ст. 31,
ч. 54 і ст. 14, ч. 77, 1. — Кол. ст. 152, 1873.
2907. б) Заулучко, сивулечко, високо літаєш,
Іскажи-ж ми вірну правду, де в любком буваєш?
Ой буваю та видаю на широкім полі,
Виграває в сопілочку з голубини воли.
(Гол. II, ст. 315, ч. 381).
2908. в) Зауленько сивенькая, по лісі літаєш,
Та скажи ми щирю правду, де любку видаєш?
Ой скажу ти щирю правду саму невеселу:
Уже твою файну любку до слюбу ведемо. (Волосів).
2909. Ой ти, сива зауленько, позич мині крилець,
Най полечу, відвідаю, де мій чорнобривец. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 265, ч. 106. — Мат. V, ст. 121, ч. 63.
2910. Ой зозуле, зозуленько, позич мені крильця,
Най полечу, відвідаю свого чорнобривця. (Біла).
2911. Ой ти сива зауленько, лити під віконця,
Привитай ми дівчиноньку, скоро війди сонци. (Іванівці).
2912. Ей ти сива заулейко, де будеш кувала?
А я твої калинойці виршочок вломала. (Ожомля).
2913. Надлетіла зауленька та сказала „гаю“,
Та впустила сиве пірце на тихім Дунаю. (Пасічна).

2914. Ой литіла зазуленька через¹⁾ садовину,
І пустила сиве перце²⁾, вбудила дитину.
Аби тобі³⁾, зазуленько, друге⁴⁾ перце впало⁵⁾,
Збудилас ми дитиночку, була би ще спала⁶⁾. (Пасічна).
Гвізд : 1) Понід. 2) Закукала у віконце. 3) Бодай ти сі. 4) Піре
посипало. 5) Ще би було спало. — Волосів : 2) Закукала в віконечко.
3) Бодай в тебе. 4) Саве.
2915. Ой кувала зазуленька, далеко ї чути,
Тай на того подвіренько, де я маю бути. (Михайловичі).
2916. Ой¹⁾ кувала зазуленька, тепер не чувати,
Полетіла в гай зелений²⁾ пічку почувати.
Ой кувала зазуленька, ой кувала сива ;
Ци знайде ся така друга, як я нещаслива ? (Жульчиці).
Ожомля : 1) А. 2) В темний лісок.
2917. Ой зазуле, зазуленько, ти зазуле сива,
Лиш ти єдна, а я друга в Бога нещаслива.
Ой зазуле, зазуленько, зазуле сивенька,
Лиш ти єдна, а я друга на світі бідненька.
Ой зазуле, зазуленько, пожич мені чубка,
Най полечу, защебечу коло свого любка.
Ой зазуле, зазуленько, пожич мені крила,
Най полечу, защебечу там, де моя мила.
Ой зазуле, зазуленько, пожич мені ніжок,
Най полечу до милого, заким не впав спіжок. (Тустань).
У Пасічній співають третю строфу саму.
До п'ятої строфи шор. Гол. II, ст. 315, ч. 380. — Оал. ст. 14,
ч. 77, 2. — Мат. V, ст. 121, ч. 63.
2918. Ой кувала зазулечка¹⁾, кувала, кувала,
Від світої неділечки²⁾ до самого³⁾ Йвана. (М. Яцків).
Ямници : 1) Зазуленька. 2) Неділоньки. 3) Сьвятого.
2919. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Від сьвятої неділоньки до сьвятого Йвана.
Ой кувала зазуленька, тепер не чувати,
Де мя мамка не родила, мушу привикати.
(Гол. II, ст. 262, ч. 89).
2920. Та кувала зазуленька тонким голосочком,
Та поки сі не вдавила житним колосочком. (Пасічна, Посіч).

2921. Ой¹⁾ кувала зазуленька тоненьким²⁾ голосом,
Аж поки ся не³⁾ вдавила ячмінним колосом. (П. Ст. Б.).
Жур.: 1) Тоновьким. 3) Ой чому ся ни. — Нагуєвичі: 3) Бодай
ува сі. — Кульчиці: 2) Тоновьким.
Пор. Кольберг, ст. 51, 31—32.
2922. Чи чули ви, добрі люде, таке дивуване,
Що кувала зазулечка в другий дeнь по Йвані. (М. Яцків).
2923. Ой кувала зазуленька, тепер не чувати,
Полетіла в темні ліси нічку ночувати. (Н. Гуленій).
2924. Ой кувала зазудейка, кувала, кувала
На зеленій полонині нічку ночувала. (Тухля).
2925. а) Ой кувала ми зазулька, кувала, кувала,
Як упала тяжка зима, она ся сховала;
Як упала тяжка зима, кувати забула,
Далеко ся ісховала, аби ту не була. (Зал. ст. 196).
Пор. Гол. II, ст. 329, ч. 457. — Купчанко, ст. 416, ч. 83.
2926. б) Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Як почула¹⁾ зима буде, она сі сховала.
Як учула¹⁾ зима буде, зима студененька,
Сховала сі в полонину²⁾ зазулі сивенька³⁾. (Журавно).
Іванівці: 1) Зачула. 2) Полетіла в ліси, гори. 3) Сива зазу-
ленька. — Чернолізці: 2) Полетіла в гай зелений. 3) Сива зазуленька. —
Постолівка: 2) Сховала сі в гай зилений. — Яцків: 1) Буде зима,
буде зима. 2) Полетіла в краї. — Пасічна: 2) Полетіла в гай дашлений.
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 107. — Кол. ст. 51, 27—30.
2927. в) Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Як почула¹⁾, зима буди²⁾, у гай³⁾ ся сховала.
Як почула⁴⁾, зима буди⁵⁾ і⁶⁾ сніжок біленький,
Сховала ся⁷⁾ зазуленька⁸⁾ у гай зилненийкий. (Нивиці).
Тустань: 1) Уччула. 2) Тугу зиму. 3) Вона. 4) Уччула. 5) Тугу
зиму. 6) Тай. 7) Вона звила. 8) Полетіла. — Куропатники: 2) Зимно
буде. 3) Зараз.
Пор. Кольберг, III, ст. 59, ч. 525—526. — Мат. V, ст. 116, ч. 29.
2928. г) Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Як зачула лиху зиму, зарас сі сховала.
Як зачула лиху зиму, тай той сніг біленький,
Сховала сі зазуленька я в гай зилненийкий.
Ей гаюш мій дашленийкий, ей гаюш мій, гаю,
Як я тебе вирубаю, деш я сі сховаю? (Стр.).

2929. д) Ой ковала зазулиця, ковала, ковала,
Як учула тешку зимку, уна си сговала.
Як учула тешку зимку, мороз студененький,
А вона собі залетіла у гай зелененький.
А я гаю, та я гаю, гаїм си затичу,
Таке маю файне бідне, ни дам, ни позичу. (Підзахарич).

Качки.

2930. Стоїт качка над водою, а качур на кладці,
Ой питав сі качуройко: Що тобі на гадці?
Ой качури, качуройку, пчола мі вкусила;
Я ї буду памітала, поки буду жила. (Ожомли).

Кіс.

2931. Ой сів си кіс на покіс зачьев¹⁾ щебетати,
Утішив сі: маю²⁾ ніж, буду майструвати³⁾. (Посіч).
Журів: 1) Та ввав. 2) Маю гріш, мушу. 3) Дівки сяботати.
2932. Ой сів кіс на покіс, тай став щебетати;
Порадь мені, пане брате, де дівчину ввяти.
Пораджу ти, пане брате, у нашого віта,
Чорнобрива, румяненька, лише неробітна. (Григорів).
Пор. Врabelь, ст. 164, ч. 508.
2933. Кос горівку, мамко, не пє, а піпу не курит,
Та знає го псова мати, чим овун ся журит. (Уйбард).

Коростіль.

2934. Ой не літай, коростелю¹⁾, по під²⁾ чорну³⁾ стелю,
Не натрісай вечероньки⁴⁾ мому приятелю⁵⁾. (Григорів).
Орелець: 1) Журавелю. 2) Понад. 3) Мою. 4) Миленькому.
5) На білу постелю. — Пристань: 3) Тую. 4) В вечероньку — Вулька
Гамулець = Орелець.
Пор. Кол. ст. 199, 2055. — Пор. више ч. 2892.

Кури.

2935. А той ми ся, посеструню, парубок сподобав,
Що го кури не доїли, когут не додзьобав. (О. Коцан).
2936. Ой запійте, кури, рано, запійте куроньки,
Іно мене не запійте коло дівчиноньки. (Біла).
2937. Тютю, тютю, чубатенька, пуцу ті до хати,
А ти будеш яйці нести, я буду ховати. (Сгр).
2938. а) Ой мала я¹⁾ єдну курку, тай та²⁾ сі ни несла,
Бачу на ню Матка Божа³⁾ яструба наднесла. (Іванівці).
Угринів Долш.: 1) Мав же я. 2) Й тота. 3) Янась біда від Якимя.
Пор. Кольберг, ст. 59 ч. 333.

2939. б) Не мав же я худобоньки, лише єдна курка,
Тай тога ся ісказила, пристала до Турка.
Ой мав же я одну курку, тога ся не несла,
Ай коби то Матка Божа яструба принесла. (Тустань.)
2940. в) Ой мав же я їдну курку, й тога сї ни несла,
Щоби ділай матка Божа яструба наднесла.
Ой надлетїв чорний яструб, фатив курку в лаби,
А я ходжу тай заводжу: віддай курку, драби. (Стр.)
2941. Ой когутец на вирбі на сопівку граї..
Я злапали когутце тай видут до пана¹⁾.
Ой курочко, прибуричко, присїгни за мене,
Ни присєгну, песїй сину, бос ходив до мене. (Журів).
1) Тут поспований текст.
2942. А у лісі на орісі сидїла кокошка
Сивенькая, біленькая тай чубата трошка. (Кропив. Н.).
2943. Два когуди, два когуди¹⁾ жито²⁾ молотили,
Дві курочці³⁾, дві курочці⁴⁾ до млина носили.
Гляди: 1) Червоненькі. 3) Курочки. 4) Чубатенькі. — Черче:
2) Гречку. 4) Чубатенькі.
Пор. висше ч. 2885.
2944. Ой піду я до млина, що сї в млинї діє,
Там¹⁾ всі²⁾ кури поздихали³⁾, іно⁴⁾ когут⁵⁾ піє. (Вовків).
Вільки Маз.: 1) А. — 2) Нагуєвичі: 2) Усі. 3) Вяздихали.
4) Тільки. — Григорів: 2) Усі. 5) Когут єден.
Пор. висше ч. 2881.
2945. Ци чулисте, люди добрі, шчо ся в сьвітї діє?
Когут хату зашітає, курка муку сїє. (Кропивник Н.).
2946. Бодай тибі, когутуку, пірі воблїтіло,
Ти ни ціяв, я ни стала, аж сї розвидніло. (Ожомля).
Пор. Кол. ст. 52, 57—58.
2947. Бодай тебе, когутуку, три пера болїли,
Я не спала, а ти все піє, вже зорї білїли.
Хоть-єм спала, хоть не спала, кедь-єм рано встала,
Хоть лем своєму миленькому слїдки протоптала.
(Гол. IV, ст. 508, ч. 95).
2948. Бодай ти ся, когутуку, на сїдалї збудив,
Шо ти мене молодую так раненько збудив!
А я знаю, когутуку, як рано вставати,
Як сонечко в віконечко, а милий до хати.
(Гол. II, ст. 354, ч. 585).

2949. Заприжу я когута тай курку чубату,
Тай поїду на Майдан по жінку богату.
А когут сі стріпотав, з курки чубки впали,
Тай вже мої майданочки на віки пропали. (Вовків).
2950. Заприжу я когута, заприжу я¹⁾ курку,
Тай поїду посватаю до богачи²⁾ дівку. (Кнг.).
Рябно: 1) І чубату. 2) Ой піду я до поща по богату.
2951. Когутику гребенистий, когутику сивий,
Чому тебе ястріб не вбив, який ти щісливий!
Когутику гребенистий¹⁾, не гребя²⁾ петрушку,
Бо тя скажу порубати³⁾ милому на юшку. (Ж. Павли, ст. 185)
Журів: 1) Грїбнатиї. 2) Ни ходи в. 3) Бо я тебе зарубаю.
2952. а) Ізаа гори високої їхали Вірмене,
Купували когутика біленького в мене.
А я цього когутика не продам, не продам,
Бо цесь в мене когутичок великий господар.
Ой як вийде на вуличку, то все гребе, гребе,
Та на кожду вечерочку курочку приведе.
А курочко, рибущечко, позич ко ми крильца,
Та най іду відознати свого чорнобривца. (Кобак, 3.).
2953. б) В Станіславі на риночку стоять два Вірмени,
Та купують когутика цілий день у мене.
А я того когутика не продам, не продам,
Бо у мене той когутик великий господар.
А він вийде на вулицю, сьмітечко розгребе,
А курочки за чубочки до дому приведе.
Бодай тобі, когутику, вискапали очи,
Завів курки у огірки тай сам потолочив. (Посіч).
2954. в) Ой заа гори високої їхали Вірмени,
Купували когутика біленького в мене.
А я того когутика не продам, не продам,
Бо у мене той когутик великий господар.
Та як віде на подвірє, громадит, громадит,
Мені ціле подвірїчко курочок навабит.
Бодай тобі, когутику, почорніли очи,
Завів курки а в огірки, дуже потолочив.
Когутику гребенястий, не гребі питрушку,
Я ті скажу зарізати милому на юшку. (Зарівде).

2955. Казали ми кури пасти й кожухи латати,
Тю, тю, тю, тю, чубатенька, кличу ті до хати. (Нагуєвичі).
2956. Казали ми кури пасти, тай кожухи шити,
Кури яйці погубили, мене мали вбити.
Ой на тебе лиш сварили, а мене і били,
Ой на мні сі поломили яворові вили. (Нагуєвичі).
2957. а) Казали ми кури пасти і капусту січи,
Кури яйці погубили, а я мусів втічи. (Ожомля, Вільки Мазов.).
2958. б) Казали ми кури пасти за стодолов в просі,
Кури яйці погубили, я дістав по носі. (Ожомля).
2959. в) Казали ми кури пасти на городі в зілю,
Кури яйця погубили, я був на весілю.
Казали ми кури пасти на городі в просі,
Кури яйця погубили — я джолобав в носі.
Казали ми кури пасти, горох молотити,
Кури яйця погубили — мене хтіли бити. (Охримівці).
2960. г) Казали ми кури пасти, горох молотити,
Кури яйці погубили, мене хтіли бити.
Кури яйці погубили тай порозливали,
Мене хтіли мама бити тай подарували. (Волцаїв).
2961. д) Казали ми кури пасти, горох молотити,
Кури яйці погубили, мене хтіли бити.
Хтіли бити, хтіли бити, тай подарували,
Бодай тіі злосні кури разом повдихали. (Пісочна).
2962. е) Казали ми кури пасти, горох молотити !
Кури яйці погубили, мене хтіли бити !
Кури яйці погубили попін саджінниці,
Казали ми позбирати, буди смажиниці. (Батятичі).

Лебеді.

2963. По під гору високою летіли лебеді,
Ой вже мене омовили Занькові медведі¹⁾. (Вулька Гамулень).
- 1) Занько = прозвище гавди; медведі — хлюпці.

Орел.

2964. Молоді орленята, позичте ми крилят,
Нехай же я там полечу, де ніхто не биват !
(Гол. II, ст. 264, ч. 100).

Орябка.

2965. Ой пішла на білявина ой на полюване,
Орябочку ми сполює на ранне сніданє. (Жорстів).

Перепелиця.

2966. Ой нікому так не гаразд¹⁾, як перепелиця,
Вона сядє тай співає²⁾ в зеленій пшениці. (Вільки Мазов.).
Посіч: 1) Добре. 2) Вона ходит та щебече. 3) У ярій.

Синиця.

2967. Ой чи знаєш, пане брате, лісову синицу,
А вна собі спроважєє в ночи вечєрнину.
А в синиці такий тулуб, як горіх волоский,
Семеро дітий годує, там то розум хлопський. (Тулуків).

Сікора.

2968. А сікора робит кола, сікориха саєи,
А сікора їди кіньма, сікориха псаєи. (Жур.).

Сова.

2969. Ой на горі на колоді бавили сі сови,
А як сова сову дєнїла, аж колода дриґла. (Посіч).
2970. Сидит сова кєнець¹⁾ стола, дєє ся²⁾ як пудло,
Через сову до сокола промовити трудно. (Тухля).
Бєбєрка: 1) Пєвиж. 2) Здула сє.
2971. Ой у лісі на галузі сова воду пила,
Галуза сі уломила, сова сі втопила.
Галуза сі уломила, сова сі втопила,
А вітиха свого сина коромислом била. (Волосів, Угрєвїв Дол.).
Пєр. Врєбєль, ст. 21, ч. 70.

Сокил.

2972. а) Ой заспівай¹⁾, защебєчи, сивий соколоньку²⁾,
Пєнад мої³⁾ чєрні очі⁴⁾, пєнад головоньку⁵⁾. (Бєла).
Сугрєв: 1) Заспівай мє. 3) Мій дїм. 4) Вєротонька. — Крєпєв-
нєк Н.: 2) Соколочку. 4) Очі чєрні. 5) Головачку.
Пєр. Врєбєль, ст. 80, ч. 267. — Кол. ст. 104, 111б.
2973. б) Ой заспівай, защебєчи, сивий соколоньку,
Пєнад мої чєрні очі, пєнад головоньку.
Ой заспівай, защебєчи, мій милєнький пташку,
Мєнє мати породила на бїду на тяжку. (Волосів).
2974. в) Ой заспівай, защебєчи, чєрний соколоньку,
Пєнад мої чєрні вєчи, пєнад головоньку.

Ой заспівай, защебечи, сивий соловію,
 Понад мої чорні вочі, понад компанію.
 Ой заспівай, защебечи, тай ти сивий горли,
 А хто-ш мене молоденьку до себе пригорни? (Постолівка).

2975. Ой соколе, соколику, високо літаєш,
 Ой скажи ми вірну правду, де дівче кохавш?
 Ой скажу ти вірну правду: в місті на рипочку,
 Ой в вірлямі, соколами не під-горівочку. (Чортовець).
 Пор. Сал. ст. 14, ч. 77.

2976. Вилетіли два соколи з нової стодоли,
 Сіли собі на явора на широкім поли.
 Сіли собі на явора, взяли говорити:
 З котрої би керниченьки води сі напити?
 Шли би смо, брате, в сеї, коли бо не чиста,
 Нападало з яворика двеленого листа.
 Постаб, постаб, дівчинонько, кедровий мосточок,
 Тай вибери з керниченьки двелений листочок. (Грабовець).
 Пор. висше ч. 2779.

Соловій.

2977. По під гасм зелененьким бистро вода тече,
 На яворі зелененьким соловії щибече. (Іванівці).

2978. Ой заспівай соловію¹⁾, заспівай²⁾ маленький,
 Та заспівай³⁾ на той голос, що співав миленький.
 Перекажи, соловію, до мої⁴⁾ дівчини,
 Най вона сі не віддає⁵⁾ без мої⁶⁾ причини.
 Перекажи, соловію, і я перекажу,
 Най вона сі не віддає⁷⁾ без мого розказу⁷⁾. (Вовків).

Волців: 1) Соловію щибетію. 2) Ти пташку маленький. 3) За-
 щебечи. — Журів: 8) Поки я не скажу. — Хололів: 4) Меї. 5) Нех
 не іде вона заміж. 6) Меї. 7) Доки і не скажу. — Ожомля: 5) Най
 весіле не справляє. 7) Поки я ни скажу.

2979. Ой заспівай соловію, тай ти соколоньку,
 Понад мої сиві вочка, понад головоньку.
 Ой заспівай соловію, тай ти лебедію,
 Тай заспівай на той голос, що милий в неділю
 Ой заспівай соловію, тай ти сивий орле,
 А хтож мене молоденьку до себе пригорне?
 Ой заспівай соловію, тай ти сивий пташку,
 Мене мати породила на біду на тяжку. (Дусанів).

2980. Соловію наш миленький, куда ти літаєш,
 Чому ти нам, як бувало, в гаю не співаєш? (Невід.).

2981. Соловію, щebetію, щebetати вмієш,
Чому тогди не щebetиш, як ти зголодівш ! (Іванівці).
Пор. Коломийки, т. I, ч. 1466.
2982. Соловію, гречку сїю, соловію вяжу,
Соловію мій маленький, в ким я спати ляжу ? (Слець В.).

Яструб.

2983. Та яструбе білокрилий, тось ми курку вперив,
О роченьку сегорішний, тось ми ся навкинув. (Тустань).

В. Р и б и.

2984. Меджи двома берегами вода каламутна,
Меджи двома озерами рибка баламутна.
(Гол. IV, ст. 421).
2985. А під мостом риба с фостом, коби ї їмати,
Щоби йому миленькому на вечір зварити. (Кропивник Н.),
Пор. Гол. II, ст. 320, ч. 406.

Г. П ч о л и.

2986. Ой на вчора, ой на вчора вкусила мя пчола,
Не велика тотя ранка, загоїт коханка. (Волосняк).

Д. В о ш і.

2987. А мій тато був стрілець, купив си фугію,
Забив вош, вкинув в борщ на саму вілію. (Ожонля).
2988. Бантромії везе гній на старих санчищох,
А все їде, спочиває, бє вуши в портчищох. (Нагуєвичі).

Б. Ч а с т и т і л а.**Брови.**

2989. Змінив ми сї голосочок, змінила сї мова,
Лише ми сї не змінили мої чорні брова. (Войничів).
2990. Мене мати породила в стодолі на тоці,
Дала мені чорні брови, моргати на хлопці. (Хотінь).
2991. Ой війшов я сьвіт навкола з сивими воланами,
Не здібав я дівчиноньки в чорними бровами. (Руда Оімецька).
2992. Понад рівці пасут вівці, баран коло мени,
Котра дівка чорнобрива, комцигер до мени. (Грг.).

2993. За гай, мати, за гай, мати, за гай по корови;
Як у тебе, так у мене чорненькії крови. (Нагуєвичі).
2994. На полиці варениці і гречана каша;
Котра дівка чорноброва, тота буде наша. (Нагуєвичі).
2995. Ой у поли на ланови пшеничка зацвила;
За то мене хлопці люблят, що я чорнобрива. (Нагуєвичі).
2996. Ой бий, коню, копитами перед воротами,
Нехай вийде дівчинонька з чорними бровами. (Нагуєвичі).
2997. Ой піду я по під сад, чи не впаде сливка,
Чи не вийде дівчинонька, моя чорнобривка. (Нагуєвичі).
2998. Одна гора високая, а другая низька,
Одна мила далекая, а другая близька.
А я тую близенькую людем подарую,
А до тої далекої пішки помандрую.
А у тої близенької воли та корови,
А у тої далекої чорненькії брови. (Нагуєвичі, Григорів).
2999. Ой дівчино, дівчинонько, маляр ті малює,
Що на твої чорні брови фарби не жалув.
Мене маляр не малював, лише Господь з неба,
Бо я бідна сиротина, мені краси треба. (Нагуєвичі).

Волосє.

А. В о л о с є.

3000. Яке в ного миленького жовтеньке волосє,
Я мовила, що розчешу, а вно відвело ся. (Кропив. Н.).
3001. Ой жала я пшениченьку, дрібненьке колосє,
А я того хлопце люблю, що жовте волосє. (Желдець).
3002. Ой тади-ну, моя мила, тади-ну, тади-ну,
Крутит ня сї волосічко на всю полонину.
(Гол. IV, ст. 494, ч. 39).
3003. Ой у ного миленького волосєчко руле,
А як іде горі селом, завидуют люди. (Пасічна).
Пор. Кол. ст. 105, 1149.
3004. Ой піду я в полонину, посвищу в листяну,
Не шунай ня, леда бідо, за мою чуприну.
(Гол. IV, ст. 498, ч. 57).

3005. Ой чиїсь то парубочок такий як дубочок,
Йому гира зачесана, брови, як шнурочок (Нивиці).

Б. Кучері.

3006. Кой ня мати виправляда на тоті музики,
Понад вічка ровчесала жовті кучерики. (Мшанець).
3007. Повили си кучирики, повили, повили,
Коло свої матіночки легонько робили. (Невід).
3008. Ой по мої головоньці, по мої, по мої,
Повили ся кучерики, як лист по яворі.
Ой по мої головоньці, ой по мої думці,
Повили ся кучерики, як листок на грушці. (Кропив. Н.).
3009. Ой сиділа дівчинонька під чорним тиреном,
Тай винула кучерики новим виртеном. (Постолівка).
3010. Кучерики, каже, мої, котіт-же сі д' горі,
А я буду бай за вами горі ліщинами. (М. Яцків).
3011. Ой гладкі сте, кучерики, гладкі сте на мині,
Коби мені дозволили, женив биш се нині. (Ходовичі).
3012. Як сі буду віддавати, возьму файну друшку,
Аби і сі положили кучері на хустку. (Врб.).
3013. Ви музики тернопільські, грайте мої дружці,
Жеби і сі потрісали кучері на хустці. (Татурів).
3014. Ой у мого миленького кучері кручені,
Нерав-їм сі настояла з ними до вечері.
Нерав-їм сі настояла, шо аж кури піли,
Водов двері підливала, шоби не скрипіли. (Печеніжин).
3015. Ой кучері, кучерики, кучері, кучері,
Ніколи вас не згадаю, лиш коло вечері. (Миловане).
3016. Ей кучері мої милі, кучері, кучері,
Ни були сти на обіді, будьти на вичері. (Сгр.).
3017. а) Ой зацвила пшениченька на лану, на лану,
Дрібненькі кучерики на моїм Івану.
Дрібненькі кучерики і сам не поганий,
Ой як виїде меже хлопці, як намальований. (Ж Пачаї, ст. 184).

3018. б) Ой на лані пшениченька, на лані, на лані,
Повили ся кучерики на моїм Івані.
А хто буде на тім лані пшениченьку жати,
Та той буде на Йваночку кучері чесати. (Тустань).
Пор. Коломийки, I, ч. 646.
3019. Повій, повій буйний вітре, по високі горі,
Та розчеси кучерики по мої голові.
Хоць я буду та по горі високі віяти,
Такі треба кучерики гребенем чесати. (Зал ст. 187).
Пор. Гол. II, ст. 306, ч. 326.
3020. Повій вітри буйнисенький по високі горі,
Та розчіши кучирики на мої голові.
Узев вітер повівати, ни приставати,
Такі граба грибинини кучірі чесати.
Чіши, мила, грибининов, чіши, мила, щітков,
Масти, мила, губки медом, кучірі повлітков.
Масти, мила, губки медом, шоби солоділи,
А кучірі русявії, шоби си ліліли. (Устає).
3021. а) Не я Бойко, не я Бойко, Бойкова литина,
Та на мені кучерики, як гороховина.
Та на мені кучерики, як на бараночку,
Тай ще-ж мені песья мати дає доганочку. (Задарів).
Пор. Коломийки, I, ч. 104.
3022. б) Повили си кучерикк, як на бараночку,
Та ще мені песья матір дає доганочку.
Повили си кучерикк, як на баранети,
Та ще мені песья матір буде доганети. (Тустань).
Пор. Врабель, ст. 31, ч. 112.
3023. в) А мій милий чорнобривий під горов волочит,
Дрібний іде дощик, дощик, кучері намочит.
Кобис дала, файна любко, білої платини,
Та най утру кучирики в вечера до днини. (Орелець).
3024. б) Там мій милий чорнобривий на толоці косит,
Буйний вітрец повіває, кучері підносить.
Там мій милий чорнобривий за двором волочит,
Дробен дощик покропляє, кучері замочит. (Дусанів, Журів).
Пор. Кол. ст. 103, ч. 1067.
3025. Я ти скажу, дівчиночко, котре твій миленький;
Попа уха кучірички, на личку біленький. (Кобаки).

3026. Ой повіяв буйний вітер по сухій ліщині,
Та розвіяв кучерики на мої дівчині. (Підмихайлівці).
3027. Ой не ходи по над річку, тоненький, біленький,
Вже сі люди догадали, що ти мій миленький.
Ой не ходи по над річку, не полошій¹⁾ риби,
Бо вже твої кучерики закупили Жиди.
Закупили, закупили, тай заторгували,
А вже твої кучерики на віки пропали. (Ясениця).
3028. Ой до міста до Бережан самі перелоги,
Валют се кучерики Жидам по під ноги. (Голгоці).
3029. Ой піду я до домоньку, спитаю ся мачи,
Чи файнійше без кучерів, чи з кучериками. (Олешинці Старі)
3030. Ой тресут ся кучерики, тресут ся, тресут ся,
Та як тої горівочки напют ся, напют ся. (Кропив. Н.).
3031. а) Чомус мене, моя мамко, в горосі не зміла,
Щоби моя головонька була кучерєва. (Рибно, О. Коцан).
3032. б) Чом ти мене, моя мати, в горосі не мила,
Щоби моя головонька була кучерєва.
Мила я ті, мій синовьку, три рази на днину,
Ой-но ем ті тай не зміла в щісливу годину. (Дусанів).
3033. Купала ня моя мати та в гороховині,
Повили ся кучеряки на голові мнї;
Купала ня моя мати в гороховій юшці,
А на мені молоденькім кучерика вют сі.
(Гол. IV, ст. 460, ч 124).
3034. Ой у моім городчику трава кучерєва,
Ой до мене хлопці ходєт, бо я кучерєва. (Невід).
3035. Кучеравий баранец, кучерава ярка,
Кучерава моя мила, як в городі лялька. (Охрим.).
3036. Ти до мене не ходи, кучеравий враже,
Я за тебе не піду, бо мати не каже. (Невід).
3037. Ожени ся, кучеравий, ожени, небоже,
Уже тобі з парубками ходити не гоже! (Ж. Павлі, ст. 190).
3038. Стоїт пень, як білий день, кудравий, кудравий,
Обіцяв ся ми, що прийде, любко кучеравий. (Ж. Павлі, ст. 187).

3039. А у моїм городечьку зацвив мак волоский,
 А я того хлопця люблю, що збитошний трошки.
 А у моїм городечьку зацвив мак кудревий,
 А я того хлопця люблю, що він кучервий. (Кобак).

В. К о с а.

3040. Мара знаї, що робити, чи тебе чикати,
 Росте коса до пояса, ни мож розчисати. (Жур.)
3041. Дивуют ся мені люди, що я дівонькою,
 А я плота ни городжу свею косонькою.
 А я плота ни городжу, ні кіля ни гачу,
 Я за свою косу-росу податку не плачу.
 Рости, косо, до пояса, я буду чисати,
 Десь мій милий у цісара, я буду чикати. (Нивці),
3042. Ліпше було росу косу ружев косичити,
 Як теперка росу косу вже молодичити. (Жураки).
3043. Косо моя, росо моя, косо моя дрібна,
 Чому тебе не розплела матіньонька рідна? (Таурів).
3044. Косо моя русявая, то том тя чесала,
 Тепері ся негідному у руки дістала.
 Косо моя русявая, косо моя, косо,
 То тож я тя ровчесала під віночок борзо. (Біла).
 Пор. Сал. ст. 54, ч. 195.
3045. Ой на горі жито, жито, тоненькі покоси;
 А хто буде розплітати дівчиноньці коси?
 Козак буде розплітати, козак буде плести,
 Козак буде дівчиноньку до шлюбоньку вести. (Невід.).

Лице.

3046. Або мене любцю люби, або мене лиши,
 Або мов біле личко на папері сніши. (Нагуєвичі).
3047. Калиньонька біло цвила, червоно зродила;
 Шкода, дурню, вроди мої, щом тебе любила.
 Шкода, дурню, вроди мої тай вонору мого,
 Щос сі тільки вапчував личка румяного. (Нагуєвичі).
3048. Ой змарніло мов личко, змарніло, змарніло,
 За тобою, мій миленький, що ті не виділо. (Нагуєвичі).

3049. Молодице, молодице тай молодиченько,
Не можу сі надивити на твоє личенько. (Нагуєвичі).
3050. Ой зацвида калинонька на самім вершечку,
Їхав козак до дівчини, згубив кінь уздечку.
Не багато коштувала, іно золотого,
Не раз я сі націлував личка румяного. (Нагуєвичі).

Ноги.

3051. Ци чули ви, добрі люде, коли кури піли ?
Тогди мої білі ніжки долї селом бігли !
(Гол. II, ст. 448, ч. 662).
3052. Ци чуди ви, добрі люде, коли пси брехали ?
Тогди мої білі ніжки під вікном стояли !
(Гол. II, ст. 448, ч. 663).

Очи.

3053. В веселї дівчиноньки веселїї очка,
Та коли сі потрісає коло парубочка. (Нагуєвичі).
Пор. Коломийки, I, ч. 1330.
3054. Ой заспівай, защебечи, сивий соловію,
Сховай, сховай, дівчинонько, очка на неділю. (Волицькі).
3055. В мене очка чорненькіі, як терн на галузі,
Личко таке румяноньке, як калина в лузі.
(Гол. II, ст. 312, ч. 360).
Пор. Сам. ст. 5, ч. 24, 1.
3056. Ой піду я в гай по май, а в ліс по телята,
Які в мене, такі в тебе, чорні оченята. (Пасічна).
3057. Ой Петрику, голубчику, заверни ягнята !
Які в тебе, такі в мене, чорні оченята. (Тухля).
3058. Ой на ставі, на ставочку¹⁾, дрібні²⁾ каченята,
Як у тебе, так у мене чорні оченята. (Голгочі).
Іванівці: 1) Ставоньку. 2) Шарі. — Біла: 2) Білі.
Пор. Кол. ст. 93, ч. 721.
3059. За гай, мати, за гай, мати, за гай по телята,
Як у тебе, так у мене чорні оченята.
За гай, мати, за гай, мати, за гай по корови,
Як у тебе, так у мене чорненькіі брови. (Нивиці, Біла).
3060. Очи мої, чорні очи, я ся вами дивлю
Люде за вас много брешут, я ся не противлю !
(Гол. II, ст. 416, ч. 50.).

3061. Очі мої, чорні очі, я ся вами тішу,
Люде за вас часто брешуть, я ся не повішу!
(Гол. II, ст. 416, ч. 506).
3062. Ой у тебе чорні очі, в мене іранатові,
А нім твої помагают, мої вже готові. (Гвізд).
3063. А у мене очі сиві і в милого такі,
А як ми се поберемо, то будут єднакі. (Григорів).
3064. В тебе очі чорні, чорні, а в мени як галка,
Як війдем си до купоньки, як голубів парка. (Чорні Ослави).
3065. Ой у тебе очі сині, в мени мурганисті,
А як ми сі поберемо, то буде паристі. (Липиця Гор.).
Пор. Сам. ст. 76, ч. 72. — Кол. ст. 111, 1371.
3066. В тебе вочка сиві, сиві, а у мене такі,
А як ми сі побиремо, будемо їднакі.
Вочка-ж твої чорні, чорні, а муї бурисьті,
Ой як ми сі побиремо, будемо парисьті. (Жур.).
Пор. Кол. ст. 111, 1373.
3067. Очка мої чорненькії, брови качуристі,
На що ми ся полюбили такі непаристі! (Нагуєвичі).
3068. Ой до гуті, карі очі, до гуті, до гуті!
Скажи мені, моя любко, де в тобою бути?
Скажи мені, моя любко, де в тобов зійти сі,
Твого личка румяного націлувати сі? (Нагуєвичі).
3069. Очка мої сивуваті, то сти дурноваті,
Чого ви сі впадаєте на сини богаті? (Тисьменичани).
3070. а) Сиві¹⁾ очі, сиві очі²⁾, що си³⁾ гадаєте,
Цілу нічку на розмові, а в день дрімаєте. (Вовків).
Постолівка: 1) Що ви. 2) Думаєте. 3) Що ви. — Холоїв:
2) Очі мої сивенькії. 3) Що ви.
Пор. Гол. IV, ст. 468, ч. 181.
3071. б) Вочка мої сивенькії, що си гадаєти,
Цілу нічку на розмові, а в день дрімаєти.
Коби ви си, мої вочка, єдну пару взяли.
Цілу нічку на розмові, а в день ни дрімали. (Грг.).

3072. Очи мої сиві, сиві¹⁾, то сте²⁾ зависливі³⁾,
Та на тоті⁴⁾ дівчатонька⁵⁾, котрі⁶⁾ чорнобриві. (Григорів).
Нивиці: 1) Сиві очи. 2) Очи. 4) Моргаєте на. 5) Ті хлопці. —
Підберезе: 1) Очка мої, очка чорні. 2) Тож ви. 3) Долегливі. 5) Парубочки. 6) Та на. — Холоїв: 2) То ви. 4) Та на тії. 5) Парубочки.
6) Що то. — Тустань: 5) Парубочки.
Пор. Сал. ст. 69, ч. 1. — Кольберг, III, ст. 65, ч. 630.
3073. Очи мої сиві, сиві, йкісте зависливі,
Моргаєте на вулиці лиш на чорнобриві.
Ой моргайте, мої очи, та знайте на кого,
Не моргайте, очи мої, на леда якого. (Видинів).
3074. Очи мої чорненькіі¹⁾, біда мені з вами,
Хоч не дивлю си на хлопців²⁾, моргайте сами. (Усте над Ч.).
Вовків: 1) Сиві очи. 2) Як вийдете на вулицю.
Пор. Ж. Павлі, ст. 166. — Гол. II, ст. 416, ч. 502. — Сал. ст.
80, ч. 31. — Де-Волманъ, ст. 42.
3075. Чорні очи, чорні очи, біда мені з вами,
Не хочете почувати одну нічку сами.
Єдну есте почували тай тоту не спали,
То вставали, то дягали, любка виєзирали. (Волцнів).
Пор. Де-Волманъ, ст. 44—45. — Мат. V, ст. 144, ч. 215. —
Кол. ст. 92, ч. 669.
3076. а) Вочі мої¹⁾, сиві вочі²⁾, біда мнї з вами,
Як я вийду³⁾ на вулицю, моргаєте⁴⁾ сами.
Моргаєте⁴⁾, моргаєте⁵⁾, знаєте на кого,
Хочби було⁶⁾ дваїцять штири, то все⁷⁾ на їдного.
Хоч би було дваїцять штири, хоч би було триста,
Хоч на мене люди брешут, моя душа чиста. (Нивиці, Красне).
Вовків: 1) Сиві очи. 3) Як вийдете. 6) Щоб їх було. 7) А все.
Оба вар. без 3-го куплета. — Сугрів: 2) Чорні, чорві. 3) Як вийдете.
4) Мругаєте. 5) Чорні очка. 6) Най їх буде. 7) Я все.
3077. б) Вочка мої сиві, сиві, біда мені з вами,
Як вийдете на вулицю, мругаєте сами.
Мругаєте, мругаєте, знаєте на кого,
Щоби було дваїцять штири, то все на єдного.
Очи мої сиві, сиві, очи мурганисті,
Щоби були такі другі, були би паристі.
Очи мої сиві, сиві, плакати будете,
Чому ви ся не дивите, за кого ви йдете? (Дусанів).

3078. Чорні очи із чорними¹⁾ то се²⁾ покохали,
 Бодай були чорні очи за тоті³⁾ ми знали. (Чорні Ослави).
 Кропивник Новий: 1) Чорні очи. 2) Сиві. 3) Сиві.
3079. Мене мама породила¹⁾ в стодолі на тоці,
 Дала мні очи чорні²⁾ иругати на хлопці. (Іванівці).
 Григорів: 1) Мама мене моя мати. 2) Чорні очи.
3080. Мене мати породила у темнейкій¹⁾ ночі,
 Дала мні біле тіло тай чорнейкі²⁾ очи. (Волосинка).
 Боберка: 1) Теменької. 2) Сивенькі.
3081. Вічка мої сивенькії, в голову-сте впали,
 Не видно вам румяности на біленькій твари. (Мшанець, 3).
3082. Очка мої сивенькії, тамто ви блудите,
 Ой нема вже того тутка, кого ви любите.
 Очка мої сивенькії, в голову-сте впали,
 Ви би сте вже слъзовьнками все море заляли. (Біла).
 Пор. Сал. ст. 32, ч. 64.
3083. Туда, дуби¹⁾, хилайте сі, куда вам похило,
 Туда вочи²⁾ зглядайте сі³⁾, куда серцю шило.
 Хилили сі густі лози, аж земляньку вкрили,
 Чорні очи дивили сі, аж плакати ввели. (Батятчі).
 Куни: 1) Луги. 2) Очка. 3) Дивіте ся.
3084. Сюда, лози, хиліте ся, куда вітер віє,
 Туда, очка, дивіте ся, куда милий іде.
 Кажко лугам хилити ся перед вітроньками:
 Кажко очкам дивити ся перед слъзовьнками.
 (Гол. IV. ст. 460, ч. 128.
 Пор. Сал. ст. 5, ч. 28, 1.
3085. Закувала зазуленька в Стрию на рогатці,
 Напишіт ми чорні очка на біленькій картці. (Іванівці).
3086. Або тоту кучу тручу, або ї заваляю,
 Най я свої чорні очка на ні ни зриваю. (Іванівці).
 Пор. Зал. ст. 199.
3087. Вочка мої чорненькії, очка, мої очка,
 Де будете почувати, така темна ночка.
 Вой будемо почувати в Наступній нивці,
 Та будемо вечерати капусту у ринці. (Невід.).

3088. Плачте, очи, в день і в ночі, бодай викапали,
Чи ви, очи, не виділи, кого ви кохали?
Плачте, очи, в день і в ночі, бо маєте чого,
Любили сте по два, по три, тепер ні одного. (Качанівка).
3089. Котили си вози з гори, на долині стали,
Любили си чорні очи, тепер перестали.
Та котіт си, вози, з гори, як сти си котили,
Тай любіт си, чорні очи, як сти си любили. (Орегець).
3090. Ой на зрадї, чорні очка, на зрадї, на зрадї,
Вчора були на пиредї, а нинька на задї.
Вчора були на пиредї, тай сї залишили,
А нинї вже на задї, з ваду сї лишили. (Іванівці).
3091. Очка мої чорненькії, брови як шнурочок,
Губки мої пишненькії, лиш до співаночок. (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 1555.
3092. Ой чиї то сиві конї під горов пасут ся,
Чорні очи завертают, кучерї трясут ся. (Кропив. Н.).
3093. Ой мій милий чорнобривий пасе конї в ночі,
А як прийде до домоньку, сьміют ся му очи. (Кропив. Н.).
3094. Очи мої чорненькії, ой ви мої очи,
Не дайте сї, каже, звести темненької ночі.
Не дайте сї, каже, звести, не дайте сї звести,
Та не дайте косу-росу без братів расплести.
Як музики ой заграли, свашки заплакали,
Тогди мою косу-росу братї расплітали. (Печеніжин).

Уста.

3095. Ой чом в тебе, дівчиновько, губки солодейкі?
Смарувала мати медом іще молодейкі. (Невід).
Пор. Де-Волланъ, ст. 30.
3096. Тай у любки тонкі губки, тоненькі, тоненькі,
Та вни медом намащенї, аби солоденькі. (Уйбард).
3097. Сїм раз на раз поцюлював губки солоденькі,
Мастила їх мама медом, щем була маленька.
Намастила медом мама, тай забула втерти,
Щоби були солоденькі до самої смерти. (Пасїчна).
3098. Губки мої солоденькі, губки мої, губки,
Мастили вас мама медом, були сте мацюлкі. (Іванівці).

3099. Коби борше до вечера, та піду до любки,
Сім раз не раз поцілую в солоденькі губки. (Нагуєвичі).
3100. Ой у ного миленького губки солоденькі,
Намастила мама медом, ще були маленькі.
Намастила мама медом та не повтарала,
Та дрібними ноженьками до мене прислала. (Хотінь).
3101. А мій милий чорнобривий зачесав ся шітков,
Тай намастив губки медом, кучері позлітков.
Намастив си щокі медом, аби солоділи,
Кучерики позлітонецьков, аби сі ясніли. (Іванівці).
Пор. вище. ч. 3020.

6. П о ж и в а.

А.

Бомбони.

3102. Ой йдут люди до церквиці, бо вдарили дзвони,
Каськів Ясько коло коршми купує бамбони. (Вовків).
3103. Ой із гори високої їхали вагони,
Парубочок до дівчини приносив бамбони. (Іванівці).

Буженина.

3104. Подивіт си, люди добрі, шо си в поду дів,
В поду така бужениці, шо аш серце шліє. (Ясенів Гор.).

Гриби.

3105. Ой піду я в ліс на гриби, назбираю грибів,
Тай понесу до білявки, би ніхто ни видів. (Воберка).
3106. А вже вечер вечеріє, сонце над вербами,
Дівчинонька через поле пішла за грибами. (Михайловичі).
3107. Післала ня моя мати на гриби біленькі,
А там мене визирают хлопці молоденькі. (Кропив. Н.).
3108. Дівчинонька мила, мила, по гриби ходила,
А як прийшла до дононьку, води сі напила. (Іванівці).
3109. Ни типер, ни типер, на гриби ходити,
В осини, в осини, як будут родити.
Ни з мішком, ни з мішком, тільки з коробочков,
Ни сама, ни сама, тільки з парубочком. (Іванівці, Волц., Вілень).

3110. В козарє весіле, а в гриба гостина,
Голубінка, добра жінка, в пропій запросила. (Гвізд).

Кава.

3111. По під ліс, по під ліс, тай по під отаву,
А хто піди за Михайла, буди пити каву. (Іванівці).

Картофля.

3112. Ой підемо, пане брате, в гори на весіле,
Та принесем пасічної бульби на насіне. (Сьвіт, 1882 р., ст. 328).
3113. Ой ріпка, моя ріпка, саджу я тя рідко;
Садив бим тя, ріпка, густо, та в коморі пусто! (Сьвіт, ст. 328).
3114. Ой Господи милосерний тай ти сьвітій Грицьку,
Та зароди, Боже, бульбу тоту гамерицьку! (Сьвіт, ст. 328).
3115. Ой Господи милосерний, та ми твої діти!
Та зароди, Боже, бульбу, щоби не жидіти! (Сьвіт, ст. 328).
3116. Як не хочеш дівчиноньки, женись на вдовици,
Она тобі наварит крошплі на водици. (Невід.).
3117. Ой Господи милосерний, тож том зголодніла,
Коби борзо нова бульба, то бим попоїла! (Сьвіт, ст. 328).
3118. Ой як хочеш ситий бути, небораче Грицьку,
Садн бульбу не рапату, а йно ясеницьку!
Ясеницьку не садив, рапата погнила,
Тож то мене лиха долі без прута побила. (Сьвіт, ст. 328).
3119. Ой заки ся мандибурка по поли родила,
То погана Гуцулія по верхах холила.
Як зачала мандибурка ой по поли гнити
То зачала Гуцулія із верхів сходити. (Сьвіт, ст. 328).
3120. Ци чули ви, люде добрі, таку новиночку,
Що тікала бульбаночка на Буковиночку?
Як тікала, як тікала, а взяла тікати,
А маленька дітиночка а взяла плакати.
Ходім, люде, до церковці, просім Бога ревне,
Чей сі Панбіг ізмилує та наш бульбу верне.
Чей сі вродит бульбаночка хоть на сінокоси!
Бо всмо сі здогадали, як бувало доси.

Що згібала бульбаночка, ой біла як клубки :
 А вже тото, люде добрі, за наші проступки !
 А щож я вам, люде добрі, таке догурила ?
 Що варена тай печена по тижневи гнила. (Сьвіт, ст. 328).
 Пор. Сьвіт, 1882, ст. 327—328. — Мат. V, ст. 114, ч. 19.

3121. Ой де ти сі вибираш, мандибурко біла ?
 Ой я іду в свої краї, бох вам надоїла.
 Ой як пішла на край села : наййти сі нужди !
 Було мене не шкребтати в неділю до служби. (Волосів).
3122. Ой де ти сі вибираш, мандибурко біла ?
 Ой я іду в мнчі краї, бох вам надоїла.
 Ой я іду в мнчі краї, бох вам надоїла,
 То варена, то печена, по тижневи гнила. (Волосів).

Каша.

3123. Матка Божа, Матка Божа каші наварила
 Тай кинула ложку масла, щоби добра біла. (Волцаїв).
3124. Ой займу я кониченька на двелену пашу,
 А сам піду до дівчини на молочну кашу.
 Ой дала ми дівчинька каші попоїсти,
 А я не міг від дівчини поріг перелізти. (Грабовець).

Кісіль.

3125. Ой ни зель ми на братову, лиш на брата свого,
 Що ми ни дав попоїсти кісілиці много. (Михайловичі).
3126. Наїв я ся кісілю, заталапав вуса,
 Мовлю пацёр по вішоцки до пана Єзуса. (Біла).

Колач.

3127. Ой казала приходити, колач приприсити,
 Відна-ж моя головонько, де колачьи вєсти ? (Іванівці).

Кукурудзи.

3128. Кукурудзи наварі¹⁾, кукурудзи дайти,
 Кукурудза ни поможи, дівчини шукайти. (Іванівці).
 Волцаїв : 1) Наварили.
3129. Ой сирота Поляночка кукурудзу сів,
 А погана Гуцулія на то ся надів.
 Ой сирота Поляночка кукурудзу сапат,
 А погана Гуцулія вже бисаги латат.
 Ой сирота Поляночка кукурудзу лупит,
 А погана Гуцулія с хати сі не вступит. (Сьвіт, ст. 328).
 Пор. Коломийки, I, ч. 24—25.

Обарінки.

3130. Чи чула ти, дівчинонько, як я тебе кликав,
Як я тобі за ворота обарінки спивав ?
Ой ци чула, чи не чула, не обзивала се,
Бо я твоїх обаріноків не сподівала се. (О. Коцан).
3131. Ой вже нема і не буде такого другого,
Щоб купував обарінки за пів золотого. (Біла).

Оріхи.

3132. а) Пішла баба на оріхи, тай я йду, тай я йду,
Гірки її орішеньки, як я її найду. (Волців).
Пор. Гол. IV, ст. 488, ч. 13. — Кольберг, III, ст. 59, ч. 527. —
Кол. ст. 96, ч. 811.
3133. б) Пішла Таця на орішки, тай я йду, тай я йду,
Бідна-ж моя головочка, де-ж я Тацю найду? (Кропив. Н.).
3134. в) Післала ма¹⁾ моя мати горішеньки²⁾ рвати,
Та³⁾ висока ліщинонька, не мож досягати⁴⁾. (Нагуєвичі).
Кропивник Нов.: 1) Ма. 2) Орішата. 3) Ой. 4) Не можна дістати.
Пор. Гол. II, ст. 252, ч. 30.
3135. г) Ой післала мене мати горішеньки рвати,
Високая ліщиночка, не мож пригнати.
Ой бодай ви, горішеньки, більше не зродили,
Щоби мої білі ніжки на вас не ходили. (Тисьменчани).
3136. Бодай тотя ліщинонька більше не зродила,
Я горіхів не нарвала, мене мама била. (Ходовичі).
3137. Ой не тепер, ой не тепер на оріхи ходят,
А в осени, а в осени, як сі добре вродят. (Дажнів).
3138. Попід ліс, попід ліс, попід сухе терні,
Самі їли горішеньки, мнї дали зерні. (Жур).

Пасна.

3139. Ой Господи милосерний, Господи ласкавий,
Який тогди день веселий, як ідут з пасками.
Ой Господи милосерний, ой Господи любий,
Який тогди день веселий, як спечут корж грубий. (Пуцлів).

Пирого.

3140. Ой коби я очи мала, як у тої пліски,
Я би ними виморгала всі пироги з миски.
(Гол. IV, ст. 446, ч. 12).

3141. Ой із гори на долину поволеньки зійду,
Звари, любко, пирожата, в вечір до тя прийду!
Зварила би пирожата, коби сир та масло,
Пішла сита тай корита, а в печи погасло!
(Гол. Ц, ст. 363, ч. 623).

Пляцки.

3142. Ой прийшов я до дівчини, она пече пляцки,
Як ми дала лопатою, аж їм поліз рачки. (Біла).

Редька.

3143. Редьку саджу, редьку сію, редьку підливаю,
Рости, редько, великая, на зиму стоваю.
Рости, редько, великая, ни будь жи гіркая,
За тобою, мій миленький, туга великая. (Гвіздичів).

Сало.

3144. Кажут мені женити ся, на що то ся здало,
Волів би я за ті гроші купити си сало.
Сало їсти, сало їсти, бороду мастити,
Як як виїду на вулицю, дівки мут любити. (Буцнів).

Самокиш.

3145. Ой як тебе полюбила, так тебе полишу,
Тебе мати годувала та на самокишу. (Невід.).

Сир.

3146. Ой кувала зазулейка, ой кувала сива,
Ой йшли дівки на вісіле, шоби з'їли сира!
Сіли собі дівчатойка в хаті на ослоні:
Наважили на той сир, як злодій на коні!

Хліб.

3147. Та на горі, на високій, там сі насли коні,
Дайте мені трошки хліпці, нанашуницью мої. (Журавно).

Чир.

3148. Ей дівки, каже, дівки, я не пив горівки,
Лише троха чиру хлиснув, тай за вами свиснув. (Тисьменичани).
3149. Ой з гори ся похарило, з долу буде льяти,
Зварила ми мила чиру в маленькім горняти. (Бропів. Н.).

Яблока.

3150. Коби борше до осени та до осеночки,
Буду їсти винні ябка тай обаріночки. (Хотівь).

3151. Пішов милий на ярмарок тай на ярмарочок,
Принесе ми сорок яблук тай обаріночок.
(Гол. II, ст. 431, ч. 579).
3152. Відси гора, відси друга, в сиридині кладка,
Та носила дівчинонька до парубка ябка. (Іванівці).
3153. Ой над ставом, над ставочком, положена кладка,
Ой носила Зосуненька Стасуневи ябка. (Жур).
3154. Ото біда кучирива, ото біда гладка,
Ото носит по кишеньох червоненькі ябка. (Іванівці).
3155. З того боку на тамтой бік прирбита кладка,
Приносив козаченько до дівчини ябка.
Прикидав ябка, ябка, а потім квасниці,
Відложили висіле на зинні мясниці. (Гладки).
3156. А я піду попід сад, ци не впаде ябко,
А ци вийде, ци не вийде мов білявятко. (Кропив. Н.).
3157. Я см вклучу повересла з вівса дзеленого,
Яке ябко солоденьке від того шилого. (Кропив. Н.).

Б.

3158. Ой що то ми за вечера, що така припишна,
Бараболі з лушпатою і стиранка свисла. (Бишки).
3159. Ой прийшов я до дівчини, казала си¹⁾ сісти,²⁾
Дала мені з решитинов бараболі³⁾ їсти.
А я їм, а я їм, тай ще³⁾ доїдаю,
Лежит пиріг на полиці, но си⁴⁾ поглядаю. (Буцнів).
Манява: 1) Ми. 2) Та дала ми негушлену мандибурку. 3) Не.
4) На полиці пироженьяи, туди.
3160. На полиці вариниці і гречана каша,
Котра дівка чорнобрива, то то буде наша. (Біла).
3161. А де будеш начувати? В гаївські долині.
А що будеш вечеріти? Гарбузи тай дині. (Михайловичі).
3162. Ізварила капустиці, тай жентицев зальє:
Ой їдж же ти капустицю, най тя жура зайє. (Нагуєвичі).
3163. Іде кісіль дорогою, здибає ся з квашив:
Помагай Біг, кісілку, я посестра вашн. (О. Коцав).

3164. Ой їхали кісілі, а за ними кваша;
Зачекайте, кісілі, бо я сестра ваша. (Біла).
3165. Напишу я до милого, напишу, напишу,
Занесу му в полонину з кроплев самокишу. (Кривка).
3166. А я вийду на толоку, на толоці стану,
Усі любки їдет месо, а моя сметану. (Ясенів Гор.).
3167. На полиці пироженьки, на припічку сир, сир,
Ніхто ми сі не сподобав, лиш богацький син, син. (Маньва).
3168. А я тобі навару періжочків з маком,
А ти мене погодуй своїм пастернаком. (Волциів).
3169. Ріта, ріта, каже ріта, їла би сі ріпа,
Їла би сі кіселиці, коби молодиці. (Угринів Доліш).
3170. Ой зварю я Михасеви обідок не такий,
Я му зварю на обідець в солонинов кваки¹). (Кривка).
1) Бруква.
3171. Мовіт люди, що я груба, а я сі так спасла;
З'їла сира за два срібла, а за штири масла. (Ожомла).

В.

3172. Ой Божи мій милосерний, як я зголодніла,
Коби борзо съвятий вечир, то биш сі наїла. (Іванівці).
3173. Ой не сам я тому винен, а так мені Біг дав,
Що я вчора не вечерів, нині не обідав. (Нагуєвичі).

Г. Тютюн.

3174. а) Ішов тютюн¹) дорогою, здибала го люлька;
Тютюнику, бакунику²), закурім си тутка³). (Біла).
Посіч: 1) Тютюн. 2) Ходи, ходи, тютюнику. 3) Закуримо туйка.
3175. б) Іде скакун дорогою, здибай го люлька,
Скакунику, братунику, закурім си тутка. (Жур.).
3176. Ой тютюне, тютюнику, тютюне шатане,
Не мож ті сі накурити, як вечір настане. (Волосів, Грабовець).

3072. Очи мої сиві, сиві¹⁾, то сте²⁾ зависливі³⁾,
Та на тоті⁴⁾ дівчатонька⁵⁾, котрі⁶⁾ чорнобриві. (Григорів).
Нивиці: 1) Сиві очі. 2) Очи. 4) Моргаєте на. 5) Ті хлопці. —
Підбереже: 1) Очка мої, очка чорні. 2) Тож ви. 3) Долегливі. 5) Парубочки. 6) Та на. — Холоїв: 2) То ви. 4) Та на ті. 5) Парубочки.
6) Що то. — Тустань: 5) Парубочки.
Пор. Сал. ст. 69, ч. 1. — Кольберг, III, ст. 65, ч. 630.
3073. Очи мої сиві, сиві, йкісте зависливі,
Моргаєте на вулиця лиш на чорнобриві.
Ой моргайте, мої очі, та знайте на кого,
Не моргайте, очі мої, на леда якого. (Видинів).
3074. Очи мої чорненькі¹⁾, біда мені з вами,
Хоч не дивлю си на хлопців²⁾, моргайте сами. (Усте над Ч.).
Вовків: 1) Сиві очі. 2) Як вийдете на вулицю.
Пор. Ж. Павлі, ст. 166. — Гол. II, ст. 416, ч. 502. — Сал. ст.
80, ч. 31. — Де-Волманъ, ст. 42.
3075. Чорні очі, чорні очі, біда мені з вами,
Не хочете почувати одну нічку сами.
Єдну есте почували тай тоту не спали,
То вставали, то дягали, любка визирали. (Волцнів).
Пор. Де-Волманъ, ст. 44—45. — Мат. V, ст. 144, ч. 215. —
Кол. ст. 92, ч. 669.
3076. а) Вочі мої¹⁾, сиві вочі²⁾, біда мні з вами,
Як я вийду³⁾ на вулицю, моргаєте⁴⁾ сами.
Моргаєте⁴⁾, моргаєте⁵⁾, знаєте на кого,
Хочби було⁶⁾ дваццять штири, то все⁷⁾ на їдного.
Хоч би було дваццять штири, хоч би було триста,
Хоч на мене люди брешут, моя душа чиста. (Нивиці, Красне).
Вовків: 1) Сиві очі. 3) Як вийдете. 6) Щоб їх було. 7) А все.
Оба вар. без 3-го куплета. — Сугрів: 2) Чорні, чорні. 3) Як вийдете.
4) Мругаєте. 5) Чорні очка. 6) Най їх буде. 7) Я все.
3077. б) Вочка мої сиві, сиві, біда мені з вами,
Як вийдете на вулицю, мругаєте сами.
Мругаєте, мругаєте, знаєте на кого,
Щоби було дваццять штири, то все на єдного.
Очі мої сиві, сиві, очі мурганисті,
Щоби були такі другі, були би паристі.
Очі мої сиві, сиві, плакати будете,
Чому ви ся не дивите, за кого ви йдете? (Дусанів).

3078. Чорні очі із чорними¹⁾ то сь²⁾ покохали,
 Бодай були чорні очі за тоті³⁾ ни знали. (Чорні Ослави).
 Кропивник Новий: 1) Чорні очі. 2) Сиві. 3) Сиві.
3079. Мене мама породила¹⁾ в stodолі на тоці,
 Дала мині очі чорні²⁾ мругати на хлопці. (Іванівці).
 Григорів: 1) Мала мине моя мати. 2) Чорні очі.
3080. Мене мати породила у темнейкій¹⁾ ночі,
 Дала мині біле тіло тай чорнейкі²⁾ очі. (Волосянка).
 Боберка: 1) Темвенької. 2) Сивенькі.
3081. Вічка мої сивенькії, в голову-сте впали,
 Не видно вам румяности на біленькій тварі. (Мшанець, З.).
3082. Очка мої сивенькії, тамто ви блудите,
 Ой нема вже того тутка, кого ви любите.
 Очка мої сивенькії, в голову-сте впали,
 Ви би сте вже слъзовьками все море заляли. (Біла).
 Пор. Сал. ст. 32, ч. 64.
3083. Туда, дуби¹⁾, хиляйте сї, куда вам похило,
 Туда вочи²⁾ зглядайте сї³⁾, куда серцю мило.
 Хилили сї густі лози, аж земленьку вкрили,
 Чорні очі дивили сї, аж плакати взели. (Батятячі).
 Кунин: 1) Луги. 2) Очка. 3) Дивіте ся.
3084. Сюда, лози, хиліте ся, куда вітер віє,
 Туда, очка, дивіте ся, куда милий їде.
 Кажко лугам хилити ся перед вітроньками:
 Кажко очкам дивити ся перед слъзовьками.
 (Гол. IV. ст. 460, ч. 128).
 Пор. Сал. ст. 5, ч. 28, 1.
3085. Закувала зазуленька в Стрию на рогатці,
 Напишіт ми чорні очка на біленькій картці. (Іванівці).
3086. Або тоту кучу тручу, або ї завалу,
 Най я свої чорні очка на нї ви зриваю. (Іванівці).
 Пор. Зал. ст. 199.
3087. Вочка мої чорненькії, очка, мої очка,
 Де будете ночувати, така темна ночка.
 Вой будемо ночувати в Настуниїй нивці,
 Та будемо вечерати капусту у ринці. (Невід.).

3088. Плачте, очи, в день і в ночі, бодай викапали,
Чи ви, очи, не виділи, кого ви кохали?
Плачте, очи, в день і в ночі, бо маєте чого,
Любили сте по два, по три, тепер ні одного. (Качанівка).
3089. Котили си вози з гори, на долині стали,
Любили си чорні очи, тепер перестали.
Та котіт си, вози, з гори, як сти си котили,
Тай любіт си, чорні очи, як сти си любили. (Орелець).
3090. Ой на зрадї, чорні очка, на зрадї, на зрадї,
Вчора були на передї, а нишка на задї.
Вчора були на передї, тай сі запишили,
А нинї вже на вадї, з заду сі лишили. (Іванівці).
3091. Очка мої чорненькії, брови як шнурочок,
Губки мої пишненькії, лиш до співаночок. (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 1555.
3092. Ой чїї то сиві конї під горю пасут ся,
Чорні очи завертают, кучерї трясут ся. (Єропів. Н.).
3093. Ой мій милий чорнобривий пасе конї в ночі,
А як прийде до домовьку, сьміют ся му очи. (Єропів. Н.).
3094. Очи мої чорненькії, ой ви мої очи,
Не дайте сі, каже, звести темненької ночі.
Не дайте сі, каже, звести, не дайте сі звести,
Та не дайте косу-росу без братів росплести.
Як музики ой заграли, свашки заплакали,
Тогди мою косу-росу братї росплїтали. (Печенїжин).

Уста.

3095. Ой чом в тебе, дївчинонько, губки солодейкі?
Смарувала мати медом іще молодейкі. (Невід.).
Пор. Де-Волманъ, ст. 30.
3096. Тай у любки тонкі губки, тоненькі, тоненькі,
Та вии медом намащенї, аби солоденькі. (Уйбард).
3097. Сім раз на раз поцюлював губки солоденькі,
Мастила їх мама медом, щем була маленька.
Намастила медом мама, тай забула втерти,
Щоби були солоденькі до самої смерти. (Пасїчна).
3098. Губки мої солоденькі, губки мої, губки,
Мастили вас мама медом, були сте мацюпкі. (Іванівці).

3099. Коби борше до вечера, та піду до любки,
Сім раз не раз поцілую в солоденькі губки. (Нагуєвичі).
3100. Ой у мого миленького губки солоденькі,
Намастила мама медом, ще були маленькі.
Намастила мама медом та не повтирала,
Та дрібними ноженками до мене прислала. (Хотівь).
3101. А мій милий чорнобривий зачесав ся шітков,
Тай намастив губки медом, кучері позлітков.
Намастив си щоки медом, аби солоділи,
Кучерики позлітеньков, аби сї ясніли. (Іванівці).
Пор. вище. ч. 3020.

6. П о ж и в а.

А.

Бомбони.

3102. Ой йдуть люди до церквичі, бо вдарили дзвони,
Каськів Ясько коло коршини купує бомбони. (Вовків).
3103. Ой із гори високої їхали вагони,
Парубочок до дівчини приносив бомбони. (Іванівці).

Буженина.

3104. Подивіт си, люди добрі, шо си в поду дів,
В поду така бужениці, шо аш серце мліє. (Ясєвів Гор.).

Гриби.

3105. Ой піду я в ліс на гриби, назбираю грибів,
Тай попесу до білявки, би ніхто ни видів. (Боберка).
3106. А вже вечер вечеріс, сонце над вербами,
Дівчинонька через поле пішла за грибами. (Михайловичі).
3107. Післала ня моя мати на гриби біленькі,
А там мене визирают хлопці молоденькі. (Кропив. Н.).
3108. Дівчинонька мила, мила, по гриби ходила,
А як прийшла до домоньку, води сї напила. (Іванівці).
3109. Ни типер, ни типер, на гриби ходити,
В осини, в осини, як будут родити.
Ни з мішком, ни з мішком, тільки з коробочков,
Ни сама, ни сама, тільки з парубочком. (Іванівці, Воли., Вільки).

3110. В козаря весіле, а в гриба гостина,
Голубінка, добра жінка, в пропій запросила. (Гвізд).

Кава.

3111. По під ліс, по під ліс, тай по під отаву,
А хто піди за Михайла, буди пити каву. (Іваівці).

Картофля.

3112. Ой підемо, пане брате, в гори на весіле,
Та принесем пасічної бульби на насіне. (Сьвіт, 1882 р., ст. 328).
3113. Ой ріпко, моя ріпко, саджу я тя рідко;
Садив биш тя, ріпко, густо, та в коморі пусто! (Сьвіт, ст. 328).
3114. Ой Господи милосерний тай ти сьвітій Грицьку,
Та зароди, Боже, бульбу тоту гамерицьку! (Сьвіт, ст. 328).
3115. Ой Господи милосерний, та ми твої діти!
Та зароди, Боже, бульбу, щоби не жидіти! (Сьвіт, ст. 328).
3116. Як не хочеш дівчиноньки, женись на вдовици,
Она тобі наварит крохплі на водици. (Невід.).
3117. Ой Господи милосерний, тож тож зголоділа,
Коби борзо нова бульба, то биш попоїла! (Сьвіт, ст. 328).
3118. Ой як хочеш ситий бути, небораче Грицьку,
Сади бульбу не рапату, а йно ясеницьку!
Ясеницьку не садив, рапата погнила,
Тож то мене лиха долі без прута побила. (Сьвіт, ст. 328).
3119. Ой заки ся мандибурка по поли родила,
То погана Гуцулія по верхах холила.
Як зачала мандибурка ой по поли гнити
То зачала Гуцулія із верхів сходити. (Сьвіт, ст. 328).
3120. Ци чули ви, люде добрі, таку новиночку,
Що тікала бульбаночка на Буковиночку?
Як тікала, як тікала, а ввела тікати,
А маленька дітиночка а ввела плакати.
Ходім, люде, до церковці, просім Бога ревне,
Чей сі Панбіг ізмилив та наш бульбу верне.
Чей сі вродит бульбаночка хоть на сінокоси!
Во всемо сі здогадали, як бувало доси.

Що згубала бульбаночка, ой біда як клубки :
 А вже того, люде добрі, за наші проступки !
 А щож я вам, люде добрі, таке догурила ?
 Що варена тай печена по тижневи гнила. (Сьвіт, ст. 328).
 Пор. Сьвіт, 1882, ст. 327—328. — Мат. V, ст. 114, ч. 19.

3121. Ой де ти сі вибираеш, мандибурко біла ?
 Ой я іду в свої краї, бож вам надоїла.
 Ой як пішла на край села : наїжти сі нужи !
 Було мене не шкребтати в неділю до служби. (Волосів).
3122. Ой де ти сі вибираеш, мандибурко біла ?
 Ой я іду в инчі краї, бож вам надоїла.
 Ой я іду в инчі краї, бож вам надоїла,
 То варена, то печена, по тижневи гнила. (Волосів).

Каша.

3123. Матка Божа, Матка Божа каші наварила
 Тай кинула лижку масла, щоби добра була. (Волцнів).
3124. Ой займу я кониченька на двелену пашу,
 А сам піду до дівчини на молочну кашу.
 Ой дала ми дівчинька каші попоїсти,
 А я не міг від дівчини поріг перелізти. (Грабовець).

Кісіль.

3125. Ой ни зель ми на братову, лиш на брата свого,
 Що ни ни дав попоїсти кісілиці много. (Михайловичі).
3126. Наїв я ся кісілю, заталапав вуса,
 Мовлю пацєр по німецки до пана Євуса. (Біла).

Колач.

3127. Ой казала приходити, колач приносити,
 Бідна-ж моя головонько, де колачьи ввєти ? (Іванівці).

Кукурудзи.

3128. Кукурудзи наваріт¹⁾, кукурудзи дайти,
 Кукурудза ни поможи, дівчини шукайти. (Іванівці).
 Волцнів : 1) Наварили.
3129. Ой сирота Поляночка кукурудзу сіє,
 А погана Гуцулія на то ся надїє.
 Ой сирота Поляночка кукурудзу сапат,
 А погана Гуцулія вже бисаги латат.
 Ой сирота Поляночка кукурудзу дупит,
 А погана Гуцулія с хати сі не вступит. (Сьвіт, ст. 328).
 Пор. Коломийки, I, ч. 24—25.

Обарінки.

3130. Чи чула ти, дівчинонько, як я тебе кликав,
Як я тобі за ворота обарінки сипав ?
Ой ци чула, чи не чула, не обживала се,
Бо я твоїх обарінків не сподівала се. (О. Коцан).
3131. Ой вже нема і не буде такого другого,
Щоб купував обарінки за пів золотого. (Біла).

Оріхи.

3132. а) Пішла баба на оріхи, тай я йду, тай я йду,
Гірки її орішеньки, як я її найду. (Волцнів).
Пор. Гол. IV, ст. 488, ч. 13. — Больберг, III, ст. 59, ч. 527. —
Кол. ст. 96, ч. 811.
3133. б) Пішла Таця на орішки, тай я йду, тай я йду,
Бідна-ж моя головочка, де-ж я Тацю найду? (Кропив. Н.).
3134. в) Післала ня¹⁾ моя мати горішеньки²⁾ рвати,
Та³⁾ висока ліщинонька, не мож досягати⁴⁾. (Нагуєвичі).
Кропивник Нов.: 1) Ня. 2) Орішата. 3) Ой. 4) Не можна дістати.
Пор. Гол. II, ст. 252, ч. 30.
3135. г) Ой післала мене мати горішеньки рвати,
Високая ліщиночка, не мож пригинати.
Ой бодай ви, горішеньки, більше не зродили,
Щоби мої білі ніжки на вас не ходили. (Тисьменчани).
3136. Бодай тотя ліщинонька більше не зродила,
Я горіхів не нарвала, мене мама була. (Ходовичі).
3137. Ой не тепер, ой не тепер на оріхи ходят,
А в осени, а в осени, як сі добре вродят. (Дажнів).
3138. Попід ліс, попід ліс, попід сухе терні,
Самі їли горішеньки, мнї дали зерні. (Жур.).

Паска.

3139. Ой Господи милосерний, Господи ласкавий,
Який тогди день веселий, як ідут в пасками.
Ой Господи милосерний, ой Господи любий,
Який тогди день веселий, як спечут корж грубий. (Цуцлів).

Пироги.

3140. Ой коби я очи мала, як у тої плиски,
Я би ними виморгала всі пироги з миски.
(Гол. IV, ст. 445, ч. 12).

3141. Ой із гори на долину поволеньки айду,
Звари, любко, пирожата, в вечір до тя прийду!
Зварила би пирожата, коби сир та масло,
Пішла сита тай корита, а в печи погасло!
(Гол. Ц, ст. 363, ч. 623).

Пляцки.

3142. Ой прийшов я до дівчини, она пече пляцки,
Як ми дала лопатою, аж їм полів рачки. (Біла).

Редька.

3143. Редьку саджу, редьку сію, редьку підливаю,
Рости, редько, великая, на зиму сховаю.
Рости, редько, великая, ни будь жи гіркая,
За тобою, мій миленькій, туга великая. (Гайдачів).

Сало.

3144. Кажут мені женити ся, на що то ся здало,
Волів би я за ті гроші купити си сало.
Сало їсти, сало їсти, бороду мастити,
Як як виїду на вулицю, дівки мут любити. (Буцнів).

Самокиш.

3145. Ой як тебе полюбила, так тебе полишу,
Тебе мати годувала та на самокишу. (Невід.).

Сир.

3146. Ой кувала зазулейка, ой кувала сива,
Ой йшли дівки на вісіле, шоби з'їли сира!
Сіли собі дівчатойка в хаті на ослоні:
Наважили на той сир, як злодій на коні!

Хліб.

3147. Та на горі, на високій, там сі пасли коні,
Дайте мені трошки хліпці, нанашуньцю мої. (Журавно).

Чир.

3148. Ей дівки, каже, дівки, я не пив горівки,
Лише троха чиру хлिसнув, тай за вами свиснув. (Тисьменичани).
3149. Ой в гори ся похварило, а долу буде льяти,
Зварила ми мила чиру в маленькім горвяти. (Кропив. Н.).

Яблока.

3150. Коби борше до осени та до осеночки,
Буду їсти винні ябка тай обаріночки. (Хотів).

3151. Пішов милий на ярмарок тай на ярмарочок,
Принесе ми сорок яблук тай обаріночок.
(Гол. П, ст. 431, ч. 579).
3152. Відси гора, відси друга, в середині кладка,
Та носила дівчинонька до парубка ябка. (Іванівці).
3153. Ой над ставом, над ставочком, положена кладка,
Ой носила Зосуненька Стасуевн ябка. (Жур).
3154. Ото біда кучирива, ото біда гладка,
Ото носить по кишеньох червоненькі ябка. (Іванівці).
3155. З того боку на тамтой бік пририта кладка,
Пириносив козаченько до дівчини ябка.
Пирикидав ябка, ябка, а потім kwasниці,
Відложили висіле на вишні мясниці. (Гляди).
3156. А я піду попід сад, ци не впаде ябло,
А ци вийде, ци не вийде мов білявятко. (Кропив. Н.).
3157. Я си вклучу повересла з віса дзеленого,
Яке ябло солоденьке від мого милого. (Кропив. Н.).

Б.

3158. Ой що то ми за вечера, що така припишна,
Бараболі з лушпатою і стиранка скисла. (Бишва).
3159. Ой прийшов я до дівчини, казала си¹⁾ сісти,²⁾
Дала мені з решитинов бараболі³⁾ їсти.
А я їм, а я їм, тай ще⁴⁾ доїдаю,
Лежит пиріг на полиці, но си⁴⁾ поглядаю. (Буцаїв).
Манява: 1) Ми. 2) Та дала ми нелуплену мандибурку. 3) Не.
4) На полиці пироженки, туди.
3160. На полиці вариниці і гречана каша,
Котра дівка чорнобрива, то то буде наша. (Біла).
3161. А де будеш начувати? В гаївські долині.
А що будеш вечеріти? Гарбузи тай дині. (Михайловичі).
3162. Ізварила капустиці, тай жентицев зальє:
Ой їдж же ти капустицю, пай тя жура зайє. (Нагуевичі).
3163. Іде кісіль дорогою, здібає ся з квашив:
Помагай Біг, кісілку, я посестра ваши. (О. Коцав).

3164. Ой їхали кісілі, а за ними кваша;
Зачекайте, кісілі, бо я сестра ваша. (Біла).
3165. Напишу я до милого, напишу, напишу,
Занесу му в полонину з кромплев самокишу. (Кривка).
3166. А я вийду на толоку, на толоці стану,
Усі любки їдет месо, а моя сметану. (Ясенів Гор.).
3167. На полиця пироженьки, на припічку сир, сир,
Ніхто ми сі не сподобав, лиш богацкїй син, син. (Манява).
3168. А я тобі навару періжочків з маком,
А ти мене погодуї своїм пастернаком. (Волцїв).
3169. Рїта, рїта, каже рїта, їла би сі рїна,
Їта би сі кіселиці, коби молодиці. (Угринїє Долїш).
3170. Ой зварю я Михасевї обїдок не такий,
Я му зварю на обїдец з солонинов кваки¹). (Кривка).
1) Бруква.
3171. Мовїт люди, що я груба, а я сі так спасла;
Зїла сира за два срібла, а за штири масла. (Ожомля).

В.

3172. Ой Божї мїй милосерний, як я зголоднїла,
Жоби борзо сьвятий вечир, то бим сі наїла. (Іванївці).
3173. Ой не сам я тому винен, а так менї Біг дав,
Що я вчора не вечерїв, нинї не обїдав. (Нагуєвичі).

Г. Тютюн.

3174. а) Ішов тїтїюн¹) дорогою, вдїбала го люлька;
Тїтїюнику, бакунїку²), закурїм си тутка³). (Біла).
Посїч: 1) Тютюн. 2) Ходи, ходи, тютюнику. 3) Закурїмо туйка.
3175. б) Іде скакун дорогою, вдїбаї го люлька,
Скакунїку, братувику, закурїм си тутка. (Жур.).
3176. Ой тютюне, тютюнику, тютюне патане,
Не мож ті сі накурити, як вечір настане. (Волосів, Грабовець).

7. Н е д у г и.

А.

3177. Я йшов вчора, я йшов вчора, вкусила ня пчола,
Якаж тота моя ранка, не згоїт коханка. (Кропив. Н.).
Пор. више ч. 2986.
3178. Ой кувала зазуленька та на штири гранки,
Болиг мене годовонька в вечер до коханки. (Нагуєвичі).
3179. Ой ішов я до дівчини по під береженьки,
Заболіла головонька мої вороженьки. (Нагуєвичі).
3180. От то мені надоїли тоті дороженьки,
І сам їду, коня веду, болят ні ноженьки. (Михайловичі).
3181. По під тоті сині гори крутії дороги,
Та не знаєш, моя мила, як то болет ноги. (Коропець).
Пор. Гол. IV, ст. 459, ч. 119.
3182. А ти ходиш по горі, а я по долині,
Тебе болит голова, мене в середні. (Голгочі).
3183. Через твої вічка чорні, через пишній ротик,
Та не могу перелісти по коліна плотик. (Волосянка).
3184. Головино моя бідна, що ділати маю ?
Та деж моя білявиця, що ї не видаю. (Ж. Павлі, ст. 186).
3185. Не далеко до дівчини, но через дорогу,
Як не піду, відвідаю, криваю на ногу. (Іванівка).
3186. а) Ни далеко до дівчини, лишень чирив¹⁾ межу,
Як я її день²⁾ ни виджу³⁾, то три дни⁴⁾ відлежу. (Жур).
Красне: 1) Іно чирив. 2) Як її два дни. 3) Бачу. 4) Тиждень. —
Гляди: Но бів одну. 3) Як ни піду два дни, три дни. 4) Тиждень. —
Іванівці: 1) Тільки через.
Пор. Де-Волганъ, ст. 47.
3187. б) Ой дівчино, дівчинонько, рад бим ті любити,
Іно далека дороженька до тебе ходити.
Недалека, недалека, іно через межу,
Як ті два дни ни зобачу, то три дни відлежу. (Пісочна).
3188. Не¹⁾ далеко до дівчини, но²⁾ переказати,
Щоби дала хустиночку головку звязати. (Красне).
Іванівка: 1) Ой. 2) Тай.
3189. Моя душко солодонька, з оріха зеренце,
Тебе ведут за рученьки, мене болит серце. (Кропив. Н.).

3190. Ой за вину, за провину, та за марне діло,
За дівочі карі очі серце так боліло. (Хотівь).
3191. Ой Марисю, Марисуню, ти жовтоволоса,
То ня болит головочка, що ти ходиш боса. (Кропив. Н.).
3192. Болит мене головонька і за серце тисне,
Все ти мені, моя мила, все стоїш на мисли. (Петрилів).
3193. Положу я головоньку милій на коліна,
Щоби мене головонька більше не боліла. (Пасічна).
3194. Люби мене, дівчинонько, якіс ні любила,
Щоби мене головонька боліти лишила. (Пасічна).
3195. а) Коломійку запалити, коломійка горит,
Такої мене за дівчинов головонька болит.
Болит мене головонька, ні дотулити ся,
Коби дали на пся віру хоть подивити ся. (Тустань).
3196. б) Коломию запалили, Коломия горит,
Ой тож мене за дівчинов головонька болит.
Ой болит ні головонька, ой болит, ой болит,
Я вже мою головоньку ніхто не загобт. (Пасічна).
Пор. Ж. Павлі, ст. 196. — Сал. ст. 35, ч. 78.
3197. Не велика пташиночка, все гіля вгинає,
А хто знає від любости, нехай мені дає!
А хто знає від любости, то порадьте, люде,
Бо вже мені за дівчинов загибелька буде!
(Гол. II, ст. 288, ч. 234).
З 2-м купл. пор. Гол. II, ст. 279, ч. 181 і II, ст. 346, ч. 543.
3198. а) Ей гаю мій двилиненький, якеж в тобі прутья,
А хтош тебе вирубав, болят мне руки. (Сгр.).
Пор. висше ч. 2679.
3199. б) Ой ліщино, ліщинонько, яке маєш пруте,
А хтож тебе вирубав, мене болят руки.
Болят ручки від роботи, ноженьки від ходу,
А оченька дивити ся на милої вроду.
Болят ручки від роботи, ноженьки від танцю,
А оченька дививши ся на тебе, коханцю. (Нагуєвичі).
3200. Чомус ти ня тогди не брав, колиш буда паннов,
А тепер тя очка болят дивючи ся за мнов. (Жел. Павлі, ст. 192).
3201. Ой я рубав дрива в лісі, на ліщину-м зийшов,
Як ем згадав за дівчину, за годину-м прийшов.

- Кобис знала, файна любко, як пі болет ноги,
Тож в долину швидко йдучи, до гори поволи.
Кобис знала, файна любко, як ні болет ручки,
Рубаючи в Буковинні ялиці тай бучки! (М. Яцків.)
3202. А я тікав тай від любки тай убив коліно,
Най на ката любка буде, як мні заболіло. (Женів Гор.).
Пор. Врabelь, ст. 183, ч. 536.
3203. Ой летіла завуленька тай сказала: куку,
Відломил дівчинонька парубкови руку.
А парубок молоденький не сказав нікому,
Завив руку у фустину тай пішов до дому.
Ой як прийшов до домоньку, а із печі горит:
Мамко моя старенькая, то мні ручка болит.
Най ті болит, най ті болит, та най ті лупає,
Та най твоя біла ручка дівки не вбіймає. (Пасічна).
Пор. Кольберг, III, ст. 44, ч. 379—382.
3204. Через воду нема броду, плине ялівчина,
Чую, чую через люди, що хора дівчина.
Через воду нема броду, плине ялівочка,
Ой чую я через людей — хора білявочка. (Волцаїв).
3205. Ой горіло сухе листя, горіло, горіло,
Та чому ти не сказала, що тебе боліло? (Посіч).
3206. Ей я тебе порубаю, лавочко гоненька,
Скажи, скажи, що ти болит, любко солоденька? (Уйбард).
3207. Буковая паличейка, гусячос перце,
Мене болит головойка, мою милу — серце.
(Гол. IV, ст. 487, ч. 8).
3208. Ой яворе зелененький, яворе, яворе,
Би ми дівча подужало, бо ми дуже хоре. (Дрогобич).
3209. . . . . Ой цора, ой цора,
Ото моя файна любка від неділі хора.
Ой хора, каже, хора, треба ї доктора,
Аби який молоденький, була би вдорова. (Волосів).
3210. Ой явори, пани брати, явори, явори,
Вчора дівче поганело, двіся лижит хори.
Вчора дівче поганело сивими волами,
Двіся лижит на постели до гори ногами. (Ожомля).
Пор. Кол. III, ст. 62, ч. 592—593. — Мат. V, ст. ч. 104.

Б.

3211. Ой за лісом дороженька, за лісом, за лісом,
Не болит мні головонька ні за яким бісом. (Жураки).
3212. Ой до гаю дороженька, до гаю, до гаю,
Таке маю на сирденьку, що ни витримаю. (Іванівці).
3213. Болит мене головонька тай болит, тай болит,
Кажут мені їсти нести вівчарови в поле.
Кажут мені їсти нести під гай зелененький,
Бідна-ж моя головонька, вівчар молоденький. (Осташівці).
3214. Очка ни ся придивили, головка мя болит,
А чому же мій миленький до мя не приходит? (Павлі, ст. 171).
3215. Нема ного миленького, нема меї лялі,
Приїде ми сі розболіти на студеній лаві. (Гвізд).
3216. Ой на горі, на високі, огонь розгорів ся,
Коби ти знав, що я знаю, то бис розболів ся. (Тустань).
3217. Ой на броду беру воду, на що тої води?
Болит любка головонька, треба охолоди. (Пасічна).
3218. Ой болит ні головонька, болит ні, болит ні,
Ой одного любка маю¹⁾, ще й другий²⁾ кортит ні. (Пасічна).
Довга Войничівська: 1) Ой маю я дві любочки. 2) А трета.
3219. Бодай тебе та вирвало¹⁾, ти перістий быку,
То мне болит²⁾ головонька та від того³⁾ крику⁴⁾. (Чорні Ослави).
Жураки: 1) Господь побив. 2) Болит мене. 3) Від твогого.
4) Ріку.
3220. Ой славнії вечерниці, пусти мене, ненько,
Бо там хлопець молоденький, болит мя сирденько. (Хотівь).
3221. Тече вода скоком, скоком, долі тим потоком,
То ня болат головочка за торічний роком. (Кропив. Н.).
3222. Болит мене головонька, тай чоло, тай чоло,
Чи ни знаеш, мій миленький, від чого, від чого? (Іванівці).
3223. Болит мене головонька тай чоло, тай чоло,
Но ни знаю молоденька від чого, від чого. (Трускавець).
3224. Болит мене головонька, я не знаю чого,
Чи від цукру, чи від меду, чи від миленького. (Желдець).

3225. Болит мене¹⁾ головонька²⁾, я не споминяю³⁾,
Щоби ми ся що не стало з великого жалю. (Таурів).
Кропивник Нов.: 1) Ой болит на. 2) Головочка. 3) Повідаю. —
Горуцько: 3) Повідаю.
3226. Ой ішла я лісом, лісом, форостом гілявим,
Та болит мі головонька за хлопцем білявим.
Болит мене головонька, я не повідаю,
Щоби ми сі що не стало з великого жалю. (Ясениця).
3227. А на котрім кожушина, шапочка дрібонька,
За тим мене, моя мати, болит головонька. (Осташівці).
3228. а) Болит мене головонька, чим же я ї¹⁾ звязу?
За тобою²⁾, козаченьку³⁾, то ти правду⁴⁾ скажу. (Віля).
Іванівці: 1) Я си хустков. 2) А від чого. 3) Мій миленький.
4) Нікому ни. — Стецева: 1) Я головку. 2) Болит мене. 3) За ми-
леньким. 4) Я по правді. — Горуцько: 1) Я си хустков. 2) За хлоп-
цями. 3) Мамунцю. 4) По правді вам. — Григорів: 1) Я си хустков-
ввязу. 2) Ой за тобов. 3) Мій миленький. 4) По правді ти.
Пор. Сал. ст. 27, ч. 31.
3229. б) Болит мене головонька, головоньку звязу,
Болит мене за миленьким, по правді вам скажу.
Болит мене головонька за своїм миленьким,
За очками чорненькими, за станом тоненьким. (Черче).
3230. в) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
Болит мене головонька, аж ни виджу сьвіта.
Болит мене головонька, я головку звязу,
Болит серци за миленьким, щирю правду скажу. (Львів).
3231. Болит мене головочка, я рубочком звязу,
Я за тобов, мій миленький, головов наляжу.
Болит мене головочка, коле за плечима,
То за тобов, мій любочку, завуленько сива. (Михайловичі).
3232. Болит мене головоїка, чоло над очима,
Люблю, люблю хлопчука з чорними очима. (Гуйско).
3233. Болит мене головонька, болит мене серце,
За тим милим чорнобривим, щом любила перше. (Кнг. Явче).
3234. А я піду лісом трісом, хоростом гілявим,
То мні болит головочка за хлопцем білявим.
А я піду лісом трісом, хоростом як димом¹⁾,
То ні болит²⁾ головочка за вдовиним³⁾ сином. (М. Яцків).
Волців (лиш 2-ий куп.): 1) Самов середняков. 2) Болит мене.
3) Богацям.

3235. А у поли кириченька опсипана мачком¹⁾,
 Болит мене головонька за тми бдиначком²⁾.
 А у поли кириченька опсипана сиром,
 Болит мене головонька за вдовиним сином. (Кнг.).
 Іванівці: 1) Маком. 2) Однаком. 3) Вітовим.
3236. Ой болит мї головонька тай чоло, тай чоло,
 Тай не знаю молоденька від чого, від чого.
 А я тоту гору звору тай засїю книном,
 Болит мене головонька за богацьким сином. (Кульчиці).
3237. Болит мене головонька, понад чолом терне,
 Ой маю я миленького, сидит коло церкви. (Вовків).
3238. Болит мене головонька, понад чолом коле,
 Ой маю я миленького недалеко школи. (Вовків).
3239. Чогос, мила, побіліла як перешіточка?
 Ой за тобов, мій миленький, болит головочка.
 Чогос, мила, побіліла як то полотенеце?
 Гей за тобов, мій миленький, болит мене серце. (Стасева).
3240. Недалеко любка маю, лише через межу,
 Як го днинку не зобачу, то тиждень відлежу. (М. Яцків).
 Пор. Ж. Павлі, ст. 186. — Кольберг, III, ст. 12, ч. 26. — Кол.
 ст. 101, ч. 989. — Пор. теж више ч. 3186.
3241. Ой мій милий заговорит, та як в двїн задзвонит,
 Та як я єго не виджу, голова мя болит.
 Ой болит мя головочка, не виходжу з хати,
 Ой далеко мій миленький, та не буде знати. (Жел. Павлі, ст. 196).
 Пор. Кольберг, II, ч. 129 і III, ст. 60, ч. 541—542. — Сал. ст. 27,
 ч. 34.
3242. а) Болит мене головонька, нема чим звязати¹⁾,
 Тай не маю²⁾ до милого³⁾ ким переказати⁴⁾.
 Ой звязу я⁵⁾ головоньку тоненьким шнуроньком⁶⁾
 Перекажу до милого⁸⁾ сивим соколовьком⁷⁾. (Грабовець).
 Желдець: 1) Нічим завязати. 2) Не маю я. 3) Звяжу я. 4) Бі-
 леньким рубочком. 5) Соколочком. — Голгочі: 2) Не маю ким. 3) До
 дівчани. 4) Листу передати. 5) Я си звязу. 6) Рубочком. 7) Голубоч-
 ком. — Батятичі: 6) Бдвбним шнурочком. 7) Соколочком.
3243. б) Болит мене головонька, нема чим звязати,
 Нема кому до милого тай переказати.
 Тай ізжу головоньку шовковов платинов,
 Перекажу до милого свойов побратинов. (Топорівці)

3244. в) Ой по горі, по високій щось се веленіє,
Рада би я відвідати, що мій милий діє.
Болит мене головочка, нічим і звсзати,
Рада би я до милого хоть переказати.
Ой звсжу я головочку тоненьким рубочком,
Перекажу до милого сивим соколочьком.
Ци він сіє, ци він оре, тай ци він волочит,
Рада би я відвідати, ци їсти не хоче. (Стецева).
3245. Болит мене головонька, в чола вітер віє,
Нема кому відвідати, що мій милий діє.
Ой діє він, діє, пшениченьку сіє,
За ним рута зелененька на вес сьвіт леліє. (Топорівці).
3246. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Ой за тобов, мій миленький, щом тя не виділа. (Осташівці).
3247. А сьвічечка тай горіла, я на ліжку мліла,
За тобою, мій миленький, щом ті ни виділа. (Григорів).
3248. Болит мене головонька, як вечер¹⁾ настане,
Прийди, прийди, мій миленький, може²⁾ перестане. (Желдець).
Вовків: 1) Вечір. 2) Скоро милий на подвіру, зарав.
3249. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Аж тогди мя перестала, яким любка взріла. (Тустань).
3250. Ой за двором, за покойом¹⁾, солома згоріла²⁾,
Прийди, прийди³⁾, мій миленький, бом се розболіла.
Та⁴⁾ на щось се розболіла? Та на головоньку,
Прийди, прийди, мій миленький, хоть на годиноньку (Тустань).
Жураки: 1) Сеї ночи о півночи. 3) Коби прийшов. — Журів:
2) А на Йвана віле рвала, на Петра маїла. 4) А.
Пор. Гол. II, ст. 322, ч. 418. — Кольберг, III, ст. 12, ч. 28—29. —
Мат. V, ст. 142, ч. 199.
3251. Ё, ді, в мене в городочку червона ружочка,
За любочком моїм милим болит головочка.
(Гол. II, ст. 312, ч. 362).
Пор. Жеє. Павлі, ст. 195. — Кольберг, III, ст. 60, ч. 544.
3252. Ой сонінко ясно сьвітит, вітер тихо віє,
Ой як я тя тай не виджу, серце мнї мліє.
(Гол. II, ст. 353, ч. 578).
Пор. Гол. II, ст. 327, ч. 443.

3253. а) Болит мене головонька від круга до круга,
 Ни виділам миленького, вже виділя друга.
 Ни виділам миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще завтра ни zobачу, вже буде по мині. (Іванівц).

3254. а) Болит мене головонька від самого¹⁾ чола,
 Не бачилам²⁾ миленького ні нині, ні вчора.
 Не бачилам²⁾ миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще³⁾ завтра не побачу⁴⁾, то буде по мині. (Біла).

Буцнів: 1) Від чола до. 2) Не виділам. — Дусанів: 1) Половина.
 2) Не виділам. 3) Ще як. 4) Zobачу.
 До першого купл. пор. Гол. II, ст. 347, ч. 545. — Кольберт, III,
 ст. 17, ч. 75.

3255. а) Болит мене¹⁾ головонька тай меже плечима²⁾,
 Приведіт ми³⁾ докторика з чорними очима.
 Тай⁴⁾ не того докторика⁵⁾, що він⁶⁾ докторує,
 Іно⁷⁾ того докторика⁸⁾, що личко⁸⁾ цілує. (Григорів, Біла).

Підзахарич: 1) Ой болит ні. 3) Треба мині. 7) Але. — Жураки:
 5) Ой не той то дохторичок. 6) То. 8) Але той то дохторичок. —
 Ясенів Гор.: 2) Кучіріки розчесала, кучірі плечіма. 3) Мині треба.
 4) А. 7) Треба. 8) Файно.

Пор. з 1 куплетом: Гол. IV, ст. 468, ч. 184. — Надто: Врabelь,
 ст. 100, ч. 316. — Де-Воллавъ, ст. 201, ч. 89 і 215, ч. 4.

3256. б) Болит мене головонька, болят мене ребра,
 А я хочу дохторойка, мині їго треба!
 Ой ни того дохторойка, що він докторує,
 Іно того дохторойка, що він поцілує. (Сілець Б.).

3257. в) Ой тадріта, мамувенько, тадріта, тадріта,
 Болит мене головонька, аж ни виджу сьвіта.
 Болит мене головонька, тай мижи плічима,
 Привидіт ми дохторонька з чорними очима.
 Тай ни того дохторонька, що люди корує,
 Али того дохторонька, що личка цюлює. (Львів).

Пор. Кольберт, III, ст. 25, 176—177.

3258. а) Болит мене головонька, коле за¹⁾ плечима,
 Приведіт ми²⁾ цирулика з чорними очима.
 Я цирулик не поможе, приведіт³⁾ доктора,
 Лиш якого²⁾ молодого, бо я дуже хора. (Тростянець).

Нагуєвичі: 1) Тай межи. 2) Треба мині. 3) Треба мині цирулика,
 треба ми.

Пор. Гол. IV, ст. 508, ч. 96.

3244. в) Ой по горі, по високій
Рада би я відвідати, що я... дуже.
Болит мене головочька, ш... дуже.
Рада би я до милого хотіла... мичина,
Ой звеску я головочьку... та очима.
Перекажу до кимого сна... доктора,
Ци він сіє, ци він пр... з хора. (Боберка).
Рада би я відвідати... чого би звязати,
... переказати.
3245. Болит мене головочька... ни доктора,
Нема кому відвідати... дуже хора. (Біла).
Ой діє він, діє, ... мері, III, ст. 17, ч. 76.
За ния руга... дайти ни дохтора,
3246. Боліла ми зоб... дуже хора.
Ой на тобов... тай уже вираю,
3247. А сьмію... на хлопців шургаю.
За тубо... масери питала :
... Марко, я би танцювала. (Раковець).
3248. Болит... хора, хотіла доктора,
Ци... бо я дуже хора.
... хора, хотіла умерти,
3249. Болит... дверей, не допускав смерти. (Невід.).
... хора, хотіла умерти,
3250. ... коло мене, не допустив смерти. (Хотівь).
... головочька та не за такими,
... сама, ви молоденькими. (Жур).
... головочька, боліла, боліла,
... мій милоцький, щом ті не виділа.
... головочька тай кісточки в тілі,
... милоцького вже штири неділі.
... милоцького, ще як у вівторок,
... тай питає, що вже цілий рочок.
... вчора умила, а щож мені з того,
... прибуває до серденька мого. (Дрогобич).
... ой магадаю торішнє дітенько,
... ми головочька тай мов серденько.
... головочьки від чола до чола,
... милоцького ні винька, ні вчора.
... милоцького, тай вже ни видіти,
... так любилы, як маленькі діти. (Явче).

3267. Болит мене чорні очка, ні подивити сі,
Коби дали до милого хоть притулити сі. (Івацівці).
3268. Болит мене головонька, ні притулити ся¹⁾,
Не дали ми²⁾ на милого ні³⁾ подивити ся. (Тростянець).
Дусанів: 1) Дотулити сі. 2) Коби дали. 3) Хоч. — Біла: 1) Ані
підвести ся. 2) Коб ми дали. 3) Хоть.
Пор. Кольберг, III, ст. 11, ч. 8. — Сам. ст. 25, ч. 17. — Де-Вол-
ланъ, ст. 62. — Кол. ст. 110, 1321.
3269. Болит мене головонька як в знімі, так в літі,
Нема мого парубочка, десь на тантим сьвітї.
Болит мене головонька, ні дотулити ся,
Ой дайте ми на милого хоть подивити ся. (Буцнів).
3270. Волиж мої половії, чому не орете?
Лїта мої молодїї, марне з сьвіта йдете!
Волиж мої половії, не бійте ся вовка,
Ой верніт мя до милої, болит мя головка.
Ой болит мя головочка, ні дотулити ся,
Коби дали на милую хоть подивити ся.
Ой болит мя головочка і знати я умру,
Ой підїте, приведїте, кого вірне люблю. (Зал. ст. 201).
3271. Ой хоренький мій миленький, хоренький, хоренький,
Куда¹⁾ хожу, Бога просю²⁾, щоби³⁾ здоровенький.
Куда хожу, Бога просю, щоби милий здоров,
А він мене засватає без волів, без коров. (Видинів).
Волців: 1) А я. 2) Прошу. 3) Би був. — Вовків: 1) А я.
2) Прошу. 3) Щоб був. — Оба вар. мають лиш 1-ий купл.
3272. Ой кувала завуленька на хатї на латї,
Не раз би то заплакати в свекрушинї хатї.
Не раз би то заплакати, не раз заскулїти,
Та як буде від кулакїв голова болїти. (Пасїчна).
3273. Казали сте, мамуненько, що я неробонька,
Я вже мене від роботи болит головонька.
Болит мене головонька, болит мене, болит,
Я вже мої головоньки ніхто не загоїт. (Черче).
3274. Іваночку, Рахманочку, тос ні вдарив дуже,
А я лежу тай гадаю, що не встану уже. (Волосїв).
3275. Ой встань, мила, ой встань, мила, принїс см ти вина,
Ой не встану, мій миленький, бос наробив дива.
Ой встань, мила, ой встань, мила, принїс см ти меду;
Ой я така дуже хора, головки не зведу. (Грг.).

3244. в) Ой по горі, по високій щось се зеленіє,
Рада би я відвідати, що мій милий діє.
Болит мене головочка, нічим ї звезати,
Рада би я до милого хоть переказати.
Ой звезу я головочку тоненьким рубочком,
Перекажу до милого синим соколочком.
Ци він сіє, ци він оре, тай ци він волочет,
Рада би я відвідати, ци їсти не хоче. (Стецева).
3245. Болит мене головонька, в чола вітер віє,
Нема кому відвідати, що мій милий діє.
Ой діє він, діє, пшениченьку сіє,
За ним руга зелененька на вес сьвіт леліє. (Топорівці).
3246. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Ой за тобов, мій миленький, щом тя не виділа. (Осташівці).
3247. А сьвічечка тай горіла, я на ліжку мліла,
За тобою, мій миленький, щом ті ни виділа. (Григорів).
3248. Болит мене головонька, як вечер¹⁾ настане,
Прийди, прийди, мій миленький, може²⁾ перестане. (Желдець).
Вовків: 1) Вечір. 2) Скоро милий на подвіру, зараз.
3249. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Аж тогди мя перестала, яким любка взріла. (Тустань).
3250. Ой за двором, за покойом¹⁾, солома згоріла²⁾,
Прийди, прийди³⁾, мій миленький, бом се розболіла.
Та⁴⁾ на щось се розболіла? Та на головоньку,
Прийди, прийди, мій миленький, хоть на годминовку (Тустань).
Жураки: 1) Сеї ночи о півночи. 3) Коби прийшов. — Журів:
2) А на Йвана зіле рвала, на Петра маїла. 4) А.
Пор. Гол. II, ст. 322, ч. 418. — Кольберг, III, ст. 12, ч. 28—29. —
Мат. V, ст. 142, ч. 199.
3251. Є, ді, в мене в городочку червона ружочка,
За любочком моїм милим болит головочка.
(Гол. II, ст. 312, ч. 362).
Пор. Жет. Павлі, ст. 195. — Кольберг, III, ст. 60, ч. 544.
3252. Ой сонінко ясно сьвітит, вітер тихо віє,
Ой як я тя тай не виджу, серце мині мліє.
(Гол. II, ст. 353, ч. 578).
Пор. Гол. II, ст. 327, ч. 443.

3253. а) Болит мене головонька від круга до круга,
 Ни виділам миленького, вже виділа друга.
 Ни виділам миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще завтра ни зобачу, вже буде по мині. (Іванівці).
3254. а) Болит мене головонька від самого¹⁾ чола,
 Не бачилам²⁾ миленького ні нині, ні вчора.
 Не бачилам³⁾ миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще⁴⁾ завтра не побачу⁴⁾, то буде по мині. (Біла).
 Буцнів: 1) Від чола до. 2) Не виділам. — Дусанів: 1) Половина.
 2) Не виділам. 3) Ще як. 4) Зобачу.
 До першого купл. пор. Гол. II, ст. 347, ч. 545. — Кольберг, III,
 ст. 17, ч. 75.
3255. а) Болит мене¹⁾ головонька тай меже плечима²⁾,
 Приведіт ми³⁾ докторика з чорними очима.
 Тай⁴⁾ не того докторика⁵⁾, що він⁶⁾ докторув,
 Іно⁷⁾ того докторика⁸⁾, що личко⁸⁾ цілує. (Григорів, Біла).
 Підвахарич: 1) Ой болит ні. 3) Треба мині. 7) Але. — Жураки:
 5) Ой не той то докторичок. 6) То. 8) Але той то докторичок. —
 Ясенів Гор.: 2) Кучіріки розчесала, кучірі плечіма. 3) Мині треба.
 4) А. 7) Треба. 8) Файно.
 Пор. з 1 куплетом: Гол. IV, ст. 468, ч. 184. — Надто: Врабель,
 ст. 100, ч. 316. — Де-Воллауъ, ст. 201, ч. 89 і 215, ч. 4.
3256. б) Болит мене головонька, болят мене ребра,
 А я хочу дохторойка, мині їго треба!
 Ой ни того дохторойка, що він докторув,
 Іно того дохторойка, що він поцілує. (Сілець Б.).
3257. в) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
 Болит мене головонька, аж ни виджу сьвіта.
 Болит мене головонька, тай мижи плечима,
 Привидіт ми дохторонька з чорними очима.
 Тай ни того дохторонька, що люди корув,
 Али того дохторонька, що личка цюлює. (Львів).
 Пор. Кольберг, III, ст. 25, 176—177.
3258. а) Болит мене головонька, коле за¹⁾ плечима,
 Приведіт ми²⁾ цирулика з чорними очима.
 Я цирулик не поможе, приведіт³⁾ дохтора,
 Лиш якого²⁾ молодого, бо я дуже хора. (Тростянець).
 Нагуєвачі: 1) Тай межи. 2) Треба мині. 3) Треба мині цирулика,
 треба ми.
 Пор. Гол. IV, ст. 508, ч. 96.

3259. б) Болит мене головоїка, болит мене дуже,
Не виділам милейкого три неділі уже.
Болит мене головоїка, коле за плечима,
Приведіт мені доктора з чорними очима.
Болит мене головоїка, приведіт доктора,
Хоч якого молодого, бо я дуже хора. (Боберка).
3260. в) Болит мене головонька, треба би звязати,
Тай не маю до милого ким переказати.
Болит мене головонька, треба ми доктора,
Йно якого молодого, бо я дуже хора. (Біла).
З друг. купл. пор. Кольберг, III, ст. 17, ч. 76.
3261. г) Ой дайти ми цирулика, дайти ми дохтора,
Та якого молодого, бо я дуже хора.
Хора бо я, мамунциню, тай уже вираю,
Крижом лежу на лавици, на хлопців мургаю.
А дівчина умирала, матери питала:
Чи не грає, мамо, Марко, я би танцювала. (Раковець).
3262. а) А я вчора була хора, хотіла доктора,
Ще якого молодого, бо я дуже хора.
А я вчора була хора, хотіла умерти,
Сидів любко коло дверей, не допускав смерти. (Невід.).
3263. б) А я вчора була хора, хотіла умерти,
Прийшов любко коло мене, не допустив смерти. (Хотінь).
3264. Болит мене головонька та не за такими,
За такими як я сама, за молоденькими. (Жур.).
3265. Боліла мі головонька, боділа, боліла,
Та за тобов, мій миленький, щом ті не виділа.
Боліла мі головонька тай кісточки в тілі,
Не виділам миленького вже штири неділі.
Не виділам миленького, ще як у вівторок,
А вже ми сі тай видає, що вже цілий рочок.
Як ем вчора увиділа, а щож мені з того,
Гирша туга прибуває до серденька мого. (Дрогобач).
3266. Ой як я си нагадаю торішне літенько,
Заболит ми головонька тай мое серденько.
Болит мене головонька від чола до чола,
Не виділам миленького ні ницька, ні вчора.
Ни виділам миленького, тай вже ни видіти,
Бош то ми сі так любили, як маленські діти. (Явче).

3267. Болят мене чорні очка, ні подивити сі,
Коби дали до милого хоть притулити сі. (Іваївці).
3268. Болит мене головонька, ні притулити ся¹⁾,
Не дали ми²⁾ на милого ні³⁾ подивити ся. (Тростянець).
Дусанів: 1) Дотулити сі. 2) Коби дали. 3) Хоч. — Біла: 1) Ані
підвести ся. 2) Коб ми дали. 3) Хоть.
Пор. Кольберг, III, ст. 11, ч. 8. — Сам. ст. 25, ч. 17. — Де-Вол-
ланъ, ст. 62. — Кол. ст. 110, 1321.
3269. Болит мене головонька як в зимі, так в літі,
Нема мого парубочка, десь на тамтін сьвітї.
Болит мене головонька, ні дотулити ся,
Ой дайте ми на милого хоть подивити ся. (Буцнів).
3270. Волиж мої половії, чому не орете?
Лїта мої молодїї, марне в сьвіта йдете!
Волиж мої половії, не бійте ся вовка,
Ой верніт мя до милої, болит мя головка.
Ой болит мя головочка, ні дотулити ся,
Коби дали на милую хоть подивити ся.
Ой болит мя головочка і знати я умру,
Ой підїте, приведїте, кого вірне люблю. (Зал. ст. 201).
3271. Ой хоренький мій миленький, хоренький, хоренький,
Куда¹⁾ хожу, Бога просю²⁾, щоби³⁾ здорovenький.
Куда хожу, Бога просю, щоби милий здоров,
А він мене засватає без волів, без коров. (Виднів).
Воднів: 1) А я. 2) Прошу. 3) Би був. — Вовків: 1) А я.
2) Прошу. 3) Щоб був. — Оба вар. мають лиш 1-ий купл.
3272. Ой кувала зазуленька на хатї на латї,
Не раз би то заплакати в свекрушинї хатї.
Не раз би то заплакати, не раз заскулїти,
Та як буде від кулакїв голова болїти. (Пасїчна).
3273. Кажали сте, мамуненько, що я неробонька,
Я вже мене від роботи болит головонька.
Болит мене головонька, болит мене, болит,
Я вже мої головоньки ніхто не загоїт. (Черче).
3274. Іваночку, Рахманочку, тос ні вдарив дуже,
А я лежу тай гадаю, що не встану уже. (Волосів).
3275. Ой встань, мила, ой встань, мила, принїс си ти вина,
Ой не встану, мій миленький, бос наробив дива.
Ой встань, мила, ой встань, мила, принїс си ти меду;
Ой я така дуже хора, головки не зведу. (Грг.).

3276. Ой як собі нагадаю молодії літа,
Болит мене головонька, що не виджу сьвіта. (Котузів).
3277. А як я си нагадаю ще давні давности,
Заболит ня головонька і всі разом кости. (О. Коцан).
3278. Ой як я си нагадаю миленького голос,
Заболит ми головонька по за кождий волос. (Іванівці).
3279. Ой ци минї, любку, дане, ци минї сухоти?
Нема минї в ночі спанє, анї в день роботи. (Михайловичі).
3280. Болит мене ґоловочка, та відай я умру,
Підїт менї та приведїт, та кого я люблю.
Ой як пішли та привели, кого я любила,
Лишень милий двері втворив, головка лишила (Видинів).
Пор. Кольберг, III, ст. 17, ч. 77—78.
3281. Болит мене головонька, либонь же я умру,
Зроби менї, шїй миленький, кедровую трумну.
Звіткиж тобі, моя мила, кедрини набрати,
Не єднако тобі буде в дубові лежати?¹) (Коропець).
Доля: 1) Зробиме ти смерекову, тай будеш лежати.
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 106.
3282. То ня болит головонька і чоло лоптит ня,
Любила я професора, ще й дяка кортит ня. (Кропив. Н.).

VIII.

РОДИННЕ ЖИТЄ.

---

1. Родичі й діти.

Батьки.

3283. Діти мої дрібенькіі, діти мої, діти,
Дай ми, Боже, неже вами віку увидіти. (Ясениця).
3284. Діти мої дрібенькіі, як дрібна полова,
Я вас буду годувати, поки я здорова. (Березів).
3285. Наварила мати дїтьом та по пирогови :
Ічте, діти, но не кажіт вітцю, ворогови.
Прийшов воріг через поріг, а діти повіли :
Тавуницю наш солодойкій, ми пироги їли. (Боберка).
3286. Ой піду я на весіле, піду й завочую,
Та най дома діти плачут, коли я не чую. (Жураки).
3287. Ой татуню, татунцюню, ти сивий голубе,
Згодував вс малі діти, я хтож тебе буде ? (Пасічна).
3288. А кувала завулечка у пана на брані,
Та дай, Боже, здоровечко, дєдякови й мамі. (Криворівня).

При колиці.

3289. Ой зацвила калиночка на всі штири листи,
Хотьби яка роботиці, сїдай до колицки. (Кропив. Н.).
3290. Ходит мати коло хати, та плеще руками :
Діти мої дрібенькіі, най Біг буде з вами!
(Гол. IV, ст. 452, ч. 68).

3291. Я повішу колиську на віху, на віху,
Я дітинку виколишу матери на віху. (Боберка).
3292. Я повішу колисьочку та на калиночку:
Йдіт, ангели, колисьати мою дітиночку. (Боберка).
3293. Ой повішу колисьочку та на берізочку,
Буде Господь колисьати мою дітиночку.
Буде Господь колисьати, колиськов хитати,
Будут пташки прилітати, дитині сьпівати. (Жураки).
3294. Я дітинку приколишу, я дітинку лишу,
Я дітинці у Богойка доленьки випрошу. (Боберка).
3295. Люлю, люлю, люлю, люлю, дай ти Боже долю,
Тай добрий розум до долі, дітиночці мої. (Боберка).
3296. Спи дитино, хоч годину, а другу маленьку,
Приспи собі, дітиночко, доленьку добреньку. (Григорів).
3297. Ой лю-лю-лю, ой лю-лю-лю колисько новейка,
То ся в тобі колисьала дітина малейка. (Мшапець).
3298. Спи, дитино, без колиськи тай без колисьочки,
Прийде мати та те піве в тонкі пеленочки. (Григорів).
3299. Ой спи, дитя, бес повитя тай бес пеленочок,
Прийде мамка, уніве ті в тоненький рубочок. (Печеніжин).
3300. Тай засьвіти, місячку, я в вишну шпарину,
Би ся видно повивати маленьку дітину. (Броцків. Н.).
3301. Колисьочка з яворика, вороски тоненькі,
Тай у ні сі бай колише дітина маленька.
Колисьочка з яворика, вороски с попруга,
Тай у ні сі бай колише мамина послуга. (Печеніжин).
3302. Люлю, люлю, люлю, люлю, дитино маленька,
Урвала сі воровочка ніг тобов тоненька.
Та не жель ни за воровков, шо сі тонка врвала,
Але жель ни за дитинков, шо маленька впала. (Печеніжин).
3303. Ой колишу дітиночку, колишу, колишу,
Та я твої красні вічка на папері пишу. (Боберка).
3304. Гейда, гейда, гейда, гейда на личку ти крейда,
Ой маунця крейду мала, як тя повивала. (Боберка).

3305. Ой щос по тім заріночку густа материнка :
Уважного вітця, мати, уважна дитинка. (Кобаки).

Жоло матери.

3306. Не є цвітку на всім сьвітку, як на тій калніні,
Не¹⁾ ліпшого, щирійшого, як мати дитині. (Дядьова).
1) Нема.
3307. Нема цвітку на всім сьвітку, лиш на ягідоньці,
Нема мені нігде ліпше, як при матіноньці. (Нагуєвичі).
3308. Ой летіли дикі гуси, за ними лебеді,
А я в свої мамуненьки, як зоря на небі. (Буцаїв).
3309. Мамцю моя старенькая, тос ня годувала,
Студеному вітройки дуті-с не давала. (Мшанець, З.).
3310. Ой гаю мій зелененький, гаю мій, розмаю,
Я у свої мамуненьки три роскоші маю.
А першую роскош маю, файно ся убрати,
А другу роскош маю, пускают гуляти.
А третю роскош маю, мене мама люблят,
Щобим снала до полудня, они мя не збудят. (Біла).
3311. Ой я воли не гонила, корови не пасла,
Мене мати годувала, щобим була красна.
Мене мати годувала, в папір завивала,
Студеному вітрейки подуті не дала. (Боберка).
3312. а) Якжеж¹⁾ мені не гуляти²⁾, коли рідна³⁾ мати
І постелит і⁴⁾ накрив : Лягай, сину⁵⁾, спати! (М. Яциві).
Іванівці: 1) Та як. 4) Постелила тай накрив. 5) Доню. — ~~Озря-~~
мівці: 1) Добре. 2) Погуляти. 3) Як рідная. 5) Доньцю.
Пор. Гол. II, ст. 359, ч. 606.
3313. б) Тепер мені погуляти, доки своя мати,
І простеле і накрив : лягай, доню, спати.
А в чужої мамуненьки вже того не буде,
Не простелит, не накрив, іще раньше збудит.
У чужої мамуненьки, як камінь на воді,
Ой а чужій мамуненьці догодити годі. (Хотінь).
3314. По під гору високою літают вірляни,
Нігде мені так не добре, як в рідної мамі.
А в рідної мамуненьки снідане рапенько,
Коса роса розчесана, сорочка біленька.

3225. Болит мене¹⁾ головонька²⁾, я не спомінаю³⁾,
Щоби ми ся що не стало з великого жалю. (Таурів).
Кропивник Нов.: 1) Ой болит на. 2) Головочка. 3) Повідаю. —
Горуцько: 3) Повідаю.
3226. Ой ішла я лісом, лісом, форостом гілявим,
Та болит мї головонька за хлопцєм білявим.
Болит мене головонька, я не повідаю,
Щоби ми сї що не стало з великого жалю. (Ясениця).
3227. А на котрім кожушина, шапочка дрібонька,
За тм мене, моя мати, болит головонька. (Осташівці).
3228. а) Болит мене головонька, чим же я ї¹⁾ звязу?
За тобою²⁾, козаченьку³⁾, то ти правду⁴⁾ скажу. (Біла).
Іванівці: 1) Я си хустков. 2) А від чого. 3) Мій миленький.
4) Нікому ни. — Стецева: 1) Я головку. 2) Болит мене. 3) За миленьким. 4) Я по правді. — Горуцько: 1) Я си хустков. 2) За хлопцями. 3) Мамунцюю. 4) По правді вам. — Григорів: 1) Я си хустков звязу. 2) Ой за тобов. 3) Мій миленький. 4) По правді ти.
Пор. Сам. ст. 27, ч. 31.
3229. б) Болит мене головонька, головоньку звязу,
Болит мене за миленьким, по правді вам скажу.
Болит мене головонька за своїм миленьким,
За очками чорненькими, за станом товеньким. (Черче).
3230. в) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
Болит мене головонька, аж ни виджу сьвіта.
Болит мене головонька, я головку звязу,
Болит серци за миленьким, щирю правду скажу. (Львів).
3231. Болит мене головочка, я рубочком вяжу,
Я за тобов, мій миленький, головов наляжу.
Болит мене головочка, коле за плечина,
То за тобов, мій любочку, зазуленько сива. (Михайловичі).
3232. Болит мене головоїка, чоло над очима,
Люблю, люблю хлопчука з чорними очима. (Гуйско).
3233. Болит мене головонька, болит мене серце,
За тм милим чорнобривим, щом любила перше. (Кнг. Явче).
3234. А я піду лісом трісом, хоростом гілявим,
То мві болит головочка за хлопцем білявим.
А я піду лісом трісом, хоростом як димом¹⁾,
То ні болит²⁾ головочка за вдовини³⁾ сином. (М. Яцків).
Волціїв (лиш 2-ий куп.): 1) Самов серединов. 2) Болит мене.
3) Богацким.

3235. А у поли кирниченька опсипана мачком¹⁾,
 Болит мене головонька за тми єдиначком²⁾.
 А у поли кирниченька опсипана сиром,
 Болит мене головонька за вдовиним сином. (Кнг.).
 Іванівці: 1) Маком. 2) Одначком. 3) Вітовим.
3236. Ой болит мї головонька тай чоло, тай чоло,
 Тай не знаю молоденька від чого, від чого.
 А я тоту гору звору тай засїю кмином,
 Болит мене головонька за богацьким сином. (Кульчиці).
3237. Болит мене головонька, понад чолом терпне,
 Ой маю я миленького, сидит коло церкви. (Вовків).
3238. Болит мене головонька, понад чолом коле,
 Ой маю я миленького недалеко школи. (Вовків).
3239. Чогос, мила, побіліла як перешіточка?
 Ой за тобов, мій миленький, болит головочка.
 Чогос, мила, побіліла як то полотевце?
 Гей за тобов, мій миленький, болит мене серце. (Стецева).
3240. Недалеко любка маю, лише через межу,
 Як го диньку не зобачу, то тиждень відлежу. (М. Яцків).
 Пор. Ж. Павли, ст. 186. — Кольберт, III, ст. 12, ч. 26. — Кол.
 ст. 101, ч. 989. — Пор. теж више ч. 3186.
3241. Ой мій милий заговорит, та як в дзвін задзвонит,
 Та як я его не виджу, голова мя болит.
 Ой болит мя головочка, не виходжу з хати,
 Ой далеко мій миленький, та не буде знати. (Жет. Павли, ст. 196).
 Пор. Кольберт, II, ч. 129 і III, ст. 60, ч. 541—542. — Сал. ст. 27,
 ч. 34.
3242. а) Болит мене головонька, нема чим звязати¹⁾,
 Тай не маю²⁾ до милого³⁾ ким переказати⁴⁾.
 Ой звязу я⁵⁾ головоньку тоненьким шнуроньком⁶⁾
 Перекажу до милого³⁾ сивим соколоньком⁷⁾. (Грабовець).
 Желдець: 1) Нічим завязати. 2) Не маю я. 3) Зв'язу я. 4) Бі-
 леньким рубочком. 5) Соколом. — Голгочі: 2) Не маю кам. 3) До-
 дівчани. 4) Листу передати. 5) Я си зв'язу. 6) Рубочком. 7) Голубоч-
 ком. — Батятичі: 6) Бдв'яним шнурочком. 7) Соколом.
3243. б) Болит мене головонька, нема чим звязати,
 Нема кому до милого тай переказати.
 Тай ізвезу головоньку шовковов платинов,
 Перекажу до милого своїов побратино. (Топорівці)

3244. в) Ой по горі, по високій щось се зеленіє,
Рада би я відвідати, що мій милий діє.
Болит мене головочка, нічим ї звязати,
Рада би я до милого хоть переказати.
Ой звезу я головочку тоненьким рубочком,
Перекажу до милого синим соколочком.
Ци він сіє, ци він оре, тай ци він волочит,
Рада би я відвідати, ци їсти не хоче. (Стецева).
3245. Болит мене головонька, в чола вітер віє,
Нема кому відвідати, що мій милий діє.
Ой діє він, діє, пшениченьку сіє,
За ним рута зелененька на вес сьвіт леліє. (Топорівці).
3246. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Ой за тобов, мій миленький, щом тя не виділа. (Осташівці).
3247. А сьвічечка тай горіла, я на ліжку мліла,
За тобою, мій миленький, щом ті ни виділа. (Григорів).
3248. Болит мене головонька, як вечер¹⁾ настане,
Прийди, прийди, мій миленький, може²⁾ перестане. (Желдець).
Вовків: 1) Вечір. 2) Скоро милий на подвіру, зараз.
3249. Боліла мя головонька, боліла, боліла,
Аж тогди мя перестала, яким любка взріла. (Тустань).
3250. Ой за двором, за покойом¹⁾, солома згоріла²⁾,
Прийди, прийди³⁾, мій миленький, бом се розболіла.
Та⁴⁾ на щось се розболіла? Та на головоньку,
Прийди, прийди, мій миленький, хоть на годинювку (Тустань).
Жураки: 1) Сеї ночи о півночи. 3) Коби прийшов. — Журів:
2) А на Йвана зіме рвала, на Петра майла. 4) А.
Пор. Гол. II, ст. 322, ч. 418. — Кольберт, III, ст. 12, ч. 28—29. —
Мат. V, ст. 142, ч. 199.
3251. Ё, ді, в мене в городочку червона ружочка,
За любочком моім милим болит головочка.
(Гол. II, ст. 312, ч. 362).
Пор. Жел. Павлі, ст. 195. — Кольберт, III, ст. 60, ч. 544.
3252. Ой сонінко ясно сьвітит, вітер тихо віє,
Ой як я тя тай не виджу, серце мнї мліє.
(Гол. II, ст. 353, ч. 578).
Пор. Гол. II, ст. 327, ч. 443.

3253. а) Болит мене головонька від круга до круга,
 Ни виділам миленького, вже виділя друга.
 Ни виділам миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще завтра ни зобачу, вже буде по мині. (Іванівці).

3254. а) Болит мене головонька від самого¹⁾ чола,
 Не бачилам²⁾ миленького ні нині, ні вчора.
 Не бачилам³⁾ миленького ні вчора, ні нині,
 Як ще⁴⁾ завтра не побачу⁴⁾, то буде по мині. (Біла).

Буцнів: 1) Від чола до. 2) Не виділам. — Дусанів: 1) Половина.
 2) Не виділам. 3) Ще як. 4) Зобачу.

До першого купл. пор. Гол. II, ст. 347, ч. 545. — Кольберг, III, ст. 17, ч. 75.

3255. а) Болит мене¹⁾ головонька тай меже плечима²⁾,
 Приведіт ми³⁾ докторика з чорними очима.
 Тай⁴⁾ не того докторика⁵⁾, що він⁶⁾ докторує,
 Іно⁷⁾ того докторика⁸⁾, що личко⁶⁾ цілує. (Григорів, Біла).

Підзахарич: 1) Ой болит ні. 3) Треба мині. 7) Але. — Жураки: 5) Ой не той то докторичок. 6) То. 8) Але той то докторичок. — Ясенів Гор.: 2) Кучіріни розчесала, кучірі плечіма. 3) Мині треба. 4) А. 7) Треба. 8) Файно.

Пор. з 1 куплетом: Гол. IV, ст. 468, ч. 184. — Надто: Врabelь, ст. 100, ч. 316. — Де-Воллау, ст. 201, ч. 89 і 215, ч. 4.

3256. б) Болит мене головонька, болят мене ребра,
 А я хочу докторойка, мині їго треба!
 Ой ни того докторойка, що він докторує,
 Іно того докторойка, що він поцілує. (Сілець Б.).

3257. в) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
 Болит мене головонька, аж ни виджу сьвіта.
 Болит мене головонька, тай нижи плечима,
 Привидіт ми докторонька з чорними очима.
 Тай ни того докторонька, що люди корує,
 Али того докторонька, що личка цюлює. (Львів).

Пор. Кольберг, III, ст. 25, 176—177.

3258. а) Болит мене головонька, коле за¹⁾ плечима,
 Приведіт ми²⁾ цирулика з чорними очима.
 Я цирулик не поможе, приведіт³⁾ доктора,
 Лиш якого²⁾ молодого, бо я дуже хора. (Тростянець).

Нагуєвичі: 1) Тай межи. 2) Треба мині. 3) Треба мині цирулика, треба ми.

Пор. Гол. IV, ст. 508, ч. 96.

3259. б) Болит мене головоїка, болит мене дуже,
Не виділа милейкого три неділі уже.
Болит мене головоїка, коле за плечима,
Приведіт мені доктора з чорними очима.
Болит мене головоїка, приведіт доктора,
Хоч якого молодого, бо я дуже хора. (Боберка).
3260. в) Болит мене головонька, треба би звязати,
Тай не маю до милого ким переказати.
Болит мене головонька, треба ми доктора,
Йно якого молодого, бо я дуже хора. (Біла).
З друг. муз. пор. Кольбері, III, ст. 17, ч. 76.
3261. г) Ой дайти ми цирулика, дайти ми доктора,
Та якого молодого, бо я дуже хора.
Хора бо я, мамунцуню, тай уже ввираю,
Крижом лежу на лавици, на хлопців мургаю.
А дівчина умирала, матери питала :
Чи не грає, мамо, Марко, я би танцювала. (Раковець).
3262. а) А я вчора була хора, хотіла доктора,
Ще якого молодого, бо я дуже хора.
А я вчора була хора, хотіла умерти,
Сидів любко коло дверей, не допускав смерти. (Невід.).
3263. б) А я вчора була хора, хотіла умерти,
Прийшов любко коло мене, не допустив смерти. (Хотінь).
3264. Болит мене головонька та не за такими,
За такими як я сама, за молоденькими. (Жур.).
3265. Боліла мі головонька, боділа, боліла,
Та за тобов, шій миленький, щом ті не виділа.
Боліла мі головонька тай кісточки в тілі,
Не виділа миленького вже штири неділі.
Не виділа миленького, ще як у вівторок,
А вже ми сі тай видає, що вже цілий рочок.
Як єм вчора увиділа, а щож мені з того,
Гирша туга прибуває до серденька шого. (Дрогобич).
3266. Ой як я єм нагадаю торішне літенько,
Заболит ми головонька тай моє серденько.
Болит мене головонька від чола до чола,
Не виділа миленького ні нинька, ні вчора.
Ни виділа миленького, тай вже ни видіти,
Бош то ми сі так любили, як маленькі діти. (Явче).

3267. Болят мене чорні очка, ні подивити сі,
Коби дали до милого хоть притулити сі. (Іваців).
3268. Болит мене головонька, ні притулити ся¹⁾,
Не дали ми²⁾ на милого ні³⁾ подивити ся. (Тростянець).
Дусанів: 1) Дотулити сі. 2) Коби дали. 3) Хоч. — Біла: 1) Анї
підвести ся. 2) Коб ми дали. 3) Хоть.
Пор. Кольберг, III, ст. 11, ч. 8. — Сам. ст. 25, ч. 17. — Де-Вол-
ланъ, ст. 62. — Кол. ст. 110, 1321.
3269. Болит мене головонька як в зимі, так в літі,
Нема мого парубочка, десь на татїм свїті.
Болит мене головонька, ні дотулити ся,
Ой дайте ми на милого хоть подивити ся. (Буцнів).
3270. Волиж мої половії, чому не орете ?
Лїта мої молодїї, марне з свїта йдете !
Волиж мої половії, не бійте ся вовка,
Ой верніт мя до милої, болит мя головка.
Ой болит мя головочка, ні дотулити ся,
Коби дали на милую хоть подивити ся.
Ой болит мя головочка і знати я умру,
Ой підїте, приведїте, кого вірне люблю. (Зал. ст. 201).
3271. Ой хоренький мій миленький, хоренький, хоренький,
Куда¹⁾ хожу, Бога просю²⁾, щоби³⁾ здоревенький.
Куда хожу, Бога просю, щоби милий здоров,
А він мене засватає без волів, без коров. (Виднів).
Волців: 1) А я. 2) Прошу. 3) Би був. — Вовків: 1) А я.
2) Прошу. 3) Щоб був. — Оба вар. мають лиш 1-ий купл.
3272. Ой кувала завуленька на хатї на латї,
Не раз би то заплакати в свекрушинї хатї.
Не раз би то заплакати, не раз заскулїти,
Та як буде від кулакїв голова болїти. (Пасїчна).
3273. Казали сте, мамуненько, що я неробонька,
Я вже мене від роботи болит головонька.
Болит мене головонька, болит мене, болит,
Я вже мої головоньки ніхто не загоїт. (Черче).
3274. Іваночку, Рахманочку, тос ні вдарив дуже,
А я лежу тай гадаю, що не встану уже. (Волосїв).
3275. Ой встань, мила, ой встань, мила, приїс ви ти вина,
Ой не встану, мій миленький, бос наробив дива.
Ой встань, мила, ой встань, мила, приїс ви ти меду ;
Ой я така дуже хора, головки не звезду. (Грг.).

3276. Ой як собі нагадаю молодії літа,
Болит мене головонька, що не виджу сьвіта. (Котузів).
3277. А як я си нагадаю ще давні давности,
Заболит мя головонька і всі разом кости. (О. Коцан).
3278. Ой як я си нагадаю миленького голос,
Заболит ми головонька по за кожний волос. (Іванівці).
3279. Ой ци мині, любку, дане, ци мині сухоти ?
Нема мині в ночі спане, ані в день роботи. (Михайловичі).
3280. Болит мене головочка, та відай я умру,
Підіт мені та приведіт, та кого я люблю.
Ой як пішли та привели, кого я любила,
Лишень милий двері втворив, головка лишила (Виданів).
Пор. Кольберг, III, ст. 17, ч. 77—78.
3281. Болит мене головонька, либонь же я умру,
Зроби мені, мій миленький, кедровую трунну.
Звіткиж тобі, моя мила, кедрини набрати,
Не єднако тобі буде в дубові лежати ?¹⁾ (Коропець).
Доли: 1) Зробиме ти смерекову, тай будеш лежати.
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 106.
3282. То ня болит головонька і чоло лоптит ня,
Любила я професора, ще й дяка кортит ня. (Кропив. Н.).
-

VIII.

РОДИННЕ ЖИТЄ.

---

1. Родичі й діти.

Батьки.

3283. Діти мої дрібенькії, діти мої, діти,
Дай ми, Боже, меже вами віку увидіти. (Ясениця).
3284. Діти мої дрібенькії, як дрібна полова,
Я вас буду годувати, поки я здорова. (Березів).
3285. Наварила мати дїтьом та по пирогови :
Їчте, діти, но не кажіт вітцю, ворогови.
Прийшов воріг через поріг, а діти повіли :
Тавунцю наш солодойкий, ми пироги їли. (Боберка).
3286. Ой піду я на весіля, піду й заночую,
Та най дома діти плачут, коли я не чую. (Жураки).
3287. Ой татуню, татунцюню, ти сивий голубе,
Згодував єс малі діти, я хтож тебе буде ? (Пасічна).
3288. А кувала заулечка у пана на брамі,
Та дай, Боже, здоровечко, дедикови й мамі. (Криворівня).

При колиці.

3289. Ой зацвила калиночка на всі штири листи,
Хотьби яка роботиці, сїдай до колицки. (Бропів. Н.).
3290. Ходит мати коло хати, та плеще руками :
Діти мої дрібенькії, най Біг буде з вами!
(Гол. IV, ст. 452, ч. 68).

3291. Я повішу колисойку на віху, на віху,
Я дітинку виколишу матери на вгіху. (Боберка).
3292. Я повішу колисочку та на калиночку :
Йдїт, ангели, колисати мою дітиночку. (Боберка)
3293. Ой повішу колисочку та на беріаочку,
Буде Господь колисати мою дитиночку.
Буде Господь колисати, колисков хитати,
Будут пташки прилітати, дитинї сьпівати. (Жураки).
3294. Я дітинку приколишу, я дітинку лишу,
Я дітинці у Богойка доленьки випрошу. (Боберка).
3295. Люлю, люлю, люлю, люлю, дай ти Боже долю,
Тай добрий розум до долї, дітиночці мої. (Боберка).
3296. Спи дитино, хоч годину, а другу маленьку,
Пряспи собі, дитиночко, доленьку добреньку. (Григорів).
3297. Ой лю-лю-лю, ой лю-лю-лю колиско новейка,
То ся в тобі колисала дітина малейка. (Мшанець).
3298. Спи, дитино, без колиски тай без колисочки,
Прийде мати та те півє в тонкі пеленочки. (Григорів).
3299. Ой спи, лятя, бес повятя тай бес пеленочок,
Прийде мамка, упівє ті в тоненький рубочок. (Печеніжин).
3300. Тай засьвіти, місячку, я в вишну шпарину,
Бн ся видно повивати маленьку дітину. (Кропив. Н.).
3301. Колисочка з яворика, вороски тоненькі,
Тай у нї сї бай колише дитина маленька.
Колисочка з яворика, вороски с попруга,
Тай у нї сї бай колише мамина послуга. (Печеніжин).
3302. Люлю, люлю, люлю, люлю, дитино маленька,
Урвала сї воровочка піг тобов тоненька.
Та не жель ми за воровков, шо сї тонка врвала,
Але жель ми за дитинков, шо маленька впала. (Печеніжин).
3303. Ой колишу дітиночку, колишу, колишу,
Та я твої красні вічка на паперї пишу. (Боберка).
3304. Гейда, гейда, гейда, гейда на личку ти крейда,
Ой мамунця крейду мала, як тя повивала. (Боберка).

3305. Ой щос по тім заріночку густа материнка :
Уважного вітця, мати, уважна дитинка. (Кобаки).

Шоло матери.

3306. Не в цвїтку на всім сьвітку, як на тій калині,
Не¹⁾ ліпшого, щирїйшого, як мати дїтніні. (Дидьова).
1) Нема.
3307. Нема цвїту на всім сьвіту, лиш на ягідоньці,
Нема менї нігде ліпше, як при матїноньці. (Нагузвичі).
3308. Ой летїли дикї гусї, за ними лебедї,
А я в свої мамуненьки, як зоря на небї. (Буцїв).
3309. Мамцю моя старенькая, тос ня годувала,
Студепому вітройки дутї-с не давала. (Мшанець, З.).
3310. Ой гаю мїй зелененький, гаю мїй, розмаю,
Я у свої мамуненьки три роскоші маю.
А першую роскош маю, файно ся убрати,
А другу роскош маю, пускают гуляти.
А третю роскош маю, мене мама люблят,
Щобим снала до полудня, они мя не збудят. (Бїла).
3311. Ой я воли не гошила, корови не пасла,
Мене мати годувала, щобим була красна.
Мене мати годувала, в папір завивала,
Студеному вітрейки подутї не дала. (Боберка).
3312. а) Якжеж¹⁾ менї не гуляти²⁾, коли рїдна³⁾ мати
І постелит і⁴⁾ накрив : Лягай, сину⁵⁾, спати ! (М. Яцїв).
Іванівці : 1) Та як. 4) Постелїла таї накрив. 5) Доню. — Охри-
мівці : 1) Добре. 2) Погуляти. 3) Як рїдна. 5) Доньцю.
Пор. Гол. II, ст. 359, ч. 606.
3313. б) Тепер менї погуляти, доки своя мати,
І простеле і накрив : лягай, доню, спати.
А в чужої мамуненьки вже того не буде,
Не простелит, не накрив, іще ранше збудят.
У чужої мамуненьки, як камїнь на водї,
Ой а чужїй мамуненьці догодити годї. (Хотїнь).
3314. По під гору високою літают вірляни,
Нїгде менї так не добре, як в рїдної мамї.
А в рїдної мамуненьки сніданє рапенько,
Коса роса розчесана, сорочка біленька.

А я в свої мамуненьки роскоші зазнала,
 В понеділок лягла спати, а в суботу встала.
 А в суботу рано встала, косу розчесала,
 Ой Господи милосерний, тамтом ся виспала.
 Ой Господи милосерний, до тебе ся молю,
 Не вважаю на богача, йно на добру долю.
 Не вважаю на богача сіяти, орати,
 Йно вважаю на доброго, щоби погуляти. (Біла).

3315. Чи я тобі не казала, ненькож моя, ненько,
 Чому ти мя не збудила в неділю раненько?
 Не будилам тебе, доню, бож тя жалувала,
 В петрівочку мала нічка, щоби ся виспала. (Хотінь).
3316. Ой мамуню, мамунцуню, ой мамуню, мамо,
 Було мене івбудити в неділеньку рано. (Губичі).
3317. Ой мамо-ж моя, мамо, не буди ні в рано,
 Ой бо я сама знаю, коли встати маю.
 Ой бо я сама знаю, коли встати маю,
 А як сонце на полудне, я ще не гадаю.
 А як сонце на полудне, дисета година,
 Я вставати не гадаю, бо я ще дитина. (Містки).
3318. а) Як я була в свої мами, то ніц не робила,
 Від порога до порога ключики носила. (Вільки Мазов.)
3319. б) А я в свої мамуненьки нічо не робила,
 Від комори до комори ключики носила. (Пасічна).
3320. А я в свої матусеньки нічо ни робила,
 Їгну гуску на мотуску до води гошила. (Кнг.).
3321. Ой казала мені мати хату замітати,
 А я гид тай на пец, бо я хочу спати. (Хотінь).
3322. Ой ходила по садочку, питала сі мами,
 Їй ци ліпши я с косою, ци с кучериками?
 Ліпше, доню, я с косою, як с кучериками,
 Куда слочиш, погуляйиш, все віт свої мами. (Жур.).
3323. Ой кувала зазулечка, кували обі враз,
 Ой поки я маму маю, поти мені горазд.
 Ой як мої матусеньки не стане, не стане,
 Тогди моя неділенька від людий зістане. (Мшанець, З.).

3324. Журила ся мати мною, як риба водою:
 Що я буду робитойки, донейко, з тобою?
 Не журит ся, мамунейко, якось оно буди,
 Як я більша підросту, воямут мене люди.
 Як-ни більша підросла і на порі стала,
 Не одному козакови до серця пристала. (Камінка).

Батьківська кара.

3325. Пасу вівці по дібрівці, баран за горою,
 Вийди, вийди, стара мати, до нас з кацюбою. (Ожонли).
3326. Мати моя, старейкая, поворожи міні,
 Би ми серце не вилівало за тими легіні!
 Дівко моя молодая, поворожу тобі:
 Є у мене паличєйка, поламаю на тобі!
 (Гол. IV, ст. 499, ч. 59).
3327. Ой по під гай двелененький ходила дівчина,
 А вна сумна, невесела, що ї невька била. (Ямниця).
3328. Я ще туди не ходила, як-ни се вродила,
 Тепер ходжу, тай заводжу, бо ине мати била. (Бишан).
3329. Била мене моя мати, била мене, била,
 Щом лиш трохи не рідного братчика любила. (Чорні Ослав).
3330. Ой йой, йой, о йой, йой, мене мати била,
 А за що? за того, щом хлопці любила. (Біла).
3331. Била мене мамуненька на печи лопатов,
 Щом си троха постояла з любком перед хатов. (Хотинь).
3332. Відколи иня мати била, віт тогди ся бою,
 По під чужі обороги нічку перестою. (Дрогобич).
 Пор. Кол. ст. 99, 775.
3333. Від коли ні мати била, від тогди сі бою,
 А як вийду на улицю, три годні стою. (Волциїв, Іванівці).
3334. Від коли ми мама били, від тогди статкую,
 А як вийду на вулицю то й щиначю. (Іванівці).
 Пор. Кол. ст. 95, 777.
3335. Ой мамуню, мамуненько, за що ви нї били?
 Як ви були молоденькі, вас хлопці любилн. (М. Яцків, Іванівці).
 Пор. Кол. ст. 95, 773.

3336. Кой си з тобов йшїна пасла, із тобов гонїла,
Не раз мене моя мати через тебе біла.
Та не бий ня, мамцю мила, я ще не забула,
Здогадай си, мамцю моя, кой єс така біла. (Мшаець).
3337. Біла мене моя ненька в плечі кулаками:
Та не ходи, не розмовлей з тими парубками.
Ой бий мене, моя нене, на смерть мене убий,
А я виїду на вулицю: парубочку любий. (Загвізде).
Пор. Кол. ст. 57, ч. 255.
3338. Біла мене мамка спочи за милого очі,
А хоть буде сім раз бити, ни лишу любити. (Чорні Ослави)
3339. То ня біла моя мати, то ня біла спочи,
Жеби я ся не дивила жонатому в очі. (Мшаець, 3).
3340. Біла мнє моя мати, ой біла, ой біла,
Щоби я сі миленькому в очі ни дивила. (Григорів).
3341. Біла мене моя мати, біла мене, біла,
Щоби я се парубкови в очі не дивила.
Такой мене, мати, вбий, такой мене забий,
А я піду до сусїди, там де хлопець ладний. (Голгочі).
3342. Ой біла мї моя мати сім рас по битому,
Жеби я сі ни дивила в очі молодому.
Ой біла мї моя мати, ой біла, ой біла,
Дай ї, Божи, здоровенька, на добри мї вчила.
Дай ї, Божи, здоровенька, дай ї, Божи, царство,
Що на але мї ни привела, но на господарство. (Явче).
Пор. Де-Волланъ, ст. 35.
3343. Билаж мене¹⁾ моя мати, ой билаж ня²⁾, біла,
Дай їй, Боже, здоровечко, на добре мя вчила. (Нагуєвичі).
Іванівці: 1) Ой біла ме. 2) Ой.
Пор. Кольберг, ст. 38, ч. 316. — Кол. ст. 57, 251.
3344. а) Біла мене моя мати березовим прутом,
Та щоби я не стояла та з тим баламутом. (Вїла).
3345. б) Біла мене моя мати березовим прутом,
Щобис, доню, не стояла, з таким баламутом.
Біла мене моя мати сухою лозєю,
Щобис, доню, не стояла з такою мерзєю.
Біла мене моя мати, ой біла, ой біла,
А до мене полонала зі соломи вїла. (Желдець).

3346. в) Била мене моя мати в четвер по вечери,
Щоби я ся не дивила в очі папичеви.
Била мене моя мати березовим прутом,
Щоби я ся не любила з молодим рекрутом.
Била мене моя мати в плечі кулаками,
Та щоби я не стояла межи парубками. (Біла).
3347. г) Ой була мне моя мати, ой була, ой була,
Лиш на мнї поломила ясеніві вила.
Ой була мне моя мати, ой була, ой була,
То по хаті, то по сїнях коцюбов гонила.
Ой була мне моя мати березовим прутом,
Ой щоби я ни стояла з молодим рекрутом.
Ой бий мене, моя мати, ой бий мене, забий,
Такий піду за рекрута, бо то хлопця ладний. (Пост.).
3348. Била мене моя мати за ліса темного,
Вой щоби я не любила хлопці молодого.
Била мене моя мати поліном рубаним,
Ой щоби я не стояла з парубком поганим. (Дрогобич).
3349. Ізза гори високої, за ліса темного,
Ой була ні моя мама за хлопця файного.
Ой ти мене, моя мамо, до гробу положиш,
Через того парубочка, же ми го зборониш. (Дрогобич).
3350. Ой не бий мя, моя мати, березовим прутом,
Уже ти мя не розлучиш із тим баламутом. (Нагуєвичі).
3351. Ни бий ти ні, моя мамунь, березовов різков,
Буди мене свекір бити, як буду невістков. (Ожомля).
3352. Не бий мене, мамуненько, березовов різков,
Не буду я на стороні нікому невістков.
Не бий мене, моя мати, березовим прутом,
Ти вже мене нерозлучиш з молодим рекрутом. (Хотїнь).
Пор. Кол. ст. 57, 247.
3353. Ой не бий мя, моя мати, тай не клини мінї,
Ой кого я вірне люблю, не борони мінї. (Нагуєвичі).
3354. Не бий мене, моя мати, бо ми ни научиш,
Кого я си полюбила, вже ми ни розлучиш. (Іванівці).
3355. Не бий мене, моя мамко, ніколи, ніколи,
То я буду щебетати, як ластівка в поли. (Жураки).

3356. Не бийте мї, мамуненько, нїдї в головоньку.
 Бо я буду вандрувати в чужу стороньку.
 Не бийте мї, мамуненько, ніколи ні за що,
 Побє мене лиха доля, як буде ледащо. (Черче).
 Пор. Гол. IV, ст. 449, ч. 40.
3357. То ня была моя мати, то ня была, была,
 Калинкову паличину на мїї поломїла.
 Ой не бий ня, мамцю моя, та й не суютя ня,
 Хустков очи завяжи ми, па Дунай пусти ня.
 Ой не бий ня, мамцю моя, не треба ня бити,
 Побила ня лиха доля, бож пішла служити. (Мшанець).
3358. Ой мамуню, мамуненько, я ваша доненька,
 Було мене вчити-бити, як була маленька.
 А тепер я підросла, на станочку стала,
 Не їдному гультайови до серця пристала. (Охрим).
3359. Ей мамуню, мамунцюню, я ваші доненька,
 Було мене тогди бити, як була маленька.
 Було мене тогди бити, плакати ни дати,
 Було мене молоденьку так ни роспускати. (Жур.).
3360. А у ксьондза на толоці мід-горівку піли,
 Два парубки одну дівку до дому водили.
 Не ведїт нї гороньками, ведїт нї понад став,
 В мого тата сьвітло горит, відав же він устав.
 Ой я прийшла до домочку, петек розгорнула,
 А мій тато до батога: де ти, донько, була?
 Ой була я, мій таточку, в ксьондза на толоці,
 Та до дому самам не йшла, вели мене хлопці. (Волосїв).
3361. Ой не піду, мамуненько, в високі пороги,
 Бо там сидит батько старий, обломит ми ноги. (Осташівці).
3362. Сїм раз на день буду бита, тай не боронена,
 Терновая паличенька на мїї поломлена. (Невід.).
3364. Посїяла команцю, вродило ся жито,
 Ой яке то сьвято буде, що мя днесь не бито? (Невід.).
3363. Тибе били, тибе били, мене хтіли бити,
 Щоби разом ни стояти тай ни говорити. (Григ.).
3365. Ой там в лісі на орїсі сова воду пила,
 Добра мати свого сина макогочом била. (Пристань).

3366. **Вой там в лісі при ворісі сова воду пила,
А в коршмоїці при горівці мати сина била.
За що ти мя, мамо, беш? За мід, за горівку,
На шос, сину, напував богацкую дівку.
Ни я її напував, сама вона пила,
Казала ся любитойки, вона чорнобрива.** (Кунин).
3367. **Кажіт, мамо, татунькови, аби мні жинили,
Я бим казав, тай сі бою, аби мні не били.** (Угринів Дол.).
3368. **Та били ня молодого, та били ня, били,
Коби ми ся до неділі плечі погоєли.** (Кропив. Н.).
3369. **Ой бив мене дедик тричі, а ненечка двичі,
Та все тото за гайдуки та за молодіці.** (Ценьів).
3370. **Ой не ходи, стара нене, в мої бараболі:
Як влапаю, буду бити, всаджу до неволі.** (Пост).

Син.

3371. **Мене мати породила темненької ночи,
Та дала ми стан високий і чорненькі очі.** (Хотинь).
3372. **Ой зацвила ліщиночка, зродила горіхи,
Годувала пенька сина, не мала потіхи.** (Посіч).
3373. **Коби не ліс, коби не ліс тай не нові гати,
Я би в отім селі не бив, би ни моя мати.** (Дидьова).
3374. **Пішли кози попід лози, стали жито жати,
Питає ся син матери, де би дівки взяти.** (Дядьова).
3375. **Тай ше мене моя мати на руках носила,
Тай вже мене до дівчини вохота зносила.** (Іванівці).
3376. **Змівив ми ся, моя мати, тонкий голосочок,
Та ходячи до дівчини у прикрий горбочок.** (Ж. Павлі, ст. 188).
Пор. Коломийки, I, ч. 1628.
3377. **Ой змій мене, моя мати, у бобовій юспі,
Та щоби сі ізподобав моїй милій дружці.** (Ж. Павлі, ст. 184).
3378. **Ой важив я на дівчину, важив тай наважив,
Мати сіни замкала, я віконцьом лавив.** (О. Коцап).
3379. **а) Ой мамко, моя мамко, серце ми ся замкло,
Ні ключиком, ні колодков, рибочков солодков.** (Нагуєвичі).
3380. **б) Каже, мамко, каже, мамко, серце ми сі замкло,
Та на ключик, на колодку, за любку солодку.** (Жураки, Пасічна).

3381. Подивіт ся, манушенько, який з мене хлопець,
А я скочу, перескочу до дівчини плотець.
А я скочу, перескочу та і не забю ся,
А на свою дівчиноньку таки подвблю ся. (Біла).
3382. Мамко моя солодка, дай ми порадочку,
Ци любити, ци лишити тогу чорнявочку.
Даю я ти, милий сипцю, таку порадицю,
Кедь ти мила, роботлива, вольми чорнявицю!
(Гол. II, ст. 434, ч. 592 і 593).
3383. Як би була не калина, тай не яворина,
Була би мні, моя мати, вода принулила.
Була би мні принулила, був би я сї втопив,
Вийшла мила по водицю, а я і сї вхопив.
Вийшла мила по водицю з двома коновками,
А я і сї шні вхопив обома руками. (Нагуевичі).
3384. Ой я хлопець молоденький, як голуб сивенький,
Не пускай мні, мамко, в очі, бо я свавільенький. (Гвізд).
3385. Пішла би ся горівочка, хоть би яка квасна,
Кажут любку понехати, хоть би яка красна.
Кажут любку понехати, очі заплювати,
Не ходити на вечірки, дома почувати.
Не ходити на вечірки, тай на вечерниці,
Не любити дівчаточка, ані молодиці. (Нагуевичі).
3386. Ой не вітси місяць сходить, вітки му сї годит,
Ой не знайи стара мати, куда і син ходит. (Яв.).
3387. Ой чи тебе, мій синочку, мила забавела,
Ой що твоя вечеронька на столі застила. (Коропець).
3388. Деж ти, дубе, зимував, тай не розвивав се,
Деж ти, сину, начував тай не визував се?
Я в дубині зимував тай не розвивав се,
Я в дівчини ночував тай не роззував се. (Іваківка).
3389. Де ти, хмелю, зимував, щос не розвивав ся,
Де ти, сину, ночував, щос не роззував ся?
Ночував я, моя мамо, в зеленій ліщині,
Загадував загадочки молоді дівчині.
А я її загадав, вона відгадала,
Тамто ми ся, моя мамо, дівча сподобала. (Біла).

3390. а) Мати моя старенькая, що зо мнов гадаєш?
Чому мені молодому пари не шукаєш?
А як тобі, мій синочку, я пари шукати,
Як ти прийдиш до домоньку, вже має свитати. (Жур.)
3391. б) Мамко моя старенькая, що зо мнов гадаєш,
Що ти мені молодому пари не шукаєш?
На що тобі, мій синочку, ай пари шукати,
Як ти прийшов до домочку зачело свитати.
Мамко-ж моя старенькая, я твоя дитина,
Не повиннає ніц казати, хочби біла днина.
Мамко моя старенькая, я твій сніок рідний,
Не повиннає ніц казати, хоть би був день білий. (Гвізд)
3392. а) Чому, коню, воду не пєш, но на воду дєш?
Ой чому ти, мій синочку, в дома не ночуєш?
Як я маю, стара мати, в дома ночувати?
Прийде пічка темненькая, ні з ким розмовляти. (Камінка).
3393. б) Чому, коню, води не пєш, чом на воду дєш?
Чом ти сину, Василеньку, в дома не почувєш?
А як мені, стара мати, в дома ночувати,
Яка пічка невидпєнька, ні з ким розмовляти.
Ой возьми си, мій синочку, коня вороного,
Заведи си до ставки, говори до нього.
Бодай тобі, моя мати, так легко конати,
Як в легко, мені мати, з конем розмавлати. (Голгоці).
Пор. Кол. ст. 79, 483.
3394. Що ти сину, каже, робиш, що по ночех ходиш?
Скаржег ми сі молодиці, що їм шкоду робиш.
Буду я та ходити, та шкоду робити,
Було мене, моя мати, в сім літ ожєнити.
Чи я тобі, мій синочку, того боронила,
Було ти сі ожєнити, лишем ті повила.
А як мені, моя мати, дома ночувати,
Прийде пічка темненькая, ні з ким розмовляти.
А як би я, мамунцуню, тай дома ночував,
Ой то би я в Заліщиках черевички взував. (Рябно).
3395. Ой мамуню, мамунцуню, продайте бочулю,
Бо я черєс ту бочулю в дома не почувю. (Бірки Дом.).

3396. Ой тамто я, мамцю, вдію, ой там то я вчиню,
Продам коня вороного, викупю дівчину. (Біла).
3397. Продай, мати, сиві воли, та викупи сина,
Най не ходит, най не плаче, молода дівчина. (Григорів).
3398. Ой татуню, татуньку, гонїт конї на віч,
А я піду до дівчини віддати добраніч. (Угринів Гор.).
3399. а) Ой до гаю дороженька, до гаю, до гаю,
Литит мати з макогоном: вирни сі, бугаю.
Литит мати з макогоном, тато з магівницев,
Ой де ти ідеш бугаю? Я йду за тилицев. (Кнг.).
3400. б) Ой ішов я через село, на фуяру граю,
Біжит мати з макогоном: верни ся, бугаю! (Нагуєвичі, Вовків).
3401. в) А ішов я биз сило, на фуяру граю,
Тато вийшов з макогоном: де ідеш, бугаю? (Ожомля).
3402. а) А ти, тату, рубай дрова, я буду лучину,
А ти, тату, люби маму, я буду дівчину.
Тобі, тату, журити ся, снопи повозити,
Минї, тату, журити ся, де їх положити.
Тобі, тату, журити ся, сіяти, орати,
Минї, тату, журити ся, де дівчину взяти. (Нивциї).
3403. б) Тобі, тату, в головоньці сіяти, орати,
Менї, тату, в головоньці в корші погуляти¹⁾.
Тобі, тату, в головоньці широкая²⁾ пивка,
Менї, тату, в головоньці дівка³⁾ чорнобривка.
Сїяв би я, орав би я, коби моя нивка,
Щоб во мною поганяла дівка чорнобривка. (Хотїнь).
Вовків: 1) Де дівчину взяти. 2) Де широка. 3) Де в. (3-ого куплета нема). — У Пасічні зам. „тату“ стоїть всюди „дедю“.
3404. в) Тобі, тату, журити ся сіяти, орати,
Менї, тату, журити ся, де дівчину взяти.
Тобі, тату, журити ся, коби добра нива,
Менї, тату, журити ся, коби чорнобрива. (Голгочі).
Пор. Жер. Павлі, ст. 173. — Кол. ст. 81, 569.
3405. г) А ти, дедю, до роботи, косити, орати,
А я, дедю, до гуляня, гуляти, сьпівати.
А ти, дедю, до роботи, коби була нивка,
А я, дедю, до гуляня, коби чорнобривка. (Підзахарч).

3406. Ой зродила верба грушки, а тополя ябка :
За тоє мя Біг покарав, щом не слухав батька.
(Гол. IV. ст. 449, ч. 40.)
3407. Ой, ненько, каже ненько, болит ні серденько,
Було, сишу, не рубати круте деревенько.
Було, сишу, не рубати, було сі спитати :
А щож того за деревце росте коло хати? (Волосів).

Донька.

3408. Ей матко, моя матко, виховуй ме гладко,
Від неділі до неділі, як червоне ябко. (Вільки Маз.).
3409. Ой мамуню, мамуненько, а я ваша донця,
Кушіт мені парасольку від вітру, від сонця. (Охрим.).
3410. Кобим такі очка мала, як у тебе, мамко,
Я бим собі віморгала павичика з ганку. (Пасічна).
3411. Мене мати породила в стодолі на тоці,
Дала мені чорні вочи мруґати на хлопці.
Мене мати породила тай коло потока,
Казала ми : рости, доню, тоненька, висока. (Врб.).
3412. Ой зварила¹⁾ мама рибу тай²⁾ не посолила,
Ой любила сама³⁾ хлопців⁴⁾ тай²⁾ мене навчила. (Михайловичі).
Волцив : 1) Варшла. 2) І. 3) Мама. 4) Хлопці.
3413. Ой варила мама рибу, а сама не їла,
Ой любила мама хлопці тай жіні веліла.
Ой варила мама рибу тай не приперчила,
Ой любила мама хлопці тай мене навчила. (Нагуєвичі).
3414. Та не знаєш, моя мати, яка в мене гадка,
Шуру-буру попід гору на червоні ябка.
(Гол. IV, ст. 462, ч. 142.)
3415. Ой гадка ми, моя мамо, ой гадка ми, гадка,
Любко кусав, мені давав червоного ябка.
А я ябка не кусала, мамі-м показала,
А мама ми так казала : абис му віддала. (Михайловичі).
3416. Ти мя мати стережеш, но не остережеш ;
Я си тоді поговору, як ти спати лежеш. (Кульчиці).

3417. Чи ти мене, моя мати, купала в румянцю,
Що я така молоденька охоча до танцю?
Чому ти мене, моя мати, ви зміла в канусьці,
Щоби ми се заклали кучері по хусьці.
Чому ти мене, моя мати, в горосі ви зміла,
Щоби моя головонька була кучирива. (Жуків).
3418. Гуляй доню, не борою, тепер маєш волю,
Зажене ті лиха долі, заплачеш за мною. (Центів).
3419. Тато добрий¹⁾, тато добрий¹⁾, мама²⁾ не лхвая,
Не боронит³⁾ погуляти, покиж молодая.
Гуляй доню, не борою, та нагуляєш сі,
А як підеш за нелюба, лиш задумаєш сі. (Березів).
Біла (лиш 1-ий куп.): 1) Добрі. 2) Мати. 3) Боронят.
Пор. Коломийян, I, ч. 1366. — Сал. ст. 78, ч. 18.
3420. Ой горами, долинами, пшениця ланами,
Нігде нема розкошейки, як то в свої мамі.
Як я в свої не гуляю, в чужої не буду,
По чім же я свої літа памстати буду? (Ж. Павлі, ст. 176).
3421. Ой казала мені мати, тай наказувала,
Щоб я хлопців у садочок не принаїжувала. (Біла).
3422. Ой пустіт мї, мамуненько, на гриби дрібненькі,
Там повели коні пасти хлопці молоденькі. (Кульчиці).
3423. Іди, донько, до церковці, бо всі дзвони дзвонят!
Не піду я, моя мамцю, бо мні ноги болят.
Іди, донько, до коршмоньки, там музика грає!
Дай ми, мамцю, чоботста, я пошкатульгаю. (Волосік).
3424. А в суботу на роботу, то най йде мамуне,
А в неділю на музику то най йде доунє. (Дусаїв).
Пор. Коломийян, I, ч. 1338.
3425. Постав мені, тату, хату в новій ялнині,
Бо до мене хлопці ходят в малій дитині. (Пісочка).
3426. Ой засьвіти, мати, свічку най перейду річку,
Ой засьвіти, мати, другу най перейду стругу. (Дрогобич).
3427. Ой засьвіти, мамо, свічку ней перейду річку,
Ой засьвіти, мамо, обі най перейду д' тобі. (Дрогобич).
Пор. Кол. ст. 113, 1441.

3428. Ой засвіти, мати, свічку, пехай ясно горит,
Ней я виджу, з ким я сиджу, бо ми серце болит. (Біла).
3429. Запали ми, мамо, свічку, най ся видно буде,
Най я виджу, з ким я сиджу, чи подібно буде. (Вільки Мав.).
Пор. виспе ч. 2657. — Кол. ст. 113, 1439.
3430. Ой вишенька, черешенька, зо споду гладонька,
Не знаєш ти, моя мати, що в нїї за гадонька.
Ой не знає отец, мати, анї рідна зестра,
На котрі ма кучерки охотонька знесла. (Коропець).
3431. Подиви ся, моя мамце, який цвіт біленький,
Котрий милий чорнобривий, то той мій миленький. (Хотинь).
3432. Щоб ви знали, мамуненько, котрой мій кавалір,
Ви би дали що неділі червоні коралі. (Охрим.).
3433. Щоб ви знали, мамуненько, котрой мій миленький,
Ви би дали що неділі фартушок біленький. (Охрим.).
3434. Ой на котрім сїрак білий, шипочка дрібонька,
За тим мене, моя мати, болит головоцька.
Ой ти, доню, моя доню, яка ми миленька,
Не дай же сї на підмову, бо щес молоденька.
Не дай же сї на підмову, не дай сї зрадити,
Ой бо ще тобі подобно паньков ходити. (Ж. Павлі, ст. 179).
3435. Гиче ми сї, моя мати, ой гиче, ой гиче,
Тай все ми ся причував, що ма милий ключе. (Вовків).
3436. Щоб ви знали, мамунцю, яка я зміслива,
Завела ма аж до брами тай тутки пустила. (Шабалин).
3437. Ой зроби нїї, моя мамко, тонке повересло,
Аби мого миленького з вітром перенесло. (Жураки).
3438. А я того хлопця люблю, жи має краватку,
Бо він буде шанувати мою паві-матку. (Березна).
3439. Ой то я си полюбила молодого Йвана,
Пені бим си долюбила, як би знала мама. (Мшанець, З.).
3440. Любив мене, мамцю, Йванцьо, а я его ніт, ніт,
А він мнї на серденьку як солодкий мід, мід.
Любив мене, мамцю, Йванцьо, я го не любила,
Він до мене по словечку, я го поганьбила. (Ж. Павлі, ст. 199).

3441. Кличе мати вечеряти, вечеряйте самі,
Нема ніго миленького, не буду я в вами.
(Гол. II, ст. 327, ч. 445).
3442. Не виділа миленького та як у вівторок,
А мені сі, мамко, здає¹⁾, що вже неділь сорок.
Ой не сорок, моя дою²⁾, не сорок, не сорок,
Учора був понеділок³⁾, а нині⁴⁾ вівторок. (Журакв).
Косів: 1) Здає ми си, моя мамко. 2) Мій синочку. 3) Сьогодні в
середа. 4) Вчора.
3443. Мати моя старенькая так ми ворожила,
Не вір, доню, ні єдному, не будеш тужила. (Іваців)
3444. Я гадала, моя ненько, що то люба фрашки,
Моє серце люба спила, як пшеницу пташки.
Ой пшеницу пташки спили, нічо молотити,
Моє серце люба спила, мало буду жити. (Виданів).
3445. а) Купала ні моя мати то в меді, то в вині,
Чому ви ні не скупали в червоній каливі? (Вовків).
3446. б) Купалас¹⁾ ні, моя мати, три рази на днину,
А раз менес²⁾ не скупала в щасливу годину.
Купалас ні, моя мати, то в меді, то в вині,
А раз менес не скупала в щасливій годині.
Купалас¹⁾ ні, моя мати, в солодкім молоці,
Тепер ходиш³⁾, нарікаєш⁴⁾, що ня люблят хлопці. (Галич).
Черче: 1) Купала. 2) А разу ма. (Другого куплету нема). 3) Хо-
дит. 4) Нарікає. — Журів: Сей вар. має два куплети: 1 і 3. але перше
йде 3, потім 1. 2) Чомус мене.
3447. Було мене, моя мати, що день не купати,
То була бис не виділа хлопців коло хати.
Було мене ізкупати в гіркім полиночку,
Була бис ні віддавала в зеленім віночку.
Було мене, моя мати, малов віддавати,
Покі я сі не навчила на хлопців мругати. (Невід).
3448. Та віду я тай на город, на городі сливка,
Мене, ненько, хлопці любі, бо я чорнобривка. (Орелець).
3449. Та віду я на город, на городі грушка,
Мене, ненько, хлопці любі, бо я щебетушка. (Орелець).
3450. Ой вижду я на ворота у білій сорочці,
Не я тото, мамко, винна, ото винні хлопці.
(Гол. II, ст. 421, ч. 527).

3451. Стара нени, стара нени, ни свари на мени,
Ні на того парубочка, що ходит до мени.
Як ти будеш, стара нени, на мени сварити,
Пиристани файний хлопиц до мени ходити. (Сгр.).
3452. Стара¹⁾ нене, стара¹⁾ нене, не свари на мене,
Насвари си²⁾ на синочка³⁾, пай не йде⁴⁾ до мене. (Голгочі).
Загвізде: 1) Каже. 2) Та посвари. 3) Синочка. — Волцнів:
2) Посвари си. 3) Синочка. 4) Як іде.
3453. Ой кувала зазуленька, а тепер не кує,
Чогось мене моя мати тепер не жалує.
Тоди я ті, моя доню, буду жалувати,
Ой як буде зазуленька в осени кувати.
Ой мамуню, мамуненько, я ще не чувала,
Щоби сива зазуленька в осени кувала. (Вовків).
Пор. Сал. ст. 61, ч. 13—14.
3454. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Декую ти, мамуненько, щос ня годувала. (Хотінь).
3455. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Шкода, мати, того хліба, щос не годувала. (Явче).
3456. Шкода мати того хліба, тай тої капусти,
Було мені не давати маленьков розпусти. (Черче).
3457. Мамцю моя старенькая, мамш доньок сїм, сїм,
Не пуцай їх на вечірки, буде доля всїм, всїм.
Мамцю моя старенькая, мамш доньок пять, пять,
Не пуцай їх на вечірки, нехай в дома спять, спять. (Боберка).
3458. Мати моя старенькая, мати моя, мати,
Було мене не родити, тай не годувати. (Губичі, Михайловчі).
3459. Було-ж мене, моя мати, малою втопити,
Завязавши чорні очі у воду пустити.
(Гол. II, ст. 271, ч. 134).
3460. Волілас ми, моя мати, в купели втопити,
Нїж я маю молоденька на людей робити. (Губичі).
3461. Мати моя старейкая, бити би тя, бити,
Чомус мене не навчила малейков робити?
Ой я тебе не учила, бои тя шапувала,
Рости, дівко, великая, научиш ся сама!
(Гол. IV, ст. 490, ч. 22).

Пор. Врабель, ст. 214, ч. 606.

3462. а) Сонце грів, вітер віє, береза біліє,
Мати¹⁾ хату завітає, бо донька ни вміє. (Явче).
Підмихайлівці: 1) Мама.
3463. б) Там на горі на високій білий когут піє,
Мати хату завітає, бо дочка не вміє. (Волцнів).
3464. Ой у лісі на смиреці сорока скрегоче,
Мати хату завітає, бо донька ни хоче. (Чорні Ослави).
3465. Мати хату завітає, доньці сі не хоче,
А старости на порозі, она сі регоче. (Волцнів).
3466. Ой у лузі на галузі сорока скрегоче,
Чого мамка миски мие? Бо донька не хоче. (Жураки).

2. Р і д н я.

Рід.

3467. Ой кувала зазуленька, та на заріночку,
Та вийшов сі рід із родом, тай не горівочку. (Чорні Ослави).
3468. Ой зацвила калинонька від верха до споду
Придала ся красна любка до нашого роду. (Хотінь).
3469. Ой скоч, перескоч, вирви собі бобу,
Та як хочеш мене вяти, проси мого роду. (Бовнів).
3470. А там в нові стаїпощі кобила гірзала,
Іще ми сі ни любили, юж родина знала. (Ожомли).
3471. Пили люди горівочку, білі гуси воду,
Пливїт, пливїт білі гуси, аж до мого роду.
Ой ще гуси не доплили, вже родина знала,
Вже ся мною молодою родина цурала. (Нагуєвичі).
3472. Та що менї за хосен, що родину маю,
Я в родини по три роки в хаті не буваю. (Ясениця).
3473. Ой дай мене, моя мамко, за малого хлопці,
Щоби мов личко цвило, як ружі в городці.
Цвите ружі у городі, цвите за городом,
Не уганей, моя мамко, за великим родом.
Але вганей, моя мамко, аби не п'яницї,
Аби менї сором не був, що я одиниці. (Волосів).

Бабуня.

3474. Ой я прийшов до бабуні, а бабунє спали,
Я бабуню за чипчину, а бабунє встали. (Іванівці).

Тета.

3475. Ой не маю більше роду, лише одну тету,
А впа мені постелила діраву верету. (Жураки).

Вуйки.

3476. Ой не кури, вуйку, люльку у малі¹⁾ хатні²⁾,
Не викуруй³⁾ чорні очка молоді дівчині. (Войничів).
Григорів і Задарів: 1) Нові. 2) Хатчині. 3) Бо викуриш.
Пор. Зал. ст. 199. — Гол. II, ст. 292, ч. 253.
3477. а) А наш вуйко курив люльку в зелені ліщині,
Тай прикурив карі вочи молоді дівчині. (Раковець).
3478. б) А ти, вуйку, куриш люльку в зеленій ліщині,
Викуриш чорні вочи молодій дівчині.
А ти, вуйку, куриш люльку, а я вже ни буду,
Вибила ни вуйна зуби, я і ни забуду. (Постолівка).
Пор. Гол. IV, ст. 539, ч. 6.
3479. А наш вуйко курив люльку в пристиглі пшениця,
Тай прикурив чорні вочи старі молодци. (Березина).
3480. Ей ти вуйку не бий вуйни, бо не маеш за що,
Нама вуйна господня, ти вуйку ледащо. (О. Коцан).
3481. Не маю я родивоньки, лиш одного вуйка,
І той ввійшов на улицю, забила го кулька. (Ясенниця).
- Брати.**
3482. Ой ідного брата маю, на того дуфаю,
А як іду вулицею, плотами хитаю. (Жураки).
3483. Оба браті, вба єднакі в купці сі родили,
Тай попід гай дзелененький до любки ходили. (Волосів).
3484. Ой братуню, братунику, не бий мою сьостру,
Бо на тебе, братунику, топорятко гостру. (Кропивник Н.).
3485. Ой брат мий вмер в зелененькім гаю,
Сестра ми сі утопила в глибокім Дунаю. (Камінка С.).
3486. Ой друтова дороженька, друтова, друтова,
Перше була компанія, а тепер братова. (Іванівка).
3487. Не жаль мені на братову, но ми жаль на брата,
На що-ж я ся наробила, деж моя заплата? (Бульчиці).

Сестри.

3488. Ой не зель сі подивити, очками повести,
Як надійдуть дорогою миленького сестри. (Михайловичі).
3489. Сестро моя рідненькая, сестро моя, сестро,
А ти несла коновки, а я коромесло. (Віла).

Свати.

3490. А я люблю свого свата тай сватові діти,
Я поставлю свого свата за столом сидіти. (Волцнів).
3491. Ей, каже, сватку, сватку, постав же ми хатку,
І садочок з виноградом і цибулі грядку.
А я свого свата люблю і сватові діти,
А я в свого свата люблю за столом сидіти. (Буцнів).
3492. Ой чия то в краю хата, чи не мого свата?
Кукурудза не сапана, пшениця не жата. (Хотінь).
3493. Ой у свата нова хата, та нова підлога,
До свата сі люди сходст, як до пана Бога. (Жураки).
Пор. Гол. IV, ст. 447, ч. 29.

Теща.

3494. Ой тещо, моя тещо, подаруй ми де що,
Ой дай же ми сира груду, то ти затьом буду. (Нагусевичі).
3495. . . . . Теще моя, теще!
Так ні твоя донька любить, аж в долоні плеще.
А бодай-іс, моя теще, а зпровікувала,
Що ти мені до вподоби доньку згодувала. (Волосів).
3496. Сказав бим ти мамо, мамо, сказав бим ти нене,
Кобис дала свою дочку в осени за мене!
(Гол. II, ст. 288, ч. 230).
3497. Летит качур, летит качур, крилоньками плеще,
На добраніч, серце, на ніч нарочені тещи. (Зал. ст. 182).
3498. Ой утвори, теще, двері, най води наплю сі,
Чи хорошу дочку маєш, нехай подивлю сі. (Губичі).

Свекроха.

3499. Ой піду я городами тай городоньками,
Ой куплю я горівоньки свого люпка мамі.
Ой пий, мати, горівоньку тай знаєш за кого,
Придало сі твого сина личенько до мого. (Явче).
3500. Ой у моім городочку викопана яма,
Ніхто ми ся не сподобав, лаш любкова мама. (Хотінь).

3501. Чому пчоли не йдуть в поле, чому не роють ся?
 Чому дівки не йдуть заміж? Свекрухи боять ся.
 А всі пчоли полетіли, іно ідна здохла,
 Не бійте сі, дівчичонька, бо свекруха добра. (Вовків).
3502. Чому пчоли не йдуть в поле, чому не роють ся?
 Чому дівки не гуляють? Свекрухи боять ся.
 Ой свекрухи так як льох, не хочуть робити,
 Тільки ідуть до сусіди невістку гудити. (Кульчиці).
3503. Ой дай мене, моя мати до нової хати,
 Там зовиця, як сестриця, свекруха як мати. (Котузів).
3504. Ой посію нецки гречки, решето гороху,
 Ой щоби то натрафити на добру свекруху.
 Ой щось ми сі погикуює, хтось мі споминає,
 Ой десь моя свекрушенька невістки не має. (Вовків).
3505. а) Ой жиби я, Боже, знала, котра моя свекра,
 Я би везла на тачки, завезла до пекла. (Кульчиці).
3506. б) А щоби я була знала, де є моя свекра,
 Була би ї ватагнула за ноги до пекла. (Бишки).
 Пор. Кол., 238, 2285.
3507. А щоби я була знала, де моя свекруха,
 Була би ї помагала робити потроха. (Бишки).
3508. А в свекрухи їсти трохи, робити до волі,
 Не тре мені молоденькій гіршої неволі. (Бишки).
3509. В мої мати всюди гори, гуляти до волі,
 А в свекрухи всюди рівно, гуляти не вільно. (Бишки).
3510. Ой кувала зазуленька в поповій загаті,
 Як я буду привикати в свекрушиній хаті? (Красне).
3511. Шумит мені, як у илині¹), в мої головоньці,
 Як я буду вгаджувати чужі матіноньці? (О Коцан).
 Вовків: 1) Ой шумит, тай гудит.
3512. Ой шумит тай гудит, як коза на спусті,
 Як я буду привикала на чужі капусті? (Вовків).
3513. Ой кувала зазуленька на хаті на латі,
 Нераз би сі наплакати в свекрушиній хаті. (Жураки).
 Пор. Гол. II, ст. 616, ч. 2.

3514. Поки була коло тата, тои була чубата,
А як пішла до свекрухи, з'їли чубок мухи. (Старі Богородч.)
3515. Посію я гарнец проса, а гарнец гороху,
Дай ми, Боже, натрафити на добру свекроху.
Бо в свекрохи хліба трохи, роботи до волі,
Не треба ми, мамуненько, гіршої неволі. (Дусанів).
3516. Закувала зазуленька на хаті на латі,
Треба мені привикати в свекрушиній хаті.
Закувала зазуленька в городі на бобі,
Будемо сі розходити, мамунейко, обі. (Желдець).
3517. Ой на горі на високій вигорили дуби,
Піди, мамо, до свекрухи, ци ми добре буде.
Бо в свекрухи пізно лечи, а рано би встати,
Та найменьшій дитиноньці догани не дати. (Ямниця).
3518. а) Як я була при мамунці, при мої рідненькі,
Були в мене кучерки, як горох дрібненькі.
Як я пішла на свекруху, на лихіі руки,
Звмили ся мні кучерики, як бобові струки.
Ой возьму я гребінчика кучері чесати,
А свекруха за коцюбу, вигнала мня з хати.
Якис мала, невістонько, кучері чесати,
Було мої дитиноньці сьвіта не вязати. (Розношиці).
3519. б) Як я була в свої мамі, в свої мамуненькі,
Чесала я кучерита, як мачок дрібненькі.
Як я пішла до свекрухи, в свекрушині руки,
Повили сі кучерита, як на бобі струки.
А я взяла гребінце, хтіла розчесати,
А свекруха за коцюбу, тай вигнала с хати.
Колис хтіла, невістонько, кучері чесати,
Було мої дитинонці сьвіта не везати. (Вовків).
3520. а) Ой на горі виорано, пшевиці не буде,
У чужої матіноньки роскоші не буде.
Своя мати кладе спати, постіль постелила,
А свекруха парікас: щес не заробила.
Своя мати я в полудень, тай ще прикривас,
А в свекрухи спати трохи, тай ще парікас. (Березів, Перерісль)
Пор. Сал. ст. 55, ч. 199—200.

3521. б) Ой на горі росте сосна, пшениці ни буде,
У чужої матіноньки роскошу ни буде.
Ой тихими долинами пшениці ланами,
Нема нігде роскошеньку, тільки в свої мамі.
Своя мати постелила, спати положила,
А в свекрухи спання трохи, тай щем і ни мила.
В свої мамі до полудня, тай ще прикривав,
А в свекрухи спання трохи, тай ще проклинав. (Кобак).
3522. Як я була в свої мамі, то я була біла,
Бо я в свої мамуненьки сметаноньку їла.
Як я пішла до свекрухи, зробила ся чорна,
Того мниі наробили свекрушині жорна.
Ой то мниі наробили свекрушині жорна,
Товчи, мели цілий день, а в вечір голодна. (Нивиці).
3523. а) А я в свої мамуненьки гуляла, гуляла,
Червоная калинонька в воротьох стояла.
Ой як мене молоденьку до свекрухи взяли,
То червону калиноньку в воротьох зломилі.
Ой не ломіт калиноньки, іно ломіт вербу,
Ой як буде лиха долі, я сі навад верну. (Вовків).
3524. б) Як я була при мамуні, гуляла, буяла,
То червона калинонька в воротьох стояла.
А як мене молоденьку від мамуні взяли,
То червону калиноньку в воротьох зітали.
Як я була при мамуні, бринів голосочок,
Як в косьцолі на престолі голосний дзвіночок. (Дусанів).
3525. Ой у поли плужок оре, Михайло, Михайло,
Кажут мені їсти нести, убралам сі файно.
Ой у поли плужок оре, Іванко, Іванко,
Кажут мені їсти нести : несіт ко ви, мамко.
Зрештов я сі запитала : де мій любко оре ?
Она мені відповіла : най ті колька сколе.
А я була молоденька, зналам, що повісти :
Та най тоту колька коле, що варила їсти. (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 839—841. — Мат. V, ст. 142, ч. 203. —
Врабель, ст. 6, ч. 1.
3526. Добре було калиноньці тай при долиноньці,
Добре було дівчиноньці тай при матіноньці.
Калинонька одцвітає, цвѣток одпадає,
Йде дівчина від матінки, гаразд і минає. (Жер. Павлі, ст. 166).

3527. Поки я була у мамки, я цвила як ружя,
 А як пішла від мамочки, я більши недужя.
 Поки я була у мамки, цвила як калина,
 А як пішла від мамочки, усхла як билина.
 Поки я була у мамки, чоботетка троп, троп,
 А як пішла від мамочки, застітками льоп, льоп. (Криворівня).
 Пор. Гол. II, ст. 267, ч. 117.

3528. Як я була у ненечки, мала голос як дєвін,
 Та як пішла від ненечки, дес си голос подів.
 Як я була в свої нєньки, цвила як калинка,
 Як я пішла від ненечки, вісхла як билинка. (Орелець).

3529. Як я була у матінки, цвилам як калина,
 Як я пішла від матінки, не ня й половина. (Боберка).

3530. а) Ой сивая зазуленька, сивая, сивая,
 Пожалуй ні хоць раз на рік, матінко чужая.
 Як же я ті, мій синоньку, маю жалувати?
 Ти не моя дїтинонька, я не твоя мати. (Нагуєвичі).

3531. б) Ой сивая зазуленька, сивая, сивая,
 Пожалуй мя, матіночко, хоть разою, чужая.
 Як я тебе, мій синочку, жалувати мала,
 Ти не моя дїтиночка, я не твоя мама. (Нагуєвичі).

3532. Поки була коло мамки, том знала сьпіванки,
 Як я пішла до чужої, зазнала неволі.
 Тільком сіла у чужої сьпіванки сьпівати,
 Як єм сіла на ліжечку дитя колисати. (Коростів).

Невістка.

3533. Ой не зьиль сі подивити, очками глянути,
 Де гадаю тай де мислю за невістку бути. (Михайловичі).

3534. Ой у моїм городочку виресли огірки,
 Я там буду за невістку, де жовті одвірки. (Михайловичі).

3535. Попід гору високою сїє пап канарок,
 Я там буду за невістку, де в хаті дзиґарок.
 Ой там же я, моя мамко, швиденько привикну,
 Бо я сєду під куделю, на дзиґарок глигну. (Гвізд).

3536. Кажут люди, щом говорна, я такій говорна,
 Я там буду за невістку, де корова чорна.
 Кажут люде, що я біла, та такої єм біла,
 Я там буду за невістку, де корова сіра. (Гвізд.)

3537. Я капусту ни садила, я капусту їла,
Я там буду за невістку, де корова біла. (Іванівці).
3538. Ой рогата коровиці, рогата, рогата,
Я там буду за невістку, де с кошином хата. (Вовків).
3539. Ой кувала зазуленька у хаті на латі,
Там я буду за невістку, та де є три хаті. (Іванівці).
3540. Мальовані воротенька, мальована брама,
Пішла би я за невістку, коби добра мама. (Гвізд).
3541. Відси гора, відси друга, в сиринні ліска,
Ніхто ни знав і ни буди, чия я невістка. (Іванівці).
3542. Звідси гора, звідси гора, в середині дейрас,
Колись буду невісткою, але ще не зараз.
Колись буду невісткою, колись буду ваша,
Як закіпит на порозі ячмінная каша.
Як закіпит, як закіпит, ой як заклеочи,
Ой чи буду, ой чи ні, як ся мині схоци. (Нивці).
3543. Полюбила матусенька невістоньку кральку
Звалила ю по плечох злованов ватральков. (Кривка).
3544. На тім боці при потоці ватерка лелії,
Але наша невісточка робити не вмії.
На тім боці при потоці водиці блищит сі,
Чей же наша невісточка робити навчат сі. (Пістень).
3545. Ой нікому так не гаразд, як нашій невістці,
А брат оре в чистім поли, невістка не в місті.
А брат оре в чистім поли, на волики соб! соб!
А невістка іде з міста та в підківки цор, цор. (Пістень).
3546. Вставай, вставай, невістонько, бо вже-с сі виспала,
Жени тії воли пасти, що ти мати дала.
А ти знала, стара мати, щом волів не мала,
Ой на що ти свого сына за мнов посидала? (Вовків).

Нанашка.

3547. Чи чулисте, добрі люди, таку придибашку,
Що похресник на вулиці витайи нанашку. (Скобичівка).
3548. Через мак в пастернак далеко ходити,
Полиш, полиш, похреснику, нанашку любити. (Волосниця).

Ріжні кривні.

3549. Браті сіют, браті сіют, а сестри волочут,
А татуньо січку ріжут, бо сі парубочут. (Вовків).
3550. Всюди сухо, всюди сухо, на хаті болото,
Вступю ти си, мати, с хати, буде ти широко.
Всюди сухо, всюди сухо, на хаті кирине,
Вступю ти си, братовниці, будеш господиня. (Постолівка).
3551. Та дедику, лебедику, та дедику пане,
До кого-ж я в гості прийду, та як вас не стане?
Та прийду я до братчюка, братчюк мені рад, рад,
Невістка се скрива дивит, верну-ж я се назад.
Як будете, мої діти, добрий розум мати,
То мете ся поводити, як отец і мати. (Кобали, І.).
3552. Ой прийшла я та до брата, а брат мнї рад, рад,
А невістка чужа кістка, а я відти назад. (Ясенів Гор.).
3553. Мовте, стривку, татуньови, жебн ня женили,
Я би мовив, та ся бою, жеби ня не били. (З Мшанець).
3554. Ей дуйна, моя дуйна, побила мі вуйна,
Тай побила мене стрива, вся моя родина. (Ожомля).
3555. А я того любка люблю, що лиш має тата,
Та ще має дві сестриці і одного брата. (Хотїнь).
3556. Ой засьвіти, місяченьку, за хати, за хати,
Я ни піду за миленьким двері запирати.
Тай ни віду запирати, з тобов говорити,
Бо є в мене старша сестра, буде мнї сварити.
Сестра сварит, сестра сварит, а пенечка клене,
А дедичок соколочок: слухай, синку, мене! (Орелець).

3. О д и н а к и.

3557. А я в свої мамунцуні¹⁾ єден єдиначок,
Або з мене буде хлопець²⁾, або гайдамашок. (Нагуєвичі).
Кульчиці: 1) Мамуненьки. 2) Іагда.
3558. Ой ти єден, тай я єден, оба єдинаки,
Ти хороший, я без гроший, обасмо однакі. (Тусань).
3559. Віддай, мати, єдиницю, тай за єдинака,
Щоби люде не казали, що она ніяка. (Невід.).

3560. Оженив ся одинак, тай взяв одиначку,
Не мав він що тай робити, продавав табачку. (Кульчиці).
3561. Ой по горі, по долині, засіяно маком,
Тамто мене серце болит за тим одинаком. (Біла).
3562. Ой у Львові доріженька засіяна маком,
Серце ми ся розпадає за тим одинаком. (Волциів).
3563. В него любка нема сестри, бо він одиначок,
В него личко процвітає як червоний мачок. (Грабовець).
3564. Ой я тебе, одинаку, три роки любила,
А я твої, одинаку, горівки не пила. (Нагуєвичі, Печеніжин).
3565. Ой мій милий одиначок та зацвів як мачок,
А я єго мила друзя, зацвила як ружя. (Виднів).
3566. Ой на ставу, на ставочку, там виплила качка,
Шукайте ми одинака, бо я одиначка. (Черче).
3567. а) А я в свої матіноньки єдна, єдна,
Як у саді ябліночка вишня, вишня. (Дрогобич).
3568. б) Та я в свої мамуненьки їдна, їдна,
Як у саду ябліночка вишня, вишня.
Та я¹⁾ в свої²⁾ мамуненьки³⁾ їдна їдиниці⁴⁾,
Я по воду не ходила, бо в саду⁵⁾ кирниці⁶⁾.
Я по воду не ходила, і дров⁷⁾ ни рубала,
То я в⁸⁾ свої мамуненьки⁹⁾ гаразду⁹⁾ завнала¹⁰⁾. (Пасічна).
Волосів: 1) А я. 3) Матіноньки. 4) Одна одиниці. 7) Дрова. —
Іванівка: 1) А я. 4) Сама єдинице. 6) Кирнице. Далі йде отсей
куплет:
А я в свої мамуненьки сама єдна була,
Я по воду не ходила, бо наймичка була.
Кульчиці: Перший куплет такий, як далі ч. 3575. Другий
куплет звучить:
Ой я в свої мамуненьки єдна, єдна,
Я по воду не ходила, бо була друга.
Далі: 7) Дрова. 9) Розкошу. 10) Пізнала. — Гвізд: 1) А я.
2) Собі в. 3) Матіноньки. 7) Дрова. 8) Коло. В жаднім варіанті
нема 1-ого куп.
- Пор. Мат. V, ст. 134, ч. 153 і 145, ч. 224.
3569. в) Я у свої мамунціні єдна єдинице,
Я по воду ни ходила, бо в саді кирнице.
Я по воду ни ходила, тай дров ни рубала;
По чім я сі, мій миленький, тобі сподобала? (Іванівці).

3570. г) А я в свої мамуненьки коровицю пасла,
Тай сиділа в холодочку, абим була красна.
А я в свої мамуненьки була єдинице,
Я по воду не ходила, бо була кернице.
А я в свої мамуненьки сама єдна була,
Я по воду не ходила, в саду вода була. (Денисів).
3571. д) Я у свої матусеньки нічо не робила,
З маленькими коновками по воду ходила.
А в чужої воду ношу двома коновками,
Она іще повідає: пльонтаєш ногами. (Рудно).
3572. е) Погадай си, дівчинонько, в свої головоньці.
Як то треба догодити чужі матіноньці.
У чужої матіноньки з двома коновками.
Вона мні повідає: ни рушиш ногами?
Я у свої матіноньки дома єдна була,
Я по воду ни ходила, в саду вода була. (Камішка С.).
3573. ж) А була я в свої мамки єдна єдиниця,
Я по воду ни ходила, бо в саду кирниця.
Я по воду ни ходила, дривец ни рубала,
Та тільки я в свої мамки гаразду вазнала.
А прийшла я до свекрухи, ни спостигла сісти,
А свекруха ісаказала в поле нести їсти.
А я си ї запитала: де то ваше поле?
А вна мні відповіла: най те колька вколе.
А я була молоденька, знала відповісти:
Та най того колька вколе, шо наварив їсти. (Підзахарич).
Пор. вище. ч. 3525.
3574. з) Я у свої мамуненьки єдна єдиниця,
Я по воду не ходила, бо в саді керниця.
Я по воду не ходила, хйба ві абанетком,
Она мені вповідала: помалу, дитетко. (Волциів).
3575. А я в свої мамуненьки¹⁾ іно єдна²⁾ була,
Косу свою³⁾ розчесала, всю роботу абула. (Пристань, Хотінь).
Іванівці: 1) Мамунцуні. 2) Єдна дочка. 3) Русу. — Волосів:
1) Матіноньки. 2) Єдна лаше. 3) Русу косу.
3576. А я в свої мамунцуні єдна єдиниця,
Або з мене буде дівка, або молодиця. (Нагуєвичі).

3577. А на моїм городеньку копана керниця,
А мій милій не єдинак, я не єдиниця. (Таурів).
3578. а) Цвите віле у городі, цвите за городом,
Ни впадай сі, мій таточку, за великим родом.
Лиш впадай сі, мій таточку, щоби ни паниці,
Щоби миві ни жель було, що я єдиниці. (Чорні Ослави).
3579. б) Цвите ружа у горідци, цвите за городом,
Не вганей-ко, моя мамко, за великим родом.
Але вганей, моя мамко, шоби ни паниця,
Шоби миві ни був сором, шо я єдиниця. (Підзахарчя).
3580. А у лісі під явором копают керницю,
Віддай, віддай, мамуненько, свою єдиницю.
А ще в тії керниченьці вода прибуває,
Най си моя єдиниці трохи погуляє. (Батятичі).
Пор. Сал. ст. 43, ч. 126.
3581. Штири воли як соколи рогами се чешут,
Віддай, мати, єдиницю, най люди не брешут. (Голгочі).
3582. Ой не бери, пане брате, тогу єдиначку,
Бо їй будеш наймати серед літа прачку.
Ой най я ї, пане брате, прачку наймаю,
А як виїду межи люде, красну жівку маю. (Нагуєвичі).
3583. Ни бири ко, легінику, дівку єдиницу,
Бо мут тобі зазирати котюги в полицу.
А бири ко, легінику, де три та чотири,
Шоби твою головоньку ни точіли гниди. (Ясенів Гор.).
3584. а) Там на горі воли в ярмі, а коники в сідлі,
Ой не бери єдиначки, хоть би була в сріблі.
Мати свою єдиначку як на вогонь дуч,
Вона свою єдиначку за кріле готує. (Підберівці).
Пор. Сал. ст. 18, ч. 105.
3585. б) Ой на горі воли в ярмі, а коники в сідлі,
Не бери ту єдиницу, хоть най буде в сріблі.
Бо на тоту єдиницу як на воду дуют,
Они тоту єдиницу для пана годуют.
Та ни дали ї за пана, дали за мужика,
Та щос з тої єдиниці пустоха велика. (Кобани).
Пор. Кол. ст. 80, 531.

3586. Бодай же ті Христос побив й с твоєв одницив,
 Шож ти мені заприаш ворота драницев.
 А як сточу, перескочу ялову драницю,
 А як сточу, розволочу богацку й диницю.
 А як сточу, перескочу, ані докпну сі,
 А на тоту одницю ані поливлю сі.
 А на тоту одницю як на воду дуют,
 Але-ж тоту одницю за папа ріхтуют.
 А за папа ріхтували, за Цигана дали,
 Штири воли повбіцели, сліне коті дали. (Пістиянь).
3587. Запри собі воротонька, заложн віячку,
 Та най тобі мать морлує с таков єдначков. (Грг).

4 Сироти.

3588. А Господи милосервий, змилуй ся над нами,
 Над бідними сиротами, що не мают нами. (Тустань).
3589. А із тої полонни студена зимочка,
 А хто-ж мене пожалує, умерла мамочка!
 (Гол. II, ст. 619, ч. 19).
3590. Журила ся мати мною, як риба водою,
 Тепер мати в сирім гробі, а я сиротою. (Віла, Тухля, Григор, Тисьм.).
 Іванівка : 1) Темнім.
3591. А я хожу понад беріг, теженько здихаю,
 Бідна-ж моя головочко, шо долі ни маю.
 Журила си мати мною, єк риба водою.
 Але мати уже в гробі, а я сиротою.
 А нікому так ни гірко, єк тоті сироті,
 Силу свою виробила на чужі роботі. (Підвахарич).
3592. Як то тяжко каменни без воду плннути,
 Як то тяжко сиротині без матінки бути. (Іванівка).
3593. Люцкі діти мают шастя, а я сирітойка,
 Люцкі діти мают матір, моя у Богойка. (Боберка).
 Пор. Сал. ст. 60, ч. 5.
3594. Ой я всучу сьвічку в воску та пушу до Бога,
 Чей би моїй мамунейці шаслива дорога.
 Ой я всучу сьвічку в воску, та буду держати,
 Чей би моїй мамунейці легойко лежати. (Боберка).

3595. Які тоті цвіти красні, котрі зацвітают,
 Які тоті діти щасні, котрі матір мають.
 Людські діти як дітоньки, а я сиротонька,
 Людські діти матір мають, моя у Богонька.
 Гей умерла моя мати, бідонькож, бідонько,
 Вже не скаже, не промовит: що чиниш, дівонько?
 Та як я си спогадаю мамусеньку свою,
 Мене такі жалі возмут, що я ледво стою.
 Нема цвітку на всім сьвітку, як на тій калині,
 Ніхто не є такой милій, як мати дитині.
 Ай бо в нашій полонині житенько зрастає,
 Ай бо моя матусенька Богонька витає. (Камінка).
 Пор. Сал. ст. 60, ч. 5—7.
3596. Ой я піду до церковці, стану на порозі,
 Усі мамки у церковці, лиш моя в дорозі.
 А не в тії дорожечці, щоби сі вернути,
 Але в тії дорожечці, деби більше бути. (Гвізд).
3597. Дунаю не перебити, ні перебродити,
 Не буду ті, моя мати, во віки видіти. (Михайловичі).
3598. Ой я піду до церковці, Богу ся помолю,
 Прийми, Боже, до царства мамунейку мою.
 Ой я піду до церковці тай зітхну до Бога,
 Щоби в небі царствувала мамунейка моя. (Боберка).
3599. Та не видко Городенки, лиш самі оденки,
 Та шьо тоті діти робє, шьо не мають неньки?
 Они пізнаенько лігают, а раененько встают,
 Словочьками си вмивають, шьо пеньки не мають. (Кобачи, І).
3600. Ой у моїм городочку росте лелійочка,
 Що ми з того, щом молода, колим сироточка. (Пасічна).
 Пор. Сал. ст. 59, ч. 2.
3601. Ой зацвила черешенька на чотири гранки,
 Заплакала дівчинонька, що не має мамки.
 Не плач, не плач, дівчинонько, але повтирай сі,
 Онде ідут старостоньки, до шлюбу збирай сі. (Жураки).
3602. Ой піду я на цвинтарик тай на цвинтарочок,
 А на моїй мамуненці росте муравочок.
 Ой возьму я лопаточку тай муравку здойму,
 А я свою мамуненьку за руки підойму.

Ой устаньте, мамуненько, уже час вставати,
 Лишилисте ні маленьку, вже час віддавати.
 Ой устаньте, мамуненько, уже час ходити,
 Лишили сте ні маленьку, час благословити. (Пасічна).

3603. Ой посію пшениченьку на чотири гранки,
 Нікому си поскаржити, бо не маю мамки.
 Тож мене си молоденьку бідонька наїла,
 А вже мою рідну мамку муравка присіла.
 Ой вояму я лопаточку, тей муравку згорну,
 Чей я свою рідну мамку за ручку підойму.
 А вставайте, рідна мамко, час вам уставати,
 Лишилисте дрібні діти, час нас вінувати.
 Не встану я, рідна донько, не встану, не встану,
 Бо вже мене лиха доля закопала в яму.
 Ой вставайте, рідна мамко, буде вже лежати,
 Лишилисте дрібні діти, нікому дружити. (Стецева).
3604. Заричьила коровиці, заскрипіла верба,
 Ой плакала дівчинонька, як і мама вмерла.
 Не плач, не плач, дівчинонько, не впускай сі в тугу,
 Тато буде женити сі тай приведе другу. (Вовків).
3605. Ой піду я попід гай, наломлю си маю,
 Люцкі діти мами мают, я бідна ни маю.
 Висіле се зачинає, там пют і гуляют,
 А за мою мамуненьку ніхто не згадає.
 Ой мамуню, мамуненько, погадайти собі,
 В ваші хаті пют, гуляют, ви лежите в гробі. (Постомівка).
3606. Плине рибка, плине рибка по воді, по воді,
 Та приплини, рідна мамко, ід мнї сироті.
 Я би рада, мій синочку, д тобі приплинути,
 Сира земля, тежкий камінь, не мож го двигнути.
 У суботу поховали, в неділю дзвонили,
 А вже мої рідні мамці рученьки погнили.
 Тей коби я мамку мала, тобим не думала,
 Через тиждень не робила, в неділю гуляла.
 Тей щьо мені тей по тому, щьо я неня маю,
 Через тиждень тежко робю, в неділю гуляю.
 Ей коби я мамку мала, мамочку рідненьку,
 Ой тоби я не збивала росу студененьку. (Стецева).

3607. Сирота я, мамуненько, сирота, сирота,
Нігди сонце не пригрів на мої ворота.
Сиротам ся уродила, сироті вмирати,
Бо ня в таку годинокку породила мати. (Тустань).
3608. Ой вагуле вагуленько, ти сива, ти сива,
А ти една, а я друга в світі нещаслива.
А ти тому нещаслива, що летиш лугами,
А я тому нещаслива, що не маю мамі.
А ти тому нещаслива, що летиш до броду,
А я тому нещаслива, що не маю роду. (Біла).
3609. Ой згоріла стирга сїна на білім пісочку,
Тата нема, мамі нема, бідна головочко!
(Гол. II, ст. 255, ч. 48).
3610. Ой вийду я на гороньку, горонько, горонько,
Ані тата, ані мамі, бідна головонько. (Григорів, Хотінь).
3611. Ой ходила попад ріки тай збирала ліки;
Ані тата, ані¹⁾ мати, сирота на віки. (Глядин).
Глиновичі: 1) Хто ни має тата.
3612. Ой січена калинонька на ліки, на ліки,
Ані тата, ані мамі, сирота на віки. (Нивиці).
3613. Тече вода з під города, тече вода з ріки,
Хто не має тата й мати, сирота на віки. (Булька Гамулець).
3614. Ой впає сніжок на обліжок, до річки, до річки,
Подивіт сі, добрі люде, я сирота вічна. (Мавковичі).
3615. Жиб ся тії сиротоньці земля роступила,
Тоб ся тая сиротонька на світ ни дивила. (Нивиці).
3616. В переході води нема, бо випили воли;
Для сироти правди нема на світі николи.
Пізно легла, рано встає, кутає, хлипає,
До полудня без обїду їсти виглядає.
Отворіт си, райські двері, най сирота ввійде,
Там три слові заговорит, назад собі піде.
Отворіт си, райські двері, отвори си раю,
Най сирота умираю, бо правди не знаю. (Підзахарич).
3617. Ой коби я тата мала, тай мамку рідную,
Ой то би я не збивала росу студеную. (Березів).

3618. Ой вийду я рано в полі, говорю з росою,
Тай з нев разом нарікаю на нещасну долю.
Ой вийду я на гороньку тай си задумаю,
Зостала си сиротою, нікого не маю. (Усте н. Черемш).
Пор. Сал. ст. 59, ч. 1.
3619. А я бідна сиротонька з сирітного дому,
Ни дайти ни доганойки, я ни дам нікому. (Жур.).
3620. Лишилас ня, мамцю моя, лишила, лишила,
Ой коби ся сиротойці земля ростушила.
Би ся земля ростушила, бим під ню пропала,
То я бідна сирітойка на бідун зістала.
Ой не маю свого вітця, не маю матери,
Та хтож мене сирітойку із людьом приверне? (Боберка).
3621. Ой я вийду, тай си стану на нові ворота,
Всі дівоньки вітці мают, лише я сирота. (Кропавник Н.).
3622. Умер отец, вмерла мати, я вже не догоню,
Кому ж я сі молоденька віночком поклоню? (Волцаїв).
3623. Ой лісова зазуденька, лісова, лісова,
Ой то мне покарали мамунині слова.
Мамунині, мамунині тай татуні мого,
Тепер би я послухала, та ни маю кого. (Явче).
3624. Ой кувала зазучка в гаю над водою,
Полишила рідну землю кругом сиротою. (Посіч).
3625. Коло млина яворина, коло млина лата,
А я бідна сиріточка без свого тата. (Тухля).
3626. Пусти, Боже, мого татка дожджиком на мості,
Та аби він та увидів свої любі гості. (Тухля).
3627. Пусти, Боже, мого татка дождем на подвіря,
Та аби він та увидів сироти весіля. (Тухля).
3628. Кажут люди, що ми гаразд, а мині ни гаразд,
А я бідна сирітонька наплачу сі нираз. (Іванівці).
3629. а) Зашуміли густі луги, зашуміли ріки,
Умер тато, вмерла мама, сиротам на віки.
Не я сама сирітонька, є ще сиріт більше,
Всім сиротам дуже гірко, а мені найгірше. (Жураки).
Пор. Сал. ст. 61, ч. 26.

3630. б) Ой попливи, качурику, долі за водою,
 Пирикажи мому роду, шо я сиротою.
 Та не лиш я сиротою, є тих сиріт більше,
 Коли мні сиріточці на світі найгірше. (Орелець).
3631. в) Ни лиш я ту сиротонька, ту сиріт є більше,
 Буду я сі шнаувати, буде мні ліпше. (Жур.).
3632. г) Ой у моїм горюдочку росте леліочка,
 Щож ми є того, щом на світі, колим сироточка.
 Ой ни я то¹⁾ сиротонька, є ще сиріт більше,
 Ой як би²⁾ я маму мала, було би ми ліпше.
 Ой як би я маму мала, я би не думала,
 Я би чужі господини не підлігувала.
 Ой коби³⁾ я маму мала, я би не тужила³⁾,
 Я би чужі господини води не носила⁴⁾.
 Ой коби я маму мала, тай свого татунє,
 Та я би се не дивила на такого дурнє. (Коропець).
- Волцаїв : 1) Ой ни йно я. 2) Ой жеби. 3) Служила. 4) По сім
 іде мулет :
- Я би води не носила, коров не дола,
 Я би чужі господини так не вігоджела.
3633. д) Ни тільки я сиротонька, но є сиріт більше,
 Щоб я мала свою маму, булоб мені ліпше.
 Коб я мала свою маму, я свого тата,
 Тоб я пішла гетка замуж, де новая хата.
 Де новая хата, хата і нові будинки,
 Ой то би я утікала биз чіпця, биз динки. (Нивиці).
3634. Бодай тебе ліска вбила, а мене ворота,
 Щоби я ся ни востала по тобі сирота. (Ж. Павлі, ст. 190).
3635. Ей далас ми, моя мати, ой далас ми, дала,
 Та як тую коноцельку в болото вдоптала.
 Ой як тії коноцельці в тім болоті гнити,
 Ох ще тяжше сирітоньці біз родини жити. (О. Коцан).
- Пор. Сал. ст. 59, ч. 2.
3636. Ой я брами запираю, ой брами, ой брами,
 Я такого любка маю, ні тата, ні мами. (Рибно).

3637. Ой у тій то полонинці дунчина торічна,
Від коли мій любко ушер, я сирота вічна.
А я сижу, та думаю, де мій любко дів си,
А сму у полонинці гріб зазеленів си.
А я ступю тай ногою кінець головочки,
Уже нашої не буде зараз розновочки. (Підзахарч).
3638. Не сам же я тай прийшов в чужу стороньку,
Дівчина ми підмовила, бідну сиротоньку. (Камінна С.).
3639. Ой упав свіжок дрібненький й лежить ще торічний,
Женіт мене, люди добрі, я сирота вічний. (Кульчиці)-
Пор. Ж. Павлі, ст. 190. — Сал.ст. 76, ч. 76.
3640. Кобес знала, моя мамко, що то любка може,
Ти би мені ісаказала: жени сі, небоже.
Бери собі сиріточку в сиві петичині,
Так ти буде догажвити, як малі дитині.
Заріжу я качурика, най качечка таче,
Озму собі сиріточку, най богацка плаче. (Пістинь).
3641. Заріжу я качурика, най качочка кваче,
Возьму я си сирітоньку, най богацка плаче.
Возьму я си сирітоньку з чорними бровами,
Най богацка сука плаче з чорними волами. (Туставь).
3642. а) Ой женила мати сина: жени сі, небоже,
Возьми собі сиротину, Бог ти допоможе. (Гуйско).
3643. б) Та мовила мені мати: жени ся, небоже,
Возьми собі сиріточку, Бог тобі поможе.
Та возьми си сиріточку в єдній рубашині,
А вна тобі буде щира, як свої дитині. (Ходовичі).
3644. в) Ой казала мені мати: жени ся, небоже,
Возьми собі сиротоньку, Бог ти допоможе.
Ой взяв я си сиротоньку, ай взяв я си лиго,
Чи не доста, що лядащо, ще й не сидит тихо. (Волосянка).
3645. Ой не ходи, качурику, в гороховім вінку,
Вибери си, качурику, що найкрасшу дівку.
Мені мати не казала дівок вибирати,
Іно мені наказала сироту си взяти.
Бо бідная сиротонька тай буде робити,
А богацька розкішниця но схоче лежати. (Желдець).

3646. а) Рубай, сину, ясенину, буде добре клине,
Возьми собі сиротоньку, буде господине. (Тустань).
3647. б) Рубай, сину, ясенину, добре клине буде,
Ой возьми си сиротоньку, господине буде.
Не з кожної ясенини буде добре клине,
Не з кожної сиротоньки буде господине. (Голгочі).
Пор. Гол. II, ст. 339, ч. 505 і 619, ч. 18. — Зал. ст. 187.
3648. А я бідний сирота, я не маю тата,
А хто мене пожалує такого варята? (Волиців).

Б. Каліки і вироди.

3649. Качали ся вози в гори долі барвінками,
Сякий, такий хромолаба трясе за дівками.
(Гол. II, ст. 426, ч. 550).
3650. а) Сеї ночі о півночі місяць припізнів сі¹⁾,
Ішов кривий до дівчини²⁾, сліпий придивив сі.
А куда ти, кривувдзяю, манджяеш, манджяеш³⁾?
До дівчини, сліпатуро, що⁴⁾ нї сі питаеш? (Москаліма).
Григорів: 1) Не сьвітив се. 2) На зальоти. 3) Крива штабо,
крива штабо, де ти штигулькаеш? 4) На зальоти, сліпий чорти, чо.
Пор. Сал. ст. 86, ч. 96. — Кольберг III, ст. 36, ч. 286. —
Мат. V, ст. 142, ч. 199.
3651. б) Сеї ночі о півночі¹⁾ місяць припізнів сі,
Пішов²⁾ кривий до кривої³⁾, сліпий придивив сі.
А ти кривий кривоногий, де сі холетаеш⁴⁾?
Ти сліпаку, в..н нї в с...у, чоґо сі питаеш? (Викторів).
Коломия: 1) Ой учера із вечера. 2) Іде. 3) У старостя. 4) Ой
кудаж ти, кривувдасо, манджяеш, манджяеш?
Пор. Ж. Павлі, ст. 209. — Гол. II, ст. 294, ч. 264 і ст. 426, ч. 551.
3652. Ой ішов я селом, селом, всюда ся сьвітило,
А де нос чудовиско, там ся погасило. (Біла).
3653. А що було дівчат, дівчат, то забрали люди,
Лишили ся дивогляди, вищиряют зуби. (Голгочі).
3654. Сорочічка рантухова, чоботи черлені,
Плечі трохи горбатенькі, а очі зелені. (Кобани).

3655. А то я си, пане брате, дівчину сподобав,
Шо ї кури не доїди, когут не подзьобав. (Іванівка).
Пор. више ч. 2935.
3656. Вибравіс си, товаришу, вибравіс си, вибрав,
Очи рябі, рот ги в жаби, личко якби видрав. (Тухля)
3657. А як її не любити, ци не уродойка?
Очи рябі, рот ги в жаби, ци не подобойка?
(Гол. II, ст. 441, ч. 626).
3658. Ой гонорна дівчинонька, гонорна, гонорна,
Мас вочи як тарелі, голова як жорна. (Черче, Грг.).
3659. Ой дівчино, дівчинонько, яка ти гонорна,
Ніс пиркатий, стап горбатий, голова як жорна. (Посіч)
3660. Ти казала, дівчинонько, що ти така ладна,
А ти така кривонога, як у возі гальма. (Жур.).
3661. Чому, коню, води не п'єш, чом на воду дуєш?
Ти дівчино кострубата, чо ся гонорубеш? (О. Коцав).
3662. Кострубата, пелехата, ходи танцювати!
Не мам часу, коси чешу, буду заплітати. (Залуков).
3663. Єдна вівце кучерва, друга пелехата,
Сватав бим її, дівчинонько, кобис не горбата. (Нагуєвці).
3664. а) Кукуруза достигає¹⁾, фасолі²⁾ сі лушит,
Кривенька³⁾ сі віддає, а сліпенька⁴⁾ друшит. (Вовків).
Рябно: 1) Кукурудзи не сапані. 2) Фасолька. 3) Сліпенька.
4) Кривенька і.
3665. б) Я фасолю саджу, саджу, фасолі сі лушит,
Горбата сі віддає, а ширбата друшит. (Іванівці).
3666. в) Сіла собі на порозі, кокурузи лушит,
Горбата віддає ся, кострубата друшит. (О. Коцав).
3667. г) Сидит когут на вербі, кукурудзи лушит,
Молода сі віддає, а шмарката друшит. (Викторів).
3668. Ой повівяв буйний вітер тай виловяв трошу,
Прийди, прийди, горбатенька, я тебе напрошу. (Кнг.).
3669. Ой летіли білі гуси тай впали на трошу,
Чикай, чикай, горбатенька, я тебе напрошу. (Жур.).

3670. Ожелив сі кострубатий, взяв си нелехату,
Та не зміли гадувати, запалили хату. (Михайловичі).
3671. Вчора було весілля, як ми ся женили,
А криві ся нагуляли, сліпі надивили. (Охрим.).
3672. Перше було постояти, тай поговорити,
А тепер ся на огиду трудно подивити. (Біла).
3673. Ой торішне закохана, торішне, торішне,
Тепер я сі придвила: чудовиско вічне.
Тепер я сі придвила, нема що любити,
Бо до мене зачинают красиїші ходити. (Дусанів).
3674. А що було любе, миле, повлило з водою,
Лишило ся чудовиско, говорит зі мною. (Дусанів).
3675. На городі зіле, зіле¹), тай ще буде цвисти,
Вчипило се²) чудовиско, тай ще буде клести. (Котузів).
Голгочі: 1) Ой зацвила черешенька. 2) Любило ме
3676. Чудовиско, сьміховиско, тос ме осьмішило,
Абис таке сьмішне було, поки будеш жило. (Котузів).
3677. Ой не сїдай коло мене, бо ми буде стыдно,
Я дівчина як калина, а ти як страшидло (Біла).
3678. Ой надію на кудівку ільну тоненького,
Жеби чудо не любило мого миленького. (Мшанець, З.).
3679. Ой надію на кудівку тоненьке повіско,
Такогом си полюбила, що ми самій сьмішно. (Мшанець, З.).
3680. Ой пряла я цілвй вечер, тай напряла пасмо,
Такогом си полюбила, що ми самій страшно. (Мшанець, З.).
3681. З лисим добре панувати, з лисим добре жити,
Бо як сяде до вечері, не треба сьвітити. (Біла).
3682. Ой ти казав, черевачу, що за тобов плачу,
Ще почкаю штири роки, такого не втрачу. (Черче).
3683. Ой у моім городчику чічка кучерва,
Мій миленький горбатецький, а я шицелва.
Ой у моім городчику та віросла сосна,
Мій миленький горбатецький, а я цедоросла. (Жураки).
3684. Ой збила ся макітрина, ой збила ся миска,
За то мене хлопці любят, що я кривописка. (Нагуєвичі).

6. Н а с ь м і ш к и.

Мужчинські насвмішки.

3685. А слухайте, люди добрі, що хочу казати :
Я сідаю серед хати корзак¹⁾ залатати. (Берегомет).
1) Старий пірваний постіл.
Пор. Мат. V, ст. 152, ч. 272.
3686. Гоп-чук-баранчук, шипка на кілочку,
Продав тато нагавиці, а мама сорочку.
Продав тато нагавиці, а мама бикешу,
Та купили кукурузи дїтьом на кулешу. (Підмихайлівці).
Пор. Кольберг III, ст. 37, ч. 299—300.
3687. А мій тато торговий, пішов за волами,
Перевісив через плечі торбу с пирогами. (Нагуєвичі).
3688. а) Ніхто такий ни розумний, як моя мамунї,
Зарізала когутика, годує татунї. (Гр.).
3689. б) Ніхто такий ни розумний, як мої мамуна,
Що продали когута, купили татуня. (Іванівці).
3690. Ой ніхто-ж то не такий, як мої мамунця,
За пригорщу черешень продали татунця. (Охрим.).
3691. а) Тато вмерли, мама вмерли, лишили сі добра :
Лишили сі старі сподні, тай шкірина торба (Іванівці).
3692. б) Повмирали тато й мама, лишили сі добра,
Лишило сі два воґері і шкірина торба. (Михайловичі).
3693. в) Вмерли тато, вмерли мама, лишили сі добра,
Ябліювая палиця й веретінна торба.
Умер батько, вмерла мати, лишили сі спадки,
А дїжечка тай без денце тай сталець без лапки.
Умер батько, вмерла мати, дай їм, Боже, царство,
Що лишили сиротині таке господарство. (Угринів Дол.).
3694. Ой казали наші мама, що ми ніц не мами,
А ми мами за стодолов¹⁾ поломані сани. (Вовків).
Михайловичі: 1) Ще за хатов.
3695. Ой я бідний сирігонька на біду зістав ся,
Поламали мама санки, я в печи спускав ся. (Нагуєвичі).

3696. Мене мати¹⁾ породила на самого Суса,
Поклала мні у запічок²⁾, закрутила³⁾ вуса. (Печеніжин).
Жураки: 1) Мамка. 2) Поставила на припічку. 3) Підкрутила. —
Грабовець: 2) Посадила на припічок. 3) Підкрутила.
3697. Попід тоті половини, попід тоті бучки,
Ой ти хлопець, тай я хлопець, потягнім си ключки¹⁾. (Тухля).
1) Хлопці тягнуть ся за пальці.
3698. Ой скрипочки із липочки, струни з прядевниці¹⁾,
Як заграю коло стола, чути до полиці! (Тухля).
1) Повісмо.
3699. Ой як я був малий хлопци, я сі парубочив,
Як було кінське г...о, то я перискочив. (Містив).
3700. Вихопив сі з бараболь, взяв сі попід боки,
Дивіт но сі, мої люди, який я високий. (Срф.).
3701. Але суса, суса, суса, траба косі бруса.
А шос тото за парубок, шо ин має вуса?
А шос тото за парубок, шо він заходив си,
А борода ек у цапа, а він ни женив си. (Підзахарич).
3702. Парубочок як дубочок¹⁾, парубочка²⁾ міца,
Та як вовме³⁾ дівку в танец⁴⁾, дівці⁵⁾ по коліна. (Григорів).
Жураки: 1) Що парубок, то парубок. 3) А як піде. 4) З дівков
в танец. 5) Лпше. — Задарів: 1) Ой чиж я си не парубок. 2) Пару-
боча. 3) Та як вовму. — Камінка Стр.: 2) Парубочка. 3) А як піде.
4) Танцювати.
3703. Чи знайти¹⁾, дівчатонька²⁾, жидівського Бога,
У чирвоних³⁾ нагавицьох⁴⁾, високий⁵⁾ на⁶⁾ ногах. (Жур)
Іванівці: 1) Виділяти. 2) Парубочки. 3) У широких. 5) Широ-
кий. — Камінне: 1) Не виділас. 2) Дівчиновько. 4) Панталювах.
6) На високих. — Грабовець: 1) Чи виділас. 2) Дівчиновько. 4) Пор-
тинетах. 6) На курчих.
3704. Ой ходив я до дівчини, ой ходив я, ходив,
Кітка мене настрашила, бодай ї Бог побив. (Біла).
3705. Ой ходив я до дівчини, ой¹⁾ ходив я²⁾, ходив,
Кобила ме³⁾ напудила, Господь би ї побив.
Кобила ме напудила, конє си не бою,
А як седу, то поїду на божую волю. (Тустань).
Жураки: 1) Тай. 2) Тай. 3) Тай ми кітка. (Другого куплета не
записано).

3706. Сіло потя на ворота, тай кивало хвостом,
Їхав Ясьо до Касуні калиновим мостом.
Сіло потя на ворота, витріщило вочи,
Віддай, дівчя, капустанчя, щось ми з'їло сночи. (Мшанець, З.).

3707. а) Ой¹⁾ я хлопец молоденький добрий²⁾ до розбою,
Ой¹⁾ як вййду на улицю, гусіти³⁾ сі бою.
Ой я вййшов на улицю, гусє собі сіло,
Як би була не палиці, було би ми ззіло. (Матівці).

Сугрив: 1) А. 2) Лише. 3) Гусака. — Задарів: 1) А. 2) Лише.
3) Гусака. (В обох селах записано тільки перший куплет).

3708. б) А я хлопец молоденький, лише до розбою,
А ек вййду на улицу, гусєти си бою.
Єк була би ни паличка, ни та сворова,
Була би мене із'їла гусочка попова.
Єк би була ни паличка, ни та сворина,
Була би мене ни любила хороша дівчина. (Ясенів Гор.).

3709. в) А я хлопец молоденький добрий до розбою,
А як вййду на вулицю, гусіти сі бою.
А як вййду на вулицю: агила, агила,
Як би була не паличка, була би вкусила.
Як би була не паличка, не та лугавина,
Була би нас с товаришем вода примулила. (Печепіжин).

3710. г) Ішов Гриць з вечерниць темненької почи,
Сидит гусє над водою, віпулило очи.
А я сказав: гіла, гіла, она полетіла,
Коби була не паличка, була би ми ззіла. (Утринів Гор., Грэг.).

Пор. Ж. Павлі, ст. 177. — Гол. II, ст. 295, ч. 267. — Кольберг,
III, ст. 26, ч. 183—184. — Мат. V, ст. 137, ч. 172. — Врабель,
ст. 12, ч. 29.

3711. д) Ішов Гриць з вечерниць¹⁾ темненької почи,
Сидит гусє над водою²⁾, вітріщило⁶⁾ очи.
А я сказав: гєла, гєла, а вио полетіло,
Як би була не паличка, було би ні ззіло.
Як би була не паличка⁴⁾ тай не черешнівка⁵⁾,
Була би ні покусала скосівчина дівка⁶⁾. (Волосів).

Іванівці: 1) Ой ішов я від дівчини. 2) Сіла біда на воротях.
3) Витріщила. (Другого куплета нема). 4) Палиці. 5) Та не калинова.
6) Була би мене із'їла дівка ковальова.

3712. е) Ой їхав я з Бережин темньої ночі,
Сидит біда на воротях, вищурила очі.
А я кричу: гіля-гіля, вона полетіла,
Щоб не тая паличенька, була би мі зіла.
Щоб не тая паличенька, не тотя ліщина,
Була би мі вчарувала молода дівчина. (Вовків).
3713. А я ішов попри лісок, та ня лишка вдріла,
Як бы была не сокирка, то былаб ня зіла. (Дидьова).
Пор. Гол. II, ст. 274, ч. 153 (другий куплет).
3714. Ой ішов я селом, селом¹⁾, так ми було стидно,
Несу²⁾ курку під пахов³⁾, а ї фостик⁴⁾ видно. (Біла).
Підзахаряч: 1) З половинки. 2) Ніс я. 3) Під пахою. 4) Фостик було.
Пор. Гол. II, ст. 274, ч. 153 (перший куплет).
3715. Ой широкі шалавари землю замітают,
Два крейцарі у ремени й тоти заважают!
(Гол. II, ст. 439, ч. 618).
3716. Ой пішов я до дівчини по біз еден вечір,
Не мігши се надивити, як на фіст овечий. (Глядиш).
3717. По під тоті синії гори критії дороги,
Кобис знала, файна любко, як мні болет ноги.
Кобис знала, файна любко, як мні болет ноги,
Я до гори біжу живо, а з гори поволи. (Хмелівка).
Пор. вєше ч. 3181.
3718. Ци так у вас, як і у нас мороз у Петрівку?
Заморозив парубочок під кожухом дівку!
(Гол. II, ст. 425, ч. 545).
3719. Казала мні приходити, не вібаранчєти,
Тай зварила кісєлиці в щєрбатім горщєти. (Журака).
3720. Ой пішов я до дівчини на варєні кишкє:
Так-єш лєтєв, як шалєний, не вєзєв-єш сє лишкє. (Кульчиці).
3721. Упав снїжок на облїжок, снїжок розтопив сє,
Дівчина сє розболїла, хлопєц вєжурєв сє.
Не журє сє, тє хлопчєку, якєсь тєтє будє,
Прєдєй качку, купє пачку, куритє сє будє. (Уйбард).
3722. А цєрє я у підкївкє, а цєрє я, цєрє;
Мєя любкє вїд нєдїлї хєрє любкє, хєрє.
Цїлїй тиждєнь хєруєвєлє, бє рєбєтє булє,
А в нєдїлю подужїлє, бє цєнбєлє вчулє.

А дай мене, лоя макко, за цимбалістого ;
 А цимбали си пірвали, нема нічо з того !
 Ой, коби ми, файна любко, в купі почували,
 Ми би тоти цимбалыта назад поскладали. (Берегомет над Сер.).
 Пор. Коломийки, I, ч. 1189 і 1339 та више ч. 3209.

3723. Ой чому ти не така, як твої мамуві,
 За мищину ягідок продали татуні.
 За мищину ягідок, за торбинку проса,
 Тай купили за ті гроші хустинку до носа. (Вовків).
 Пор. више ч. 3690.
3724. Ой нав-же я дівчиноньку єдину, єдину,
 Запріг дітько в тарадайку, поїхав по глину. (Постолівка).
3725. Ой навжеж я дівчиноньку, як то біле гусі,
 Відібрали вороженьки, тепер не журу сі.
 Ой навжеж я дівчиноньку на сьвитого Петра,
 Прийшов дітько з батіжком, загнав ї до некла. (Іванівка).
3726. а) Через тоті сині гори, через тоті дебри,
 Ввела любка дві торбини тай пішла на жебри.
 Ой коби сі в Старім Лици лавиці вломила,
 Як буде йти любка жебром, аби сі втопила. (Пасічна).
3727. б) Засвистала Венгерочка понад тоти дебри,
 Ввела дівка дві торбини тай пішла на жебри.
 Ой то у тім Старім Лици лавка сі вломила,
 А то моя дівчиночка торбини втопила.
 Розіллєла тота вода гори тай долини,
 Утопила моя мила мішок тай торбини. (Рибно).
3728. Ой дівчино чорнобрива, маш ніс як кушку !
 Їі ніс тогди ріс, як їла петрушку. (Глядки).
3729. Сєї ночи о півночи ще кури не піли
 Через мов подвіречко голуби летіли.
 Ой де би вни бай летіли на мід, на горівку,
 Ой де би вни висватали в Михасихи дівку.
 Михасиха з ними пила, файно говорила
 Беріт мою Олюнечку, бо вна чорнобрива.
 Она тото чорнобрива тай трошка пульхата,
 В неї очи як цибулі, язик як лопата. (Гвізд)
3730. Ба що то за молодиця така дуже красна ?
 Не в в неї зуба в роті, лише самі ясна !
 (Гол. II, ст. 441, ч. 625).

3731. З свербивусу коралики, з верби лика бинда,
Не гнівай ся, моя мила, хоть ти буде кривда. (О. Коцан).
3732. Тай чияж то дівчиночка, шо так красно ходит,
Дайти її до стельмаха, най і пириробит. (Уста).
3733. Ой дівчино, дівчинонько, деь літа поділа?
Паслам коні на вигоні тай кобила з'їла. (Кульчиці).
3734. Ой сидів він коло неї, а вна коло нього,
Не говорив він до неї, ані вна до нього. (Нагуєвичі).
3735. Ой дубочку кучерявий, дубочку, дубочку,
То то ми си навкишило без тебе, любочко.
Тотож ми си навкишило по ночах ходити,
Ой маю я два грейцарі, буду си женити.
Оден грейцар на тітюн, другий на горівку,
А третій ще устараю, купю собі жінку.
Оден грейцар на тітюн, а другий на люльку,
А третій ще устараю, купю собі любку. (Топорівці).
3736. Ой Іван Гілебан хотів ся женити,
Одну жабу хотів печи, а другу варити. (Тухля).
3737. Хотів¹⁾ сии си ожинити, збрала ми²⁾ охота,
Пішов комин³⁾ затикати, напудив сии⁴⁾ kota. (Смд.).
Кобак: 1) Гадав. 2) Зібрала. 3) Вийшов каглу. 4) Си.
3738. Хвалила сї дівчинонька, що полотен бочка,
А прийшло сї віддавати, по пупець сорочка. (Жураки).
3739. Гадав сии си оженити, а тепер ни буду,
Найму собі за гріш бабу, телепати буду. (Кобак).
3740. а) Ой піду я на Майдан, тай там сї оженю,
Возьму собі таку жінку, словаю в кешеню. (Вовків).
3741. б) Ой піду я в половинку, тай там ся оженю,
Таку собі жінку озму, що забю в кишеню.
Ой ішов я с половинки тай не обзираю ся,
Якийсь дїтько жінку украв, а в кишеню в...в ся. (Підзахарич).
3742. Пан староста падав з моста, аж портки сї дерли,
А свахи сї так сьміяли, трохи не померли. (Кульчиці).
3743. а) Та чи тото весіле, тай чи тото празник,
Що запхали kota в каглу, кажут що полавник. (Цуцлів).
Пор. Кол. ст. 96, 799.

3744. б) Ой чи тото висіленько, ой чи тото празник?
Повісили kota в каглу, кажут, що то стражник. (Чорні Ослави).
3745. Вчора були старости, нині заручини,
Завтра буде весіле, позавтра хрестини. (Волиців).
3746. Сідай, тату, на лопату, мамо на коцюбу,
Тато гайта, мама вішта, поїдем до слюбу. (Грабовець).
3747. Де ми будем нучувати, нібого Паранько?
Я в stodолі на соломі ще повиши балька. (Сгр.).
3748. Не штука се воженити, в ходаки се взути,
В верету се задгнути, старшии братом бути. (Товстенке).
3749. Недавно сї ужинив, минув рік в питрівку,
Зібрав діти с торбиною, пішов на вандрівку.
Недалеко вандрував, з гори на долину,
Подивив сї я в торбину, загубив дитину. (Жур., Григорів).
3750. а) Недавно сї оженив, жінка неспроможна¹⁾,
Три години по драбні по цибулю лізла. (Волиців).
Іванівці: 1) Най я собі ни виличка, колим си кривізна.
3751. б) А я собі невеличка, але си кривізна,
А я три дни по петрушку до города лізла. (Кульчиці).
Пор. Кол. ст. 58, 305.
3752. Гей¹⁾ діна²⁾, діна, діна, де³⁾ моя бабіна?
Пасе коти поза плоти⁴⁾ за вииванку⁵⁾ сїна. (Михайлов, Григорів).
Ясенів Гор.: 1) Ой. 3) Деж. 4) За ворота. 5) Звезочку. —
Іванівці: 2) Ой та діна. 3) Не.
3753. Хтїв би я ся женитойки, хтїв бим жінку мати;
Приїде зима, сїна нима, нічим годувати. (Жел. Павлі, ст. 167).
Пор. Врабель, ст. 161, ч. 498.
3754. а) Ой піду я в полонину та наробю сїна,
Аби моя файна любка через вину іла.
Ой нікому так не добре¹⁾, як мені самому,
Чужі жінки їдет сіно, а моя солому.
Чужі жінки їдет сіно²⁾, не можут вставати,
А я свою від соломи не можу злапати³⁾. (Волосів).
Григорів (без першого куплета): 1) Гаряд. 2) Тай від сїна.
3) Стримати.
Пор. Врабель, ст. 161, ч. 498.
3755. б) Та нікому так ни добре, як мені самому,
Чужі жінки їде сіно, а моя солому.

Чужі жінки їде сіно, та йдуть води пити,
А моя вже від соломи ни може ходити. (Кобали).

Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 230.

3756. Ой нікого так не люблю, як свою бабинуку,
Та даю ї сіла їсти в сінбох за драбинку.
(Гол. IV, ст. 496, ч. 47).

3757. а) Ой коби йно до восени, вженю я сї, вженю,
Возьму я си таку жінку, сховаю в кишеню.
Недавно би се вженив, жінка ми маленька,
Пішла комни затикати, забила веренька.
Недавно би се вженив, жінка ми мацюнка,
Пішла комни затикати, забила коцюбка. (Дусаів).

3758. б) Не давном сї ожинив¹⁾, жінка молоденька²⁾,
Пішла каглу³⁾ затикати, вбила ї веренька⁴⁾.
А як буду другу мати⁵⁾, буду шинувати⁶⁾,
Тай не буду⁷⁾ посилати каглу⁸⁾ затикати. (Пасічна).

Вижниця: 1) Оженив ся Гарасим. 2) Жінка му маленька. 4) Убила кагленка. 5) Допоможи, милий Боже. 6) Ще другу дістати. 7) Не буду вже. — Іванівці: 2) Жінка ми маленька. 3) Комни. 5) Як сї другий раз воженю. — Пасічна 2) Жінка ми маленька. 5) Ни буду і.

Пор. Кольберт, III, ст. 63, ч. 608—609. — Кол. ст. 201, 2131.
— Мат. V, ст. 141, ч. 194.

3759. в) Ой дівчино, дівчиночко, срібна, золотая,
Ой то менї за тобою туга великая.
Ай туга ми, пане брате, ай туга ми, туга,
Умерла ми перша жінка, адала би сї друга.
Умерла ми перша жінка, миє ї Катеринка,
Пішла каглу затикати, вбила ї кагленка.
Ой Господи допоможи другу жінку ввяти,
Вже не буду посилати каглу затикати. (Волосів).

3760. Ай Боже мій милосерний, що мнї робити ?
Ай кіт їдох, жона вмерла, нічим жону вкрити.
Ай кіт їдох, жона вмерла, нічим жону вкрити,
Хиба kota облупити тай жону накрити. (Волосянка).

3761. Ба кади я тогди бив, коли роздавали ?
Кожий собі взяв по воли, мнї бїду дали.
(Гол. II, ст. 441, ч. 627).

3762. Ой цит, бїдо, ни моркони, тай не залищай ся !
Ай хвать жабу та за лабу та по писку вдар ся !
(Гол. II, ст. 640, ч. 641).

3763. Ішла біда долі селом, ішла біда боса,
Впасала ся мотузиннов, висят біді з носа.
(Гол. II, ст. 426, ч. 552).
3764. На припічку¹⁾ молотив, на запічку²⁾ віяв,
Під припічком наорав³⁾, пшениці насіяв⁴⁾. (Нагуєвичі).
Волцнів: 1) А на пецу. 2) На припічку. 3) Поорав. 4) Пшеницю
посіяв. — Кульчиці: 3) А під пецом поворав. 4) Пшеницю посіяв. —
Іванівці: 3) А по пецу поорав. 4) Тай жито посіяв. — Григорів:
3) Серед хати іворав. 4) Пшеницю посіяв. — Журів: 2) Під припічком.
3) Попід лавки поворав. 4) Пшеницю посіяв.
3765. Ой сьмійте сі, дівчетонька, тай ви молодиді,
Я посіяв файку жита, а цибух пшениці. (Нагуєвичі).
3766. Спитлював я файку жита і цибух пшениці,
Щоби було на коровай на зимні месниці. (Волцнів).
3767. Люблю-ж тебе, моя мила, та люблю, та люблю,
А я тобі на вечеру воробчика убу.
А з крилець студенець, з головки печенья,
Буде-ж тобі, моя мила, препишна вечерья. (Гвізд).
3768. А с під печі вода тече, миски помиває,
С під постелі вітер віє, хагу замітає. (Угринів Долін.).
3769. Полгали вечеріти, наварили спати,
А ти, любко солоденька, забирай сі з хати. (Ямница).
3770. А на печі горіче, на припічку тісно,
А на лаві студено, на постели сьмішно. (Каміанне).
3771. Ставок ми сі запалив, риби погоріли,
А печені шуаки у ліс полетіли. (Вовків).
3772. Ой Іван-Подолян ходив з посторонок,
Вперезав сі кошишем, підпирав сі ворком.
Тримав став на печи, черпав воду саком,
Ловив рибу грабельками, стрілев птахи маком.
Як сі став запалив, риби погоріли,
Попалені шуаки до ліса летіли.
Невеличкий чоловік рубав ціпом дуби,
Вдарив жбю по хвості, вібила му зуби.
Не жури сі, чоловіче, ти зуби набудеш,
Якєс рубав ціпом дуби, так рубати будеш. (М. Яцків).
3773. Старі хати погоріли, сніпки сі лишили,
Мирлі з гробу повставали, люльки закурили. (Жур.).

3774. а) Ой прийшов я до косцьода, став я си в куточку,
Сьвятий Петро грав на бас, Павло на дудочку.
Ой прийшов я до косцьола, став я си в куточку,
Яч зачали сьвяті бити, подерли сорочку.
Ой прийшов я до косцьола, тай став я си в кутку,
Сьвятий Павло грав на бас, а Петро на дутку.
Ой прийшов я до косцьола там органи грали,
Яким тріснув личаками, аж сьвяті гуляли. (Буцнів).
3775. А я прийшов до косцьола, ставім си в куточку,
Як зачили сьвиті бити, подерли сорочку.
А я прийшов до косцьола тай ставім си в краю,
Мене сьвятий Петро буком : чос прийшов, гільтаю ?
А я прийшов до косцьола тай воргани грают,
Як ступали личаками, всі сьвиті гуляют.
А я прийшов до косцьола та на саму суму,
Ше се сума не скінчила, я до дому суну. (Іванівка).
3776. Наварили мати каші, гарбузом затерли,
А татуньо попоїли, аж ноги задерли. (Квг.).
3777. Ой прийшов я тай до рау, а в рау зорєс,
Сьвятий Петро їсть кулешу, в сметану мачєє. (Жураки).
3778. Як я тоту коломиїку зачую, зачую,
Кіселиці вісербаю, в горшку потаньцюю. (Хмелівка).
3779. Ой що будеме робити, вжєсє поробили !
Будеме ся качуляти із гір на долини !
(Гол. II, ст. 440, ч. 621).

Жіноцні насьмішки.

3780. Пішла дівка на весїле, взяла сї хвалити,
Пішла мама до динкаре сину динку бити.
Бідна моя головонько, том сї похвалила,
Ішла мама від динкаре, динку загубила. (Гвізд).
3781. Хвалила ся дівчинонька, що має старости,
А до неї приходило поросє безхвостє. (Вільки Мазов.)
3782. Ой дівчина кумина колопеньки терла,
А як вдріла каваліра, на терлици вмерла. (Квг.).
3783. Ой кувала зазулечка за двором, за двором,
Я такого мужа маю, що мені не сором.
Я такого мужа маю, як грєчана паска,
Тогди мене поцілує, коли моя ласка. (Кобани).

3784. А мій милий чорнобривий чогось зажурив сі,
Мотузочком вперезав сі, торбов нарєдив сі. (Вовків).
3785. Де ти їдеш, чоловіче? Така завіруха,
Возьми кітку, здери шкірку, завини си уха! (Біла).
3786. Ой Івани, Іваноньку, я сі тобов тішу,
А я в тебе шкірку здойшу, на банти повішу. (Іванівці).
3787. Ой поїхав мій миленький на коню вороню¹⁾,
А а²⁾ сяду на коцюбу³⁾ тай єго здогоню⁴⁾. (Біла).
Холоїв: 1) На коню. 3) Корову. — Кропивник Н.: 1) На коню.
2) Я си. 3) Телячку. 4) Тай го перегоню. — Пасічна: 1) На коню.
4) Тай го перегоню. — Тухля: 1) На коню. 3) Корову. — М. Яцків:
1) На коню. 3) Корову. 4) Я го ще догоню.
3788. Ой мала я миленького, ой мала я, мала,
Поставилам на ворота, тай ворона вкрала. (Іванівка).
3789. Ой мала я миленького, як гусятко біле,
Повів коні на ніч пасти, комарі го з'їли. (Красне).
3790. Ой мала я миленького во щтири неділи,
Пігнав бички понад річки, комарі го з'їли. (Невід.).
3791. Ой мала я миленького такого як лялька,
Пішов комин затикати, забила каглянка. (Красне).
3792. Та хмарит сі, та бурит сі, відай буде слітка,
Ой мала я миленького, та вхопила кітка. (Березів).
3793. Ой мала я миленького, та мала, та мала,
Ой Бог надав, а дїтько взяв, я не банувала.
Ой мала я миленького, то велика втіха,
Та дала я ковалеві, бо він не мав міха. (Г'візд).
3794. а) Мовят¹⁾ люди, шчо я груба, та²⁾ я не тононька³⁾,
Запасочка на три сяги⁴⁾, іще коротенька⁵⁾. (Кропив. Н.).
Боберка: 1) Кажут. 2) Що. 4) На сім сягів поясина. — Костіль-
ники: 3) Парубочок як дубочок, дівчина тоненька. 4) На сім сьжень
поясина. 5) А ще коротенька.
3795. б) Парубочок як дубочок, дівчина тоненька:
На сім сьжінь поясина, тай ще коротенька.
Кобис мені, моя мамко, локоть докупила,
А вже би ні поясина в коло обходила! (М. Яцків).
3796. в) Мене мати породила близенько потока,
Та казала: рости, доню, тоненька, висока.

- А я мамі послухала, виросла тоненька
На с'їм локоть поясина, тай ще коротенька. (Черче, Грг.).
3797. А я собі господинї, в п'єцу риют свиї,
А лижкє ем положила, жиби ем ни мила. (Іванівці).
3798. А я собі господинї у своїм куточку,
Я випиру до лавочки кулаком сорочку.
Ой то була сорочечка, ой то була біла,
А вже моя сорочечка води ни видїла. (Іванівці).
3799. Еї я собі господиня, так як тая лавка,
Штири вочи горшки мочу, аж вогнила лавка. (Глядки).
3800. Та ци я си не гавдиня, ци ни маю статку,
Троха маку, пастернаку і цибулькя градку. (Мшанець).
3801. а) Ої циж бо я не гавдиня, най признают люди,
Штири фіри сьміте в хатї, пята в сїнох буди.
Прийшли купці рогатинські сьміте купувати,
Я си хустку прикривлю, ни хочу продати.
А ви, купці рогатинські, поправти сї лїпше,
Бо як прийдут бережнські, то наложут більше. (Черче).
3802. б) Чи я собі не гавдинї, най присудїт люди,
Штири фіри сьміте в хатї, пята в сїнех буде.
Прийшли Жиди з Богородчїн сьміте купувати,
Дают менї сорок срібних, я не хочу брати.
Купи менї, мій миленький, сивеньку кобилу,
Най вивезу всьо сьмітєчко на попову ниву.
Бо попова, каже, нива сїм лїт не гнозна,
Як я її погнозла, пшеницю вродила. (Угринів Горша).
3803. в) Чи я тобі ни жона, чи ни господинї ?
Три дни хати ни мела, сьміте по колїна.
Хоть буду я нести, нести, ни буду го нести,
Купи, мужу, ни візочок, будем сьміте везти.
Купи, мужу, ни візочок і сиву кобилу,
Вивеземо сьміте в хати на попову ниву.
А попова нива, вива, сїм лїт ни родила,
Як вивезли фіру сьміте, пшеницю вродила. (Михайловжчі).
3804. г) Еї ти пєш, мене бєш, яка тобі нужна ?
Такой я си господиня, нехай скаже кужда.
Штири фіри сьміта в хатї, пята в сїнех буде,
Такой я си господиня, нехай скажут люде.

Приїхали збараскїї сьїті купувати,
 А я хустку підсуваю, не хочу продати.
 Кумцю-ж моя, любцю-ж моя, поправ ти ся ліпше,
 Як приїдут тернопільскї, то накинут бїльше. (Буцаїв).

3805. За що мене мужу беш, за які учинки,
 Чи я тобі ни наприла за рік два починки?
 Не сама я прила, прила, прили помічницї,
 Та за муку, то за пшоно, то за паленицї. (Михайловичі).

3806. Коло миски запалили, коло горшка горит,
 Ой тож мене за макїтров головонька болет.
 Та я седу, оплакую макїтру стовчену,
 Що вже менї тай не їсти бульбу колочену. (Гвізд).

3807. Кумо моя солоденька, яка ти ни мила,
 Коби ти ни на вечеру горобчика вбила.
 А з хрибет росолець, з головки печене,
 А з ніжок студенець, то добра вечерє. (О. Коцан).

3808. Затопила, закурила, не хоче горїти,
 Положила мотовило: підпалюйте діти.
 Наварила пирїженьків та на солонинї,
 Сама з'їла дваїцят штири, два дала дитинї.
 Ой нате вам, мої діти, та по пирогови,
 Щобисте лиш не казали вітцю ворогови.
 Лише отець на порїг, а діти вповіли:
 Татуню наш солоденькїй, ни пироги їли. (Рибно).
 Пор. висше ч. 3285.

3809. Зварила бих пироги та ни маю масла,
 А сира бих роздобула, коби мука красна. (Жур).

3810. А я з гори на долину пуволеньки зїйду,
 Звари, душко, пирожета, в вечер до те приїду.
 Зварила бих пирожета, коби сир та масло,
 Корита бих роздобула, коби мука була. (Підвахарич).

3811. Дай ті, Боже, здоровлячко і твому нилому,
 Шо сти прийшли гобидвоє до мого дому!
 А я вже сї сподївала й горобця забила,
 І печінки напекла, драгель настудила! (Руда Сїлецька).

7. Д у р н і.

3812. Вчора¹⁾ була неділенька, а нині будиий день,
Ішов дурень коло²⁾ мене, не сказав добрий день.
Не він дурень, не він дурень, ой но³⁾ его мати,
Та⁴⁾ що его не навчила добрий день казати. (Дусанів, Ожришів).
Руда Сілецька: 1) Вчера. 2) Попри. 3) Тільки. 4) Ой.
3813. а) Ой повіяв буйний вітер, тай вивалив шибку,
Іде дурень до дівчини й перекривив шепку. (М. Яцків).
3814. б) Вітер віс, шелевіс, тай видрулив шибку,
Іде дурень від дівчини, перекривив шепку. (Нагуєвичі).
3815. а) Тиче вода с під города, тай се комельгує,
Іде дурень до дівчини, тай се гонорує. (Будзанів).
3816. б) Тече вода с під города, тай сі кольорує,
Сів си¹⁾ дурень коло²⁾ мене тай сі гонорує. (Вовків).
Скобачівка: 1) Іде. 2) Попри.
3817. Стоєт верба над водою, полоче коріні:
Не стій, дурню, коло мене, ти не моя рівні. (Батятичі).
3818. Тече вода край города тай каламутит сі,
Ой то дурень, не нарубок, що йде і пишит сі. (Волцаїв).
3819. Не пий, коню, води з рова, бо то каламутна,
Не йди, дурню, до дівчини, бо то баламутна. (Іванівка).
3820. Тече вода с під города на білий півмисок,
Іде дурень дорогою, задирає песок. (Сокаль).
3821. а) Ой то мене с сьвіта жине, ой то мине губит,
Та що мою дівчиноньку леда дуринь любит. (Грг.).
Пор. Зал. ст. 185. — Сал. ст. 74, ч. 53.
3822. б) Тото мене с сьвіта жене, тото мене губит,
Та що мою дівчиноньку ляда дурень любит.
Тото мене с сьвіта жене, тото мене ріже,
Що до мої дівчиноньки ляда дурень лізе.
(Гол. II, ст. 288, ч. 232).
3823. Я сапала кукурудж тай відтєла палець,
Заповів ми один дурень на сім неділь талець.
Висапалам кукуруджи, загоїв сі палець,
Танцювалам тай ще буду, про твій, дурню, талець! (М. Яцків).

3824. Кажут люди, що я бідна, буду я се мати,
Ой піду я до Книгнич динку малювати.
Сама я си помалюю, сама я си вшию,
Ни бири ні, дурню, в таниц, бо се повалею. (Жур).

3825. А на мені кучерки, як на бараночку,
Іше мні іден дурень дав доганочку. (Сгр.).

3826. Ти гадаєш¹⁾, єден дурню²⁾, що³⁾ я тебе люблю,
А я тебе чувш, дурню⁴⁾, словами⁵⁾ голубю. (Осташівці).

Пісочна : 1) Ти си мєлиш. 2) Дурню єден. 3) Жл. 4) Дурню-
єден. — Вовків : 2) Дурний дурню. 4) Дурний дурню. — Іванівці
4) Дурний дураю. 5) Очима.

Пор. Гол. IV, ст. 504, ч. 80. — Сал. ст. 83, ч. 65.

3827. Ти гадаєш, єден дурню, що я тя любила,
Я такими смаркачами плоти городила. (Біла).

3828. Ти гадаєш, дурний дурню, що я тя любила,
А я тебе підходила, щоби си напила. (Іванівці).

3829. Ти си мєлиш, єден дурню, що тебе кохаю,
Я такими дураками плоти підпираю.
Ти си мєлиш, дівчинько, що я тебе хочу,
Я такими драпаками холошні волочу. (Хотінь).

3830. А ти мєлиш, єден дурню, щоби ти кохала,
Я-б такими дураками плоти підпирала. (Осташівці).

3831. Ой ти мєлиш, дурню, дурню, що я в тебе стою,
А я свої чорні очка за єшими строю. (Вовків).
Пор. Кол. ст. 60, 373.

3832. Ти гадаєш, дурний дурню, що я в тебе стою,
А я тебе, дурний дурню, маю під пєтою. (Вовків).

3833. А ти кажеш, єден дурню, що я в тебе стою,
Я не брала подарунків, тебе сі не бою.
Я не брала подарунків тай не буду брати,
Не стояла в твою ласку, й не буду стояти. (Черче).

3834. а) Шкода трави зеленої¹⁾, що і бузьок косит²⁾,
Шкода тої³⁾ перстенни, що і дурень носит. (Григорів).

Мшанець : 1) І отави. 2) Що і кінь толочят. 3) Мої.

Пор. Гол. IV, ст. 456, ч. 96.

3835. б) Шкода трави і отави, що той косар косит,
Шкода мого перстеника, що той дурень носить.
Щобим знала, що то дурень, то бим відобрала,
Щобим знала, що мій буде, то бим другий дала. (Біла).
3836. Ой я ішов долі селом, тай сі заталанава,
Дала мнї дівка ринський, щобим і посватав
А я ринський у кишенью, не скажу нічого.
Колис, дівко, така дурва, шукай си єншого. (Ясениця).
3837. Та на леду огонь кладу, на спід паде угля,
Тош то я си полюбила парібка, ни дурня. (Кропив. Н.).
3838. Ступай¹⁾, коню, копитами²⁾, най болото³⁾ трисне⁴⁾,
Нехай⁵⁾ мене сякай такий⁶⁾ за руку⁷⁾ не тисне. (Голгочі).
Батягичі: 1) Тупни. 2) Конятою. 4) Бризне. 5) Найже. 6) Дяда дурень. — Коломия: 1) Коппи. 4) Бризне. 6) Який дяда дурень. 7) Ручку. — Редодуби: 1) Тай вдар. 3) Та най вода 4) Бризне. 5) Та най. 6) Бден дурень. — М. Яцків: 1) Удар. 4) Бризне. 5) Та най. 6) Леда дурень. 7) Ручку.
3839. Розалію ситом сію, розалія сходит,
Та най мене леда дурень за ручку не водит.
Та най мене другий водит хлопец молоденький,
Шо пристає до личенька, як мід солоденький. (Топорівці).
3840. Волілаб я, стара мати, корец гречки нести,
Як мнї нас леда дурень за рученьку вести. (Невід.).
3841. За нашими воротами виросла куманка,
А я тобі, іден дурню, сестра, ни коханка. (Жур.).
3842. Ой легіню, легінику, спеклаш тобі стулень,
А ти в вечер не приходив, тос остатний дурень. (Жураки).
3843. Я казала прийти садом, він прийшов городом,
Та найжеж ти мать мордує с таким дідоволом. (Іванівка).
3844. Чомус тогди не приходив, як я ти казала?
Тепер, дурню, не калатай, бож позамикала. (О. Коцав).
Пор. Кольберг, III, ст. 29, ч. 220.
3845. А щож тобі, дурний дурню, за кривда від мене,
Же ти ходиш, не підводиш очинька на мене? (Кульчиці).
3846. Давай, дурню, подарунки, а я буду брати,
А як піду за єнчого, буду сі сьміяти. (Пісочна).

3847. Ой дівчино, дівчиновько, тос ми до вподоби,
 Ни кажут ми люди брати, ни маїш худоби.
 Ой коби я, дурний дурню, худобоньку мала,
 Том такими дураками плоти підпирала.
 Худобонька ни в дубонька, як на воді піна,
 Як я буду Богу мила, ни треба ми віна. (Пісочна).
3848. Тиче вода с під города, тиче балванами,
 Сидит дуринь коло мени, хвалит се волами. (Жукив).
3849. А ти гадав, іден дурню, шо ти стою в ласку,
 Хоть ти маєш штири воли, я ідну запаску.
 Штири воли поздыхают, а запаска буде,
 Такої тобі, іден дурню, жаль за мною буде. (Кнг.).
3850. Здає ми ся, не дивит ся той дурень на мене,
 Що погляне, серце вяне, і в його і в мене. (Біла)
3851. а) Дуб на дуба похилив ся, явір на калину,
 Похвалив ся еден дурень, шо я за ним гину.
 А я дуба перескочу, ані доторкну ся,
 Як на дурня наповажу, ані подивлю ся. (Хотінь).
3852. б) Ой повіяв буйний вітер, та зломав калину,
 Пофалив сі оден дурень, шо я за ним гину.
 А я гину, а я гину, та не за такими,
 За такими як я сама, за молоденькими. (Невід).
3853. А ти кажеш, еден дурню, шо за тобов гину,
 А я тебе так любила, як Жид солонину. (Черче).
3854. Літа мої молодії, літа мої буйні,
 Ой то на вас підсідали по дорові дурні. (Волосяння).
3855. Ой жсла я пшениченьку стоячу, стоячу,
 Щос ми зробив, дурний дурню, шо за тобов плачу? (Кульчаці).
3856. Як ні маєш любитоньки, люби ні, люби ні,
 Як ні маєш покинути, дурню, ни дури ні. (Черниця, Пісочна).
3857. Закувала зазуленька в городі на хмелі:
 Нераз ти ся, дурню, виспав, на моїй постели. (Вільки Маз.).
3858. Ой щез бо я не здибала такого дурного,
 Щоби лежив коло мене, не робив нічого! (О. Коцав).
3859. А ти мене, дурний дурню, зрадити гадавш,
 Маю в Бої надієньку, шо не дочекаш. (Бовків).

3860. Ой коби но до осені, віддам сі, віддам сі,
Такий я ти, дурний дурню, зрадити не дам сі. (Вовків).
3861. Коби ділай до осені, відам сі, відам сі,
Такої тобі, їден дурню, зрадити ни дам сі.
Ни дам ти сі на підмову тай на підмовочку,
Аш докі ми ни прикриют вінком головочку,
Ни дам ти сі на підмову, ни дам сі зрадити,
Бо ще мині подобонька дівчинов ходити. (Врб.).
3862. а) Ой з під гори високої дика курка дерла,
Ти ся, дурню, не ожениш, хіба би я вмерла. (Нагуєвичі).
3863. б) Ой на ставу, на ставоньку, качка піра дерла,
Ти ся, дурню, не ожениш, хіба би я вмерла.
Ти ся, дурню, не ожениш, я замуж не піду,
Отос собі зачипив великую біду. (Нивиці).
3864. Вже всюди сі похмарило поза панські гумна,
Кажи, дурню, дес засватав, най ни ходжу сумна. (Врб.).
3865. Ой хмарят сі, ой бурит сі, а дощу не буде,
Зробив дурень заручини, висїле не буде.
Зробив дурень заручини тай коло керниці,
А висїле відложили на зинві місяці. (Врб.).
3866. Чос до мени, любку, ходив, чос до мени лазив,
Як ти мене, їден дурню, сватати ни важив? (Явче).
3867. Чос до мени, дурню, ходив, ходив-бис на пальцьох,
Щоби тибє так ссушило, як курку на яйцьох. (Явче).
3868. Щоб я була знала, знала, що ти ми так зробиш,
Булаб я сі ни дивила, куда, дурню, ходиш. (Ясенів Гор.).
3869. Ой гаю мій зелененький, ой гаю мій, гаю,
Полюбилам того дурня, а тепер ся каю. (П. Ст. Б.).
3870. А калина біло цвила, червоно родила,
Тепер я ся довідала, кого я любила.
Тепер я ся довідала, тепер добре знаю,
Не буду тя, дурню, любить, іншого кохаю. (Ж. Павлі, ст. 175).
3871. Шкода трави тай мурави, щом по ві ходила,
Шкода мене молодой, щом дурня любила. (Зал. ст. 188).
3872. Тож то я ся нагадала, та не по чясочку,
Щом дурневи вишивала едвабом сорочку. (Кропив. Н.).

3873. Ой коби я була знала, дурня не любила,
Була би я на серденьку туги не носила. (Біла).
3874. Нікому ся ни дивую, тільки сама собі,
Що ся дала на підмову тобі, дурню¹⁾, тобі. (Волосянка).
Пісочна: 1) Дурний дурню.
3875. Там на горі штири гаї с самої дубини,
Заплати ми, їден дурню, шо смо сі любили. (Явчо).
3876. Ой на гору високою колясонька іде,
Якась буде біснுவата, що за мене піде. (Жураки).
3877. а) Оженив сі біснுவатий, тай взев дурновату,
Та не мав він що робити, тай зацалив хату. (Жураки).
Пор. Ж. Павлі, ст. 198.
3878. б) Я вженив сі дурноватий, та взев біснувату,
Та не мали що робити, зацалили хату.
Хата горит, хата горит, водвірки вбіймає,
Дурноватий з біснுவатов гопки витинає. (Черче).
3879. А я гору пиривору, тай носію яниш,
Ни свѣти ми, дурню, в очи, бо ти еншу маєш.
Ни свѣти ми, дурню, в очи, бо ми свѣтит сонцн,
Хоць ти мене вірно любиш, я тебе ни коньчи. (Іванівці, Дусанів).
Пор. вше ч. 2670.
3880. Не свѣти ми, дурню, в очи, ой бо ти не місьниць,
Мене твоє закоханє анї раз не тішит.
Не свѣти ми, дурню, в очи, свѣтит менї сонце,
Хоть ти мене вірно любиш, то я тя не конче.
Не свѣти ми, дурню, в очи, засвѣти си мамі,
Нехай тобі вже засвѣтят в головах на лаві. (Голгоці).
3881. На городі зеленина, там огірки вют ся,
Мара знає, де він ходит, а з мене сьміют ся.
Скажи, дурню, свої мамі, най ми не склинає,
Не піду ї за невістку, най перше сконає. (Краспе).
3882. Мурована дороженька, аж се порох курит,
Скажи, дурню, свої мамі, най сі мнов не журит.
Скажи, дурню, свої мамі, най мі не склинає,
За невістку ї не буду, доки не сконає. (Іванівка).
3883. Я каливу підпалила, калина ни горит,
Я до дурні так щибечу, дуринь ни примовит;
Я до дурні так щибечу, як тая щибітка,
Він до мени ни примовит, як до того дїтька. (Ожомля).

3884. Як ся маєш, дівчинонько, що в тебе чувати?
Пашов, дурню, ти від мене, не хочу тя знати. (П. Ст. Б.).
3885. Дівчинонько, дівчинонько, яка ти в дурна,
Будеш ти ще свині пасти поза панські гумна.
Ой ще будеш свині пасти поза панські лани,
Та щоби ти не давала парубкам догани. (Рибно).
3886. Та для пса ковбаса, та для кітки скопец,
А для тебе, дівчинонько, тай білявий хлопец.
Не для пса ковбаса, не для кітки скопец,
Не для тебе, дурна дівко, тай білявий хлопец. (Петничани).
3887. Перед тими воротами вікопана студня,
Біднаж моя головочко, розгнівалам дурня.
Як сї жито само сїв, най сї само косят,
Як сї дурень сам розгнівав, най сї перепросит. (Коломия).
3888. Ой дубочку зелененький, вода тя полоче,
Коби мене Господь любив, а дурень як схоче. (Нагуєвичі).
Пор. Сал. ст. 83, 62.
3889. Перебриду тричі річку, тай ся не замочу,
Пану Богу присігаю, дурневи не лочу. (Кропив. Н.).
3890. Шкода трави шовкової тому облогови,
Шкода мене молодї тому дуракови.
Шкода мене молодї, шкода мого стану,
Та як я се леда бідї у ручки дістану. (Григорів).
Пор. Ж. Павлі, ст. 188.
3891. Сїв ся дурень коло мене тай си не вважає,
Що він мою спідничину ходаком валяє¹).
Сїв си дурень коло мене тай гадки не має,
Та сам мене не цілує і другий не дає. (Мшанець).
Мшанець (вар.): 1) Що своїми ходаками спідничку валяє.
3892. Наварила кісілю, підбила мукою,
Колис, дурню, зломив лижку, будеш їв рукою.
Зачав їсти кулаком, затапавав вуса,
Тяжко здихнув, равне сплакнүв до пана Їзуса. (Біла).
Пор. висше ч. 3126.
3893. Щом сї води наносила тої колотної,
Щом сї дурня налюбила, шкода слави мої!
Якоїм си наносила, таку буду пити,
Якогом си полюбила, с таким буду жити. (Бовків).

3894. Щом ся води наносила з тої кирниченьки,
Щом ся дурня налюбила з тої вуличеньки.
Щом ся води наносила тої колотної,
Щом ся дурня налюбила, шкода слави мої.
Щом ся води наносила, не буду ї пити,
Щом ся дурня налюбила, не буду з ним жити. (Біла).
3895. Щом ся води наносила з тої студеноньки,
Щом ся дурня налюбила, шкода неславонокки.
Щом ся води наносила, я пити не буду,
Щом ся дурня налюбила, а за ним не буду.
Як любила, так любила, тепер не таю ся,
Не хоче мя дурень взяти, то я й обійду ся. (Нивиці).
3896. Я казала, що керниця, а то паньска студня,
А я собі нагадала, щом любила дурня. (Таурів).
3897. Шкода трави тай мурави, щом по ній ходила,
Шкода мене молодой, щом дурня любила!
(Гол. II, ст. 326, ч. 437).
3898. Калинонька біло цвила, червоно зродила,
Шкода, дурню, вроди мої, щом тебе любила.
Шкода, дурню, вроди мої, ще й вонору шого,
Що са тільки націлував личка ружяного. (Біла).
3899. Ой вже вечер вечеріє, сонішко вагує,
Шкода личка ружяного, що дурень цілує. (Вовків).
3900. Нима шого миденського, нима панчеченька,
Нима кому цілювати білого личенька.
Хоть той дуринь поцілює, то на землю плює,
А він дуринь, він ни знає, що личко коштує. (Жур).
3901. Ой то ми ся спати хоче, аж вочина жжуру,
Ніхто ми ся не спитає, чого я сі журу.
Ой то ми ся спати хоче, ой сонє мій, сонє,
Сів си дурень коло мене, пускає мандрони. (Дусанів).
3902. Від берега до берега водиця прибула,
Хвалаж тобі, Господоньку, щом ся дурня збула. (Біла).
3903. Ой впав сьніжок на востріжок тай не ростоив сє,
Ходив дурний до дівчини тай не воженив сє. (Іванівка).
3904. Широкий лист на ялівї, широкий, а дре ся,
Єден дурень покидав, мене любить десять. (Біла).

3905. Не стій, коню, коло плота, не їдж околата,
 Не важ, дурню, на дівчину, даремна робота.
 Не стій, коню, коло плота, не щіпай барвінку,
 Не важ, не важ, оден дурню, на богацку дівку. (Качанівка).
3906. Ни вій, вітри, на калину, бо ти ї ни зломнш,
 Ни важ, дурню, на дівчину, бо ти ї ни возьмиш.
 Ни вій, вітри, на калину, калина тоненька,
 Ни важ, дурню, на дівчину, бо ще молоденька. (Явче).
3907. Воли мої половії, яриа золотії,
 Ни маеш ти, їден дурню, на мени надії. (Жур.).
3908. Гайда коні воропії, тай гайда гнідії,
 Не май, не май, єден дурню, на мене надії. (Бишки).
3909. Ходив бузьок¹⁾ понат воду²⁾ тай сі³⁾ заталяпав,
 Ото⁴⁾ дуривь, ни парубок, що за дівков плакав. (Кнг.).
 Іванівці: 1) Ой біг пес. 2) Біз овес. — Денясів: 1) Ходит бузьок.
 2) По болоті. 3) Фіст см. 4) А то.
3910. а) Ой кину я бук на воду, бук на воді плине,
 Дурний розум парубоцький за дівкою гине.
 Ой кину я бук на воду, бук на воді скаче,
 Дурний розум парубоцький за дівкою плаче. (Нивці).
3911. б) Ой пушу я бук на воду, бук по воді скаче,
 Ото дурень не парубок, що за дівков плаче.
 Ой пушу я бук на воду, бук по воді плине,
 Ото дурень не парубок, що за дівков гине. (Печеніжин).
3912. Там то личко, як яблочко, становчок як карта,
 А ти мене, оден дурню, любити не варта. (Таурів).
3913. Ой не текла вода горов, тай не буде течи,
 Ой не варт ти, єден дурню, жінки достережи. (Нагуєвич).
3914. Ой ти мовиш, дурний дурню, що ня будеш бити,
 Дай ти, Боже, на здоровля мене зачепити.
 Бо ти мовиш, дурний дурню, що я тя ся бою,
 Як ти дам раз по за уха, не треба набою. (П. Ст. Б.).
3915. Ой ти мовиш, єден дурню, що я ті сі бою,
 А я тобі, єден дурню, о ласку не стою. (Нагуєвич).
3916. Ой скочу я у городец, а в городци рісно,
 Ой вступи сі, дурний дурню, бо ті в писк трісну. (Вовків).

3917. а) Під нашими воротами вироста тойтка,
Збирає сі їден дуринь висипати вікна.
Мої вікна ни скарбові, а я ни громацка,
Ни чіпай мі, їден дурню, бо я єдиначка. (Явче).
3918. б) Попід гору високою зацвила салітра,
Обіцєв ми єден дуринь, що ми вибе вікна.
Мої вікна ни скарбові, хата ни громацка,
Такій мине хлопці любєт, хоць я ни богацка. (Жуків).
3919. Тече вода в під города, тече вода в річки,
Бере ми ся дурень бити, не варт торби січка.
Бере ми ся дурень бити, я ся го не бою,
Бо я маю аж два хлопці, обстанут за мною. (Біла).
3920. Коло гаю походжаю, коло ліщиновьки,
Та не вбіймай, їден дурню, мої дівчиновьки. (Жур).
3921. А я в гори на долину, тай на долиноньку,
Який дурень обіймає мою білявоцьку. (Вовків).
3922. Чикай, чикай, єден дурню, дам я ти дівчицу,
Як пожену сірі воли в зелену ліщину. (Будз).
3923. Не вїй, вітре, на тополю, бо ти ї не зломши,
Не важ, дурню, на дівчину, бо ти ї не возьмєш. (Вовків).
3924. Ой звїяв сі суйчий вітер, поломав ліщину,
Наважив сі дурний дурень, відобрав дівчицу.
А я тобі, дурний дурню, дівчину дарую,
Ляшень най ті на дорозі в пєсок замалюю. (Журавно).
3925. Ой дам я ся порубати, дам ся посїкати,
Йно ся не дам, єден дурню, за чуприпу взяти. (Біла).
3926. Тамто-ж я ся находив, болота намієв,
Як наважив їден дурень, бодай ся повієєв. (Охрим).
3927. Ой пасли ся карі коні в глибокій долині,
Будєш мати сім коханок, ти дурню, по виїї.
Будєш мати сім коханок, до сподоби свої,
А потону привандруєш до мене самої. (Біла).
3928. А я була сама, сама, а вас було штирп,
А всі штири дурні були, що мене пуєтили. (Охрим).
3929. Ой горами, долинами, пшиниці ярами,
Ни загиниш, дівчинонько дурна, мижи нами. (Кєг).

8. В о р о г и.

3930. В одній хаті сі родили два братя соколи,
Вороги їх розділили, щоб никли поволи. (Іванівка).
3931. Куда були шуги, луги, а тепер дороги,
Куда були добрі люди, а тепер вороги.
Куда були шуги, луги, тепер беріженьки,
Куда були добрі люди, тепер вороженьки. (Журака).
3932. Ой із гори на долину покотив ся горох,
Перше було закоханє, тепер тяжкий ворог. (Біла).
3933. А що було польом, польом, тепер облогами,
А що було любо, мило, тепер ворогами.
Ой то було постояти, тай поговорити,
А тепер сі на огиду тешко подивити. (Іванівці).
3934. Усьо поли¹⁾ поворани, єдно облогує,
Усі хлопці зо мнов добрі, єден²⁾ ворогує.
Та най жи він ворогує, я го сі ни бою,
Компанії з ним ни маю³⁾, в ласку му ни стою. (Іванівці).
Волиців: 1) Усьо у поли. 2) Один. 3) Не тримаю.
3935. Казалам ти, мій миленький, тогди приходити,
Та як буде дванаціта годиночка бити.
Та як буде дванаціта, перша добивати,
Тогди мої вороженьки полігают спати. (Волосів).
3936. Посію я руту круту, а рута не сходит:
Через тяжкі вороженьки млий не приходит.
Чей мороз ся персяде, а рутоначка зійде,
Чей вороги ляжут спати, а мій млий прийде.
(Гол. II, ст. 348, ч. 551).
3937. Посію я круту руту межи берегами,
Ой тяжко си погуляти межи ворогами.
А я тії круті руті верхки постинаю,
Як вороги підут спати, я си погуляю. (Коронець).
Пор. Сал. ст. 56, ч. 205.
3938. Посію я круту мяту межи берегами,
Тяжко мнї пережити межи ворогами.
Ой буду я круті мяті верхечки сїпати,
А чей мої вороженьки полягают спати.

Коли мої вороженьки полягають спати,
А я собі молоденька піду погуляти.

(Гол. II, ст. 409, ч. 469—471).

Пор. Де-Волланъ, ст. 41.

3939. Як хмарки сі тай розступе, тогди місяць зийде,
Як вороги лжуть спати, тогди милий прийде. (Березів).
3940. Куди до ті, любко, зайти, чи горі горбами,
Ой щоби сі вороженьки не здогадували.
Пішов би я долоньками, нема дороженьки,
Пішов би я уличками, брешут вороженьки. (Жет. Павлі, ст. 196).
Пор. Кольберг, III, ст. 37, ч. 301—302.
3941. а) Прийди, прийди¹⁾, мій миленький, понад²⁾ беріженьки,
Аби³⁾ тебе не виділи⁴⁾ тяжкі вороженьки. (Котузів).
Іванівці: 1) Приїдь, приїдь. 2) Поїд. 3) Щоби. — Волців:
3) Жеби. 4) Здибали.
3942. б) Прийди, прийди, мій миленький, попід бириженьки,
Щоби тебе ни виділи тяжкі вороженьки.
А вороги як зобачут, будут говорити:
Ни дурно він таккай ходит, мают сі любити. (Сгр.).
3943. Не йди, любку, улиціма, я йди горолами,
Я щоби се вороженьки не здогадували.
Як жи вони се здогадают, будут говорити,
Не ходит він туди дурно, мусят і любити. (Ходовичі).
Пор. Кол. ст. 93, 715.
3944. Поцілюй ми, мій миленький, я з правого боку,
Най вороги колька коли хоть півтора року.
Поцілюй ми, мій миленький, у прави личенько,
Най виклики міхурами, чи любит сирденько. (Іванівці).
Пор. Сал. ст. 81, ч. 44.
3945. Ой конику, воронику, видети на поли,
Купи, любку, коралики, най ворогів коли. (Чорні Ослави).
3946. Гадалам се віддавати, а уже ни буду,
Вороженьки під ноженьки тай гуляти буду. (Жур.).
3947. Ой рівцями кукурузка, рівцями, рівцями,
Не буду ся віддавати, жаль ми за хлопцями.
Не буду ся віддавати, буду так ходити,
Будут мали вороженьки за кого судити.
Вороженьки, вороженьки, та щож я вам винна?
А я свого миленького любити повинна. (Красе).

3948. Пожину я воли пасти, а коники найко,
Такої мене, моя мамко, за Іванка дайко.
А в Івана нові двері, тай нові одвірки,
Дай мні, мамко, за Івана ворогам на вкірки. (Чорні Ослави).
3949. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Шкода, мати, того хліба, щос не годувала.
Шкода, мати, того хліба, тай тих пироженьків,
Що ти мене годувала тай для вороженьків. (Котузів).
3950. Ой поїхав мій миленький трьома дорогами,
Лишив мене молоденьку нежи ворогами. (Жураки).
3951. Чоловіка неса доша, пішов за волами,
Мене лишив молоденьку нежи ворогами. (М. Яцків).
3952. Тай за двором доріжечка, за двором, за двором,
Тай поїхав мій миленький із тяжким набором.
Тай поїхав мій миленький аж до Коломні,
Купит мні подарунок, я вздрите на мні.
Та як буди подарунок на мні ліліти,
Буди моїх ворожечків головка боліти.
Та як буди подарунок на мні сіяти,
Тогда буди ворожечків головка скіпати. (Уста над Черем.).
3953. Варила би пироженьки на студеній воді,
Любила би парубочка, про вороги годі. (Нагуєвичі).
3954. Надала сі калинонька гіллям до дороги,
Давно би я люпка мала, коби ни вороги.
Щоби, люрко, ни вороги тай ни ворожили,
Ми би собі постояли тай поговорили. (Ср.).
3955. Коби вітри не віяли, а тучі не били,
Коби, люрко, не вороги, ми би ся любили.
Коби, люрко, не вороги, тай не вороженьки,
То ми би ся так любили, як діти маленькі. (Тустань).
Пор. Кол. ст. 140, 1623.
3956. Коби вітри не віяли, тай дожджі не били,
Коби, люрку, не вороги, ми би ся любили.
А то вітри навивають, дожджі набивають,
Тоти нам ся вороженьки любити не дають.
(Гол. IV, ст. 473, ч. 220).

Пор. Сал. ст. 34, ч. 76.

3957. Коби мені не вороги тай не вороженьки,
Ми би собі постояли близько дороженьки.
Ми би собі постояли тай поговорили,
Ой бо нам сі в тої туги кучари повили.
Повили сі кучарки, повили, повили,
Бо ми тото в свої мамки легонько робили. (Гвізд.
Пор. Гол. IV, ст. 444, ч. 3. — Сам ст. 74, ч. 47—48.
3958. Вчерас ни був, ниїс ни був, чому ни буваш,
Ци ті люди вірадили, ци вже инчу машш?
Мене люди не радили, инчої ни маю,
Через тяжкі вороженьки в тебе ни буваю. (Загвізде).
3959. Чому милий не приходиш, чому не буваш,
Чи ті мамка заказала, чи вже другу машш?
Мамка мене не закаже, другої не маю,
Через тяжкі ворожечки в тебе не буваю.
Через тугі морозечки сонечко не сходит,
Через тяжкі ворожечки милий не приходит.
Морози си переседут, а сонечко зійде,
Ворожечки лжжжт спатц, а мій милий прийде.
Прийди, прийди, мій миленький, прийди, не бари си!
Прийду, прийду, файна любко, прийду не жури си. (Стецева).
3960. Ой любив я дівчиноньку та півтора року,
Аж поки ся не дізнали вороженьки з боку. (Хотінь).
3961. Ой повіяв буйний вітер, виломав¹⁾ ліщину,
Як наважив тяжкий ворог, відобрав дівчину. (Іванівці).
Волцив: 1) Поломив. — Григорів (перша стрічка): Похилив се дуб на дуба, явір на калину.
3962. Ой мала я миленького тай мала, тай мала
Посадила на ворота, якась нужда вкрала.
Ой мала я миленького як своє вдрове,
Відобрали вороженьки тай на безголове. (Пост.).
3963. Ой упала суха сва гильом до дороги,
Ой взяв бии тя, дівчинонько, не дают вороги. (Кропив. Н.).
3964. До дуброви дві дороги, обі двеленькі,
Милий милу покидає, вороги радненькі. (Хомяківка).
3965. а) Ой мала я миленького, біленький як гуся,
Відмовили вороженьки, а я обійду ся.

Вороженьки¹⁾, вороженьки, щосте²⁾ ся насіли,
Як би була трешка менша³⁾, тобисте мя з'їли. (Красне).

Іванівці: 1) Ой вороги. 2) Тосте. 3) Та щоби вам дозволено. —
Волцив: 1) Ой вороги. 2) Тосте. 3) Та як би вам було вільно. —
В обох селах записано тільки другу строфу.

3966. б) Я посію круту руту меж горохами,
Дармо мені устояти перед ворогами.
Ой вороги, ворожечки, чости сі насіли?
Кобисти ні посолити, сирубисти з'їли. (Топорівці).
Пор. Гол. II, ст. 344, ч. 531.
3967. в) Ой вороги, вороженьки, тосте ся насіли,
Як бисте мя посолити, тобисте мя з'їли.
Ой не штука посолити, ой не штука з'їсти,
Іно штука перед Богом кари відповісти. (Біла).
3968. г) Тай виликий город маю, кіпця му ни вижу,
Та навколо ворожечки, миж ними сижу.
Ворожечки, ворожечки, ворожечки білі,
Кобисти ні посолити, тобисти ні з'їли.
Та ни тежко посолити, та ни тежко з'їсти,
Али кашко на тім сьвітї буди відповісти. (Устя на Черем.).
3969. д) Ой вороги, вороженьки, тости ся насіли,
Кобим була трешки меньша, тобисте мя з'їли.
Ой вороги, вероженьки, та¹⁾ не ворогуйте,
Та²⁾ щож я вам бідна винна, сами³⁾ поміркуйте. (Качапівка).
Журів: 1) Так. 2) Ой. 3) Лиш ся. — Записана тільки друга
строфа.
3970. Кукурудзи несапані, а бульба не брана,
Журили сі вороженьки, що я не віддана.
Кукурудзи несапані, кукурудзи лоском,
Та журит сі, вороженьки, ладаном та воском. (Пасічна).
3971. Журили сі вороженьки, що я в біду впала,
А я біду через воду пругом перегнала. (Дрогобич).
3972. Воскові пироги, березова каші,
Ни журит сі, вороги, ни буду я ваші. (Жур.).
3973. Я вузеньке пирискочу, широке обійду,
Не журит ся, вороженьки, я ще з сего війду. (Коропць).
Пор. Сам. ст. 75, ч. 59.
3974. Не тішти сі, вороженьки, ни тішти, ни тішти,
А я любка ни покину, хіба мні повісьти. (Чорні Ослави).

3975. Не тіште ся, вороженьки, моїй пригодонці,
Пішли літа марно з світа, як лист по водоцьці. (Михайловичі).
3976. Не тіште ся, вороженьки, моїй пригодонці,
Хоть я прийду в ночі пізно д моїй худобонці.
Хоть я прийду і не прийду, прийде-ж моя шати,
А вже-ж моя худобонька не буде рикати.
(Гол. II, ст. 618, ч. 17).
3977. Ой яворе зелепенький, яворе, яворе!
Вчора дівча поганяло, а нині вже хоре.
Поганяло, поганяло сивими волами,
А пиніка погибає межи ворогани.
Ой вороги, вороженьки тай не ворогуйте,
Посідайте на пороги тай зуби рахуйте. (Кульчиці).
3978. А у горах сніги впали, гори побіліли,
Бодай нашим вороженькам зуби заболіли!
(Гол. II, ст. 270, ч. 130).
Пор. Сал. ст. 20, ч. 20.
3979. Ой займу я сиві воли та най напасут ся,
Та най наші вороженьки порослукают ся!
(Гол. II, ст. 616, ч. 5).
3980. Ой у лісі при дорозі там виресли губи,
Хто на мени ворогує, най си вирве зуби. (Григорів).
Пор. Сал. ст. 73, ч. 46.
3981. Бодай мої ворожейки не їли, не пили,
Що ви мене молодейку в неславу вложили. (Боберка).
3982. Ой піду я з того сила, ой піду, ой піду,
Чириз тшкі вороженьки, тай чирна сусіду.
Ой піду я з того сила, та на други село,
А най буди кому сумно, а мнї весело. (Іванівка).
3983. Ой буду я утікати, сліди забирати,
Не будут ся вороженьки із мене сьміяти. (Нагуєвичі).
3984. Журили сї вороженьки, як я зачав пити,
Боліла їх головонька, чим буду платити.
Не журіт сї, вороженьки, я заплачу пині,
Продам коня в Болехові, колясу в Долині. (Михайловичі).
3985. Нехай наші вороженьки пропадут до лиха,
А ми собі, любко любя, любімо ся з тиха. (Біла).
Пор. Сал. ст. 74, ч. 51.

9. Б р е ж н і.

Посуд.

3986. Ой то ми сі посходили тай собі побудьмо,
За нас судят тай говорят, ми здорові будьмо.
Ой за нас сі насудили тай паговорили,
Та аж нам сі 'з тої туги кучирі повили. (Скобичівка).
3987. Зійди, зійди, місяченьку, зійди перекроку,
Та хоть же нас люде судят, того ся не бою. (Жел. Павлі, ст. 203).
3988. Мовлят люде, що суд буде, суду не бою ся,
Ой як прийдут судитойки, то я сховаю ся. (Ж. Павлі, ст. 169).
3989. Кажут люди, що суд буди, а суду не буди,
Бо вже мине обсудили на сім сьвіті люди.
Кажут люди, що суд буди, а я не бою се,
Най на того суд упаде, з ким я гніваю се. (Григорів).
Пор. Сал. ст. 18, ч. 102.
3990. а) А ми обі на весіле, ми обі до дому,
Най нас люди не розносят, як вітер солому. (Бишків).
3991. б) Ой любім ся, не журім ся, не кажим нікому,
Би нас люди не рознесли, як вітер солому. (Боберка).
3992. в) Коли любиш¹⁾, люби дуже²⁾, не кажи³⁾ нікому,
Бо то⁴⁾ люди порозносат⁵⁾, як вітер солому. (Бірки Дом.).
Черниця: 1) Як ти мене. 2) Вірни любиш. 3) Ни вповіж. —
Пасічна: 1) Та як мене. 2) Любку любиш. 4) Та най. 5) Ни розносат.
Пор. Зал. ст. 183. — Гол. II, ст. 316, ч. 387. — Сал. 78, ч. 9. —
Де-Волманъ, ст. 57. — Кол. ст. 92, 683.
3993. г) А як мене, любцю, любиш, не кажи нікому,
Бо то люди порозносат, як вітер солому.
Вітер солому розпесе¹⁾, солома легенька²⁾,
Мене люди возьмут в зуби, я ще молоденька. (Біла).
Іванівка: 1) Розносат. 2) Дрібненька.
Пор. Купчанко, ст. 441, ч. 128.
3994. а) Бодай тебе, бодай мене, бодай нас вобов,
Кілько люда, ниша чуда, тільки ми вобов. (Іванівці)
Пор. Зал. ст. 199. — Гол. II, ст. 336, ч. 487.
3995. б) Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обов,
Тільки люду, нема суду, іно про нас двов.
Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обов,
На що ми ся полюбили на нещасте своє? (Біла).

3996. в) Бодай тебе, бодай мене, бодай нас вобов,
Нема люда, тільки чуда, тільки нас є двоє.
Як на мене, так на тебе, тая слава фпала,
Коло тої кирниченьки, де я воду брала. (Іванівка).
3997. Ой у мене, моя ненько, голосок овечий,
Судет мене суджениці назад моїх плечей.
Обсудили руки, ніжки, ще хотет і личко,
А до мене обернут се: Що діеш, сестричко? (Котузів).
3998. Тече вода край города¹⁾, тече в²⁾ переверти³⁾,
Взяли мене люди в зуби⁴⁾ через мої⁵⁾ жерти. (Черте).
Кропивник Нов.: 1) Скоком, скоком. 2) Тече. 4) То ня люди
взяли в зуби. — Кульчиці: 1) Зпід города. 4) Возьмили нас люди
в зуби. — Волцнів: 1) Зпід города. 4) А взяли ми люди в зуби. —
Клігншчі: 1) Зпід города. 2) Попіт. 5) Твої.
Пор. Сал. ст. 77, ч. 7.
3999. Я фасолю саджу, саджу, фасоля дрібненька,
Взяли мене люди в зуби, а я молоденька. (Іванівці).
4000. Ой солома, соломонька, солома пашненька,
Мене люди ввели в зуби, я ще молоденька. (Башки).
4001. То я собі полюбила хлопця не ледащо,
Хоть ні люди ввели в зуби, та най знаю за що. (Пасічна).

Обмова.

4002. Гуляй собі, пане брате, ничо ти ни буде,
Най говорі, кілько хочут Кобаччине люде.
Та за тебе говорили, що ти пеш горівку,
А за мене говорили, що я люблю дівку. (Кобаки).
4003. Тай упрів я з товаришии, відай кужух скину,
Кажут люди, нихай буди, шо люблю дівчину.
Кажут люди, нихай буди, шо люблю дівчину,
А я собі с тої туги запалю файчину. (Усте над Черем.).
4004. Кажут люди, що я гільтай, що я ковї воджу,
А я хлопец молоденький до дівчини ходжу. (Волцнів).
4005. А я іду без село та на дутку граю,
Кажут люди, шо я хлопец, а я жінку маю. (Іванівка).
4006. Ходив бузюк понад воду тай в ножицьки звишо,
Кажут люди, що ті люблю, самому ми дивно! (Кяг.).

4007. Ой слава на Коломию, славійші зальоти,
Виходив я до дівчини новії чоботи.
Ой на горі, на високій зродили ожини,
А на мене молодого неславу зложили.
(Гол. IV, ст. 459, ч. 122).
4008. Шелевію перевію, руту перетичу,
Ще я тоту неправдочку від тебе відкличу.
(Гол. II, ст. 263, ч. 92).
4009. Ой надвисли чорні хмари, а в тій хмарі гудит,
Сама біда мераенная, а других паскудит. (Волцинів).
4010. Ци я тобі не казала, молодий, молодий,
Та не ходи дорогою, но поза городи.
Ой як будеш дорогою до мене ходити,
Будут за нас молоденьких люде говорити. (Котузів).
4011. Ой ти, любку, долів сидиш, та нічо не видиш,
А вже люди учинили, що ти в мене сидиш.
Ой ти, любку, долів сидиш, та нічо не чуєш,
А вже люди учинили, що в мене ночуєш. (М. Яцків).
4012. Як на мене, так на тебе неславонька впала,
Коло мої керниченьки, де я воду брала. (Желедець).
4013. Ой упала неславочка, упала, упала,
А на мої чорні очи, жебим не плакала. (Кропив. Н.).
4014. Коло тої керниченьки, де ти воду брала,
Там на тебе тай на мене неславонька впала.
Коло мої керниченьки люди говорили,
Як би мене із тобою вони розлучили.
Ой ви люди, злії люди, та не говоріте,
Будете тяжко конати, як нас розлучите. (Голгочі).
4015. Ой запалю крайню хату, най село вигорит,
Най за мою білявину ніхто не говорит. (Войничів).
4016. Подув вітер буйнесенький, тай калину зломив,
Ще мня дурень добре не знав, а вже мня обмовив. (Кропив. Н.).
4017. Ой скинь мою пирсцінну, а я твою скину,
Нехай люди не вогорут, що за тобов гину.
Ой скинь мою пирсцінну, а я твою згублю,
Нехай люди не вогорут, що я тебе люблю. (Постолівка).
4018. Кажут люди, що я дэуба, а я си гладенька,
А я собі дэуба любя, як від солоденька. (Жур.).

4019. А у моїх городочку посаджено дині,
Ото мине обмовила єдна господині.
Тай най мине обмовєє, я і сі ни бою,
За нивістку і ни піду, в ласку і ни стою. (Іванівці).
4020. Мама моя солодка, біду я вчинила,
Вже всі жінки трут колопні, я ще не мочила.
Ідут люди туди на торг, мене обмовляють,
Чиї тото колопнята в поли погибають?
(Гол. II, ст. 449, ч. 665).
4021. Кажут люде, що я груба, людем грубі пискни,
Ой не піду вечерати до вашої миски. (Коропець).
4022. Ой що ми то за косар, накосив барвінку,
Ой що ми то за парібок, говорит на дівку. (Рудно).
4023. Ой уже ся засудили наші вороженьки,
Що ми собі ностояли близько доріженькп.
Обмавляйти, вороженьки, не прирставайти,
Потім свої язиченьки на підшви дайти.
Дайти язик на підшви, зуби на підкови,
Бо вжестє мня обмовили від ніг до голови.
Та най наші вороженьки пропадут до лиха,
А ми собі їжмо, пиймо, тай любім ся стиха. (Невід.).
Пор. Сал. ст. 74, ч. 48—51.
4024. Ой брате, побратиме, одну раду маймо,
По дівчині ми хапаймо, за кордон махаймо.
А в кордоні тверда варта, а земля волоска,
Як я в цього села піду, буде поголошка.
Як я в цього села піду, будут сі питати:
Де сі діла душка, рибка, що і не видати?
. . . . .
А ми її зустрічєли, що вже молодиця.
А ми її зустрічєли на високім мості:
Куда ідєш, фіявочко, ци до мамки в гості? (Москалівка).
- Брехня.**
4025. Хвалила ся єдна дівка перед другов дівков:
Були в мене старостоньки, я пила горівку.
Не хвали ся, дівчиннонько, не вчи ся брєхати,
Бо пєс летів, фостом вертів коло твої хати. (Біла).
4026. А я старий, ни молодий¹⁾, навчив си брєхати,
Та вибрєхав дівчинночку в опівночі з хати. (Кубакп).
Семаківці і Іванівці: 1) А я хлопец молоденький.

4027. Щоби вітри не віяли, тай тучі не били,
Щоби люди не брехали, ми би ся любили. (Дусавів).
Пор. вишне. ч. 3955—3956.
4028. Коло вилна цвіт калина, голуби пасут сі,
А дівчина ніц невинна, на ню набрешут сі. (Вовків).
4029. Ой на ставі, на ставочку голуби несут сі,
Моя душа ніц пивинна, люди набрешут сі. (Горуцько).
Пор. Жет. Павлі, ст. 172. — Гол. II, ст. 417, ч. 507.
4030. За моїми воротами зелена груша,
Та юж мене оббрехали, я невинна душа.
(Гол. II, ст. 344, ч. 530).
4031. Щем у хаті не топила, в мої хаті курно,
Щем нікого не любила, брешут на мене дурно.
Щем у хаті не топила, гадаю топити,
Щем нікого не любила, гадаю любити. (Гвізд)
4032. Та я іще¹⁾ не топила²⁾, коло хати³⁾ курно,
Щем нікого не любила, брешут за ні⁴⁾ дурно.
Щем нікого не любила, гадаю любити,
Аби мали вороженьки за кого судити. (М. Яцків).
Іванівці: 1) А я в пещу. 2) Ни палила. 3) Горят в пещу.
4) Люди — Тугань: 1) Ой щем бо я. 2) Не палила. 3) Вже на дворі. 4) Люди.
3033. Ой та дана, моя мати, та даца, та дана,
Якась біда набрихала, що я люблю пана.
Якась біда набрихала тай нашипотіла,
А я пана ни любила, но допіро хтіла. (Нивиці).
4034. А на мене люди брешут¹⁾, на мене, на мене,
Тай на того парубочка, що ходит до мене. (Горуцько).
Кропивник Н.: 1) Та на мене бріхия впала.
4035. Бришіт, бришіт, вороги, як в літі ворони,
А на мене хлопець важи в чужої сторони. (Нивиці).
4036. А на¹⁾ мене люди брешут, як тоті²⁾ ворони,
Що я маю миленького³⁾ с чужої⁴⁾ сторони. (Жур).
Кропивник Н.: 1) А за. 3) Щом си хлопця полюбила. — Вовків:
2) Ті. 3) А до мене хлопці ходет. 4) З енчої.
4037. А на мене люди брешут, на мене зсаяют,
Кого люблю, поцілую, губи сі алипают. (Вовків).

4038. Чому в ставі води нема, бо випили круки,
Ой уже ня обрехали горішнєвські суки. (Нагуєвичі).
4039. Зайшло сонце у завалу, погоди не буде,
То на мене молодую набрехали люде. (Нагуєвичі).
4040. Шкода трави тай отави, що коні здоптали,
Шкода мене молодї, що ня обрехали. (Таурів).
4041. Соловію заспівай, заульцю закукай,
Як на мене люде брешут, ти любцю не слухай. (Желдець).
4042. Ой чогос сї, шїй милепкий, на мени заверив,
Якась біда набрихала, ти її поверив. (Грґ).

4043. а) Ой за хати, чорні хмари, за хати, за хати,
Перестаньте, вороженьки, на мене брехати.
Перестали вороженьки, а зачали люде,
Що в нашого закохана пічого не буде.
Бо в нашого закохана будут ся сьміяти,
Що ми такі молоденькі будем ся кохати. (Желдець).

4044. б) Ой за хати, чорні хмари¹⁾, за хати, за хати,
Ой зачали вороженьки²⁾ за мене брехати.
Перестаньте, вороженьки³⁾, за мене судити⁴⁾,
Бо⁵⁾ перестав шїй миленький до мене ходити. (М. Яцків).

Видинів: 1) Чорна хмара. 2) Перестаньте, сусідочки. 3) Сусідочки. 4) За мні говорити. 5) Вже. — Вербів: 1) Сьвіти, сьвіти, місяченьку. 2) Пристаньте, вороженьки. — Волцїв: 3) Сусідочки. 4) В мнї говорити. 5) Вже. — Вовків: 1) Місяченьку. 2) Перестаньте, воріженьки. — Хотїнь: 1) Чорна хмара. 2) Перестаньте, вороженьки.

4045. а) Ой засьвіти, місяченьку, до хати, до хати,
Коли шої вороженьки настанут брехати.
Брехливїї вороженьки, брехливїї люди,
На кого ви набрешете, як мене не буде? (Голґочі).

4046. б) Ой скрипливі воротонька, тяжко їх заперти,
Кого люблю, не забуду до самої смерти.
Скрипливі воротонька¹⁾, брехливїї люди,
А когож ви набрешете, як мене не буде? (Буцїв).

Волцїв (тїльки друга строфка): 1) Ой вороги, вороженьки.
2) На кого ви набрешете.

4047. Ой кину я срібний перстїнь межн нагадннн,
 Ой не було таких брехнїв, як ось теї зннн.
 Ой кину я срібний перстїнь на попереk сьвїта,
 Ой не було таких брехнїв, як ось того лїта.
 А в садочку близько прачка, близько хуста прати,
 Перестаньте, вороженьки, за мене брихати! (Лубацка ннннн).
4048. а) Ой брехали вороженьки, ой¹⁾ брехали люди,
 Що на мої головонцї вїночка не буде.
 А я того дочекала, Бога допросила,
 Що на свої головонцї вїночок носила. (Вовкїв).
 Іванївка: 1) Тай.
 Пор. Сал. ст. 42, ч. 123.
4049. б) Не журїт ся, ворожейки, не журїт ся, люде.
 Тай на моїй головойцї чей вїночок буде.
 Як на мою головойку вїнок положили,
 Тогдн то ся ворожейки тяжко зажурили. (Боберка).
 Пор. Кольберт, III, ст. 37, ч. 305. — Де-Воллант, ст. 59 і ст. 194.
 Мат. V, ст. 125, ч. 89 і 133, ч. 143.
4050. в) Набрехали вороженьки та і злїї люде,
 Що на мої головонцї вїночка не буде.
 Я на свої головонцї вїночок доношу,
 Такн своїх вороженькїв на весїля снрошу.
 Ой прошу вас, вороженьки, на моє весїля,
 Бо вжестн не обсуднли, як в городї зїля. (Івачїв)
4051. А¹⁾ на мнн²⁾ брихне стоїт³⁾, як на рнбн⁴⁾ луска,
 А⁵⁾ я в тої брихнї вїйду, як в шїд водн⁶⁾ гуска. (Іванївцї).
 Гвїзд: 1) Ой. 3) Стала. 5) Та. 6) Біленька як. — Кульчнцї:
 2) На мене. 3) Впала. 4) Рябу. 6) Як біленька.
 Пор. Врabelь, ст. 218, ч. 621.
4052. Ой широка вулнченька, тай розшнрнла ся,
 Ой вжеш моє закоханє вїддалечнло ся.
 А я вуску перескочу, шнроку обїйду,
 Брешїт, брешїт, вороженьки, я ще в того вїйду. (Ж. Павлї, ст. 179).
4053. Попїд гору внсокую ожннннн вют сї,
 Нераз душе нвнннн в, люди набрешут сї.
 Брешїт, брешїт, вороженьки, чей сї набрешете,
 Стоїт камїнь за ворота, тай сї нагрнзете. (Жураки).
 Пор. внше ч. 4028—4029.
4054. Альбо брешїт, вороженьки, альбо перестаньте,
 Альбо менї свої вубн на пїдковн дайте. (Вовкїв).

4055. а) Ой бришіт ви¹⁾, вороженьки, тай²⁾ я буду з вами,
Як я⁴⁾ піду с того села, бийте⁴⁾ головами. (Жур.).
Вовків: 1) Альбо брешіт. 2) А. 3) А як. 4) Товчіт.
4056. б) Вороженькі, вороженькі брешут за мня, брешут,
То вни мою жовту косу язиками чешут.
Брешіт за мня, вороженьки, то я буду з вами,
А як піду с того села, товчіт головами. (Бропів Н.).
4057. Ой вороги, вороженьки, то вас маю много,
Ей ходити, відасти, ци не люблю кого.
Ой возьміте, вороженьки, зуби на піткови,
Та жибн ви ни брихали за мени піколи. (Жур.).
4058. Брешіт, брешіт, вороженьки, зуби си накуйте,
А щож я вам бідна винна, самі поміркуйте. (Біла)
4059. Ой брехали вороженьки, як настало літо,
Була правда і неправда, було розмаїто.
Ой брехали вороженьки, як настала зима,
Аж тепер ся довідали, що я ніц не винна. (Біла).
4060. а) Ой піду я в лісок трісок¹⁾, там де кіле²⁾ тешут,
Ой піду я послухати³⁾, як на мене⁴⁾ брешут. (Григорів).
Вовків: 1) По май, по май. 2) Хлопці кіле. 3) Сама я сі при-
слухала. — Ожомля: 1) Лісом трісом. 2) Де дубойки. 3) А ю я сі
наслухаю. 4) Як вороги.
Пор. Гол. II, ст. 271, ч. 137.
4061. б) А я іду лісом-трісом, а там майстри тешут,
А я стала, тай слухаю, вни за мене брешут.
Оден каже: красно вбрана, другий каже: чепна,
Третий каже: волів нема, її ми не треба! (М. Яциків).
4062. в) Ой піду я лісом трісом, а там кіле тешут,
Ой стану я тай слухаю, що за мене брешут.
Іден каже, що дівчина, другий каже: ладна,
Третий каже: волів нема, до мене не вдатна.
А не дає волів тато, ні рідненька мати,
Дає Господь долю з неба, хочеш, дурню, знати. (Волосів).
4063. г) Ой іду я лісом-лугом, аж там кіля тешут,
А де стане двое-трос, там за мене брешут.
Бден каже: файна, файна, другий каже: ладна,
Третий каже: я би взяв і, коб коралі мала.
А я тебе не питаю, чи ти маєш поле,
Як я тобі дам коралі, то тя колька вкоде. (Лубанки нижні).

4064. д) Ой піду я в лісок трісок, а там дуби тешут,
Поверну я до сусіди, там на мене брешут.
Брешіт же ви, сусідоньки, та як пес на вовка,
Ой чей же вас тай заболит серденько, головка!
Брешіт же ви, сусідоньки, чей ся набрешете,
Винесу вам цебер помий, чей ся нахлепчете!
(Гол. II, ст. 304, ч. 316).
4065. е) Ой піду я лісом, трісом, де дубойки тешут,
А ю я сі наслухаю, як вороги брешут.
Бришіт, бришіт, ворожейки, а я буду чиста;
Та як тая калиноўка, жи впади від листа.
Бришіт, бришіт, ворожейки, я буду тирпіти,
Най вам Панбіг за ниправду вимордуї діти. (Ожомля).
4066. а) Бришіт, бришіт, вороженьки, я буду терпіти,
А за мою неславочку витлумит вам діти. (Горуцько).
4067. б) Бришіт, бришіт, вороженьки, я буду тирпіти,
А вам буде за ниправду виривати діти.
Ой буде вам виривати, по двое, по трое,
А на самім востаночку¹⁾ вирви вас вобое.
За ниправду, за ниправду та за ниправдещи,
Та буде вам виривати хоть по дитинищи. (Жур.).
Вовків: 1) А на решті молоденьких. (Третьої строфки несл.).
Пор. Кол. ст. 141, 1665.
4068. в) Бришіт, бришіт, вороженьки, я буду тирпіти,
Та най жи вам за ниправду вимордує діти.
Та най діти ни мордує, діти ніц ни винни,
Та най жи вас вимордує, хоть до половини. (Івалівці).
4069. То на мене набрехала тота зизоока,
Єдно око до Бурштїна, друге до Потока.
То на мене набрехала тота недоросла,
Бодай вона ще ходила, як свиня поросна. (Черче).
4070. А у горах сніги впали, гори побіліли,
Бодай нашим вороженькам¹⁾ зуби заболіли.
Ой вороги, вороженьки, вступіт ся з дороги,
Босте мене обрехали від ніг до голови. (Ж. Павлі, ст. 196).
1) Наших вороженьків.
Пор. Гол. II, ст. 270, ч. 131. — Сад. ст. 20, ч. 113. —
Пор. також више ч. 3978.

4071. Хто на мене ворогуї, хто на мене бреши,
Най си вирви штири зуби, то му буди лекши.
Ей штири на переді, а штири на заді,
Що я така молодейка людім на заваді. (Ожомля).
4072. Та летіла завуленька, та сіла на дуби,
Ой не бреши, поштарина, бо ти виблю зуби. (Кропив. Н.).
4073. На мене сі набрихала одна господині,
Бодай вона так зогнила, як в городі дині. (Іванівці).
4074. Ой на горі кремениці, на долині крейда,
Ой вже-ж мене обрехала Парасуня фрейда.
(Гол. II, ст. 293, ч. 260).
4075. За моїми воротами отесана лата,
То юж мене обрехала бідонька варгата.
(Гол. II, ст. 344, ч. 529)
4076. Агу на тя, бідо чудна, агу на тя, гу, гу,
Вчорас єдну обрехала, нині мене другу. (Кропив. Н.).
Пор. Гол. II, ст. 422, ч. 533.
4077. а) Ой вороги, ой вороги, вступіт сі в дороги,
Ой тосте нні обсудили від ніг до голови. (Жураки).
4078. б) Тай вступіт ся, вороженьки, з дороги, з дороги,
Бо вжесте мя обрехали від голов до ноги. (П. Ст. Б.).
Пор. Кольберг, III, ст. 37, ч. 304. — Ж. Павлі, ст. 195. —
Пор. також више ч. 4070.
4079. На що мені¹⁾ пси держати, на що віддавати²⁾,
Сут у мене сусідочки³⁾, що виють⁴⁾ брехати. (Ходовичі).
Кропивник Н. : 1) Мати. 2) Годувати. 3) Вороженьки. 4) Та будут.
Пор. Гол. II, ст. 344, ч. 528. — Врabelь, ст. 287, ч. 782.
4080. На що мині пси тримати, на що годувати?
Кой на мене люди брешут, я чую до хати.
Брешут жінки, брешут дівки, брешут чоловіки,
А юж мене обрехали молоду на віки. (Кульчиці).
4081. На що мені коло хати собаки тримати,
Є у мене сусідоньки, що виють брехати!
Нехай брешут, нехай брешут, та як розуміют,
Прийде тая годинонька, вони повіміют!
(Гол. II, ст. 303, ч. 314.

4082. Вічка мої сиві, сиві, я ся вами дивю,
Хоть на мене люди брешут, я ся не противю.
Хоть на мене люди брешут, як сука на вовка,
Але мене молоденьку не болит головка. (Боберка).
З другою строфою пор. Гол. II, ст. 409, ч. 468.
4083. А я в гаю ни буваю¹⁾, тільки в гаю²⁾ стою,
А на³⁾ мени люди брешут⁴⁾, а я се ни бою. (Жур).
Іванівці: 1) Я на беру хусти перу. 2) На камени. — Кропивник
Новий: 1) Беру воду, беру воду. 2) На камени. 3) Хоч ва. — Пасічна:
1) А я гаю не рубая. 4) Брешіт, брешіт вороженьки.
Пор. Гол. II, ст. 409, ч. 467. — Де-Волланъ, ст. 59 і 214.
4084. Брешіт, брешіт, вороженьки, та на бізголове,
А я буду їсти, пити, дай Боже здорове. (Волиців).
4085. а) Я калинку не рубая, під калинков стою,
Ой за мене люде брешут, я їх ся не бою;
Та най они собі брешут, най на безголове,
Піймо, душко, горілочку: дай Боже здорове!
(Гол. II, ст. 295, ч. 269).
4086. б) Ой на броду беру воду, на камени стою,
Та за мене люде брешут, а я сі не бою.
Та за мене люде брешут¹⁾, а я сі²⁾ не бою,
Бо я собі насіяла в городчику трою³⁾.
А я трою розволочу тай дам сі наптити,
Кого схочу, розволочу, тай буду любити. (М. Яцків).
Батятичі (лише друга строфа): 1) Ой вороги, ворожейки. 2) Я сі
вас. 2) Бо я собі на городі посадила тою.
Пор. Кол. ст. 141, 1671.
4087. в) Попід гору стежка вбита, я нев не ходила,
Щея такого молодого хлоця не любила.
Не любила, не любила, буду зачинати,
Будут мати вороженьки за кого брехати.
Ой не брешіт, вороженьки, я сі вас не бою,
Бо я собі посадила я в городі тою.
А я тою розволочу, тай дам сі наптити,
Кого схочу, розволочу, тай буду любити. (Пасічна).
4088. а) Хусти перу¹⁾, хусти²⁾ перу, на камені кручу,
Хоть на мене люде брешут, то я сі⁴⁾ не смучу. (Желдець).
Біла: 1) На камени. 2) Хуста. 3) Я се тим.

4089. б) На камени хуста прала, на камени кручу,
Хоть на мене люди брешут, а я се не смучу.
На камени хуста прала, на камени стою,
Хоть на мене люди брешут, а я ся не бою.
На камени хуста прала, камени, камени,
А на мене люди брешут, на мене, на мене. (Охрим.).
4090. в) На камени хуста перу, на камени кручу,
А на мене люде брешут, а я ся не смучу.
На камени хуста перу, на камени стою,
А на мене люди брешут, а я ся не бою.
Брешіт, брешіт, вороженьки, або перестаньте,
Або мені свої зуби на підкови дайте.
А за мене люди брешут, як в лісі ворона,
А я маю шиленького з чужої сторони.
А за мене люди брешут, а я ся не бою,
А я шию, вишиваю, як пані в покою. (Буцнів).
4091. На шаверу хуста перу, на кладці жинкаю,
Хоть на мене люде брешут, я ся не лякаю. (Біла).
4092. а) Ой уже се вороженьки¹⁾ тай наговорили,
А мнї се з тої біди²⁾ кучирі³⁾ завили⁴⁾. (Григорів).
- Вовків: 1) Ой тож то сі набрехали. 2) Брехні. 3) Кучера.
4) Повили.
- Пор. Гол. IV, ст. 496, ч. 46.
4093. б) Ой за нас ся набрехали тяжкі вороженьки,
Що ми собі постояли близько дороженьки.
Ой за нас ся набрехали тай наговорили,
А нам же ся з тої брехні кучері повили.
Брешіт, брешіт, вороженьки або перестаньте,
Або ви нам свої зуби на підкови дайте. (Голочі).
4094. в) Ой на горі на високі голубці несут сі,
Нераз душа ніц не винна, люде набрешут сі.
Ой вжести сі набрехали, тай наговорили,
Аж сі в мої головонці кучері повили.
Брешіт, брешіт, вороженьки, добрешіт сі лига,
А ми вбоє, серце мов, любімо сі стиха. (Невід.).

4095. а) Штири¹⁾ воли як соколи²⁾ рогами сі чешут,
Віддай мнне³⁾, моя мати⁴⁾, най люди ни брешут⁵⁾. (К.г.).
Іванівка: 1) Сірі. 3) Мати. 4) Доньку з хати. — Ів.чів: 1) Сиві.
3) Мати. 4) Дочку з хати. — Вовків: 2) На оборі. 3) Мати 4) Доньку
з хати. — Волців: 3) Час ми, мати. 4) За муж дати. — Іванівці:
3) Мати. 4) Доньку з хати. — Семаківці: 3) Мати. 4) Відданицю.
5) Плачут.
Пор. Ж. Навлі, ст. 181. — Гол. IV, ст. 448, ч. 33.
4096. б) Попад лужок оре нлужок, штири воли сиві,
Тото мої маленької в переду ходили.
Штири воли, як соколи, рогами ся крешут,
А за мене тяженькії вороженьки брешут.
(Гол. IV, ст. 445, ч. 14).
4097. в) Чорні воли, чорні воли рогами ся чешут
Віддай, мати, єдиницю, най люди не брешут.
Віддай, мати, єдиницю тай за єдинака,
Щоби люди не казали, що она ніяка. (Хогінь).
4098. г) Штири воли, штири воли рогами сі крешут,
Віддай, мати, доньку з хати, най люди не брешут.
Брешіт, брешіт вороженьки, так як пси на вовка,
Чейже вас уже заболит серце тай головка. (Жураки).
4099. д) Штири воли як соколи рогами сі чешут,
Віддай, мати, доньку з хати, най люди не брешут.
Ой хябаб я дурна була, розуму не мала,
Та щоби я через люди доньку віддавала. (Всєків).
4100. Ой на горі на високій зеленіє прутє,
Не вір, дівко, козакови, хоть каже: люблю те!
Бо як стоїт коло тебе, острогами креше,
А як піде до іншої, тай то само¹⁾ бреше. (Ж. Навлі, ст. 199, 200).
1) Тай за тебе.
Пор. Кольберг, III, ст. 20, ч. 121—122.
4101. Ой там в лісі на орісі сова огонь креше,
А то біда не кавалір, що на лівку бреше. (Пристань).
Пор. Де-Волланъ, ст. 58.
4102. Ой щож то ми за дерево, що росте в затінку?
Ой щож то ми за парубок, що бреше на дівку. (Мшанець, 3).

4103. Тече вода край¹⁾ города, тай²⁾ калашутит сі,
 По за вочи як нес бреше³⁾, а в очи ластит⁴⁾ сі. (Черче).
 Волцнів: 1) Зпід. 2) І. — Устє: 1) Зпід. 2) Та. 3) Обмовляє.
 4) Ластит. — Явче: 1) Зпід. 3) Дуринь бреше.
 Пор. Саж. ст. 84, ч. 75.
4104. Я гадала, легінику, що ти пліт городиш,
 А ти пішов до другої, за мени говориш.
 Я гадала, легінику, що ти кіле тешеш,
 А ти пішов до вичої, тай за мене брешеш. (Чорні Ослави).
4105. Сіло потя на ворота тай лапками креше,
 Ходит чудо по вечірках тай на мене бреше.
 Брешіт, брешіт, вороженьки, тай ти бреши повше,
 То ня чудо обрехало, що грубше, як довше.
 Тото на ня чудо бреше, тото на ня юдит,
 Що на боїї шапку носит, чей, Господи, згубит. (Мшанець, 3)
4106. На городі калабані, пила з неї кані,
 Най на мене люди брешут, а я собі пані. (Гвізд).
4107. На городі калабана, купала ся ваня,
 Дякую ти, козаченьку, за твої кохана.
 Не за тєє ти дякую, щос мене понехав,
 Но за тєє ти дякую, щос мене обрехав. (Біла).
4108. Дякую ти, єден дурню¹⁾, щос мене понехав,
 Не тільки то люби було²⁾, кількос ся набрехав. (Осташівці).
 Голгочі: 1) Кавалєре. 2) Не тількиос се націлював.
4109. Ой яка ти, дівчинонько, яка ти, яка ти,
 Що ти вїйшла на вулицю на мене брехати. (Гвізд).
4110. Гей у луві воли в плузі, на переді качка,
 Ваяв би я тя, дівчиннице, кобис не брехачка.
 (Гол. II, ст. 435, ч. 597).
4111. Ой жаль мені на качура, жаль мені на качку,
 Ой жаль мені на дівчину тай на ту брехачку. (О. Коцан).
4112. Усі нивки поорані, одна облогує,
 Усі дівки на мя добрі, одна ворогує.
 Летят кури із фігури, межи ними качка,
 Усі дівки паняночки, а одна брехачка.
 (Гол. IV, ст. 446, ч. 19).
 З другою строфкою пор. Гол. IV, ст. 445, ч. 11.

4113. Ой зачешу кучерики, зачешу, зачешу,
Щобис була наймудрійша, на тебе набрешу.
Ой закручу чорні вуси, закручу, закручу,
Щобис була наймудрійша, то тя збаламучу. (Біла).

10. П р о к л о н и.

А.

4114. Ой бодай тя нужда пашла с твоею рудою,
Ай то мене відливали три рази водою. (Кропив. Н.).
4115. Ідуть кози попід лози, вівці попід дуби,
Бодай тебе, Марашкане¹⁾, заболіли зуби!
(Гол. II, ст. 272, ч. 143).
- 1) Ромашкане.
4116. Жеб ті були, дівчиночко, перуни забили,
Як ті мої чорні очі разом полюбили. (Батятчі).
4117. Тече річка певеличка, наставлю я ятір,
Хтоби тебе не полюбив, триста батька, матір!
(Гол. II, ст. 414, ч. 495).
4118. Ой легіню, легінику, де твої присівки?
Ой я штири кукурудзи поносив до дівки.
Ой та штири кукурудзи, а три кварти бобу,
Поїлас ми присівочки, іла бис хоробу. (Чорні Ослави).
4119. Я дівчині горівоньки, я дівчині меду,
Я дівчину за ручецьку, до дому поведу.
Я дівчині горівоньки я дівчині пива,
А дівчина за вшними, бодай ся скрутила. (Таурів).
4120. Ой дівчино, дівчиночко, рожевая цвітко,
Кой не хочеш мя любити, най ты возьме дїтко (Боберка).
4121. Бодай тебе, дівчиноцько, сушило, палило,
Чому то так не стало ся, як ся говорило?
А перше ся говорило, серце побереж ся,
А тепер ся говорило, серце розійдем ся. (Хотїнь).
4122. Ой велїла приходити, сама сі стовала,
Ой бодай ї на городі кануста зівяла. (Кропив. Н.).

4123. Ой бодай тя Господь скарав за мої дороги,
Що я собі попробивав на тернині ноги. (Кропив. Н.).
4124. Ой ішов я та до любки, любка під колешнов,
А я сказав, еге, еге, вітер би с ті кашлав. (Косів).
Пор. Гол. II, ст. 360, ч. 611.
4125. Ой вийду я на толоку, розвию волоку,
А хто мене ненавидит, най ни дїжде року.
Ані року, ні пів року, ані годиночки,
Та шоби му викришило та до дитиночки. (Ясенів Гор.).
4126. Ой покочу перстину, покочу, покочу,
Щиро Богу присягаю, любочки не хочу. (Мшанець, З.).
4127. Бодай Самбір завалив сі по саме Комарно,
А я любив дівчиноньку штири літа дармо. (Михайловичі).
4128. Бодай тебе, солодонька, посила бідонька,
Через тебе, солодонька, пшениці рідонька. (Михайловичі).
4129. Агу на те, пек ти, бідо, чомус така чорпа?
Бодай з твої мамунцунї дїдько зробив жорна. (Нагуевичі).
4130. Ой дівчино, дівчинонько, ой дівчино люба,
Бодай ес сі розігнила, як у лісі губа. (Коломня).
4131. Бодай тобов, дівчинонько, дїтко возив глину,
Така нічка тимнешья, я за тобов гину. (Іванівці, Волцїв).
4132. Бодай тебе, дівчинонько, сїм літ¹) дїтько трїпав,
Така нічка невидненька²), я до тебе слїпав. (Містєн).
Матїївці: 1) Раз. — Камінга Стр. 2) Не видно сі.
4133. Бодай тебе, дівчинонько, сїм літ дїдько мучив,
А я тебе вірне любив, хто инший заручив!
(Гол. II, ст. 270, ч. 132).
4134. Ой бодай ти, дівчинонько, на віки пропала,
Менїс дала принадочку, з другим ся звїчала!
(Гол. II, ст. 287, ч. 228).
4135. А бодай ти, моя мила, тогда віддала ся,
Як у морі на камені рожа розвила ся.

А бодай ти, мій миленькай, тогди оженив ся,
Як у морі на кашіню тютюн уродив ся.

(Гол. IV, ст. 474, ч. 222).

4136. Бодай тебе, дівчинонько, хвороба напала,
Що ти мене молодого злодійом назвала. (Волцнів, Ожомля).

4137. Ой бодай ти, дівчинонько, три роки боліла,
Та за тоті подарунки, що ти їх поїла.
Ой не клини, пессій сину, не клини, не клини,
Лежат твої подарунки у новенькі скрини. (Нагуєвичі).

4138. Ой скочу я у городец, де біла ледія,
Бодай тебе, моя мила, головка боліла.
(Гол. IV, ст. 499, ч. 58).

4139. Бодай тобов, дівчинонько, вовив дітько дошки!
Повезут тя, дівчинонько, сім миль до ворощки. (Жур.).

4140. Куршла сі дорожечка, куди жеба лізла:
Бодай нашій орендарці¹⁾ голова²⁾ облізла. (Посіч).
Біла: 1) Мому миленькому. 2) Борода.

4141. а) Чирис гору високою, а там жаба лізала,
Бодай тобі, дівчинонько, голова облізала.
Чирис гору високою там вуж покотив сі,
Бодай тобі, дівчинонько, язвк облупив сі. (Кнг.).

4142. б) Курила ся дороженька, куди жабка лізала,
Бодай тобі, дівчинонько, головка облізала!
Най би вна ти тай облізла, та і облупила,
Ой що мене до твого дому принадлела!
(Гол. II. ст. 360, ч. 612).

4143. Бодай же ті Господь побив з твоїми дівками,
Не запирай, не забивай ворота ківками.
Бодай же ті Господь побив з твоїов молодлицев,
Не запирай, не забивай ворота дралицев. (М. Янків).

4144. А на тебе хоробонька, а на мене нужда,
Таке твоє господарство, така моя служба. (Голгочі).

4145. Бодай нам ся, пане брате, хліби породили,
Бодай наші вражі Ляшки в ходаках ходили. (Голгочі).

Б.

4146. Тай непечко, тай непечко, болит мій сердечко,
 Було, синку, ни рубати, круте деревечко.
 То я, ненько¹⁾, ни рубала та²⁾ лиш похитала,
 Та я³⁾ чула чириз люди, шос ні проклинала.
 Та я тебе, мій сичочку, тай ни проклинала,
 Лишень їм ти я сказала, бис долі ни мала.
 На шо мнї, моя ненько, гіршої ниволї,
 Як ти мнї я сказала: Ни мала бис долї⁴⁾! (Орелець).
 Кобаки: 1) Бго. 2) Я. 3) Алем. 4) Би я така молоденька та не
 мала долї.
 Пор. Купчанко, ст. 525, ч. 281. — Пор. више ч. 3107.
4147. Ой червона калинонька кріз плїт продегла сі,
 Не раз, не два моя мати мнї наклела сі. (Нагуєвичі).
4148. Чом хмелинка зеленейка, чом не ве ся в гору?
 Чось дївчина молодейка проклинав долю. (Кувви).
4149. Ой кувала зазуленька та на перелетї¹⁾,
 Присягала дївчинонька та на пістолетї²⁾.
 Присегала³⁾, присегала, тай думку гадала⁴⁾,
 Бодай тото пістолетко⁵⁾ куле розірвала⁶⁾. (Чорні Ослави).
 Хотїнь: 1) Перед перелетом. 2) Перед пістолетом. 4) Таку думку
 мала. 6) Кулька розірвала. — Посїч: 3) А як воив. 4) Гадочку гадала.
 5) Пістолета. 6) Розметала.
4150. Нираз жи я присягала перед двома хрести,
 Та ни буду будь на кого оченьками вести.
 Нираз жи я присягала перед образами,
 Що ни буду жиртувати, лигїники, з вами. (Чорні Ослави).
4151. Ай учора присїгала, аж ни поги терпли,
 Що тя буду любиточки до самої смерти. (Бропив. Н.).
4152. Ой не шуми, дуже, дуже, зелений шафране,
 Тяжко менї на сердечку, як вечер настане.
 Тяжко менї на сердечку, на моїм, на моїм,
 А як менї тай не віриш, най буде на твоїм. (Бидишів).
4153. Ой піду я до церковці, помолю сі Богу,
 Котрий хлопец гардо йде, най си зломит ногу. (Кульчиці).
4154. Бодай твоє або моє подвіре згорїло,
 Щоби мене за тобою серце не болїло. (Голгоці).

4155. Ой повіяв' буйний вітер, навальний, навальний,
Най ти буди безголове, каваліру файний.
Ой повіяв буйний вітер, горішний, горішний,
Най ти буди безголове, любку теперішний. (Врб.).
4156. Я за тобов, мій миленький, три роки тужила,
Змарніло ми біле личко, так як бим лежила.
Ой я за тобов тужила три роки, три роки,
Кольки би ті поколоди на всі штири боки. (Черче).
4157. На Брустурах заgrimіло, на Ясіню блисло,
Бодай тебе, мій миленький, попід серце стисло.
(Гол. II, ст. 448, ч. 660).
Пор. Кольберт, III, ст. 45, 397. — Де-Волманъ, ст. 219.
4158. Бодай тобов, мій миленький, возив дїтько глину,
Якусь їс ми біду зробив, що за тобов гину. (Кропив. Н.).
4159. Бодай тебе, мій миленький, тільки раз вкололо,
Кілько було твоє личко блисько коло нього. (Гвізд).
Пор. Сам. ст. 81, ч. 40.
4160. Ой бодай тя, мій миленький, тільки покололо,
Кілько моє біле личко було коло твого. (Кропив. Н.).
4161. Бодай тебе, мій миленький, тільки кольок сперло,
А кілько се твоє личко попри моє втерло. (Гвізд.)
4162. Бодай же ти, файний любку, в колесі звивав ся,
Не трохи-ж ти нього личка тай націлував ся!
(Гол. II, ст. 272, ч. 140).
4163. Ой бодай тя, мій миленький, хвороба напала.
Том не одну через тебе нічку не доспала. (Кропив. Н.).
4164. Бодай се сі, любку, скапав, як лова сьвічка,
То ми не раз пропадала через тебе нічка.
Бодай се сі, любку, скапав, як чиста й олива,
То ми не раз пропадала через тебе днища.
То ми не раз пропадала, не одна пропала,
Бодай за те голошвивий була біда знала. (Гвізд).
4165. Гей, через верх, мій миленький, через верх, через пень,
Така би ти нічка была, який мнї днесь день!
(Гол. II, ст. 430, ч. 572).

4166. Бодай тобов, парубочку¹⁾, дідько возив²⁾ дуби,
Ой бо³⁾ мене через тебе взяли люде в зуби. (Нагуєвичі).
Кропивник Нов.: 1) Мій миленький. 2) Возив дідько. 3) Та що.—
Боберка: 1) Мій миленький. 2) Перун возив. 3) Та бо.
Пор. Мат. V, ст. 150, ч. 257.
4167. Бодай тобов, мій миленький, возив дідько дошки,
То що прийде неділенька, ти йдеш до ворошки. (Кропив. Н.)
4186. Бодай тобов, мій миленький, дідько возив дошки,
Щоби тебе повозили сім миль до ворожки. (О Коцан).
Пор. висше ч. 4139.
4169. Бодай та се машиньонька була поломила,
Що вна мого миленького до Львова возила. (Павелче)
4170. Не боїш ся, дурню, мене, ані мої маши,
Щоби тобі засьвітили в головах до ране. (О. Коцан).
4171. Бодай тебе, мій миленький, хвороба напала,
Що ти людям розголосив, що я с тобов спала. (Грг.)
4172. Хто на мене ворогує, хто на мене бреше,
Та най же го в середні¹⁾, як сокиров²⁾ теше. (Вовків).
Іванівці: 1) Як сокиров. 2) Коло серця.
4173. Ой хто з кого тай сьміє ся, хто кого збиткує,
Тай най его Господь пібе, як сам поміркує.
Та най его Господь пібе, та най покарає.
Щоби ни мав приворотку, як вода ни має. (Виданів).
4174. Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє!
На що-ж ми ся покохали на нещастє мое?
А на тебе посварили, мене хотят бити,
Щоб с тобою не стояти, тай не говорити.
(Гол. II, ст. 340, ч. 510).
До 1-го куп. пор. Гол. II, ст. 272, ч. 145. См. ст. 35, ч. 81. —
Пор. також висше ч. 3995.
4175. а) Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обов,
Тільки людей, нема суду, тільки за нас двов.
Бодай тебе ліска вбила, мене панцка брама,
Щоби я ся не лишила чужим дітем мама.
Бодай тебе ліска вбила, а мене ворота,
Щоби я ся не лишила по тобі сирота. (Павлик).
4176. б) Бодай тибє ліска вбила, мине панська брама,
Щоби я сі ни лишила чужим дітьом мама.
Бодай тибє ліска вбила, а мине ворота,
Щоби я сі ни зістала по тобі сирота. (Іванівці).

4177. Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє,
 Бодай тебе по при¹⁾ мене скулило²⁾ у трое³⁾. (Нагуєвичі).
 Григорів (рогатин.): 1) Коло. 2) Зігнуло. 3) Двоє.
4178. Ой їхала каритонька, в тій кариті сойка,
 Котра мого хлопця любить, най ї вколе колька.
 Ой їхала каритонька, в тій кариті риба,
 Котра любить мого хлопця, най ї трісе фрибра.
 Ой їхала каритонька, поволи ступає,
 Котра любить мого хлопця, най ї сьвіт не знає. (Дусанів).
4179. Ой кувала¹⁾ завулечка, тай два рази²⁾ кукла,
 Котра мого любка любить, бодай сі розпукла³⁾. (М. Яцків).
 Пасічна: 1) Надлетіла. 2) Три рази. — Кульчиці: 2) Три
 рази. — Жураки: 1) Ой летіла. 2) Тай ще собі. — Іванівці: 2) Три
 рази. 3) Бодай нагло пукла. — Горуцько: 2) Ой кувала. 3) Бодай нагло
 пукла. — Нагуєвичі: 2) Ой кувала. 3) Най би нагло пукла.
 Пор. Гол. II, ст. 401, ч. 730 і IV, ст. 453, ч. 71.
4180. Бодай же ти так виділа сьвіта біленького,
 Як я тобі подарую мого шиленького!
 (Гол. II, ст. 272, ч. 141).
4181. Та на наших загумени, та там наше поле.
 Хто мого хлопця любить, най го колька коле. (Печеніжин).
4182. Та най тебе колька коле та най ті скобочи,
 Такої мине любко любить, а тебе ни хочи. (Кнг.).
4183. Ой із гори на долину зсувай си шрака,
 Ти зелена зеленюхо, ни люби ми брата.
 Ти зелена зеленюхо, ни люби ми любка,
 Бодай їс си розігнила, як у лісі губка.
 Бодай їс си розігнила, на двої розпала,
 Бо я собі шиленького з маленьку кохала. (Орелець).
4184. Всім нам була Марисуня, всім нам була добра,
 Єдна була на заваді, най ї спре під дзьобра. (Іванівці).
4185. Всі смо були з тобов добрі, іно одна рила,
 Бодай її биз віночка хусточка прикрила. (Іванівці)
4186. Ой казала сусідонька, що я ниробонька,
 Бодай її обложила тешка хоробонька. (Іванівці).
4187. Ой казала сусідонька, що я неробонька,
 Та най на ню жура впаде, тешка хоробонька.
 Та най на ню жура впаде, теженький випадок,
 Аби кілько жури мала, як у саді яблук. (Волосів).

4188. Бодай тебе Господь побив тай тяжкий припадок,
Бодай на тя тільки впало, що у саду яблук (Нагуєвичі).
4189. Товаришко моя люба, тос ні осудила,
Поки гори та каміне, дівков бис ходила.
Поки гори та каміне, дівков бис ходила,
За сорок бис сороківців уплітків зносила. (Чорні Ослави).
4190. Вчерас не був, ниніс не був, бодайїс розбув ся,
Абис не нав щістє, долі, куда повернув ся. (Густань).
4191. Ой піду я тай на гору, на гору крутую,
Подивю си я в долину на воду биструю.
Подивю си на долину, рибка воду гонит,
Що ми давно за жених був, тепер не говорит.
Не говорит, не говорит, най го прихка говорит,
Попід гору сині хвари, най ним туда носит.
Та най носит, та най носит, та най не вгаває,
Та най мене молоденьку за дурну не мав. (Видинів).
4192. Любив мене милий дуже, тай перестав уже,
Ой чула я через люди, як любив, так буде.
Любив мене милий дуже, а тепер лишає,
Най єму си я в головці розум замішає.
Любив мене милий дуже, а тепер не хоче,
Та най єму головочка в троє си розкочит. (Видинів).
4193. Ой женит сі мій миленький, а мене лишає,
Най же му сі в головоньці розум помішає.
Ой женит сі мій миленький, та най му сі тиче,
Щоби тільки в жінков прожив, як сі яйце спече.
Ой женит сі мій миленький, Бог допомагає,
А за мене молоденьку Пап Біг го скарає. (Черче).
4194. Любив мене любко дуже, а тепер лишєє,
Та най му сі в головоньці розум замішеє.
Та най му сі замішеє, най сі переверне,
Як всі дівки обсватає, до мене сі верне. (Гвізд).
4195. Росте віле на камені, широко ся стелит,
А я чую межи люде, що любко ся женит.
Най ся женит, най ся женит, Бог допомагає,
Щоби не мав приставівку як вода не мав. (Хотінь).

4196. Ой жени ся, мій миленький, най Бог помагає,
Абс не нав пристаївку, як вода не має.
Абс тогди, мій миленький, зачав гадувати,
Та як стане на каменї вода спочивати. (Монастериска).
4197. Ой женит сї мій миленький, бере си з волами,
Най по его сьлюбну жінку прийдут з корогвами. (Черче).
4198. Ожени ся, козаченьку, вовьми си білявку,
Бодайс її на перший день положив на лавку.
Ой жени ся, козаченьку, жени ся, жени ся,
Як той вітер в чистім поли, нігди не спини ся. (Біла).
4199. а) Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай тоті не сконали, що нас розлучили.
Бодай тоті не сконали, та щастя не мали,
Що нас таких молоденьких з пари розігнали. (Хотїнь).
У Білій і Містках записано тільки перший куплет.
Пор. Коцьберг, III, ст. 45, ч. 399—400. — Кол. ст. 152, 1897.
4200. б) Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай тоті не сконали, що нас розлучили.
Що они нас розлучили на широкім поли,
Щоби ми си не сходили до купи віколи. (Стецева).
4201. Бодай того не сконало, сконані ни мало,
Що оно нас молоденьких розлучити знало. (Пісочва).
4202. Розлучили нас обов, як з пари пташеньки,
Бодай вони не сконали, тії вороженьки.
Бодай вони не сконали, тай не повмерали,
Ох аби ще понад ними вороши кракали. (Гомгочі).
4203. Не велика поляночка, копиць на ні густо,
Любив єс мнї, не вазв єс мнї, війшов бис сї пусто. (Жураки).
4204. Чудовиско, сьміховиско, тос мя осьмішило,
Бодайс таке сьмішиє було, пока будеш жило! (Біла).
4205. Бодай тебе, мій миленький¹⁾, сушило, лошило,
Чому то ся так не стало, як ся говорило. (Осташівці).
Матїївці: 1) Дівчинько.
Пор. Гол. II, ст. 448, ч. 661. — Коцьберг, III, ст. 45, ч. 398. —
Мат. V, ст. 116, ч. 28.
4206. Ой ходивєс, мій миленький, не було ти мило,
А ти пішов до вичої, ноги би ти висло.
А щоби ти ноги висло, тай позавертало,
Ой що же ти наговорив, то так сї не стало. (Черче).

4207. Дзелененька капустаці, а квасненький росів,
Пішов любко до пнчої, бодайже сі роасів. (Пасічна).
4208. Ци я тобі не зварила борщику з грибами,
А ти пішов до єнчої, наїв бис сі грани! (Дшниця Горіш.).
4209. Ой чи я ти не зварила борщу тай капуста,
А ти пішов до єнчої, наїв бис сі нужди. (Довга Войнилівська).
4210. На що ти ми руку давш, коли покидавш,
Богдайс не мав щастя, долі, так як го не мавш.
Богдайс не мав щастя, долі, ані доробочку,
Богдайс зломив із коника свою головочку. (Осташівці).
4211. За нашими воротами виросла тополька,
А хто любить, тай покине, най го сколе колька.
Ой зачила го колоти, я с правого боку,
Ой най коле, не престане, до Нового року. (Вовків).
4212. Бодай тебе так ссушило, як нитку тоненьку,
Що ти ходив, мене дурив таку молоденьку. (Желдець).
4213. Ой як же мі, любку, любиш, люби мі раз нарав,
А як же мі покидавш, покинь жи мі зарас.
А як ти мі покидавш, дай жи мі другому,
Та най жи я ни виходжу все сумненька в дому.
Як ти мене покидавш, покинь воду пити.
Аби ти вже ни дочикав єнчої любити. (Врб.).
4214. Ой засьвіти, місяченьку, до гори рогами,
Котрий любив і покинув, най дригни ногами. (Жур.).
4215. Ой то ми сі надурив єден парубочок,
Бодай же він так пожовк, як той огірочок. (Іванівці).
4216. Бодай тебе так ссушило, як листок на грушці,
Не раз їс ся, дурню, виснав на моїй подушці. (Підмих).
4217. Зрадив єс мі, єден дурню, зрадив єс мі, зрадив,
Бодай же ті Господенько с сего сьвіта збавив. (Жур.).
4218. Бодай тибє, мій миленький, в виділю грім забив,
Якам була дівчинонька, а ти мене зрадив.
Зрадив єс мі, їден дурню, зрадив єс мі, зрадив,
Як ти мене із музики до дому провадив. (Жур.).

4219. Живи тебе, мій миленький, пируночки трасли,
Жи на моїм білім личку ягодойки згасли.
Ягодойки згасли, згасли, личко побіляло,
Живи тебе, мій миленький, нищасте спіткало. (Люб.)
4220. Любив єс ми, парубочку, любив єс ми страшне,
А за твое закоханє най ті перун трасне. (Волиців).
4221. Том любила миленького, том любила страшне,
Тепер єс си розгадала, най го перун трасне. (Пасічна).
4222. Ой любку мій чорнобривий, любилам ті вірне,
Та за мою вірну любов най ті дідько пірве.
Ой любку мій чорнобривий, любилам ті страшне
Та за мою щирю любов най ті перун трасне. (Гвізд)
4223. Любив єс мї, парубочку, тепер мї минаш,
Бєс сї тільки разів женив, кілько сї жєгнаш.
Любив єс мї, парубочку, тепер мї обходиш,
Бєс сї тільки разів женив, кілько чобїт сходиш. (Волиців).
4224. Та я вклекну перед Матку, ще й перед сьвітого,
Аби мого миленького тєгали слїного. (Гвізд).

11. Ч а р и.

4225. Вечєрниці, чєрївниці, мара би вас брала,
З вечєрниці, з чєрївниці велика неслава. (Чортовець).
4226. Ой¹⁾ ішов я горі сєлом, найшовєс си пильник,
Дівки кричат все за мною, що²⁾ я ворожилник. (Нагуєвичі).
Уйбард: 1) Та. 2) Біжат за мноє дівки ройом, ож.
4227. А я з гори на долину бадилину кину,
Всї дівчата почарую, а свою покину. (Гляди).
4228. Ці це-ж мнї я вчїнено, ці це-ж мнї дано,
Що я ішов від дівчини в понидівнок рано.
Ці це-ж мнї я вчїнено, ці це-ж мнї вчанки,
Що я ішов від дівчини робїтної динки. (Устє).
4229. Ой маю я такє зілє, дали менї люде,
На котрого загадаю, то той вже мій будє (Хотїнь).
4230. А я піду до церковці, до тої нової,
А я такє зіля маю, що всї хлопці мої. (Мшанєць).

4231. Дайно, Божи, дочекати, неділі сьвєтої,
Маю я вже такє віде, що всі хлопці мої. (Устє).
Пор. Сал. ст. 80, ч. 33.
4232. Василю, буде лихо, учи свого сина,
Бо я його ізчарую чорними вочима. (Тухля).
4233. Ой сусідо, сусідонько, научи си сина,
Бо я ти го очарую чорними очима.
Як я єго не вчарую, то вчарує мати,
Таки вїйдут тії чари я з нашої хати. (Коропець).
4234. А я рутя ни садила, сама рута сходит,
Я любка ни чарувала, сам до мєни ходит.
Я ни вшїла чарувати, анї моя мати,
Навчила мї сусідонька іє трєтої хати. (Грг).
Пор. Зам. ст. 182.
4235. Цис ми, мила, данє дала, цис ми дала пити,
Аби з тобов не стояти тай не говорити. (Угринів Доліш.).
4236. Цис ми, мила, данє дала, цис ми я вчинила,
Що ми твої слїди пахнут, куда ти ходила (Явче).
4237. Я калини ни рубаю, під калинов стою,
Давно бих тя вчарувала, йно се грїха бою. (Голгочі)
Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 229.
4238. Серед броду ноги мию на білім каменци,
Тай того я хлопця люблю, що в білім ременци.
Серед броду ноги мию, на камени стою,
Давно бих ті зчєрувала, та Бога си бою.
Давно бих ті зчєрувала, в вітрами пустила,
Та коби ти, мій миленький, вірне ни любила. (Орелець).
Пор. Купчанко, ст. 398, ч. 37.
4239. Ні сіяно, ні орано, не буде сходити,
Не давай му принадоцьку, не буде ходити.
Як по їш, поореш, то зелєне вїде,
Як ти му даш принадоцьку, що вечера приїде. (Желдець).
4240. Ой сусідний козаченьку, сусідний, сусідний,
Як я тобі дам принаду, то будеш ти бідний.
Як я тобі дам принаду, сухії сухоти,
Не будеш ти мати в ночи, анї в день роботя. (Желдець).
Пор. Врєбель, ст. 240, ч. 720.

4241. Ой захрип я, моя мила, захрип я, захрип я,
Якусь ес ми біду дала, до тебе прилип я.
Якусь мнї біду дала, ой чи сухотовьки,
Що ни маю в ночі спаня, а в день роботоньки. (Грг.).
4242. Тос ми дала, моя мила, тос ми дала данє,
Що не маю в день роботи тай у ночі спанє. (Кропив. Н.).
4243. Ой піду я до ворожки, най ми поворожит,
Та най моя дівчинька головов наложит. (О. Коцан).
4244. Як ти мене, мій миленькій, важкиш покинути,
Я ти такі кольки вішлю, не зможеш дихнути.
Нї дихнути, нї сапнути, нї на сьвітї жити,
Будеш знати на другий раз, як мене любити. (Черче).
4245. Настав очко, настав очко, розколена дошка,
Ой ти не мій, я не твоя, казала ворошка. (Кропив. Н.).
4246. Моя мати ворожбитка, так ми ворожила,
Ой не люби невїрного, бо будеш тужила.
А я таки занехала матусицу волю,
Лишилам ся без милого, як билина в полю. (Біла).
4247. Моя мати ворожечка, ворожила менї,
Абис, доню, так гуляла, як колесо в млинї. (Рибно).
4248. Вой кукала зазулейка, кукала кокошка,
Не маю я щастя, долї, казала ворожка. (Куни).
4249. Ой піду я до ворожки, поворожит мнї,
Ой маю я три коханці, ци мнї любет, ци нї. (Чорні Ослави).
4250. Ой піду я до ворожки, буду ся питала,
Чи поможе чорна роже, би ся ми кохали. (Черче).
4251. Ой піду я до ворожки, най ми кине карти,
Ци буду я сего року з чоловіком спати? (О. Коцан).
4252. Ой не піду до ворожки, най ми не ворожит,
Ворожка ми на голову вінок не положит. (Кропив. Н.).
4253. Не пий, коню, води з рова, бо то не здорова,
Не йди, хлопче, до дівчини, бо то жовнярова.
Не пий, коню, води з рова, бо тя вода здує,
Не йди, хлопче, до дівчини, бо тя очарує. (Біла).

4254. Їй ворожка ворожила за моїм столиком,
Казала ті поверечи, любку соколику. (Михайловичі).
4255. а) Або мене, любку, люби, або дай сі чути,
Або ми дай таке пити, щоби ті забути.
Ой є в мене таке віле близько перелазу,
Що як ти сі дам напиту, забудеш від разу. (Пасічна).
4256. б) Дзвонят дзвони¹⁾ в Монастирі, до Крехова чути,
Моя мила чорнобрива, тяжко тя²⁾ забути.
Ой дай ми сі, дівчинонько³⁾, водиці⁴⁾ напиту,
Ой чей же⁵⁾ я перестану за тобов тужити.
Ой маю я таке віле близько перелазу,
Як ти го⁶⁾ дам напиту сі, забудеш від разу. (Орелець).
- Голгочі: 1) Задзвонили. 2) Ї. 6) Як я ти. — Желдець: 3) Файна любко. 4) Хоч води. 5) То може.
Пор. Сам. ст. 6, ч. 32.
4257. в) Не хочеш ми, дівчинонько, миленькою¹⁾ бути,
То дай же ми таке²⁾ віле, щоби³⁾ ті забути.
Ой знаю⁴⁾ я таке віле близько⁵⁾ перелазу,
Ой як дам ти напиту сі⁶⁾, забудеш від разу. (Підберізіці).
- Журів: 1) Віповілас, віповілас, ми казалас. 2) Яке. 3) Жьби.
4) Ой маю. 5) Коло. 6) Як ти се дам напитульки.
Пор. Гол. II, ст. 336, ч. 491. — Кол. ст. 98, 906
4258. Ой піду я, ой піду я до ліса темного,
Та нарву я, та нарву я віля зеленого.
Та буду я го варити в солодкім молоці,
Оби мене та любили верховинські хлопці.
(Гол. IV, ст. 506, ч. 87).
4259. а) Бодай тебе, мій миленький, спалив світ біленький,
Сім раз єм ті чарувала, ти ще здоровенький.
Сім раз єм ті чарувала, ще два рази буду,
Я не знала, мій миленький, що я твоя буду. (Вовків, Григорів).
- Перший куплет записано ще в Білій, Голгочах, Тисьменичанах.
Пор. Гол. IV, ст. 456. ч. 89.
4260. б) Бодай тебе, мій миленький, спалив сніг біленький,
Сім раз я тя чарувала, а ти здоровенький.
Сім раз я тя чарувала в сосновім порозі,
Давалам ти трутинюнку в пшеничнім пирозі.
Сім раз я тя чарувала, а осьмий не буду,
Бо так я си розгадала, сьвіт не перебуду. (Охрим.).

4261. в) Ой бодай тя¹⁾, мій миленький, спадив сніг біленький,
Сім раз єм тя чарувала, ти ще здоровенький.
Ой як я тя зачарую у новій²⁾ коморі,
То вже тобі не допоможут й самбірські³⁾ докторі. (Нагуевичі).

Вовків: 1) Бодай тебе. 2) Сім раз єм ті чарувала в коморі.
3) Не могли ти ради дати цісарські.

Пор. Гол. II, ст. 311, ч. 358.

4262. Тай Гуцулка, пани брати, Гуцулка, Гуцулка,
Алиж ми єи сподобала дівчина Мавурка.
Алиж ми єи сподобала дівчина чорнява,
Чириз гору воду несла, ни вітпочивала.
Чириз гору воду несла на коромиселци,
Та дай води напiti си, розвисили серци.
Мниї мати ни казала воду починати,
Бо ца вода аза города, буди чирувати.
Чируй, чируй, чиривниці, воском на порозі,
Чи хорув, чи болув, мій милий в дорозі.
Чи хорув, чи болув, дрібне лисьте ниши,
Та на глаткі дорожечці возиком колиши. (Устрє).

Пор. Коломийки, I, ч. 82.

4263. А я в броду беру воду, коромисло гне си,
А мій милий чорнобривий, як гадинка ве си.
Кобис дала, моя мила, водиці напiti,
Може би я перестав си як гадинка вити.
Мені мати не казала води починати:
Неси, синку, до домочку, будем чірувати.
Неси, синку, до домочку, збирай навутину,
Зчіруємо сорок хлопців за одну годину. (Орегєць).

4264. Попід гаєм зелененьким, там я йду, там я йду,
Щось ні, мила, наробила, до дому не зайду!
Наробила, наробила, годі відробити,
Тепер ми сі на огиду не хоче дивити. (Івачів).

4265. Ой чи ти сі, удовонько, на пана вдивила,
Щос такого ладненького синка породила?
Ой як іде до коршмоньки, бровами моргає,
А як прийде до домочку, на вроки вмирає.
Озьми же ти, удовонько, гнізда з під сороки,
Підкури си свого синка та не впре на вроки. (Волосів).

4266. Ой летіла зазуленька таї сива, таї сива,
 Нина, нина, я вдовонько, понат твого сина.
 Ой як іде дорогоньков, плотами хитає,
 Ой як прийде до домоньку, на вроки вмирає.
 Вовьми собі, я вдовонько, гніада с піг сороки,
 Піткури по свого сина, він ни вмире на вроки. (Врб.).
4267. Не так болит, як укусит лютая гадина,
 Гірше болит, як зчарує любая дівчина.
 Як укусит гадинонька, знайдеш в вілю ліки,
 Як зчарує дівчинонька, пропадеш на віки. (Григорів, Біла).
 Пор. Зал. ст. 185. — Гол. IV, ст. 469, ч. 192.
4268. Ой на горі на високі будеє ся буда,
 Щос ми, мила, учинила, що ми така нуда?
 Щос ми, мила, учинила, щос ми дала з'їсти,
 Що не можу через тебе плотик перелісти? (Тухля).
4269. Чи чули ви, добрі люде, що в нас за новина:
 Счарувала Парасочка вдовинного сина.
 Як уна го зчарувала, серце го зболіло,
 Як учула стара мати, на ногах умліла.
 Ой уна го счарувала в хаті на порозі,
 Дала ему чари їсти в ячміннім пирозі.
 В однім разі я в пирозі зелененька рута,
 В другім розі я в пирозі гадинонька люта. (Цепів).
4270. Ци ти, Йванку, в коника впав¹⁾, ци ти, Йванку, впив сі²⁾,
 Ци ти, Йванку, в миленької³⁾ чарів наживив сі?
 Ні⁴⁾ я, мамко, з коня упав⁵⁾, ні я, мамко, впив сі⁶⁾,
 Йно⁴⁾ я, мамко, в миленької³⁾ чарів наживив сі. (М. Яцків).
 Берегомет: 1) Юпав, юпав. 2) Вбив си. 3) Парацинних. 4) Гой.
 5) Не впав. 6) Я мамко не вбив си.
4271. Ой що міні наробила вітова Марисі,
 Ані сісти, ані стати, ані підняти сі. (Нагуєвичі).
4272. Ой ви дівки чарівниці, ви мене строїли,
 Ой ви мене замість медом, зілви напоїли. (Голгочі).
4273. Ой дівчата, дівчаточка, за Бога згадайти,
 Як есте мнє ачирували, так ни раду дайти. (Григорів).

4274. Як ести ні счарували я в нові хатині,
Ой так мнї раду дайти, як малі дитині. (Явче).
4275. Христїане православні, і ви люде, чуїте!
Дала мнї плюга чари, дащо ми ратуїте!
(Гол. II, 443, ч. 639).
4276. Ой ходила, говорила гїльтайова мати,
Назбирала тревїля мнє чарувати.
Назбирала тревїля, чирвону рутоньку,
Та хотїла счарувати мнє смротовьку. (Явче).
4277. На мене си нагнївали, на мене ревут си,
На мнє чари підсипають, чари ни берут си.
На мнє чари підсипають, я від чарів чиста,
Так ек тота дубовина від сухого листа. (Підзахарич).
4278. Коло гаю пожожаю, слїди ми си губі,
Чос на мене, моя нене, сусїди не любі.
Тай на мене ви не любі, тай в мене сміют си,
Чїрами мнї обсипають, чїри ни бирут си.
Чїрами мнї обсипають, чїрів си ни бою,
А я собі посадила в городечку тою.
Та я тою розполочу та дам си напїти,
Кого схочу, розволочу, а буду любити. (Орелець).
4279. Ой я хожу, куди хожу, нічо си не бою,
Бо я пошу за повсом зелененьку тою.
Я ту тою розколочу, та дам си напїти,
Кого схочу, розволочу тай буду любити. (Підзахарич).
4280. Ой на мнї, брате, бьот сї, на мнї сварут сї,
Чїрами мнї підливають, чїри не берут сї.
Чїрами мнї підливають, троян дають пїти,
Від трояну ніхто не смер, тай я буду жити. (Гвізд).
4281. З того боку на таятой бік перенлила дошка,
А щож тобі, оден дурню, казала ворожка?
Казала ми намочити штири нових шклянці,
А що тобі мало бути, то буде коханці. (Охрми.).
4282. Ой вороги, ворожейки, ви ворогуєте,
Ви на мене молодеїку чари готуєте.
Ой хоть ви їх готуєте, самі поживайте,
Та ви мнї молодеїкій чари не давайте. (Боберпа).

4283. Понад двір, понад двір, понад сухі верби,
 Ішли дівки до воронки, шоби жінки мерли.
 Шоби жінки мерли, мерли на віки, на віки,
 Аби ми сі віддавали за їх чоловіки. (Костільники).

12. З а б а в и.

4284. Ой ти роду великого, а я не малого,
 Ой ти любиш жартувати, тай я не від того. (Біла).
 Пор. Ж. Павлі, ст. 205.
4285. Ой забаво, забавочко, забавилас мене,
 Штири коні на вигоні чекают на мене. (Нагуевичі).
4286. Ой деж ти ся забавляв, малий, невеличкий?
 Ой там я ся забавляв коло молодички. (Нагуевичі).
4287. Ой мамуню, мамуненько¹), люблят мене хлопці,
 Дают мені по таляру, жита по коробці.
 А я жита не приймаю²), бо я своє³) маю,
 Я з хлопцями пожартую, бо я жарти знаю. (Охрим).
 Бірки Дом.: 1) Мамунцюю. 2) Не беру. 3) Жито.
 Пор. Гол. II, ст. 318, ч. 396. — Купчанко, ст. 412, ч. 74.
4288. Моя мати старенькая в біленькім хустетю,
 Навчила мя жартувати ще малим дівчятюм. (Кульчиці).
4289. Ой то славні вечерниці, пусти мене, нецько,
 Бо там хлопці молоденькі, болит мя серденько. (Хотів)
4290. Пусти мене, моя мамко, на ті вечерниці,
 Та най собі погуляю ще хоть ці місяці. (Стецева).
4291. Пусти мене, моя мати, та на вечерниці,
 Бо мій милий чорнобривий плете рукавиці. (Ценів).
 Пор. Купчанко, ст. 470, ч. 173. — Кольберг, III, ст. 62, ч. 577
4292. Ой пусти ні, моя мамко, та на вечерниці,
 Бо там милий чорнобривий плете рукавиці.
 Ой пусти ні, моя мамко, я сі не забавю,
 Оберну сі двічі-тричі, тай сі навад ставю.
 Ой пусти ні, моя мамко, тай на субіточку,
 Бо там милий чорнобривий грає в солілочку. (Волосія).

4293. Ой славнії вечериці, де дівки малії,
Зложили сі тай купили віконці новії.
Ой славнії вечериці, ще славніщі будут,
Як на наші вечериці парубки прибудут.
Ой прибуло парубочків сорок без одного,
Лише нема межи ними кого мленького. (Волосів).
4294. Ой то наші вечериці потрухли, потрухли,
Бодай тоті, що не прийшли, до завтра попухли.
Чомусь наші вечериці не милі, не милі,
Чомусь до нас не приходет хлопці молодії.
До нас, до нас, парубочки, тай на вечериці,
Тай до тої дівчиноньки, що коло полиці. (Грабовець).
4295. До нас, до нас, парубочки, бо в нас вечериці,
А в нашої газдинечки тисові полиці.
Ой тисові полиценьки, а двері в ешберів,
А в нашої газдинечки рученьки в паперів. (Волосів).
4296. Піют кури, піют кури, та піют куриці,
Ой чес нам сі розходити, славнії вечериці. (Волосів).
4297. Ой упали воротенька, упали, упали,
Та вже наші вечериці пропали, пропали. (Дрогобич).
4298. Пусти мене, моя мамко, на тую толоку,
Та най собі погуляю та хоть цього року. (Стецева).
4299. Шумят ріки, шумят ріки, тай шумят потоки,
Чому мене не пускают на тоті толоки?
Чому мене не пускают, через яку біду?
Та я таки викраду ся, на толоку піду.
Чому мене не пускают, через яке лихо?
Бо як піду на толоку, то не сижу тихо.
Я убиру сорочечку з тими рукавами,
Та я піду на толоку лиш за парубками. (Видинів).
4300. Або ви нас розпускайте, або ви нас знайте,
Або ви нам на розсвітю скрипничка найшайте.
Або ви нас розпускайте, або нас держіте,
Або ви нам на розсвітю скрипничка найшіте. (Видинів).
4301. Ой як ми сі походили в господарський дім, дім,
Ой там ми сі забавляймо, щоби Бог завидів.
Дают їсти, дают пити, всечини до волі,
А чести нам ніхто ні дасьць, як ми наші свої. (Зубрець).

13. Робітні і нероби.

Робітні.

4302. Ой то моя дівчинонька чорнява, як лялька,
Она се так уживає, як в печи ватралька. (Несвід.)
4303. Ой роблю я роботоньку, тай ще бини робила,
Коли моя роботонька нікому не мила. (Петричани)
4304. Ой мож знати, мож пізнати, котра легко робит,
Легенько сі вперезала, поволеньки ходит.
Ой мож знати, мож пізнати, котра робітненька,
На личеньку помарніла, а в стану тоненька. (Волосів).
4305. А я робю роботу, аж ня ручки болят,
А як прийду до домочку, а вони не говорят.
Та бодай ес, челядонько, тогди говорила,
Як виросте серед села висока могила. (Бропів. Н.).

Нероби.

4306. Ти нероба, я нероба, не будем робити,
Купимо¹⁾ собі візочок, будем ся возити. (Косів).
Григорів: 1) Та купим.
Пор. Ж. Павлі, ст. 198.
4307. а) Ой піду я через Гірку, граю на сопілку,
Кажут люде, що я гільтай, а я маю жінку.
Кажут люде, що я гільтай, не хочу робити,
А я далі від роботи не можу ходити. ((Пасічна).
4308. б) Кажут люде, що я нероб, не хочу робити,
А я таки¹⁾ від роботи не можу ходити. (Хотівь).
Григорів: 1) Ой я уже. — Журів: 1) А я вже то.
4309. в) Кажут люде, же я нероб, не хочу робити,
А вжеж бо я від роботи не можу ходити.
Кажут люде, же я нероб, не дают ми їсти,
Ой виждуж я на улицю на сьміх людскій сіств. (Ж. Павлі, 204).
4310. А я люблю, що не роблю, лиш напиваю ся,
Немила ми роботонька, лиш позираю ся.
А я люблю, що не роблю, мої руки гладкі,
А все тото за пап отця, тай за пані матки,
А все тото за пап отця, тай за пані матки,
Повили ся по голові тай кучері гладкі.
А як прийшли кучерки на милої ручки,
Повили ся по голові, як бобові стручки. (Зам. ст. 200).

4311. Кажут люди, що я нероб, що я волоцюга,
Від неділі до неділі ходжу коло плуга. (Угринів Дол.).
4312. Ой пішов я до дівчини: в хаті, як у хаті,
Подмив сї на полицю, горшки сорокати. (Жур.).
4313. Та прийшов я до дівчини, як си дівче має,
А дівчина вінж робит, хату замітає.
Ой дівчино, дівчиночко, що ти наробила?
Вісімнацїть рочків мала, хату ни полила. (Кобакв).
4314. Ой вмїеш ти, дівчинонько, головку завити,
А ни вмїеш, дівчинонько, рубце зарубити. (Григорів).
4315. Та як піду с цього села аж на други село,
Хорошо си убиртаю, дивю си висело.
Хорошо си убиртаю, висело си дивю,
Чуже дівчи обїймаю, за своїм си дивю.
Чуже дівчи, як Вирмінчи, ни хочї робити,
Наїсти си, напїти си, в холодї лежети. (Устє).
4316. а) Не диви ся, козаченьку, що дївка в віночку,
Пнтай людий, і сам гляди, чи више сорочку.
Не диви ся, козаченьку, що коралїв густо,
Пнтай людий і сам гляди, чи в головї пусто. (Осташівці).
4317. б) Ой сїв кіс на покїс тай став щебетати,
Нарай, нарай, пане брате, де дівчини взяти?
Нараю ти, пане брате, у нашого віта,
Хорошая, молодая, тїлько не робїтна.
Не уважай, пане брате, чи дівчина гарна,
Пнтай людий і сам гляди, чи метена хата.
Не уважай, пане брате, чи коралїй густо,
Пнтай людий і сам гляди, чи в главї не пусто. (Охрим.).
4318. в) Ой сїв кіс на покїс, тай став щебетати,
Нарай, нарай, пане брате, де дівчину взяти.
Нараю ти, пане брате, у нашого віта,
Хорошая, румяная, іно не робїтна.
Ой не вважай, пане брате, що дівчина гладка,
Пнтай людей і сам глядай, чи метена хатка.
Ой не вважай, пане брате, чи коралей густо,
Пнтай людей і сам глядай, чи в головї пусто. (О. Коцая).

4319. г) Ой сів кіс на покіс тай став щебетати,
 Порадь мене, пане брати, де дівчину взяти.
 Не диви ся, пане брате, що дівчина гладка,
 Бо вже три дни, три неділі неметена хатка.
 Не диви ся, пане брате, що дівчина хитра,
 Подиви ся, пане брате, що лавка не витта.
 Не диви ся, пане брате, що коралі густо,
 Но диви ся, пане брате, чи в голові пусто. (Голгочі).

Пор. висше ч. 2932. — Надто: Гол. IV, ст. 504, ч. 79. —
 Купчанко, ст. 444, ч. 134.

4320. Ой чия то крайна хата, ці не мого свата?
 Кукурудзи ни сапані, дівка як гарвата.
 Кукурудзи ни сапані, а живна надході.
 Та най наші кукурудзки нисапані роді.
 Та най роді, та най роді, ми будім косити,
 Та будім ми стилу нецьку в кошицу носити. (Орелець).

4321. Ой корови не пускані, а миске не ниті,
 А дівка сі зачесала, летит на музиці.
 А прибігла на музиці, та свиснула в палец,
 Вибігає старий Лейба, кличе дівку в танец.
 Вибігає старий Лейба, а взев сі питати:
 Ци не маєш, дівчинонько, ліхтарні продати.
 А дівка сі угнівала та в Жидом сварит сі:
 А то в мене не ліхтарне, то чоло блищит сі. (Гвізд).

4322. А вже вечір вечерів, буйний вітер віє,
 Мати хату замітає, бо дочка не вміє.
 Мати сидит як фіялка, а дочка, як пава,
 А всі горшки не помиті, аж зігнила лава.
 Старостовьки на подвіра, шапочки здіймают,
 А песята за горнята, в хатоньки втікают. (Буцнів).

Пор. висше ч. 3462—3463.

4323. Ци я тобі ни казала, мій милый леґію,
 Хоть бери, хоть ни бери, робити ни вмію.
 А я в хаті ни завету, бо си ни хилю,
 Пометине ни віберу, ручки ни валю.
 А я їсти ни зготовю, бо таки ни хочу,
 Мисочки ти ни обмию, бо руки ни мочу.
 Полотенце ни основу, бо ни розумію,
 Сорочічку ни ушю, бо таки ни вмію. (Ясенів Гор.).

4324. Ні постільку постелити, ні хату замести,
Ні корови подоїти, ні водиці внести. (Хотинь).
4325. Ой солодка красна рибка, ручки до нічого,
Шкода лише тої краси й личка руйного. (Невід.).
Пор. Коломийка, I, ч. 997.
4326. а) Говорили, гуторили, на воду підпивши,
Що будено в зині їсти, в літі не робивши?
Ой будено свіжок їсти, воду попивати,
Коли ді ми не хотіли в літі упрівати.
(Гол. II, ст. 440, ч. 622—623).
4327. б) Що ми будим говорили, при горівці пивши,
Що ми будим в зині їсти в літі ми робивши?
Будим білий свіжок їсти, воду попивали,
Якє красне літо було, ми не працювали. (Ожонли).

14. З а н я т я.

А. Господарка.

Вожене гною.

4328. А мій милий повіз¹⁾ гній, мальовані люшні,
Бодай му сі положили на дрібненькі кусні. (Іванівці).
Журів: 1) А вон мій везе.
4329. А вон мій повіз гній, мальовані їралі!
Чикай, мила, до восени, купю ти коралі. (Іванівці).
4330. Анде мій везе гній в кучерявій шапці,
Аттак би ми, гень так би ми, він ми не на гадці!
(Гол. II, ст. 443, ч. 637).
4331. Вонде мій везе гній в свів¹⁾ капелюсі,
Сподобав ся мої мамі і²⁾ мені псяюсі³⁾. (Вовків).
Журів: 1) Чорнім. 2) Тай. — Глядки: 3) Як мі вчера поцюлу-
вав, до нині сьмію сі.
4332. Онде мій везе гній, ото моя душка,
Червоня китайочка коло капелюшка.
Онде мій везе гній в червонім ремени,
Ой бігме, присяй Бог, дивит¹⁾ ся на мене. (Біла).
Глядки: 1) Придав.
4333. Ой мій милий возив гній, а я в ріці прала,
Так сі бідний поталацав, щом го не пізнала. (Нагуєвичі).

4334. Онде мій веє гній, а я хуста¹⁾ прада,
Ой Бігне, присягай Бог, щом²⁾ го не пізнада. (Біла).
Журів: 1) Хустя. 2) Та в сивенькім капелюсі, я.
4335. А вон мій виєє гній, видко мнї в ганку,
Чорний нас та кутас на моїм коханку.
А вон мій виєє гній та на кукурічку
Коби Біг дав, жиби вмер, купила бим сьвічку. (Жур).

Оранє.

4336. Тому дати впорати, що волів не має,
Того треба полюбити, що жінки не має. (Нагуєвачі).
4337. Плине човен води повен, коби не схитав ся,
Десь мій мильї в поли оре, коби не здрінав ся. (Котувів).
4338. А я гору привору, посію канарок,
А я того хлопца люблю, що має зиґарок. (Сгр.).
4339. Ой у поли плужок оре, мила воли гонит,
Коли мила загойкає, як в двони задвонит.
(Гол. II, ст. 280, ч. 186).
4340. а) Пане брате¹⁾, пане брате²⁾, поїдеи³⁾ ворати,
А дівчина⁴⁾ чорнобрива⁵⁾ піде⁶⁾ поганяти. (Вороблевичі).
Охривіцї: 1) Ой підемо. 3) Орати. — Сугрів: 1) Ой підемо.
3) Я в поли. 6) Буде. — Григорів: 1) Ей соб сивий. 2) Ей соб білий.
3) Будемо. 6) Буде. — Журів: 1) Ой підемо. 3) Підемо 4) Стах Яб-
ковський. 5) Сивий, ласий. — Пасічна: 1) Соб, перістий. 2) Дам ти
їсти. 3) Підемо. 4) Йде дівчина. 6) Буде. — Волцаїв: 1) Гей соб.
2) Гей дабе. 3) Будемо. 6) Буде. — Кульчиці: 2) Ще ми, бнию, до
борозди. 3) Підемо. 5) А в богача дівча файне. 6) Буде.
4341. б) Ой час, воли, до борозни, підимо орати,
Я дівчина русявая воли поганяти.
Ой буде нам в товаришем такого орача,
Ані плуга, ані волів, ані поганяча. (Устє в. Черем.).
4342. в) Ой підемо, пане брате, підемо орати,
А дівчина чорнобрива піде поганяти.
Поганяї, поганяї в гори на долину,
Тебе дурень не зачіпит, бо я се оглєшу. (Буцїв).
4343. Ой козаче, козаченьку, козаче небоже,
Ані сївш, ані вореш, пожаль ті сї Боже.
Я би сїяв, я би врав сїрими волами,
Щоби вийшла поганяти в чорини бровани. (Невід.).
4344. Ой піду я поганети в гори на долину,
Хто не любить ціле літо, буде й цілу зиму. (Григорів).

4345. Ворав би я, сіяв би я, коби¹⁾ моя²⁾ нивка,
Коби³⁾ вийшла поганяти⁴⁾ дівча⁵⁾ чорнобривка.
Сіяв би я, ворав би я, коби нос поле,
Коби вийшло поганяти дівча від Миколи. (Івалівка).
Григорів: 1) Щобм. 4) Щоби вийшла тай до мени. 5) Моя. —
Желдець: 2) Щоб широка. 3) Щоб но. 5) Моя. — Бабухів: 1) Щоби.
2) Була. 5) Дівка. — Нивиці: 1) Коб то. 3) Коб то. 4) Мені поганала.
5) Моя. — Михайловці: 2) Ђ широка. 5) Любка. — У всіх сих селах
записано тільки першу строфу.

4346. Хитай, водо, берегали! Хитай, водо, лугом!
Чоус до ня не приходив, як ес ішов с плугом?
До тебе би, любко, прийти, а в тебе би сісти,
В мене воли сивенькіі, та схотіли їсти!
(Гол. II, ст. 383, ч. 475).

4347. Роздерла ся чоботина та у самій пришві,
Як я буду в полі орав, ти ни їсти вишли!
Як бис слала, то би слати, щоб мати не знала,
Аби твоя головонька клопоту не нала.
(Гол. II, ст. 371, ч. 659).

Сіяне.

4348. Ой я ходжу попри грушку тай сію петрушку,
Попри мене йде миленький в чорнім капелюшку. (Журака).
4349. Вчора була неділенька, нині поведілок,
Посіяла нати жито, вродив сі барвінок. (М. Яцків).
4350. Ой не думай, дівчинонько, не думай, не думай,
Посіяв я пшениченьку понад самий Дунай.
Як ти будеш, дівчинонько, думати, стояти,
Буде тая пшениченька в поли змиувати.
А я воли попродам, женців понаймаю,
Таки свою пшениченьку з поля позбираю. (Ситіхів).

Волочене.

4351. Ой мій милий чорнобривий їхав з бороною,
Кучері ся постелили долі головою. (Хотінь).
4352. Ой волочу сивим коньом, волочу, волочу,
А як я сі розволочу, робити не хочу. (Нагуєвичі).
4353. Ой волочит сивий коник, волочит, волочит,
А дівчина чорнобрива скибоньки толочит. (Кульчиці).
4354. Ой коби я, Боже, знала, де любко волочив,
Пішла бми сі подивити, чи не затолочив. (Княгинин).

Поленє.

4355. Ой поїхав мій миленький до млина молоти,
Мене лишив молоденьку пшеницю полоти.
А я поляю пшеничину, кукіль вібираю,
А я свого миленького з млина візираю. (Рибно).
4356. Ой гасьвіти, місячику, по полю, по полю,
Та най я си вибираю пшеницю з куколлю. (Кропив. Н.).

Сапанє.

4357. Ой я тоті кукурудзи сапаю, сапаю,
А я тоті кукурудзи їсти не гадаю. (Гвізд).
4358. Ой сапалам кукурудзи, бурен не збирала,
Робота мнї сї не брала, за любкам гадала. (Жураки).
4359. Ой чи чула, чи не чула, як я тебе кликав,
Як я с тобов у городї кокурудзу микав. (Львів).

Коло конопель.

4360. Ой то мої колопеньки блисько дороженьки,
Та ви самі не берут сї, мені не дают сї. (Жураки).
4361. Ой коби так до роботи, як до терефельків,
То били би не пропали в поли конопельки. (Кульчиці).
4362. Манцю моя солодейка, дай ми яку раду,
Бо я в тини конопляни на віки пропаду.
В людий било по¹⁾ сїм кіп, тай тоти²⁾ потерли,
А у мене одна горстка³⁾ у сїпюх⁴⁾ за дверми. (Боберна.)
Журів: 1) А у людий по. 2) Уже. 3) А в мене в штири горстки.
4) Тай стоят.
4363. Ой деж ти ся забавляєш, моя навіджена?
Я коноплі викидала, публіко скажена. (Біла).

Простелюване льну.

4364. а) Сама дома, сама дома, прийди, рибко, в диньці,
Та будемо ровстеляли лінок по долиньці. (Кривка).
Пор. Гол. II, ст. 310, ч. 346.
4365. б) Еї содома, самам дома, прийди, любку, д мнї,
Та будемо простирати ленок по долині.
А ти будеш по долині, а я по горбочку,
Тобі буде на фартушок, мнї на сорочку. (Жур).

4366. в) Прийди, прийди, мій миленький, прийди, прийди нині,
Поможеш ми розстелити лену на долині.
Поміг іє ми постелити, поможи зібрати,
Принесемо горілоєкк, будем сі приймати. (Батятичі).

Кісьба.

4367. Виправляла мати сина в день на косовицю,
Зачесала кучероньки понад потилицю.

(Гол. II, ст. 305, ч. 322).

4368. а) Попід гору високою шлий траву косит,
Йому вітер холоденький кучері підносят. (Іванівці).

4369. б) Ой⁴⁾ мій шлий чорнобривий на болоню²⁾ косит,
Йому вітер³⁾ кучерик⁴⁾ до гори підносят⁵⁾. (Губичі).

Григорів: 1) А. 2) На долині. 3) Вітер віє. 4) Шелєвіє. 5) Кучерика носит. — Жураки: 1) А. 2) За потоком. 3) Вітер віє. 4) Шелєвіє. 5) Кучарика носит. — Пасічна: 1) А. 2) За потоком. 3) Сонце віє. 4) Вітер віє. 5) Кучарика носит.

Пор. Гол. II, ст. 266, ч. 111. Кол. ст. 103, 1067.

4370. в) Ой мій шлий чорнобривий за потоком косит,
Вітер віє, шалєвіє, кучерика носит.

Ой ти, душко, громадила, мені було видко,

А я скинув кресанину: Ходи, душко, швидко!

(Гол. II, ст. 305, ч. 324).

4371. Ой мій шлий чорнобривий над потоком косит,
Не можу ся довідати, хто ну їсти носит. (Хотів).

4372. Вийшла, вийшла дівчинонька, стала голосити:

Трава, трава полягає, нікому косити.

Вийшов, вийшов лєдіночок, став їй говорити:

Не плач, не плач, дівчинонько, я вмію косити.

Рубай траву серединоє, та коло сердєчка,

Не мет тебе утишати та у поперечка!

(Гол. II, ст. 364, ч. 628).

4373. А я¹⁾ вчєра²⁾ сїпо³⁾ косив, а⁴⁾ нині⁵⁾ громадив.

А хтож тебе, козаченьку⁶⁾, до того⁷⁾ нарадив?

Нарадила⁸⁾ молодиця кругленького⁹⁾ лиця:

Громадь, громадь¹⁰⁾, козаченьку¹¹⁾, зелєна травця. (Біла).

Жураки: 1) Вчєра. 2) Василь. 3) Косив. 4) Я. 6) Василюку.

7) На сєсє. 9) Румєного. 10) Коби в поли. 11) Не стояла. — Журів:

3) Вчєра косив, нині. 4) І. 6) Іванусеньку. 7) На тото. 9) Румєного

10) Косє, косє. 11) Іванусеньку. — Копячинці: 5) Нанька. 7) Там

добре. 8) Ой радила. 9) Білєного. 10) Щоби в поли. 11) Не стояла.

4374. а) Хвалила сі маті сином, що віні косити,
А він вийшов на долину та став заводити. (Ожомли).
4375. б) Ой хвалив си леґінчик, що віні косити,
Але вийшов на царинку, зачав голосити. (Ясенів Гор.).
4376. в) Похвалив ся Базауно, що віні косити:
Запхав косу в кертовину тай мусів лишити. (Кульчиці).
4377. г) Ой хвалив ся богацький син, що віні косити,
Запхав косу у купину, взяв людий просити:
Послухайте добрі люде, о що я вас прошу,
Поможіт ми витягнути із купини косу. (Нагусявичі).
Пор. Купчанко, ст. 437, ч. 118.
4378. Що-ж то мені за косар, не віні косити?
Що-ж то мені за кавалір, не віні любити?
Що-ж то мені за косар, що не має бруса?
Що-ж то мені за кавалір, що не має вуса? (Біла).
4379. Ой косив я очерет, та осоку дрібну,
Ой любив я дівчиноньку до себе подібну.
Ой косив я очерет, осоку дрібненьку,
Ой любив я дівчиноньку високу тоненьку. (Буцнів).
4380. Ой косив я сіно, сіно, косив я осоку,
Ой любив я дівчиноньку топеньку, високу. (Красне).
4381. Та де ідеш, шій миленький, ци на косовицю,
Та на кого zostавляеш свою молодицю?
Та на тебе zostавляю, шій любий Штефане,
Догледай ми молодицю, з ким вона вістане.
Догледай ми молодиці, догледай ми жінки,
Як я прийду з косовиці, купю ти горівки. (Жураки).
4382. Ой як я си нагадаю за свою миленьку,
Сам не знаю, як рубаю траву зелененьку. (Войнялів).
4383. Ой на горі на високі¹⁾ косарі косили,
А до мене молодої²⁾ горівку носили.
Косіт, косіт, косарчики, а я буду жити,
Носіт, носіт мід, горівку, а я буду пити. (Кат.).
Вовків: 1) На горонці. 2) Тай до мої дівчиноньки.
4384. На широкі оболоню косарі косили,
А до мене молодої горівку носили.
То по кварти, то по дві, то по шасі пива,
Не могли ся надивити: дівка чорнобрива. (Ізачів).

4385. Ой лишу я косу в стові, граблі в оборозі,
Та піду я до милої, кой ни при дорозі.
(Гол. II, ст. 418, ч. 513).
4386. Ой який ти, любку, косар, такан громадлі,
Ти ни вкось, я не вгребла, бо зайшла неділі. (Чорні Ославн).
4387. Ой косити, молотити, то робота наші,
А дівчата обіймати, то охота наші. (Угринів Горш.).
Пор. Гол. II, ст. 429, ч. 565
4388. Ой косити, молотити, то не змагаю¹⁾,
А з дівчинов постояти²⁾ дуже добре знаю. (Гнівд).
Хотінь: 1) Того не змагаю. 2) А дівчаву обіймати
Пор. Гол. IV, ст. 446, ч. 16.
4389. А¹⁾ косити, молотити, то моя робота,
А з дівчинов постояти²⁾, то моя вохота.
Ой волів бни, пане брате, копу жита збити,
Ніж на чужій стороньці дівчаву любити. (Дусанін).
Хотінь: 1) Ой. 2) А дівчаву обіймати.
4390. Ой косити, громадити, ни могу си скласти,
Цулувати, обіймати, коби лиш допасти.
Ой косити, громадити, тото біда мні,
Цулувати, обіймати, тото душа мні. (Підвахарич).
Пор. Кольберг, III, ст. 39, ч. 326—327.
- Громадьба.**
4391. Ой де ти сі забавила, моя заручена?
А я сінце громадила цілий день учера. (Рибно).
4392. Навчилам сі сіно гребсти тай копиці класти,
Навчилам сі вза холєви кукурузу красти. (Жур.).
4393. Не вчилам тя розбивати, не вчилам тя красти,
Тільки сіно громадити тай в копиці класти. (Зал. ст. 198).
4394. А я сіно громадила, складала в копиці,
Пізнавала мнєнького сліди до керниці. (Жур.)
4395. Самам сіно громадила і копиці клала,
Нікогом ся не радила, бои свій розум мала. (Петничави).
4396. Ой посестро, посеструню, вден голосочок,
Підем сіно громадити в вишневий садочок.
Будем сіно громадити, будем ся дивити,
Звідки наше закоханє буде виходити.
Закоханє виходило, шипочку здіймало,
Нивєнько сі поклонило: Дай Боже щісливо. (Дусанів).

4397. Три неділи дощу нема¹⁾, нов сіно²⁾ в полі,
Не піду я³⁾ громадити, бо мі в ноги⁴⁾ коле. (Желдець).
Пасічна: 1) Ой дощ іде, роса паде. 2) Сінце. 3) Го. — Куння
1) Хмара іде, дощик паде. 3) Го. 4) Ніжки.
4398. Ой хмарит се і бурит се, нов сінце в полі,
Пішла би я згромадити, мене в ніжки коли.
Купи но ми, мій миленькій, жовті черевички,
А я піду і згромаджу тай зложу в кошпчки. (Кобани).
4399. Ой дождж іде, роса паде, нов сіно в полі,
Не піду го громадити, бо мі в ноги коли.
Ой ти, любцьо, громадила, я метав копниці,
Я пізнавав твої сліда аж коло керниці.
Ой ти, любцьо, громадила, меші було видко,
Я на тебе накивував: громадь, любцьо, швидко.
Ой громаджу, тай громаджу, добру раду раджу:
Ой ти, любцьо, мечи стіжки, зварю ти періжки. (Волосів).
4400. Та ти, люпко, громадила, мині було витко,
А я стевув кипілюшок: громадь, люпко, швитко.
Громадь, люпко, громадь, люпко, скідай у копиці,
Шоби тобі завиділи чужі молодці.
Шоби тобі завиділи ті чужії люди,
Та шо с тебе молодой за гадання буди. (Усте).

Жатьба.

4401. Ой минули сінокоси, а настали жинва,
Вийди, вийди на обору, моя чорнобрива. (Кульчиці)
4402. Проси Бога дівчинонько й я буду просити,
Як ти підеш жито жати, я піду косити. (Біла).
4403. Ой жила я пшениченьку лиш по колоскови,
Пізнаю ті, мій миленькій, лиш по голоскови. (Чорні Ослави).
4404. А в неділю дівка, дівка, в будний день дитина,
А як вийде на лан жати, пропала ї днина. (Чорні Ослави).
4405. Ой молода дівчинонька з сусідами зела,
Повересла ни зробила, би сі ни лишила. (Михайловичі).
4406. Фалила сі дівчинонька, що буде весілі,
А вна жала, снопи клала без повересілі. (Михайловичі).

4407. Ой жни, дівко, пшеничину та погадай собі,
Що та буде пшеничина на короваї тобі. (Рибно).
4408. Ой жила я пшениченьку, ой жила, ой жила,
Вчора булам на переді, нині ся лишила. (М. Яцків).
4409. Вчорам згла два загонц, а третю прилуду,
Я гадала, мій миленький, що я твоя буду.
Вчорам згла на переді, перед передила,
А ниніки уже з заду, бои ся надсадила. (Дрогобич).
4410. А я жпу, परिжду, по дві стиблі¹⁾ ріжу,
Я би рада наперед, а я з²⁾ заду лізу. (Жур).
Малковичі: 1) Два стебла. 1) Вчора була на переді, днесь на.
4411. Вийди, вийди, мій миленький, з зеленого гаю,
Зісталам ся на загоні, тепер ся стидаю. (Печеніжин).
4412. Війди, війди, мій миленький, з зеленого гаю,
Лишила сі на загоні тай сі устидаю.
Війшов, війшов мій миленький, взяв сі по під боки:
Піджинай сі, не стидай сі, твій загін широкий.
Війшов, війшов мій миленький, став собі в ліщині:
Котра дівка на переді, то на прилудчині¹⁾. (Посіч).
1) Вузка градка.
4413. Ой Василю, Василеньку, біда те припала,
Коли ти ми заплатиш, що я в тебе жала? (Іванівці).
4414. Але й дана-дана-дана, не піду за Йвана,
Але й піду за Данила, шо бих не робила.
А в Данила хліба нема, пшениця зродила,
Та на мої білі руки, шоби я ї жела!
Але жсла, жсла, жсла, серпом поза себе,
Не жсла сии в свої мамі, не буду і в тебе! (Берегомет).
Пор. Коломийки, I, ч. 823.
4415. Любив мене дсків¹⁾ син, хотів мене взяти,
Купив²⁾ мені новий серп: ходив³⁾, мила, жати.
А я взяла новий серп, кинула за себе:
Я не жала в свого тата тай не буду в⁴⁾ тебе. (Волцнів).
О. Коцан: 1) Був в сусіда один. 2) Зробив. 3) Ходім. 4) Не хо-
дилам від татуне, не піду від.
Пор. Коломийки, I, ч. 12 і 102.
4416. Ни буду я жито жати, буду кладні класти,
Тай так ходжу, газираю, як би любку вкрасти. (Чорві Ослави).
4417. Ой хто буде випивати горівку до женців,
Той не буде запрягати волики в ярещці. (Хотінь).

4418. На попові сіножати¹⁾ добре жито жати,
На долині кирниченька, коня напувати. (Жур.).
Вовків: 1) Там на горі, на горонці.

Молотьба.

4419. Я ни піду до машини, бо машина гудит,
Нима того при машині, що він мене любить. (Іванівці).

4420. Я ни піду до машини, бо машина грає,
Нима того при машині, що мене кохає. (Іванівці).

4421. За воїни воротами викопана яна,
Ходіт, хлопці, молотити, бо я дома сама.
(Гол. II, ст. 367, ч. 641).

4422. Ой кину я ціп на тоці тай вили, тай вили,
А сам піду до дівчини, до тої псяверн.
Ой кину я ціп на тоці, тай вили на стозі,
А сам піду до дівчини, бо ми по дорозі. (Биники).

4423. Ой покину¹⁾ ціп на тоці, тай вила, тай²⁾ вила,
А сам піду³⁾ до дівчини, бо ми дужи мила.
Покину я⁴⁾ ціп на тоці, а вила на стозі⁴⁾,
А сам піду до дівчини, бо ми при⁵⁾ дорозі. (Постолівка).

Волцаїв: 1) Ой кину я. 5) По. — Іванівці: 1) Ой кину я.
2) А на стозі. 3) Ой піду я. — Волосів: 1) Ой кину я. 4) Граблі
в оборові. 5) По. — Желдець: 4) Граблі на порові. 5) По. — Михай-
ловичі: 1) Я повержу. 4) А снопи на возі. В останніх трьох селах
записано тільки другий куплет.

4424. Ой покиньти молотити, я покину терти,
Та підемо на долину воротці заперти. (Грг.).

Оббиране кукурузи.

4425. Ой засьвіти, місяченьку, на нашу стодолу,
Полушино кукурудьки, підемо до дому.
Шуме луги, шумє луги, тай шумит і фороств,
А ниж цесі кукурудьки полушино зараз. (Виднів).

4426. Лупіт, лупіт, лупіжники, шоби кури піли,
А шож би вам, лупіжники, люди завиділи. (Виднів).

Садженє і копанє бараболі.

4427. Аби була на горбочку бульбу посадила,
Була бим сї на милого, хоч раз подивила. (Угринів Дол.).

4428. Ой копала бараболі, спала на гарн,
А я того хлопця люблю, що курят цигари. (Вовків).

4429. Ой копала бараболі, спала до ями,
А я того хлопця люблю, що не має мамі. (Біла).

Пряденс.

4430. Ой кукала зазулейка та кукала певно,
Відспало за вороти дівча веретено.
Віддайте ми веретено, подарую пряжу,
Я вже більше за вороти спати си не ляжу. (Воберка).
4431. Ой піду я по під вікна, тай по під віконці,
Котра дівка потягає тонкі волоконці.
Не стій, любку, під віконцем, але йди до хати,
Упало ми веретенце, нікому підняти. (Рибно).
4432. Ни свари миї, моя ненько, шом мало напрьила,
Бо там милий читав книжку, я си письма вчила. (Орелець).
4433. Кужилина ни прійдева, ти робото моя,
Як я тебе ни віпрійду, соромото моя.
Як я тебе ни віпрійду, то я тебе зничу,
Такі свою соромоту за поїс затичу. (Орелець).
4434. Ой преди сі, куделенько, льнїнная, льнїнная,
А під тобов дівчиночка марная, марная.
Ой преди сі, куделенько, біда би ті прела,
Ой то миї під тобою біла ручка ввела.
Ой преди сі, куделенько, зрїби не повісмо,
Сїдай, любцю, коло мене, аби ти не тісно. (Волосіа).
4435. Алеж, кажи, сїда рїда, алеж, кажи, діна,
Котра файна дівчинька, не треба ї віна.
Котра файна дівчинька, най їде за мене,
Буде шити, запрїдати, гудувати мене.
Хїбаж би я, мій миленький, розуму не мала,
Шобми шила, запрїдала, тебе годувала. (Орелець).
4436. Алеж цеся кужелинка пахне ялинкою,
Та змарїло біле личко під кужилинкою.
Тай коби то під кужелем, а то під кужївков,
Коби тото молодлицев, а тото ши дївков. (Орелець).
4437. Ой дубове веретїнце смердат дубиною,
Та змарїло біле личко під куделиною.
Куделенько, неволенько, бідаж би ті прила,
Та вержу тя під лавочку, бои на ручки ввела. (Ж. Павлі, ст. 183).

По воду.

4438. Вітер віє, вітер віє, вітер повіває,
А дівчина воду несе¹⁾, горіх²⁾ підливає. (Тясьменичани).
Пасічна: 1) Носит. 2) Гору.
4439. Попід гору високою дівча воду несло¹⁾,
Золоті коновочки²⁾, срібні коромесла³⁾. (Іванівка).
Угринів Дол.: 1) Несло. 2) Коновята. 3) Срібне коромесло.
4440. а) По під гору високою дівча воду несло,
Чи на дівча¹⁾ дивити ся²⁾, чи на коромесло?
Чи на тес коромесло, що ся вигинає,
Чи на тес гарне дівча, що ся оглядає? (Біла).
Іванівці: 1) Нью са. 2) Подивити. Другий куплет звучить так:
Чи на яку сі подавити, як вона ступає,
Чи на тото коромесло, що сі вигинає. —
Григорів: 1) Нью са. 2) Дивитоньки. — Вороблевичі і Пасічна: 2) По-
зирати. В трьох останніх селах записано тільки перший куплет.
4441. б) По під гору високою дівча воду несло.
Ци на дівча дивити ся, ци на коромесло?
По під гору високою несло дівча воду,
Ци на дівча дивити ся, ци на її вроду?
(Гол. IV, ст. 450, ч. 53).
4442. в) Попід гору високою дівча воду несло,
Чи на него дивити ся, чи на коромесло?
Чи на него дивити ся, щоби го любити,
Чи на тото коромесло, щоби го зробити? (Зубрець).
4443. Тамто¹⁾ ми ся, пане брате²⁾, дівча сподобало³⁾,
Що під гору воду несло⁴⁾, сім раз⁵⁾ спочивало⁶⁾. (Біла).
Іванівка: 1) Ото. 4) Несло воду попід сад. 5) І не. — Угринів
Гор.: 1) Ой то. 4) До берега воду несло. 5) Тай не. — Пасічна:
1) Тото. 5) Тай не. — Мшанець К.: 1) Ой то. 2) Дівчиночка. 3) Дуже
сподобала. 4) Несла воду через гору. 6) І не спочивала.
4444. Як я взяла коновочку, пішла по водочку,
А там Федір чорнобририй рубит колодочку.
(Гол. II, ст. 426, ч. 553).
4445. Ой чому си так не стало, та як си казало,
Коло тої керниченьки, де си воду брало.
Ой чому си так не стало, як си говорило,
Коло тої керниченьки, де ся воду пило. (Тустань).
4446. Ой дубова¹⁾ коновочко, розбий сі на двое,
Щоби воду²⁾ не носило закохані нов. (Михайловичі).
Іванівці: 1) Оріхова. 2) Води.

При печі.

4447. Ой ішов я горі селом, надібав кухарку,
Усмажила солонину на однін огарку. (Жураки).
4448. Кухарочко молоденька, кухарочко наші,
Ця вже буде по вечері, ця ще буде каші?
Кухарочко молоденька, кухарочко біла,
Далас кашу неріджену, а шварки-с поїла. (Жураки).
4449. Варила би періженьки, коби сир та масло,
Пішла сита позичати, а в печі погасло. (Жураки).
4450. На подвіру перед хатов сорока скрегоче,
А молодша ниски нис, бо старша не хоче. (Чорнолізці).
Пор. вкше ч. 3466.
4451. Ой в хаті ся засьвітило, ой видко ся, видко,
Ой там моя дівчинонька звиває ся швидко.
Звиває ся, звиває ся, як муха в окропі,
Щоби могла тай до мене вийти по роботі. (Нагуевичі).

Пране.

4452. Пішла би я на став прати, та ни маю плитки,
Кортит мене постояти із кождин на збитки. (Чорні Ослави).
4453. Пішла би я на став прати, тай ни маю дошки,
Кортит мене постояти із кождин потрошки. (Чорні Ослави).
4454. Ой піду я шмате прати по дубовій кладці,
Куда піду, чи що робю, милій ми на гадці. (Шимківці).
4455. Ой у лузі на галузі сова гніздо вила,
Там дівчата шмате прала, рибка говорила. (Посіч).

Шите.

4456. Ой я шию, вішиваю білими нитками,
Щобни любка пізнавала нежи парубками. (Пасічна).
4457. Ой дощ іде, роса паде на білу березу,
А я своему миленькому сорочку мережу.
Тай мережу, тай мережу, шовком вішиваю,
А я своему миленькому до слюбу словаю. (Пасічна).
4458. А ти будеш шити, шити, я буду рубити,
С тобов буде в тавец іти, а мене любити. (Григорів).
Пор. Коломійки, I, ч. 1380.
4459. Сорочинож моя тонка, шила тя Матронка,
То тя шила, вишивала, куждий день плакала. (Мшанець).

Доєне.

4460. Ой Іванку, каже, Йванку, взяла вода лавку,
А чи ж не перейдемо коровам по травку? (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 766.
4461. Ой я тото дівче люблю, що раненько встає,
Що білими рученьками коровки пускає. (Жураки).
4462. У широкім оболоню корови подою,
А дійницю на полицю, з любком поговорю. (Хотінь).
4463. Прийди, прийди, мій любенький, я корови дою,
Та я тебе солоденьким молоком напою.
Прийди, прийди, мій миленький, до стайні стояти,
Щоби я сі ні бояла¹) корови дояти. (Пісочна).
Іванівці: 1) Щоби ми сі ні вкмило.
4464. а) Не буду ся віддавати, свій світок гаїти,
Алеж буду у мамочки коровки доїти.
Я коровки подоїла, телятка загняла,
Я молоко процїдила, леґіневи дала.
А я прийшла до хаточки: де, дівко, молоко?
Я ворітця ні заклала, віпшло половко.
Та ці тебе, дівко, бити, ці того половка,
Що він завше віпмає дійницю молока? (Криворівня).
4465. б) Ой Іване, Іваничу, лиха ти не жичу,
Як ти гониш воли пасти, я корови кличу.
Я корови подоїла, телята загнала,
А молоко процїдила, миленькому дала.
Питає ся мати доньку: де, донько, молоко?
Я телята загняла, тай випив половко.
Ай чи тебе, доньцю бити, чи того половка,
Та щоби він не випивав від коров молока? (Тустань).
4466. Я корову видоїла, телята загнала,
А молоко процїдила, гультайови дала. (Михайловичі).
4467. Ой сім коров видоїла, но лишила красу,
Ой то буде миленькому на вечер на кашу. (Бульчяці).
4468. Коровиці не дозна, телетко не пило,
А пацетко під порогом зубами затело. (Нагуєвичі, Михайловичі).
4469. Отто мені надоїла корова періста,
Коби прийшов поведілок, поведу до віста. (Михайловичі).

4470. Не буду ся віддавати, сьвіт собі гаїти,
 Ой піду я в половину коровки доїти.
 Ой час бо нам, наврочки, до дощочку іти,
 Не яли нам коровиці с поля приходити.
 (Гол. II, ст. 619, ч. 20).

Ізда.

4471. То ся мило подивити на тоті обори,
 Де мій милий запрягає сині коні в шори. (Мшанець, 3.).
4472. Ой як будеш, Майдануку, майданом їхати,
 То погейкай на волики та дай сі чувати.
 Та погейкай на волики, заграй у листочок,
 Щоби мила пізнавала, чий то голосочок. (Волосів).
 Пор. Коломийки, I, ч. 1549.
4473. Ой поїхав мій миленький до ліса по дуба,
 З сіренькими волоньками розмовонька люба. (Котузів).
4474. Ой поїхав мій миленький я в ліс по деревце,
 Привезе ми на кужівку тай на веретенце. (Котузів).
4475. Ой поїхав мій миленький до ліса¹⁾ по тарас,
 Сіренькими волоньками²⁾, не верне сє³⁾ зараз. (Котузів).
 Жураки: 1) По тарас (дрібне дерево). 2) Сивенькими кониками.
 3) Він сі верне.

Рубанє.

4476. А я рубав осмичну та-ж рахував пеньки,
 Тами бігав до дівчини через конопельки. (Михайловичі).

Б. Зарібки.

4477. Ни буду ти, леґинику, ни буду жоною,
 Бо я піду в Волощину тітков молодю. (Чорні Ослави).
4478. Пустя мене, моя мати, до тої нашини,
 Бо там будут файні хлопці солону носили. (Біла).
4479. Ой маю я чорну крайку, в'їла ми ся в боки,
 Ой ходжу я на роботу, мара знає доки. (Біла).
4480. Чи я така нищівна, ой чи моя ненька,
 Що я пішла на зарібки така молоденька. (Чорні Ослави).
4481. а) Ой у моїм городечку два корчики ріпки,
 Казав мені мій миленький: не йди на зарібки.
 Але я см захопила, як сива голубка,
 Заробила новий грейцар, та втратила любка. (Видинів),

4482. б) Ой у моїм городечку ізродили бібки,
Чоловіка нема дома, пішов у зарібки.
Ой пішов у зарібки грошій заробити,
Що заробив, а він пропив, ні з чим домів ити.
Ой зачев він, каже, ити, тай став при убочи,
Жінка плаче, діти клинут, він вітріщив очи. (Криворівня).
4483. Ой пішла я на зажен як сива голубка,
Заробила хліба много, утратила любка. (Чорні Ослави).
4484. Ой піду я в Волощину хліба заробити,
Як ви любив Катерину, так буду любити. (Чорні Ослави).
4485. А з відки ти, легішнику, а з відки, а з відки,
Що ти прийшов молоденький до нас на зарібки? (Чорні Ослави).
4486. А мій милий на різаню днує і ночує,
А за мене молоденьку ні знає, ні чує.
Бодай пилу іржа згіла, дерево згоріло,
Тож то мому миленькому різанє доіло. (Чорні Ослави).

В. Ремесла.

Ремісники.

4487. Ой то відти від Пістня¹⁾ іде коліска²⁾,
Дайте³⁾ мене, моя мати, та за ремісничка.
Ремісничок, як панничок⁴⁾, а ручка біленька,
Ніколи ти не розкажу⁵⁾, головко бідненька. (Хотівь).
Григорів: 1) Ой із міста, із Бучичи. 2) Колісничка. 3) Ой дай.
4) Панчик. 5) Я ніколи ти не скажу.
Пор. Зам. ст. 195. — Гол. ст. 329, ч. 454.
4488. Ой маю я три коханці, тай слава велика,
Оден боднар, другий гонтар, а третій музика. (Григорів).
4489. Породила шевця вівця, а кравця кобила,
А козака молодого мати чорнобрива. (Матіївці).
Пор. Коломийки, т. I, ч. 6.

Боднар.

4490. Ой ти мене не зачіпай, бо я боднарівна,
Ти горбатий, череватий, а я всюда рівна. (Вовків).
4491. Бй боднаре¹⁾, боднареньку²⁾, зроби мені діжу,
Тай маленьку³⁾ коновоньку, бо⁴⁾ по воду біжу. (О. Коцан).
Іванівці: 1) Боднару. 3) Тай ще тоту. 4) Що. — Жураки:
2) Боднарику. 4) Най.

4492. Ходит боднар по ліщині, вобручі рубас,
 Два вирубав, два вирубав, третого шукає.
 Два вирубав, два вирубав, за третин шукає,
 Молодая дівчинонька в гаю зазирає.
 Ци маєш ти вітця, матір? Ой маю я, маю,
 А я ходжу молоденька, долі визнаю.
 Ой боднаре, боднарочку, чо я тебе прошу,
 Зроби мені коновочку, най я воду ношу. (Коропець).

Веретенярь.

4493. Сидит милий у колибі, струже веретінці,
 Котрі праві, дає любці, криві своїй жінці! (М. Яцків).

Гончарь.

4494. Мати моя старенькая гончара любила,
 Молодому гончареві опаньчу купила. (Жег. Павлі, ст. 169).

Капелюшник.

4495. Капелюшник рижитник на рижито грає,
 Капелюшничка се впила, аж ледви гуляє. (Жур.).

Коваль.

4496. Тото біда не публіка, не той коваленько,
 Заросив ся, забідив ся, та прийшов раненько. (Тустань).
4497. А ще сонце не впочило, коваль косу клепле,
 А бо то мій братпунейко позад мене дрепле. (Дидьова).
4498. Коваль кує, коваль кує, ковалиха дує,
 Ковалева дівчинонька¹) ворота малює. (Підмихайл., Жур., Жураки).
 Нагуєвичі: 1) Марисенька.
4499. а) Ой ковалю, ковальчуку, зроби но ми дрибну,
 Я дам тобі миску муки, не зроблю ти кривду.
 Ой дам тобі миску муки, і ще кусник сала,
 Щобис мені таку зробив, щоби сама грала. (Григорів).
4500. б) Ой ковалю, ковалю, зроби шині дрибну,
 Та дам тобі миску муки, повісна на линву.
 Та дам тобі миску муки, щобес си утішив,
 А дам тобі повісемце, абес си повісив. (Підзахарич).
 Пор. Мат. V, ст. 123, ч. 70 і ст. 129, ч. 119.
4501. Ой ковалю, ковалику, ковалику Гриню,
 Зроби мені колодочку зашкати скриню. (Войнялів, Жураки).

4502. Ой ковалю, коваленьку, зроби ми колодку,
Та си¹⁾ буду замикати²⁾ рибочку³⁾ солодку. (Нагуєвці)
Іванівна: 1) Там я. 2) Засувати. 3) Дівчину. — Волців: 1) Бо я.
3) Горівку. — Дусанів і Іванівці: 1) Бо я. 3) Дівчину.
4503. Ой ковалю, коваленьку¹⁾, зроби ми замочок,
То си²⁾ буду замикати³⁾ зелений⁴⁾ віночок. (Нагуєвці).
Хотінь: 1) Ковалику. 2) Бо я. 3) Відмикати. — Іванівці: 2) Бо я.
— Волців і Дусанів: 2) Бо я. — Григорів: 1) Ковалику. 2) Бо я.
4) Міртяний.
4504. Ой ковалю, коваленьку, ковалю Михайю,
Підкуй мені чоботетка на мою Параню. (Дусанів).
4505. Ой ковалю, ковалику, ковалю Андрусю,
Підкуй, підкуй чоботста на мою Ганусю. (Іванівці).
Пор. Коломийки, I, ч. 1040.
4506. Ой кував я чоботста, просив коваленька,
Ой як стану на камінець, пізнає¹⁾ миленька. (Чорні Ослави).
Нагуєвці: 1) Щоби мої підківата пізнала.
4507. Ой ковалю, коваленьку, зроби ми підківку,
Ні широку, ні глибоку, під середню дівку. (Дусанів).
4508. Ой ковалю, коваленьку, підкуй міні бички,
А я твої ковалісі купю черевички. (Нагуєвці).
4509. Ой ковалю, ковалейку¹⁾, підкуй кобилицю,
Як усяду²⁾, то³⁾ поїду у гай⁴⁾ по калину⁵⁾. (Батятичі).
Дусанів: 1) Коваленьку. 2) Бо я сяду. 3) Тай. 4) Аж в гай.
5) Дівчину.
4510. Ой ковалю, коваленьку, підкуй кониченька,
Ой під мого миленького, як під паниченька. (Підмих).
4511. Ой ковалю, ковалику¹⁾, підкуй коня остро,
А я сяду²⁾ тай³⁾ поїду до дівчини просто. (Вільки Маз., Хотінь).
Дусанів: 1) Коваленьку. 2) Бо я сяду. — Батятичі: 1) Ковалейку.
2) Як усяду. 3) То.
4512. а) Ой ковалю, коваленьку¹⁾, зроби²⁾ ми підківки,
Бо я буду зачинати³⁾ ходити до дівки. (Біла).
Грабовець: 1) Ковалику. 2) Підкуй. 3) Завтра зачинаю.
4513. б) Ой ковалю, ковалику, підкуй ми підківки,
Бо я тепер зачинаю ходити до дівки.
Ой ковалю, ковалику, підкуй коня остро,
Ой най сяду тай поїду до дівчини просто.
А я сяду на коника, гою, коню гою,
Де ворота отворені, там дівчина моя. (Скобичівка).

4514. в) Ой ковале, ковалику, закуй коня востро,
 Бо поїду до дівчини на зальоти просто.
 Ой ковале, ковалику, зладуй ми підківки,
 Бо я буду зачинати ходити до дівки.
 Ой ковале, ковалику, зладуй ми підкови,
 Бо я буду зачинати ходити до вдови. (Кульчиці).
4515. На що мені женити сі, на що мені лиха,
 Коли мені обіцяла сама ковалиха. (М. Яцків).
4516. Сама собі ковалиха наробила лиха,
 Що пускала коваленька до комори стиха.
 (Гол. II, ст. 476, ч. 239).
4517. Я в ковале вдохло теле, а кузнї згорїла,
 Ковалиха скажила сі, а дівка здурїла. (Ямниця).
4518. а) Ой ішов я вулицею, тини оманцею,
 Мало¹⁾ мене не забили ковалї кливцею.
 Ковалиха ударила, коваль замахнув ся,
 Як би була не миленька, був би я минув ся. (Войничів).
 Сугрів: 1) Аби.
4519. б) Ой ішов я улицями нежи ковалїями,
 Мало мене не забили ковалї кліщами.
 Ковалиха ударила, коваль намахнув ся,
 Як би була не паличка, був би я минув ся.
 Як би була не палиця, та не ясенова,
 Була би ня підкусила дівка ковальова.
 (Гол. IV, ст. 447, ч. 27).

Колискарь.

4520. Ой молодий парубочку, ходиш по лісочку,
 Зрубай, зрубай яворика, зроби колісочку. (Михайловичі).
 Пор. Коломийки, I, ч. 654—656.

Колодїй.

4521. Я на тебе, колодїю²⁾, мала всю надїю,
 А ти пішов, мене лишив³⁾, де се я¹⁾ подїю? (Григорів, Губичі).
 Журів: 1) Соловію. 2) Ти се жениш, вичу береш. 3) Я се.
 Пор. Гол. IV, ст. 477, ч. 243.

4522. Там на горі на високій сьпівали пташата,
 Та я свої Марусинї зробю колїсьцята. (Кропив. Н.).

Ложкарь.

4523. Ой не бий ня, моя мати, в голову так дуже,
 Та дай мене за такого, що лїжочки струже.
 Він лїжочок настругав, я в місто віднесла,
 І сама-и ся поживила і сму-и принесла. (О. Коцан).

Лупій.

4524. А на поли плужок оре, нова колесничка,
Піде дівка за лупія, буде ремісничка. (Денясів).

Малярь.

4525. Я питаю за маляром, а той маляр дома,
Вималював сден образ, на образі Шльома. (Іванівці).

Мельник.

4526. Червоненький¹⁾ бурачок, зелененька²⁾ гичка,
Любив мене мельничок³⁾, бо⁴⁾ я невеличка.
Червоненький бурачок, гичка зелененька,
Любив мене мельничок, бо я молоденька! (Семаківці).

Постолівка: 1) На городі. 2) Зелена му. 3) Дворачок. 4) Хоць. —
Іванівка: 2) Кучевяра. 3) Мене любить вітів син. — Оба вар. без 2-го
вуслета.

4527. Та до млина дорожечка, до млина, до млина;
А хто мнї житце змеле, ек мельника нена?
А хто мені житце змеле, пшеничку спитлює,
А хто мене молоденьку в личко поцулує?
Очи ми си ізморгали, шо нічку не спали,
Личко ми си западіло, хлопці цулували.
Цулували, убійнали, кільки си хотіло,
Та ше будут цулувати, овва, шо за діло? (Берегомет).

Смаровіз.

4528. А шож тобі смаровозе до мої дівчини?
Та ти маш до батога та до мажничини. (Гвізд)

4529. Бідна моя головонько, що я наробила?
Полюбила смаровоза, доле нещаслива.
Покинь, покинь, смаровозе, вози смарувати,
Озьми косу, тай йди в росу травицю щибати.
На вишнюм сі поточила, на черешню впала,
Полюбила смаровоза, на віки пропала.
А смаровіз все в дорові як літо так зина,
А я собі молоденька дека запросила. (Жураки).

Ткач.

4530. Ішли ткачі на деркачі, вдябала їх Настя:
Де ідете, ниткопути, не маште шасте. (Рибно).
Пор. Жег. Павлі, ст. 176.

4531. Тече вода заа города, нова колісничка,
Дай ні, мамко, за ткачика, буду ремісничка.
Ткачик одно ткає, ткає, а друге пускає,
А за третим послає: „Махай, нехай дає!“ (М. Яцків).

4532. Поки я була у мамки, та овечки пасла,
І сир їла і дзер пила, була в личку красна.
А як пішла за ткачика цівочки сукати,
Дивилася в чужий город натини набрати. (Зал. ст. 196).
Пор. Гол. II, ст. 329, ч. 456.
4533. А хороба на ткачика, що полотно рїтко,
Бис сорочку витко тіло, аш се сьміє дїтько. (Пост.).

Фірманн і Фірманка.

4534. Гей! мій тато фірман був¹⁾, з фірманнми бив сі,
А фірманн батогами, аж порох курив сі. (Михайловичі).
Біла: 1) А мій тато впив ся, впив ся.
4535. Фірманнм си поллюбила, за фірманна піду,
У фірманна швиткі конї, сяду таї поїду. (Кропив. Н.).
4536. Бодай конї вигдихали, а брїчка згорїла,
Бо вже менї молодому фірманка доїла. (О. Коцан).
4537. А чнї то кониченьки по полї лїтают?
Та то пана капїтана, фірманна шукают.
Бодай конї вигдихали, а брїчка згорїла,
Та тож менї молодому фірманка доїла. (Кубакн).
4538. Ой мамуню, мамуненько ловив мене фірман,
Як ві злапав за голову, мало не відїрвав. (Батятчї).

Чумаки.

4539. За нашими воротами та на чужїм поли,
Вивернули Коломїйцї штири мажи соли.
Ой підїмо, пане брате, соли наберїмо,
Коломїйцьом, чорнобривцьом жалю начинїмо.
Ой їще ми, пане брате, соли не набрали,
Коломїйцї чорнобривцї з жалю повмиралї. (Ж. Павлї, ст. 204).

Швець.

4540. Там на ставї, на ставоньку, качур ноги мїє,
А я того хлопця люблю, що чоботи шїє. (Іванївцї).
4541. Ой а швець з Лїховець, а шевчиха з мїста,
Та не годна замїснїти кавалочок тїста. (Жураки).
4542. Ой ходила, говорила шевцьова кобила:
Заплати ми, дурню шевче, щом дрива возила,
А він її запрягає, закладає лїци;
Заплати ми, дурню шевче, буду с тобов бїчи. (Нагуєвичі).
Пор. выше ч. 2830.

4543. То шевчики, то кравчки до мене ходили,
То шевчики, то кравчки сліду наробили.
А я ваяла мітолочки сліди замітати,
Роагленулась сюдя-туди: Йде кравчик до хати. (Постоліва).

15. Н і ч л і г и.

А.

Дома.

4544. А де будем почувати? В Павлові долині.
А що будем вичеріти? Гарбузета й дині.
А де будем почувати, а де будем спати?
Недалеко дівчиновька, коло її хати. (Жур.).
4545. Ни сам си я тутки зайшов, вода ні принесла,
Ночуй, почувуй, товаришу, темна нічка зайшла.
Темна нічка, вивидньєнка, сьвіта ни видати,
А де мемо, товаришу, нічку почувати?
А де мемо почувати, в місті Коломні,
А у тої шинкарочки при веленіи виші.
А у тої шинкарочки добра горівочка,
А у тої шинкарочки хороша дівочка. (Чорні Ослави).
4546. Та ни сам я суда зайшов, вода мні занесла,
Переночуй, файна любко, темна нічка зайшла.
Переночуй, файна любко, вене ни самого,
Переночуй, файна любко, й товариша ного. (Кобак).
4547. На добраніч усім на ніч, тай¹⁾ ви люди чуйте,
Котрі²⁾ старі, йдїт до дому, молоді почувите. (Гвізд).
Охримівці: 1) Ви музика грайте, грайте, а. 2) А ви.
4548. Ой добраніч, я йду на ніч, а ви люди чуйти,
А погані йдїт до дому, а ладні почувити. (Жур.).
4549. Коби менї до вечера, коби місяць сьвітвв,
Можеб я ся з дівчиною на дорозі стрїтив. (Біла)
4550. Ой із гори на долину зйїду помаленьку,
Не буду сам почувати, піду по миленьку. (Войнялів).
4551. Не спав же я сесю нічку, не буду й другуу,
Поки собі не приведу панну молодую. (Баня, Березів).

4552. Ой я хлопець молоденький тай не волоцюга,
Де хороше дівче чую, там нічку ночую. (Гвізд).
4553. Ой я піду з кінця в кінець хати рахувати,
А в котрої білавини нічку почувати. (Розлуче).
4554. Ой не вітти місяць зійшов, вітки ясне сонце,
Мусит бути гоцадрала тої ночі конче. (Кульчиці).
4555. Ай любочко солоденька, маш чорні вічка,
Та чи буде із тобою солоденька нічка! (Перегінсько).
4556. а) Ой туду, ой туду, каламутна річка,
Яка з тобов, дівчинонько, солоденька нічка. (Дрогобич).
4557. б) А в лозині при долині бистренькая річка,
Яка-ж з тобов, моя мила, солоденька нічка. (О. Копан).
4558. Ой горівка цюцюрівка, а пиво варене,
Ци добре сі ночувало, білявко, без мене? (М. Яциві).
4559. Ой мусити, чорні очі, самі ночувати,
Не буду вам на ніч кожду дівчини шукати. (Волцнів).
4560. Стоїт верба над водою, вербо-ж моя, вербо,
Так ми мила постелила, що ми спати твердо. (Жураки).
4561. Ой не спав я одну нічку, тай не буду третю,
Аж поки си не привезу писану верету. (Угринів Долині).
4562. Ой у гаю черешенька¹), за гайом²) ліщина,
Навчила мні в саді спати молода дівчина. (Войнилів).
Волцнів: 1) Ой у саді садовина. 2) А в лісі.
4563. А я гаю не рубаю через¹) ліщиноньку,
А я дома не почую через²) дівчиноньку. (Войнилів, Вовків).
Підмихайлівці: 1) Тільки. 2) Маю.
4564. А я гаю не рубаю тай через ліщину,
А я в дома не почую та через дівчину. (Іванівка).
4565. А я гаю не рубаю, сокири не маю,
А я в дома не почую, бо жінки не¹) маю. (Вовків).
Сугрів: 1) Дівчину.
4566. А я гаю ни рубаю, сокири ни маю.
А я в дома ни почую, добру маму маю.
А я гаю ни рубаю чириз ліщиноньку,
А я в дома ни почую чириз дівчиноньку.
А я гаю ни рубаю чириз чиришеньку,
А я в дома ни почую чириз Марусеньку. (Нивиці).

4567. а) А я в гори їду, їду, до гори бичую,
Через тебе, моя мила, дома не ночую. (Іванівці).
4568. б) А я в гори загальмую, до гори бичую,
Через тую дівчиноньку в дома не ночую. (Біла).
4569. а) Любцю-ж моя солоденька¹⁾, любцю-ж моя мила,
Ой тос²⁾ ми сє³⁾ тої ночі солоденько⁴⁾ снила. (Григорів, Таурів).
Пор. Кол. ст. 109, 1297.
4570. б) Любцю моя солодонька, любцю моя мила,
Отос сі ми тої ночі солодонько снила.
Ой тос ми сі тої ночі солодонько снила,
Що сиділа над потоком, білі ноги мила. (Іванівці).
4571. Ой дівчино, дівчинонько, яка ти ми мила,
Ти ся мні тої ночі штири рази снила. (Глядки).
4572. Я в дівчини ночував, тай ни визував сі,
Тай-би лішко поломав, тай ни признавав сі. (Іванівці).
4573. Ой на мене підсідали, щоби мене вбили,
А я любці тай на ручці до білої днини.
Ой на мене підсідали, а я не бояв сі;
А я любці тай на ручці до днини віспав сі. (Волосів).
4574. Ци ти така, любко, файна, ци мені здає сі,
А тож мене через тебе спав не бере сі. (Посіч).
4575. Ой ішов я через село, всюда сі сьвітило,
Куда я мов повертати, там сі загасило.
Ни того сі загасило, що сі спати хтіло,
Но того сі загасило, що сі мене вдріло. (Стр.).

Б.

4576. Ой золоті підківочки, золоті, золоті,
Ліпше спати на камені, та як на болоті. (Григорів, Хотінь).
4577. А я би сі не здрімала, хочби засвітало,
Коби прийшло солодетко тай защебетало.
А я би сі не здрімала, хочби день біленький,
Коби прийшов тай посидів любко солоденький. (Грабовець).
4578. Та я би сі не здрімала, хоть би день біленький,
Аби прийшов, поговорив, хлопец молоденький. (Іванівці).
Пор. Гол. II, ст. 310, ч. 347. — Купчанко, ст. 403, ч. 51. —
Кол. ст. 100, 977.

4579. Мині би сі не здрімало, жибі штири ночі,
Коби прийшов мій миленький, що приходив сночи. (Чорні Ослави).
Пор. Купчанко, ст. 403, ч. 51. — Кол. ст. 100, 975.
4580. Мені би се не дримало, хоць нічка темнька,
Коби була коло мене шлого рученька. (Голгочі).
4581. а) Очка мої чорненькії, біда мені з вами,
Не хочете почувати й одну нічку сами. (Тисьменичани).
Пор. Гол. IV, ст. 465, ч. 164.
4582. б) Очка мої чорненькії, що робити з вами?
Не хочете почувати одну нічку сами.
Ой однусте почували, тай тоту не спали,
Лиш всю нічку в кватирочку любка візирали. (М. Яцків).
Пор. Де-Воллаві, ст. 45. — Мат. V, ст. 144, ч. 215. — Кол.
ст. 92, 669.
4583. Коби мені до вечера до того сьвятого,
Може би я зобачила свого миленького. (Біла).
4584. Коби борше до вечера, тамто би я рада,
Бо то вечір по вечері найліпша порада. (Біла).
4585. Чи-ж я тобі ни казала, любцю¹), на порозі²),
Що я буду почувати в крайнім оборозі. (Іванівці).
Журів: 1) Любку. 2) Дорозі.
4586. Ой преду я куделину і тоненько мичу,
Я свого файного любка на нічку закличу. (Мигуличин).
4587. Чи я тобі не казала тай не говорила:
Вставай, вставай, йди до дому, бо вже біла днина. (Жураки).
4588. Ой чи я ти не казала: йди до дому, чуєш?
Най жи люди не вогорут, шо в мени почуваш. (Іванівка).
4589. Чи я тобі на казала, тай не говорила:
Не їдь, не їдь з кіньма на ніч, бо нема Гаврила.
Чи я тобі не казала, мое серденьтко,
Не їдь, не їдь з кіньми на ніч, нехай їде батько. (П. Ст. Б.).
4590. Упав сніжок на обліжок та най си полегит,
А що-ж ти сі, мій миленький, за нічку належит? (Іванівці).
4591. а) Ой у саду садовина й червона калина,
Загадала в саді спати молода дівчинна.
Загадала в саді спати межи яблінками,
Щоби вона розмовлела всю ніч з парубками.

Свикроха сі придивила тай віддула губки :
 Не пусть, мати, дочку спати, бо ходет парубки !
 Бодай тобі, стара нене, не пустило мову,
 Що ти д мині не пустила дочку на розмову. (М. Яцків).

Варіанти, записані в Боберці та Михайловичах, мають тільки по два (перші) куплети, в Іванівцях три.

4592. б) Ой у саду садовина, за садом ліщина,
 Загадала¹⁾ в саду спати молода дівчина.
 Загадала¹⁾ в саду спати межі яблінками,
 Щоби она²⁾ розмовляла всю ніч з парубками.
 Я невістка прийшла з міста тай надула³⁾ губки :
 Не дай, мати, в саду спати, бо прийдут парубки.
 Бодайже ти невістице, в сирій землі гнила,
 Гой⁴⁾ ти мамці⁵⁾ я сказала⁶⁾, мене мамка⁷⁾ була.
 Не за то мні мама була, шо я в саду спала.
 Я за то мні мати бгла, шо й невістка знала. (Коломия).

Виднів: 1) Намога сл. 2) Ой тож би вна. 3) Віддула. 4) Що. 5) Неньці. 6) Оповіла. 7) Ненька.

4593. в) Ой¹⁾ у саді²⁾ садовина солотка тай винна,
 Загадала в саду спати молода дівчина.
 Загадала в саду спати межі яблінками,
 Щоби всю ніч розмовляла тай іс парубками.
 Йшла невістка тай із міста тай віддула гупки :
 Не дай мати в саду спати, бо прийдут парубки.
 Бодай же ти, невістице, хрила, боліла,
 Шо ти мої старі ненці всю правду повіла.
 Бодай же ти, невістице, сім рік не сконала,
 Шо ти мої матиночці всю правду сказала. (Печеніжин).

Пор. Гол. II, ст. 369, ч. 648. — Купчанко, ст. 470—471, ч. 174.
 — Кол. ст. 54, 233. — Врабель, ст. 136, ч. 440—441.

4594. Чи ти, дівко, сказала ся, чи ти була пiana,
 Щос ходила ночувати під сьвятого Яна. (Віла).
4595. А я в саду ночувала тай не бояла сі,
 Миленькому на рученьках наночувала сі. (Волиців).
4596. То я сі тай іздрімала, очка ми сі злипли,
 Коби прийшло солодетко, від разу би глипли.
 То я сі тай іздрімала, веретено впало,
 Коби прийшло солодетко, то би ми подало. (Волосів).

4597. Прийди, прийди, мій миленький, або ми ся присни,
Щоби ми ся що не стало з великої мисли. (Дусанів).
4598. Коло шлина два явори, третій похилив сє,
Ой вжєс мнїї, мій миленький, штири рази снів сє. (Григорів).
4599. Ой то ми сї тої ночи солодонько снило,
Що сї мого миленького подвірє зайшило.
Ой зайшило сї подвірє, до ранє згорїло,
Щоби мене молоденьку за ним не кортіло. (Дрогобич).
4600. Нема мого миленького, нема мого Йвасї,
Нема кому спитати сї, ци виспала я сї. (Грабовець).
4601. Ни спала я тої ночи¹⁾, анї я, анї я,
Бо ни було коло мени мого соловія. (Іванівцї).
Волцнів і Пісочна: 1) Анї я сї не виспала.
4602. Анї я сї не виспала, анї мої очи:
Скажи, скажи, мій миленький, дес був тої ночи? (Волцнів).
4603. Анї я сї не виспала, анї свї¹⁾ вочи,
Бо ни було коло мене соловія²⁾ в ночи. (Михайловичі).
Пісочна: 1) Мої. 2) Миленького.
4604. Анї я ся не виспала, анї мої очи,
Прийшов милий із вечєра, сидїв до півночи. (Пристань).
4605. Ой чи я сє не виспала, чи не було ночи?
Чи не було коло мене якє поторочє? (Охрим.).
4606. Не спала¹⁾ я тої ночи, анї мої вочи,
Такої ми сї молоденькі²⁾ спатоньки ни хочи. (Грг., Іванівцї).
Журів: 1) Ея не спав. 2) Молодому.
4607. Ни спала я тої ночи тай ни¹⁾ буду спати,
Бо ни знаю, де мій милий буде почувати. (Грг.)
Іванівцї: 1) Анї.
4608. Ой сама я тай не знаю, що то за поченька,
Ой нї я сї не виспала, нї мої оченька. (Жєт. Павлі, ст. 185).
4609. Ой чи я ся не виспала, чи мала піченька¹⁾?
Чи не були²⁾ коло мени милого оченька³⁾? (Бїла).
Охримівцї: 1) Ноченька. 2) Була. 3) Рученька.

4610. Не спала я тої ночі¹⁾, ні мої оченька,
 Бо не була під головов²⁾ милого рученька. (Вовків).
 Іванівці, Пристань, Пісочна: 1) Анї я сі ни виспала. — Пісочна:
 2) Коло мене.
4611. Ой то я сі не виспала, ні мої оченька.
 Бо не була під головов милого рученька.
 Ой не була під головов, не була під боком,
 Тай не знаю, де випала милому робота. (Волосів).
4612. Вочі мої чорнявії, що ви гадаєте?
 Цілу нічку на розмові, а в день дрїмаєте.
 Вочі мої чорнявії, думайте, гадайте,
 Цілу нічку на розмові, а в день не дрїмайте. (Охримівці).
4613. Ой мала-ж я миленького, а тепер не маю,
 Скоро вечер по вечері, я спати легая. (Іванівка).

А.

На пасовисну.

4614. Ой добраніч, моя мамко, добраніч, добраніч,
 Бо я вже сі вибераю з кониками на ніч. (Жураки).
4615. Не поїду с кіньми на ніч, бом малий хлопчина,
 Як би мене вовки з'їли, плакала-б дівчина. (Глидка).
4616. Я ни піду с кіньми на ніч, мої мамунцюю,
 А хто-ж буди обіймати мою Ганусуню? (Пісочна).
4617. Ой поїду з кіньми на ніч, поїду, поїду,
 Припну коні на припоні, до дівчини піду (Охрим).
4618. Та не буду дома спати, але займу коні,
 Та сам піду ночувати до дівчини Доні. (Крехівці).
4619. Ой поїду з кіньми на ніч, поїду, поїду,
 На толоці попутаю, до дівчини піду.
 На толоці попутаю по носі, по носі,
 А сам піду до дівчини, бо ми по дорозі. (Комарно, Глидка).
4620. Ой ішов я з кіньми на ніч, дівчина стояла,
 Я сказав ї „добрий вечір“, а вона сі сховала. (Манява).
4621. Не знаєш ти, пане брате, що завуля кує,
 А дівчина молоденька з волами ночує. (Івачів).

Б.

4622. Ой дай Боже на день дощу, на вечір погоди,
Бо пожене мій мильський коники вороні. (Іванівка).
4623. Ой ти їдеш з кіньми на ніч, та дай ми добраніч,
Та най же я, каже, знаю, що я любка маю. (М. Яцків).
4624. А як їдеш з кіньми на ніч, та дай мені знати,
Перекооти кругле ябко аж до мої хати. (Волцнів).
4625. Як поїдеш з кіньми на ніч та дай мені знати,
Трісни бичом на вулиці, а я вийду з хати. (Кульчиці).
4626. Як поїдеш з кіньми на ніч, то дай мені¹⁾ знати,
Сякии, такни каменюком²⁾ винь до мої³⁾ хати. (Охрим).
Постолівка: 1) Дай до мене. 2) Сяков таков камінюков. 3) Віяном.
4627. Ой як підеш з кіньми на ніч, заграй на листочок,
А я буду пізнавати, чий то голосочок.
Ой як підеш з кіньми на ніч, заграй на сопівку,
А я буду пізнавати, чи ти маєш дівку. (О. Коцан).
До 1-го куп. пор. Гол. II, ст. 311, ч. 354.
4628. А як їдеш, любку, на ніч, заграйже в сопілку,
А я вийду, послухаю, чи ти там сокілку.
А як їдеш, любку, на ніч, заграйже в листочок,
А я вийду, послухаю, чи твій голосочок. (Зам. ст. 200).
4629. Як будеш йти з кіньми на ніч, заграй на дудочку,
А я вийду послухаю, ци ти мій, любочку.
Як будеш йти с кіньми на ніч, заграй на фуяру,
А я вийду, послухаю, ци ти Николаю. (Нагуєвичі).
4630. Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на дудочці,
Ні по чім тя не пізнаю, но по голосочці. (Охрим).
4631. А як живеш воли на ніч, займи мою пару,
А я буду підходити за тобов помалу. (О. Коцан).
4632. а) Як поїдеш з кіньми¹⁾ на ніч²⁾, возьми мя³⁾ з собою,
Буду коні завертати і⁴⁾ спати з тобою. (Охрим).
Вільки Маз.: 1) Як поведеш коні. — Іванівці: 2) Як поживеш
коні пасти. 2) Озьми мя. 4) Тай. — Яцків: 3) Ні.

4633. б) Як ти ведеш коні на ніч, бери мї з собою,
 Буду коні завертати таї спати с тобою.
 Як сї буди розвидняти, я голосом врїжу :
 Ставай, ставай, мій миленький, кониченьки в збіжу! (Пасічна).
4634. А мій милий чорнобривий пасе коні в ночи,
 А як їде дорогою, сьміют му сї очі. (Іванівці).
4635. Чи-ж я тобі не казала, таї ни говорила :
 Ни їдь, ни їдь з кіньми на ніч, я рибу варила. (Постолівка).
4636. Ой дівчино біла, біла, дес вінок подїла ?
 Поїхала з кіньми на ніч таї кобила з'їла!
 Ой кобила вінок з'їла, кінь дві полятиці,
 Того я си наробила в корши на музиці. (Горуцько).
-

ІХ.

ГРОМАДСЬКЕ ЖИТТЄ.

1. С у с і д и.

4637. а) Як сусіда не любити, коли сусід близький,
У сусіда гарна жінка та перелаз ниський. (Бірки Дом.).

4638. б) Бідаж мені молодому, бідаж мені, біда,
Не кажут ми та любити дівчини в сусіда.
Як в сусіда не любити, коли сусід близький,
Та в сусіда гарна дівка, таї перелаз нязький.

(Гол. II, ст. 287, ч. 224).

Пор. Кол. ст. 104, 1101. — Врabelь, ст. 72, ч. 243.

4639. Чиї воли на дуброві, мої на сьвіточку,
А хто любить на стороні, а я сусідочку.
На сторону би ходити, коника трудити,
А в сусідов постояти таї поговорити. (Зал. ст. 182 і 183).

Пор. Гол. II, ст. 273, ч. 146 і ст. 309, ч. 342.

4640. Кажут люди, що я біда, а я ще не біда,
Коли мене полюбила близенька сусіда. (Викторів).

4641. Кому біда, кому біда, а мені не біда,
Бо я собі полюбила близького сусіда. (Охрми.).

4642. Від улиці плітя не є, то біда, то біда,
Не дают ми полюбити близького сусіда.

(Гол. IV, ст. 493, ч. 33)

4643. А прийшов я до сусідки та став у порога :
 Сусідочко моя мила, пожив ко ми рога.
 Сусідочка була чюнна, мене изганьбила :
 Бодай тебе, леґинку, петниця побила. (Ясенів Гор.).
4644. Було гаразд у Білівцях, сухі сади цвили,
 Доки ми ся із сусіда дівчинов любили.
 Коли моя дівчинюнька пішла межи люде,
 Тепер смутно улицями, як не ходят люде.
 (Гол. II, ст. 287, ч. 225).
4645. Ой сусіде, сусідочку, дай за мене дочку,
 Присягаю, що не буду¹⁾ пяти горілочку. (Розлуче).
 Візьки Маловецькі: 1) Будеш видів, зарічу ся. — Пасічна :
 1) Заречу сі чисник їсти.
4646. Ото мене на заваді сусідова грушка,
 Я ни виджу, куда ходит моя щибитушка. (Іванівці).
4647. Ой маю я штири ковї, всі штири гвідїї,
 Не май, не май, сусідонько, на мене надїї. (Григорів).
4648. Утопиш ся, сусідонько, утопиш, утопиш,
 Високїї береженьки, вже ся не вихопиш.
 Високїї береженьки, водиця бистрая,
 Утопиш ся, сусідонько, бос ще молодая. (Охрим.).
4649. Ой сусідо, сусідонько, накажи си сына,
 Най не ходит, най не плаче, молода дівчина. (Вовків).
4650. В мене двері тисовїї, що леґонько ходє,
 В мене такї сусідочки, що мене сокотє¹⁾. (Топорівці).
 Григорів: 1) Що до мене ходєт.
4651. Я на ставі не купав се, на човні се вожу,
 Кажє сусід молоденький, що до жінки ходжу. (Іванівна).
4652. Ой сусід сусідови перешкоду¹⁾ робит,
 То му межу переоре, то²⁾ до жінки ходит. (Розлуче).
 Ожомля: 1) Параштику. 2) Тай долину ему випас і.
4653. Казав мені мій сусід, щоб я го любила,
 А мій сусід біловусий, а я чорнобрива. (Жуків)
4654. Єщєм огня і не клала, тріски ся їмили,
 Єщєм любка не любила, сусідки вчинили.
 (Гол. II, ст. 417, ч. 506).

4655. Ой я собі полюбила блиського сусіду,
Хоть він мене покидає, я за ним не піду. (Тустань).
4656. Чи то має таке щастє, чи мені так Бог дав,
Що мені ся у сусіди парібок сподобав? (Вільки Мазов.).
4657. Така річка широкая і броду не знати,
Тай нема ким сусідови весло передати. (Коропець).
4658. У сусіди парубойко, в сусіди, в сусіди,
Дала я ти принадоўку, тепер будиш бідний.
Дала я ти принадоўку, далам ті принаду,
Чирвовую ягодоўку з вишневого саду. (Ватичі).
4659. Ой в нашій сусідоньки перед вікни грушка,
Має сина хорошого, тото моя душка.
(Гол. IV, ст. 461, ч. 136).
4660. Спусти Боже, біду, біду, на близьку сусіду,
Хорошого сина має, любити не дає.
(Гол. IV, ст. 456, ч. 99).
4661. Солодкий мід, солодкий мід, цукор ще¹⁾ солодший,
В сусідоньки два синовьки, а²⁾ мій наймолодший. (Голгочі).
Буцаїв: 1) А цукор. 2) А в кого є три сини, то. — Іванівці:
2) А в богачі три парубки, а.
4662. Ой піду я до сусіди позичити¹⁾ міха,
А в сусіди фаний²⁾ хлопець, то моя потїха. (Тустань, Іванівці).
Викторів: 1) До сусіди решета, до сусіди. 5) Бо в сусіди гарний.
4663. До сусіда рушита, до сусіда сита,
А в сусіда дівчинька, як рожа зацвита. (Камінна С.).
4664. Ой піду я до сусіди позичати¹⁾ ножа,
А там такий хлопець сидит²⁾, як червона рожа.
Ой піду я до сусіди позичати сита,
А там такий хлопець сидит, як жаба забита. (Біла).
Іванівці: 1) Позичити. 2) А в сусіди фаний хлопець.
4665. До сусіди решета, до сусіди сита,
Бо в сусіди такий хлопець, як качка розбита.
До сусіди решета, до сусіди нецок,
Бо в сусіди такий хлопець, як ровбитий клецок.
До сусіди решета, до сусіди ножа,
Бо в сусіди дівчинька, як розцвита рожа. (Дусанів).

4666. Била мене моя мати, била мене, била¹⁾,
 Ой щоби я до сусіди вогню²⁾ не ходила.
 Бийже мене, моя мати, бийже³⁾ мене, забий,
 До сусіди таки піду, бо там хлопець ладний. (Дусанів).
 Волків: 1) Ой била, ой била. 2) Нігди. — Іванівці (лиш 2-ий куп.). 3) Або мене мати бий, або.
4667. Ей мамуню, мамуненько, тримай дома вогень,
 Та щоби я не ходила по сусідах що день.
 Бо в нашій сусідоньки файний парубочок,
 Та щоби я ни згубила зелений віночок. (Жур.)
4668. Ой сусідо, сусідочко, будь на мене добра,
 Бо я твого сина люблю, до негом подобна. (Григорів).
4669. Над стодолов чорна хмара, а над хатов сина,
 Сварила сі сусідонька, що ї люблю сина. (Іванівці).
4670. Ой сусідо, сусідонько, перегороди се,
 Я не люблю твого сина, во мнов не свари се. (Григорів).
4671. Ой сусіди, сусідочку, перегороди сі,
 Та на мов подвіречко ані подиви сі¹⁾. (Пасічна).
 Волців: 1) Хоть до мене хлопці ходят, а ти не диви сі. —
 Руда Сілецька: 1) Як до мене хлопці ходят, то ти не диви сі.
4672. Ой сусідо, сусідонько, тримай собі сина,
 Бо я тебе¹⁾ учарую чорними вочима.
 Ой сусідо, сусідонько, перегороди се,
 Впни си²⁾ сина на ланцуху, ві мнов не свари се. (Черче).
 Красне: 1) Бго. 2) Тримай.
 Пор. висше ч. 4233.
4673. Щобим такі очі мала, як застіжка сина,
 То бим собі відмовила від сусіди сина.
 Ой сусідо, сусідочко, тримай свого сина,
 Бо я его відчарую чорними очима.
 (Гол. II, ст. 327, ч. 444).
4674. Ей сусідо, сусідочко, перегороди се,
 Припни сина на ланцуху, во мном не свари се.
 Бо як я те вочарую в новій комори,
 То вже тобі не допоможут ві Львова доктори. (Іванівка).
 Пор. Гол II, ст. 444, ч. 640.

4675. Ой сусіди, сусідоньку, перегороди сі,
 А на моє подвіронько ані подиви сі.
 Ой сусіди, сусідоньку, будь на мене ласкав,
 Перепусти качітонька через сіни на став.
 А мої качітонька не нароблют школи,
 Попоїлет ячменни таї підут до води. (Кульчиці).
 Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 102.
4676. Ой сусідо, сусідонько, ни криви вочима,
 Ни буду ти за невістку, ни люблю ти сина. (Врб.).
4677. Ой сусіде, сусідонько, гадно недобра,
 Не буду ти за невістку, бос того не годна. (Голгочі).
4678. а) Ой мовила сусідонька, що я не дівонька,
 Бодай її покарала сьвята неділонька.
 Ой мовила сусідонька, що я не уцтива,
 Хотіла ня оженити за свого сина.
 Тогди я ти, сусідонько, невісткою буду,
 Як у мори на камени барвінку добуду. (Нагуєвичі).
4679. б) Ой казала сусідонька, що я не дівонька¹⁾,
 Вона мене підмовела²⁾ за свого сиюнька.
 Тогди я ти, сусідонько, за невістку буду,
 Як з під гори високої³⁾ барвінку добуду.
 Тогди буду⁴⁾, сусідонько, тогди буду ваша,
 Як упріє на порові⁵⁾ ячмінная каша. (Черче).
 Іванівці: 1) Неробонька. 2) А вна мене рихтувала. (Другого куплета нема). 4) Ой тогди я. 5) Та як скіпит на порові. — Волцнів: 2) Тепер хоче мене взяти. 3) Як на мори, на камени. (Третого куплета нема).
 Пор. Кол. ст. 140, 1641.
4680. Ци я тобі не казала таї не говорила,
 Не їдь, не їдь з кіньми на ніч, я рибу варила.
 Ой я рибу не варила, іно полоскала,
 А вже мене сусідонька невістков назвала.
 Тогди я ти, сусідонько, буду за невістку,
 Ой як спечеш під порогом ячмінну лемішку. (Вишки).
 Пор. высше ч. 4635.
4681. Сама в дома, сама в дома, прийдїт, хлопці, нийї,
 Поможети ростелити льону по долині.
 Ой щез бо я не стелила, іно загадала,
 А вже мене сусідонька невістков назвала.

Тогди я ті, сусідонько, невістоньков буду,
 Як з під гори, з під каміне, барвінку добуду.
 Я з під гори, з під каміне, барвінку добула,
 Такої своїй сусідоньці невістков не була. (Дусанів).

4682. Ей циж я бо ни дівочка, тай ни вдівочила,
 А вже мині сусідонька літа полічила. (Жур.).

4683. а) Ой згоріла стирга сіна на жовтім¹⁾ пісочку,
 Тай хтож²⁾ мині молодому віпере сорочку?
 Сестра мала, мама стара, а жінки не маю,
 До сусіди не понесу, бо ся й устидаю.
 А сусіда ліпша була, як рідная мати,
 І віпрала, вітачела, прислала до хати.
 Дякую ти, сусідонько, тай за твою ласку,
 Щос віпрала, вітачела, прислала Парасков. (Косів).

Бягіннячі: 1) Білім. 2) Ой хто. Другий куплет такий:

Сестра мала, мама стара, нема кому прати,

Прийде сьвіта виділенька, нема сі в що вбрати.

Дальших куплетів не записано.

4684. б) А в суботу в робота, а неділі вілна,
 Чогож тобі, легінику, сорочка не біла?
 Ой не біла, тай не біла, не буде біленька,
 Не віпере ні сестриці, ні мати рідненька.
 Сестра мала, мати стара, а жінки не маю,
 Та поніс бим до сусіди, та бо сі встидаю.
 Та сусіда, сусідочка, та як рідна мати,
 Та віпере, вітачєє, привесе до хати.
 Та віпере, вітачєє, вушчіночки зробит,
 Тото мому маленькому, що до мене ходит. (Печеніжин).

Пор. Мат. V, ст. 123, ч. 74. — Кол. ст. 82, ч. 581. — Купчаню,
 ст. 442, ч. 131.

4685. Ой казала сусідонька, що я не відлана,
 А я долі не пропила, ані прогуляла. (Черче).

4686. Ой казала сусідонька, що я гівков ходжу,
 А я свойов косов-росов плота не городжу.
 А я плота не городжу, ні жадного кіля,
 Росте коса до пояса, як в городі зіля. (Черче).

2. К у м и.

4687. Ой пішов бим танцювати, нема кого взяти,
 Пішла моя зазулейка дітину держати. (Мшанець).

4688. а) Колисмо ся¹⁾ не пібрали, то покумаймо ся,
Най не буде²⁾ серцю жалю, що любилисмо ся³⁾.
Колисмо ся не пібрали, будьмо ся кумами,
Най не буде серцю жалю, щосмо ся кохали. (Біла).
Дусанів: 1) Як есмо сі. 2) Щоб не було. — Хотінь: 3) Коха-
лисмо ся. В обох варіантах тільки перший куплет.
До 1-го купа. пор. Гол. II, ст. 255, ч. 44.
4689. б) Колисмо сі не пібрали, то покумаймо сі,
Най не буде серцю жалю, що кохалисмо сі.
Колисмо сі не пібрали, то сі покумаймо,
Колисмо сі не кохали, то сі покохаймо. (М. Яцків).
4690. Ой куню, кунуненько, що будем робити,
Же не хоче баранец до дому ходити ?
Або его ми продаймо, або замінїймо,
Або тому арендарю за горівку даймо. (П. Ст. Б.).
4691. Ой кумочку, голубочку, будь для мене ласкав,
Ни вбій мої качорита, прийшли до вас на став.
Ни вбій мої качоритка, ни нароби шкоди,
А наплю си, пожію ся, піду до господи. (Ясенів Гор.).
До першого куплета пор. Ж. Павлі, ст. 169. — Пор. також
вище ч. 4675.
4692. На сім боці на толоці жовта команця,
Тамо доси чекат мене в гостину кумиця.
(Гол. II, ст. 418, ч. 512).
4693. а) Пішов кум¹⁾ до куми, кума грядку²⁾ поле:
Добре, кумцю³⁾, щос прийшов, шій поїхав в поле. (Подусильна).
Вовків: 1) Прийшов кум. 2) Моряву. 3) Куме. — Журів:
1) Прийшов кум. 3) Куме. — Біла: 1) Ой прийшов я. 2) Моряву.
3) Куме.
4694. б) Прийшов кум до куми, кума моркву поле:
Добре, куме, щос прийшов, мене колька коле.
Добре, куме, щос прийшов, упав кошар з ливки,
А що кому та до того, розбив сі на збитки. (Жураки).
4695. Чи ти, куме, одурів, чи з розума вийшов,
Вчорас у мя діти тримав, ниніс до ня прийшов. (Коростів).
4696. Ой куме, каже, куме, розважний розуме,
Тай розваж же, куме, собі, що я кума тобі. (М. Яцків).

4697. Ци ти куме одурів, ци ти без розума,
Що ти мене обіймаєш, та я твоя куна.
(Гол. IV, ст. 507, ч. 90).
Пор. Де-Волланъ, ст. 144.
4698. Ой кумасі, ой кумасі меду напіла сі,
А кум куму за рученьку, кума повела сі. (М. Яцків).
4699. Ой за куму нема гріху ані й одробинки,
Ой кум куму за рученьку, повів до долинки. (М. Яцків).
4700. Де буде не почувати, мов куминятко ?
У стодолі, на соломі, там наї буде мякко.
(Гол. IV, ст. 495, ч. 44).
4701. А¹⁾ у моїм городочку²⁾ зацвила троянка³⁾,
А я своєму милейкому кума і⁴⁾ коханка. (Люб.).
Стацева: 1) Ой. 2) Городику. 3) Романка. 4) Тай.
4702. Ой кумойку, голубойку, приятелю близький,
Як до тебе не ходити, перелазок нивський. (Ж. Павлі, ст. 169).
4703. Кумо моя дорога, кумо моя пишна,
Дай ті, Боже, здоровленька, шос до мене прийшла. (Руда Сілец).
4704. Ой куме мій солодонький, куме розмаїтий,
Любила ти штири роки, вже не хочу петий.
Ой куме мій солоденький, ой куме мій, куме,
Далам ти ся на підмову, глухий мій розуме. (Нагуєвичі).
4705. Ой ти куме, ой ти куме¹⁾, що ти куме²⁾ робиш,
Моя жінка тобі кума³⁾, ти до неї ходиш.
Ой перестань, кумунцюню, до куми ходити,
Бо вже кума молоденька рушеє значити. (Нагуєвичі).
Скобичівна: 1) Ой ти брате варіате. 2) Брате. 3) Молоденька.
Пор. Кольберг, III, ст. 49, ч. 435.
4706. Ци ти куме одурів, ци ты мара морит ?
Твоя жона, моя кума, во мнов не говорит.
(Гол. IV, ст. 505, ч. 80).
4707. Кумо моя, любко моя, солодкі ти писки,
Дала бни ти вечеріти, та не маю писки. (М. Яцків).
4708. А кумочка до кумочки горівоньку піла,
Щоби і сі на царині пшениця вродила. (Іванівці).

4709. Ой кум пішов долиною, а кума горою,
 Ой кум зацвів калиною, а кума ружою.
 (Гол. II, ст. 262, ч. 88).
 Пор. Гол. IV, ст. 470. ч. 195.

4710. Ой нанашку, нанашуню, бодай ви прожили,
 Що ви мене молодого робити навчили. (Задарів).

3. Побратимство.

А.

Побратими.

4711. Ой брате, побратиме, не бій ко сі мене,
 Пускай свої овечета блиско коло мене.
 Нема, брате, кривоніжки, нема плентоніжки,
 Та не маю з товаришем ні на що надіжки. (Тулукив).

4712. Ой брате, побратиме, годуй мої діти,
 Я си помчу, я си помчу мешканя глядіти. (О. Коцан).

4713. Годіме ся, побратиме, годіме, годіме,
 До єдної дівчинци! ходіме, ходіме.
 Годили ся побратими, годили, годили,
 Не минуло тому тиждень, а вони ся побили.
 (Гол. II, ст. 432, ч. 581—582).

4714. Угодьмо¹⁾ сі, пани брати, угодьмо¹⁾, угодьмо¹⁾,
 Та до теї дівчинки на зальоти ходьмо. (Батятичі).
 Григорів: 1) Ой угодьмо. 2) До єдної.

4715. Пана брате товаришу, ой пара нас, пара,
 Де два ходит до єдної, а третому вара. (Нагузвичі).

4716. На тім боці на толоці в'їли коан раску,
 Утратив я, побратиме, у милої ласку.
 (Гол. II, ст. 419, ч. 515).

4717. У зеленій полонині сивий голуб ходит,
 Треба біді побратима тай за муку робит.
 (Гол. IV, ст. 503, ч. 74).

4718. Ой у моім городчику зелененький мак, мак,
 Такий у мня побратимок, що в мамки єдивак.
 (Гол. II, ст. 421, ч. 529).

4719. Ой камрати, камраточку, дай ми порадочку,
Чи любити, чи лишити смєю білявочку?
А як жи ті, товаришу, порадити маю,
Я сі в твоїх інтересах нічого не знаю. (Скобичівка).
4720. а) Ой шуваром, пане брате, тай не шуваруймо,
Заберім си по дівчині, тай господаруймо. (Вовків).
4721. б) Ой гоцуїмо¹⁾, пане брате, гоцуїмо, гоцуїмо,
Возьмімо си по дівчині тай господаруймо. (Біла).
1) Гуцульмо.
Пор. Коломийки, I, ч. 26.
4722. в) Товаришу, товаришу, не товаришуймо,
Возьмім собі по дівчині, тай господаруймо. (М. Яцків).
Пор. Гол. II, ст. 293, ч. 257 і II, ст. 432, ч. 583.
4723. г) Товаришу, товаришу, літа си не псуїмо,
Берімо си по дівчині тай господаруймо. (Пасічна).
4724. д) Пане брате, товаришу, не товаришуймо,
Берім собі по дівчині, та господаруймо.
Не кужко би, пане брате, господарювати,
Коби хтіли отець мати податки давати.
(Гол. IV, ст. 454, ч. 100).
4725. е) Ой не ходім, пане брате, тай не галасуймо,
Берім собі по дівчині тай господаруймо.
Берім собі по дівчині тай по Катерині,
Єдна сидит на горі, друга на долині. (Волцків).
4726. Ой то два нас, пане брати, ой два нас, ой два нас,
Та не робім по дорозі на вулиця галас.
Бо як будем, пане брати, галаси робити,
То се знайдут такі дурні, що нас будут бити. (Бишки).
4727. а) Коло гаю походжаю, коло ліщиноньки,
Чис не видів, пане брате, мої дівчиноньки?
Ой чи видів, чи не видів, не буду казати,
Не буду ти, пане брате, жалю завдавати. (Біла, Григ., Котуз., Бат.).
Пор. Гол. II, ст. 247, ч. 1 і II, ст. 354, ч. 583.
4728. б) Коло гаю походжаю, коло ліщиноньки,
Чис не видів, пане брати, мої дівчиноньки?
Я не видів, пане брати, нічого й казати,
Ходи підемо на вигін, будемо гуляти. (Бишки).

4729. Ой брате, каже, брате, брате мій рідненький,
 Поклони сі до дівчини, що я здоровенький.
 Поклони сі до дівчини, най здорова буде,
 Най за мене молодого нігде не забуде.
 Най за мене молодого нігде не забуде,
 А я за ню не забуду, доки жити буду. (Волосів).
4730. Ой пізнати, пане брате, котра робітненька,
 Тай на лиці понаріла, в стані тонесенька.
 Ой пізнати, пане брате, котра легко робит,
 Легонько ся вперіає, помаленьку ходит. (Хотінь).
4731. Ой на доли, чорні хмари, на доли, на доли,
 Ой ходімо, пане брате, до дому поводи. (Голгочі).
4732. Ой туденька, пане брате, туденька, туденька,
 Ї в коморі на камени вода студененька. (Дрогобич).
4733. В полонинці на кидринці ватерка ся курит:
 Ходім, брате, до дівчини, дівчина ся журит!
 В полонині на кидринці ватерка палає:
 Ходім, брате, до дівчини, дівчина конає!
 (Гол. II, ст. 361, ч. 616).
4734. Напиймо сі, брате, инні, при зеленім вині,
 Бо вже завтра не будемо, бо сі розійдемо.
 Розійдемо, розійдемо, тай розійдемо сі,
 Прийде така неділенька, що ми вийдемо сі.
 Прийде така неділенька, прийде така динька,
 Що заплаче отець, мати, та уся родинка. (Жураки).

Товариші.

4735. а) Ой баришом, пане брате, баришом, баришом,
 Куди піду, не загину в добрим товаришом. (Іванівка).
4736. б) Ой заросла дороженька анижом, анижом,
 Куди піду, не загину в добрим товаришом.
4737. Сюда ми ся, товаришу, мило подивити,
 Відки буде солодятко волики гонити.
 (Гол. II, ст. 279, ч. 178).
4738. Ой дівчино, дівчинонько, та я тебе любив,
 Та як би то не товариш, був бим се загубив.
 Ой як би то не товариш тай не луговина,
 Була би ме с товаришем вода примулила. (Скобичівка).

4739. Товариш сі вже оженив, я ще не гадаю,
В товариші троє дітей, й я жінки не маю. (М. Яцків).
4740. Ой вганяв я, товаришу, три дни за возами,
Як наганув за дівчину, то вшив ся сльозами.
(Гол. II, ст. 285, ч. 216).
4741. Ой хлопчики, товариші, одну раду маймо,
З сего боку на тямтой бік дівчини не даймо. (Хотінь).
Пор. Коломийки, I, ч. 1233.
4742. Порадь мені, товаришу, що маю робити,
Чи дівчину покидати, чи і ще любити?
Ой не люби, товаришу, тай не забувай ся,
Бо лїнива до роботи, хоть людей спитай ся!
Бо лїнива до роботи, не хоче робити,
Плете вінки що субітки, щоби і любити.
Ой най би то що суботи, а то що неділі,
Щоби її завиділи хлопці молодіі.
Ой най би то що неділі, то що понеділка,
Щоби її завиділи, що хороша дівка.
(Гол. II, ст. 284, ч. 207).
4743. Пане брате, товаришу, зрада надомною,
Щось не хоче говорити дівчина зо мною.
Бодай вона, пане брате, тогди говорила,
Як виросте серед села висока могила.
Ой виросла серед села висока могила,
Ой вкусила козаченька лютая гадина.
А гадина як те вкусит, то найдут се ліки,
А дівчина як те зрадит, пропадеш на віки. (Григорів).
Варіянти М. Яцкова і з Журавна мають тільки два перші куплети.
Пор. висше ч. 4267. — Сал. ст. 70, ч. 16.
4744. Пане брате, товаришу, біда на до мною,
Бо не хоче говорити дівчина зо мною.
Не знавш ти, товаришу, що її зробити?
На дорозі переймити, по писку набити. (Біла).
4745. Пане брате, товаришу, зрада на до мною,
Та не хоче говорити дівчина зо мною.
Не знавш ти, пане брате, що її робити?
Перейти ю на дорозі, горівки купити. (П. Ст. Б. 1865).

4746. Ой калино, калиночко, стоїш над водою,
Чи не буде, товаришу, зради надійною?
А є то вже товаришу зрада надійною,
Не хотіла говорити дівчина зо мною.
Купи її, товаришу, горівки с корінєм,
Та так буде розмовляти, як вода з камінєм. (Скобичівна).
4747. Не одного брата маю, на него дуфаю,
Та як іду улицями, плотами хитаю.
Я плотами похитаю, кілкою поколишу,
Ой кого я вірне люблю, того я ле лишу!
Ой кого я вірне люблю, того я не лишу,
Ходи зо мною на гуляня, любий товаришу. (М. Яцків).
4748. Ой був же я на весілю, там мила стояла,
То вна мене очаньками дуже вчарувала.
Чаруй, мила, чорнобрива, мене не самого,
Але вчаруй попри мене товариша мого. (Пасічна).
4749. Кохай дівча, товаришу, кохай дівча рочок,
Будеш знати, товаришу, що то за смучочок. (Пасічна).
4750. Ой любив я дівчиноньку тай півтора року,
Та поки сі не дослухав мій товариш з боку. (Пасічна).
4751. Та я гадав, товаришу, що ти мій товариш,
А ти мене, товаришу, дівчиноньки збавиш. (М. Яцків, Пасічна).
4752. Ой любив я дівчиноньку та гадав ї взяти,
Нагодила товариша я вражая мати.
Бери тебе, товаришу, я вражая мати,
А я піду на сторону свчої шукати. (Пасічна).
4753. Розвалю ти, товаришу, голову на двоє,
Та не ходи, товаришу, до дівчини мої.
Розвалю ти головоньку, будеш хорувати,
Тогди будеш, товаришу, зо мною справу мати. (Пасічна).

Б.

Посестри.

4754. Я казала, посиструпу, що ти ми посестра,
А ти мене, посиструню, по силу рознесла. (Жур).
4755. У зеленій полонині мальовані хрести;
Кобис такий до роботи, який до посестри.
(Гол. IV, ст. 487, ч. 9).

Пор. Де-Волланъ, ст. 144.

4756. Дякую вам, посестриці, тай за кумпанію,
А я мала кумпанію у кожду неділю. (Михайловичі).

Компанія.

4757. Компанію моя мила, сядьмо си на муру,
Хоть мій милий вже ся женит, я ся тин не журу. (Біла).
4758. Компанія віддає сі, а я ще не буду,
Я ще своїй компанії за дружечку буду. (Іванівка).
Пор. Кол. ст. 54, 127.
4759. Компанію моя любя, жаль ми за тобою,
Здає ми ся, щом не була години з тобою. (Голгочі).
4760. Ой кувала зазуленька в городі на бобі,
Ой то смо ся не сходили в компанії обі.
То то смо ся не сходили, тай не говорили,
Ані тобі, ані мені, когосмо любили. (Коропець).
4761. Компанію моя мила, в купі смо ходили,
Та ми собі не казали, кого смо любили.
Ой ти пішла за старого, а я за другого,
То то смо ся дочекали гонору єдного. (Таурів).
4762. Вчора була неділенька, нині понеділок,
Посіяла мати жито, вродив сі барвінок.
Посіяла мати жито, а вродив сі горох,
Що найліпша кумпанія, то найбільший ворог. (Врб.)
4763. Я казала, компанію, що ти компануєш,
Ти для мене молоді трутину готуєш. (Таурів).

Товаришки.

4764. Товаришко, правдо моя, товаришко сосно,
Ци так тобі, та як мені за тобою тошно?
Товаришко, правдо моя, товаришко панно,
Ци так тобі, та як мені, за тобою банно? (Видинів).
4765. Товаришко, моя любя, люблю твого брата,
Тай ти буду за братову, хоць-ім не богата. (Хотів).
4766. Товаришко моя любя, порадь мене тутка,
Чи любити, чи лишити на стороні любка?
Я би тебе, товаришко, добре порадила,
Ой щоби ти на стороні любка не любила. (Хотів).

4767. Товаришко, товаришко, віди, порадьмо ся,
Як маємо за біду йти, не віддаваймо ся.
Як маємо за біду йти, на біду рубити,
Оліємо, товаришко, дівками ходити. (Видинів).
4768. Товаришко моя, моя, єдну раду майне,
Ой сшийте ми сорочечку, миленькому дайме.
Єдна буде станок шити, а друга рубити,
Єдну буде в танок брати, а другу любити.
(Гол. II, ст. 423, ч. 536—7).
Пор. вище ч. 4458.
4769. Товаришко, товаришко, я в купці ходімо,
Лиш одного, товаришко, любка не любімо.
Бо як будім, товаришко, одного любити,
Будимо одна на другу з крива си дивити. (Видинів).
4770. Ой на ставу, на ставочку качур воду бродит,
А до тебе, товаришко, шій миленький ходит.
Як бис іго тай вігнала, то він би не бродив,
Як бис іго не кликала, то він би не ходив. (Видинів).
4771. Ой маю я, товаришко, женихів чотири,
А три тобі подарую, бо ми догорили.
Ой три тобі подарую, дуже ми доіли,
Четвертого ми дарую, би сте си розсіли.
Бодай ти так тай виділа сьвіта біленького,
Як я тобі подарую свого миленького. (Видинів).
4772. Щоби я ті, товаришко, просила, просила,
Щобис мені, товаришко, гуляня лишила.
Як ся будеш, товаришко, добре справувати,
Тай ти лишу гуляничко, тай будеш гуляти. (Хотінь).
4773. Дякую ти, товаришко, за твою фатку,
Щос ня не раз запросила на свою музику. (Хотінь).
4774. Товаришка з товаришков товаришувала,
Товаришка товаришці правди не сказала. (Гвізд).
4775. Та ми би сї, товаришко, не наговорили,
Тай щоби сї штири нічки на одну зложили. (Скобичівна).

4. Богачі і бідні.

А.

Богачі.

4776. Сухий дуб, сухий дуб, сухая гиялка,
А в богача іден сні і той злодіяка. (Глядки).

4777. а) Ой пізнати, пане брате, богацького сина,
Їде полем, сивим конем, на батір шапчина. (Вовків).
4778. б) Богацький син, богацький син, богацька дитина,
Їди полем, сивим конем, на бакир шапчина. (Постолівка).
Пор. Коломийки, I, ч. 581.
4779. Ой знати і пізнати богацького сина,
З коршми іде, дівче виде, на бакір шапчина. (Ожомля).
4780. Ой пізначно тай візначно богацького сина :
Дівка в руках, люлька в зубах, на бороді слина. (Коропець).
4781. Походи, поброди коло мої хати,
Ой пізнати, що багатий, бо підківки звати. (Волиців).
4782. Походи, поброди коло мої кучі,
Ой пізнати, що убогий, полишив онучі. (Волиців).
4783. Ой ніхто так ни гуляє, як богацькі сини,
Один голий, другий босий, третій биз футрини¹⁾. (Іванівці).
Волиців: 1) Шапчина.
4784. Ой ніхто так ни гуляє, як богацькі дочки,
Одна боса, друга вбута¹⁾, трета биз сорочки. (Іванівці).
Волиців: 1) Єдна гола, друга боса.
4785. Заросив сі богацький син по самі коліна,
Не шукає господині, по шукає віна.
Не шукає господині, щоб виіла робити,
Но шукає того віна, щоб мав за що пити. (Вовків).

Б.

4786. Ой литіли білі гуси, на пиреді качка,
А в богача єдна дівка, тай тота брихачка. (Іванівці).
4787. Ой Господи милосерний, сьвятій поведівку,
Тай іспусти тяжку нужду на богацьку дівку. (Кропив. Н.).
4788. У богача єдно дівчи, ни знає де діти,
Посадив і у кропиву два роки сидіти. (Іванівці).
4789. У лісі є такий дуб, була би коцюба,
А в богачи єдна дівка, тай тота биззуба. (Іванівці).
4790. Ой богацька дівчиньонька йшла до коршми пишна,
Таку губу викотила, що була би пришва. (Жураки).
4791. Ой богацька дівчиньонька то сі запишила,
До неї сі причепила торбина в вушина. (Жураки).

4792. Ой на горі сухий дуб, була би колиска,
А в богача одна дівка, тай та кривописка.
Ой на горі сухий дуб, була би музика,
А в богача одна дівка, тай та без'язика.
Коло илина яворина, коло илина сосна,
А в богача одна дівка, як свиня поросна. (Нагуєвичі).
4793. Ой богацька дівчинонька йшла до коршми боса,
Мотузком сі вперезала, булька грає з носа. (Грабовець).
Жураки: 1) Града булька.
Пор. више ч. 8763.
4794. Богацькая дівчинонька та дужи гонорна,
Ой як іде чирис сило, як та свиня чорна! (Лапаївка).
4795. В богацької дівчиноньки кораль в поясище,
Таку шию натягнула. як той гусачище. (Жураки).
4796. Ой богацька дівчинонька, богацька, богацька,
Навішла кораликів, спідниці громадська. (Жураки).
4797. Ой вітова дівчинонька богацька, богацька,
Хустка на ні шальонова, спідниці громадська. (Грабовець).
4798. Ой богацька дівчинонька, богацького роду,
Єдну має мальованку до церкви і ходу. (Мшанець).
4799. Богацькая дівчинонька так се доробила,
Єдну¹⁾ гуску на мотуску до води водила²⁾. (Глядки).
Іванівці: 1) Сліпу. 2) Гоняла.
4800. Богацькая дівчинонька високо ся носить,
А як прийді неділонька, Жидан воду носить. (Глядки).
4801. Богацькая дівчинонька високо сі несе,
Виженіт ї на толоку, та най свині пасе.
Виженіт ї на толоку, далеко від лану,
Щоби шкоду не робила ні людем, ні пану.
Богацькая дівчинонька намолола жита,
Китайова спідничина вереньков підшита.
А мізерна дівчинонька змолела ячменю,
Китайова спідничина по при саму землю. (Густань).
4802. Богацькая дівчинонька не перехвалена,
В зимі шмате не попере, бо вода студена.
В зимі шмате хочь попере з гіркою бідою,
Та не крутит, але кине, иай мерзие з водою. (Волосів).

4803. Ой богацька дівчинонька тай богацька дівка,
 Намочила три сорочки¹⁾ ще від понедівка.
 А як прийшла суботочка, вна²⁾ шукала прачки,
 Хто віпере три сорочки¹⁾, дам макітру³⁾ гречки. (Гвізд).
 О. Коцан: 1) Троє шматч. 2) Ой ходила понад річку тай. 3) Дам
 му червту.
4804. Богацькая дівчинонька, богацькая дівка,
 Намочила мальованку ще від понедівка.
 Ой ходила понад річку, тай шукала прачки,
 Віпери ми мальованку, дам ті гарнец гречки.
 Гарнец гречки, гарнец гречки і дві квартаї сира,
 Будеш знати, памітати: богацька дівчина. (Івачів).
4805. Айбо ми ся сподобала богачова дівка,
 Несла воду віг суботи аж до понедівка. (Мшанець).
4806. Ой богацька дівчинонька, богацька, богацька,
 Ой виросла як тополя, ни замісит пляцка. (Іванівці, Волців).
4807. Богацькая дівчинонька, богацька, богацька,
 Найшла ся свині пасті¹⁾ за кавалок пляцка. (Біла).
 Постоївка: 1) Пасла свині по дубині.
4808. Богацькая дівчинонька продавала гуси,
 Парубочкам на дзигари тай на пашируси. (Михайловичі).
4809. а) Чи я тобі не казала, та не говорила,
 Та не сватай богацькою, богацька лінива. (Хотінь).
4810. б) Чи я тобі не казала, та не говорила,
 Ой не сватай богацької, богацька лінива.
 Ой богацькая лінива¹⁾, не хоче²⁾ робити,
 Навішала³⁾ кораликів, щоби ї любити.
 Ой коби⁴⁾ то коралики, а то жовта⁵⁾ глина,
 Она хоче⁶⁾ змудрувати⁷⁾ богацького сина. (Хотінь).
 Іванівці: 1) А богацька дівчинонька. 2) Не хтіла. 3) Насилала.
 4) Та щоби. 5) Сама. 6) Взяла. 7) Змудрувала. — Біла: 1) Богацькая
 дівчинонька. 2) Не хтіла. 4) А щоби. 5) Сама. 6) Хтіла. 7) Задурити.
 8) Вдовиного. (Оба вар. без 1-го куплета).
4811. в) Ой Маруне, пане брате, Маруне, Маруне,
 Навішила кораликів, як сива зазуле.
 Щоб то були коралики, а то жовта глина,
 Вона хтіла змудрувати богацького сина.
 Богацький син не такий, ввєв тай прадивив сі:
 Ой добре то, мамуненько, щом не воженів сі. (Дусаів).
 Пор. Коломийки, 1, ч. 990 і 1723.

4812. г) Богацькая дівчинонька не хоче робити,
Навішля коралейків, щоби сі любити.
Навішля коралейків на цілую шню :
Люби мене, Івасеньку, або ти Василю. (Івачів).
4813. Ой ти мовиш, дівчинонько, що ти єдиначка,
Навішалас кораликів, бос донька богацка. (Нагуєвичі)
4814. Богацькая дівчиночка до танцю, до строю,
А як вийде на роботу, то як куца гною. (Волосів).
4815. То сьпівали парубочки аж коршма держіла,
А богацка дівчинонька під коршмов сиділа.
Та не сиди, дівчинонько, али йди до дому,
Попликаеш поросята, та привідеш потому.
Куцю, куцю, поросята, най вас попликаю,
Сама вйду на вулицу, тай си відгукаю. (Костільники).
Пор. Коломийки, I, ч. 1321.
4816. Танцювала богацкая, танцювала бідна,
А богацка паршивая, а бідная срібна. (Вовків).
4817. Котила сі торба з горба, в ті торбі горівка,
Вбирала сі, вбіцела сі богацькая дівка. (Бірки Дом.).
4818. Ти до мене ни ходи, ни роби си густу,
Я за тебе ни піду, бо ни маїш ґрунту. (Горуцько).
4819. Ой у лісі одна сосна не розвиває сі,
А в богача одна донька тай не віддає сі. (Бертишів).
4820. Ой у млинї два каміні, єдна колотівка,
Ой чому ся не віддає богачова дівка? (Кропив. Н.).
4821. а) Летит качур, летит качур, а качічка каче,
А всі дівки пішли в данец, лиш богацка плаче.
Та богачу, богачику, чни си гоноруеть?
Чому дівку не віддаєш, на що ї годуєш?
Та буду ї годувати чотири неділи,
Та не дам ї в своє село, але на Підгірє.
На Підгірє хлїб на кілю, колачі на плотї,
Ни видїв я богацької дівки на роботї.
В богацької лївчиночки нї стану, нї сали,
А богацьку дівчиночку воли прикрасили. (Орелець).

4822. б) Ой ти горо камянная, лупай се, не дуй се,
 Ти дівчино богацкая, тай не гоноруй се.
 В богацкої дівчиноньки ні стану, ні сили,
 А богацку дівчиноньку воли прикрасили. (Дусанів).
4823. в) Ой богацька дівчинонька, богацького роду,
 Ой богацька дівчинонька на циганську моду.
 В богацької дівчиноньки ні стану, ні сили,
 Ой богацьку дівчиноньку воли прикрасили. (Вихторів).
4824. У богачи єдно дівчи, насилєв коралі,
 Тай поставив у віконци, казав, що то лялі. (Іванівці).
4825. У бідного єдно дівчи, али воно гожи,
 А богацки згорбило сі, лазити ни можи. (Іванівці).
4826. а) А богацька дівчинонька коралики має,
 Несе воду я з абаньтем, а в грудех ї грає.
 А в бідної дівчиноньки кораликів нема,
 Несе воду з коновками, цвите як калина. (Гнізд)
4827. б) На богацькій дівчиноньці французькі коралі,
 Несе воду во збаньтєм, а ї в грудьох грає.
 А на бідній дівчиноньці малі пацьборчята,
 Несе воду з коновками, як рожи розцвита. (Дусанів).
4828. а) Капелістий, дам ти їсти, підемо орати,
 Та підемо до богачь дівчину сватати.
 А в богачь красне дівчи та файно сі вбрало,
 Як перейшло сіни, хату, та в помії впало.
 Треба тобі, богачьку, штири воли дати,
 Аби твою дівчиноньку з помії витгати. (Гнізд).
4829. б) Ой битая дороженька аж до Золочева,
 Я упала я в помії гівка богачева.
 Ой дайти же, пане брате, до богачє знати,
 Най првіде я з помії гівку викигати. (Черче).
4830. Ой упала звізда з неба тай золота стрівка,
 Ото ми сі сподобала у богача дівка. (Іванівці).
4831. Ой піду я понад річку, подивлю ся в воду,
 Ой любив я дівчиноньку богацького роду. (Нагубичі).
4832. Ей в пасіці, в чистім полю, в зеленім садоньку,
 Полюбив там чорнобривец богачову доньку. (Коропець).

4833. Нена хліба, нема хліба, іно самі плячки,
Сякий такий надалабець¹⁾ суне до богачки. (Біла).
Григорів : 1) Шматалавець.
Пор. Ж. Павлі, ст. 191.
4834. Богацкую заручити, а бідную взети,
З богацкої дівчиноньки сьміху наробити. (Жур, Возків).
4835. Заріжу ти качорика, най качичка каче,
Возьму я си вбоге дівчя, най богацке плаче.
Возьму я си вбоге дівчя в одній сердачинні,
Та най буде Богу миле і моїй родині.
(Гол. II, ст. 396, ч. 710)
4836. Ой качочка качуриста по болоті скаче,
Возьми собі вбоге дівчя, най богацке плаче.
В богацкої дівчиноньки ні стану, ні сили,
Богацкую дівчиноньку вбори прикрасили.
Ой убоге та худогє і до того гідне,
А богацке та ледащо, дідькови потрібне.
(Гол. II, ст. 257, ч. 55).
4837. Ой ходила, говорила чайка по болоті :
Не бери си богацкої, щоби була в злоті.
Ой не бери богацкої, возьми си бідненьку,
Будеш мати що неділі сорочку біленьку. (Качанівка).
4838. Ой не ходи понад річку, не диви ся в воду,
Ой не бери богацкої, бери си убогу.
Богацкая гордовята, ще до того пишна,
Убогая прихильная, як у саду вишня.
(Гол. IV, ст. 473, ч. 218).
4839. Оден чобіт на обцасі, а другий на гачку,
А хто хоче біди знати, най бере богачку.
Стоїт верба над водою, стоїт верба тихо,
А хто бере бай богачку, бере собі лихо.
Стоїт верба над водою, паде в неї листя,
А хто бере бай бідненьке, бере собі щєствє.
А бідненьке, угідненьке, хоть оно і бідне,
А богацке кадовацке, скаловому здібне. (Криворівня).
4840. Ой всі копї попутані, іно їден скаче,
А бідная віддає ся, а богацка плаче. (Возків).
4841. Коби мене той узєв, що нії брав у танец,
Дали би му тато ниву, тай горівки гарнец. (Жураки).

4842. Ой на горі на високій скали сі біліют,
Бідні дівки віддають сі, богацкі дуріют.
А я бідму посватаю, най сі бідна тішит,
А богацкій посторонок, та най сі повісит. (Викторів).
4843. Ходит бусько по болоті та збирає жаби,
Богацкая дівчинонька потрібує баби. (Согаць).

Бідні.

А.

4844. Що я буду бідний діяв, як виша завів,
Ні козуха, ні дівчини, що мене загрів? (Кунин).
4845. Ей щез бо я ви парубок, молодий хлопчина,
Назвала ні парубочком богацка дівчина. (Жур.).
4846. Зна мене захопила, а я в капелюсі,
А я собі погуляю, як богач в кожусі. (Біла).
4847. Йшов бим с тобов танцювати, торба за плечима,
Вушиж мої сорокаті з чорними очима. (Нагуєвичі).
Пор. Коломийин, I, ч. 1255.
4848. Ой як хлопец розгуляв ся, то хлопцєви грайте,
А богацкії сини грошки зачекайте.
Бо то бідний также хлопец жити в сьвітї хоче,
Коли єго головоньки ніхто не клопоче. (П. Ст. Б.).
4849. Ой діна, діна, діна, де моя бабіна?
Пасе коти за ворота за везанку сїна.
Зайшов коти на яршарок, коти не купуют,
Вступайти си, богачики, най бідні данцюют! (Кобакн).
4850. А в багачє два колачі, а богач ще плаче,
А в бідного ні одного, а він собі скаче. (М. Янків).
Пор. Гол. II, ст. 406, ч. 747 і IV, ст. 448, ч. 33
4851. А в зеленій полонині сиву клячу бачу,
Напиймо ся горівочки, сирото богачу. (Волосянка).
4852. Ішов богач попри коршму тай став тай думає:
За що тота голодраджі так сі напиває?
Не жури сі, богачику, не заходи в тугу,
Купив бідний півкватирку, а ти купи другу. (Посіч).
4853. Я¹⁾ єдного коня маю, а другого²⁾ куплю,
Такій я сі³⁾ богачєви⁴⁾ в дороги ни вступлю. (Люб., Коцав,
Жур., Біла, Хотінь).
- Журавно: 1) Ой. 2) Другого си. 3) Ти сі. 4) Богачику. —
Кропивник Нов.: 2) Другого си. 3) Я ся тогда. 4) Леда біді. —
Іванівці: 2) Другого си. 3) Тогда я сі.

4854. Ой легіню, легінику, не пий горівчину,
Кохас ти богач воли й молоду дівчину. (Перегінсько).
4855. Наплюю ти, богачику, з твоїов єдиначков,
Закни хату, запри браму, підопри віячков.
А я браму пририскочу, а віячку зломлю,
А я твої єдиначці чиривину зроблю. (Іванівці).
4856. А ни ходи, богачику, в чирвоних чоботіх,
Бо я тобі намалюю дїтька на воротіх. (Пісочна).
4857. Ой сіда, сіда-ріда, сіда ріда дочки,
Оженив си без сардака і взав без сорочки. (Підзахарич).
4858. Поклонім се Пану Богу, светому Николі,
Такисмо се доробили, аж нам плечі голі. (Голгочі).
4859. Не дивуйте, люде добрі, що він обідрав сі,
Єго були повісили, а він обірвав сі. (Жураки).
4860. Ой богачі бісноваті, не збивайте суму,
Не вмерли сте на холеру, спустит Пан Біг джуму. (Гвіад).
4861. Богач сіє, богач сіє, богач ся надіє,
Бідний жоніір аєцирує, смерти ся сподіє.
Богач воре, богач воре, богач паринає,
А на моїи обложеньку коні припинає. (Іваців).
4862. а) Не сіявши, не оравши на широкім поли,
Казав богач, що не прийде на біду ніколи.
Уже богач густо сіє, рідко му ся родит,
Уже богач поволеньки на біду приходит. (Бзупіль).
4863. б) Богач має штири воли, богач сіє, вори,
Богач мислит, жи ни прийди до біди віколи.
Богач сіє, богач вори, кокіль сі му родит,
Таке богач помалейку до біди приходит. (Люб.).
4864. в) Ой орала одиниця на чотири воли,
Тай казала, що не вйде на біду ніколи.
Посіяла пшениченьку, пшевиця не вйшла,
Сірі воли поздыхали, тай на біду вйшла. (Біла).
Пор. на сю тему окрему пісню: Мат. V, ст. 167, ч. 22. — Жито
і Слово, I, 142.
4865. Попід лужок оре плужок, волики чотири,
Ой а мої миленької наперед ходили.
Ой пішов я до богача, они відповіли,
Кортіли мя сиві воли, пси би їх поїли.
(Гол. II, 616, ч. 3—4).

Б.

4866. Дивують ся мені люди, дивують ся пани,
Що я така молоденька не маю сукмани.
Я сукмани не пропила, ані прогуляла,
Моя мати бідна була, тай мені не дала. (Дусанів).
4867. а) Ой довбачу зелененький, довбачу, довбачу,
А я бідна сиротонька, не сьшій сі богачу. (Вороблевичі).
4868. б) Шумит, гуде, мороз буде, зелений бодачу :
Прому тебе, не кин з мене, великий богачу.
Хоть я собі убогая, хороша дівчина,
Як наважу, то зневажу богацького сина.
(Гол. IV, ст. 468, ч. 185).
4869. в) По тім боці на толоці сиву клячу бачу :
Ой не сьшій ся, та не кпи ся із мене, богачу.
Не з мене ся посьміяти, не з мене ся кпяти,
Ліпше взяти палку в руки, та іти пец бити.
(Гол. II, ст. 303, ч. 315).
4870. А богачка гі драпачка від сира, від масла,
А я собі нівроченьку від капусти красна.
А богачка гі драпачка та від сметаночки,
А я собі румявенька від росоляночки. (Мшанець, З.).
4871. Чого ти мене не любиш, соколе миленький,
Чи для того, що я бідна, а ти богатенький? (Патничани).
4872. Ой у моїм городочку тай віросла вільха,
Та хвалит сі богацький син, що ми вібе вікна.
Мої вікна не к.....кі, хата нє ледацька,
Про тото мні хлопці любет, що я не богацька. (Посіч).
4873. Ой на ставу, на ставоньку купала ся качка,
Таки мене хлопці люблят, хоч я й не богачка.
Ой на ставу, на ставоньку купало се гуся,
Таки мине хлопці люблят, куди поверну ся. (Нивниці).
4874. Чого ти ся, богачику, во мнов зариваєш,
Бо я знаю, богачику, що ти інчу маш. (Нагуєвичі).
4875. На Івана віле брала, в городі садила,
Та гадала, що змудрує богацького сина.
Богацький син кіньми грає, червоними сипле,
А все мене підмавлєє я де мене здибле. (Жураки).

4876. Ой піду я лісом, лісом, а там когут дикий,
Ти гадаєш, мій миленький, щос богач великий. (Гвізд).
4877. Ой мамуню, мамунейко, любив мене богач,
Купив мені срібний перстень і за грейцар колач.
Я перстень не брала, колача не їла,
Не стій, дурню, коло мене, я не твоя рівна. (Куння).
4878. а) Не ходи ти¹⁾, богачику²⁾, горою за мною,
Ти багатий³⁾, а я бідна, не парам⁴⁾ з тобою.
Ти багатий⁵⁾, а я бідна, не поберемо сі⁵⁾,
Най не буде серцю туги, що любили смо сі⁶⁾. (Бататичі).

Волцаїв: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 6) Тільки буде серцю жалю, що любилисмо сі. — Вербів: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 5) Не з'єднаємо сі. 6) В тебе воли таї корови, ни поберемо сі. — Дусанів: 1) Ой не ходи. 2) Мій миленький. 3) Бо ти богач. 4) Не рівня. 5) Не зрівняємо сі. 6) В тебе воли, в мене нема, не поберемо сі. — Ценів: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 4) Не рівнам. 5) Не порівнаєм сі. 6) Тільки серцю охолоди, як покожам сі. — Красне: 1) Ой не ходи. 3) Бо ти богач. 4) Не рівна. 5) Не зрівнаємо ся. 6) Твоя мати хоче поля, не поберемо ся.

Пор. Гол. II, ст. 395, ч. 709.

4879. б) Ой не ходи, богачику горою за мною,
Бо ти богач, а я бідна, не пара з тобою.
Ой є в тебе, богачику, штири воли в плузі,
Ой у мене сирітоньки ручки на услужі.
Ти заприжеш воли, воли, та підеш орати,
А я возьму рискаль в руки, таї піду копати. (Тустань).
4880. в) Ой не ходи, богачику, горою за мною,
Бо ти богач, а я бідна, не рівна з тобою.
Бо ти богач, а я бідна, не зрівнаємо ся,
В тебе воли і корови, не поберемо ся.
Твої воли і корови тобі поздыхають,
А у мене молоді брови процвітають. (Хогінь).
4881. Ой дівчино, дівчинонько, тос ми до вподоби,
Не кажут те люде¹⁾ брати, не мавш худоби.
Мене люди не годують, анї не вбирають,
Та най мені худобоньки не випомінають. (Григорів).

Дусанів: 1) Не каже ті мати.

Пор. Сал. ст. 19, ч. 107.

4882. Кобис була, дівчинонько, трошки богатенька,
Взяв бим тебе за невістку до свого батька.
З тебе богач не великий, една опанчина,
Тому продай, дай на боже, коби ти любила. (Ясенів Гор, Біла).
4883. Ой коби я бички мала, червону запаску,
Я би тобі не стояла, богачику, в ласку.
Одного я бичка маю, другого докупю,
Такой я ся богачевин в дороги не вступю. (Тустань).
Пор. Гол. II, ст. 395, ч. 708.
4884. Ей коби я воли мала, воли до роботи,
Малаж би я старостоньки кожної соботи.
Ей коби я воли мала, чирвону запаску,
Я би тобі, богачику, ни стояла в ласку. (Жур).
4885. Ой летіла зазуленька, ой летіла пава,
Коб я мала зо три морги, то бим ся віддала. (Біла).
4886. Ой коби я воли мала, тай сірі¹⁾ корови,
Малаж би я старостоньки в чужої сторони. (Чорні Ослави).
Кунин : 1) Щоб я мала сви воли, полові.
4887. Ци я собі ни дівчина, ци ни врода панска,
Тільки мині доганочка, шо я ни богацка.
Та коби я воли мада рогаті, рогаті,
Давно би я старосточки мала в свої хаті.
Та коби я воли мала, а до волів вівці,
Малаж би я старосточки аж іс Топорівців. (Усєг над Ч.).
4888. Ой коби я бички мала хоть які маленькі,
Я би дівков не сиділа кодо свої неньки. (Коропець).
4889. Ой піду я лісом, лісом, виїду я без стежки,
Возьмут мене добрі люди, хоть я без бекешки.
Ой піду я лісом, лісом, виїду до дороги,
Возьмут мене добрі люди, хоть я без корови. (Редодуби).
4890. Ой знаю ті, богачику, ой знаю, ой знаю,
Я за теби доньки ни дам, бо волів ни маю.
Як я схочу воли мати, то си воли купю,
А я в теби доньку возьму, бо я доньку люблю. (Жур).
4891. Пішла би я на кладочку, коби я не впала,
Пішла би я за богача, коби не пропала.
А в богача чорні очи, високі пороги,
Буде мені випоминав воли тай корови. (Тустань).

4892. а) Заросив сі богацький син по самі коліна,
Він ни шукав господині, іно шукав віна.
А віно сі поминна і віна ни буди,
А деж ти сі з мирзеною покажиш між люди? (Ожомля).
4893. б) Богацький син заготовив сі по самі коліна,
Ни шукає господині, но шукає віна.
Богацький син кіньми грає, а грошима сипли,
Все вів мене намовляє, де він мене здибли. (Стр.).
4894. в) Заросив ся богацький син по самі коліна,
Не шукає робітниці, лиш шукає віна.
Не шукає робітниці, щоби му робила,
Лиш шукає богатої, щоби віно звела. (Тустаць).
4895. г) Ой ускочив богацький син в воду по коліна,
Не шукає господині, но шукає віна.
Не шукає господині, шоби му робити,
Шукає цимало віна, щоб мав за шо пети. (Кунь).
4896. д) Богацький син заросив ся по самі коліна,
Не шукає господині, лиш шукає віна.
Ой не тато дає віно, ані рідна мати,
Але Господь дає віно, коли хочеш знати. (Тустаць).
4897. Ой по під гай зелененький пасла я теличку,
Питає ми ся син богацький, чи маю спідничку.
А що тобі, еден дурню, до мої спідниці?
Ти не будеш цюлювати мої красні лиці. (Остахівці).
4898. Ой вийду я за ворота, тай ногою тупну,
Питає ся богацький син, чи маю я сукню?
Ой маю я сиву сукию, щей рабу запаску,
Не стояла і не буду богачеві в ласку. (Біла).
4899. Ой богачу, богачику, в ласку ти не стою,
Та маю я таких більше¹⁾, що ходят²⁾ за мною. (Хотівь).
Іванівці: 1) Маю більше ще таких. 2) Гинут.
4900. Ой богачу, богачику, в ласку ти не стою,
Через твоє подвірє йду, тебе се не бою. (Голгочі).
4901. Ой вийду я на гороньку, тай стукну, тай гукну,
Питає сі богацький син, чи я маю сукню.
Чогож ти сі, богаченьку, за сукню питаєш?
А я чула через люди, нагавиць не маєш.

Я сі тебе не питаю, чи маєш убрание,
 Не сподобав ти сі мені, ані моїй мамі.
 Я сі тебе не питаю, чи ти маєш поле,
 Як я тебе запитаю, аж тя колька скоде. (Вовків).
 Пор. Коломийки, I, ч. 1724.

4902. Послав ся богатыр до бідної дівки,
 І питав ся всіх людей, чи має присівки. (Бабухів).
4903. Як ня мати годувала, давала ми сира,
 Ой щоби я вартувала богацького сина. (Мшанець, З.).
4904. Ой за гаєм зелененьким зацвила калина,
 Як я схочу, розволочу богацького сина.
 Ой по під гай зелененький зацвив барвіночок,
 Або то що, не знати що богацький синочок. (Біла).
4905. Продай, мати, сірі воли, а перісті най, най,
 Такої мене, моя мати, за богаче дай, дай. (Григорів).
4906. За нашими воротами виросла кендруна,
 Ото я си полюбила богацького сина. (Вовків).
4907. Ой піду я лісом трісом¹⁾, самов серединов,
 Буду²⁾ щісте трібувати за богацьким сином. (Котузів).
 Вовків: 1) Лісом. 2) Треба.
4908. Ой на горі церков кладут, на долині тешут,
 Щем нікого ни любила, вже за мене брешут.
 Щем нікого ни любила, покарай мні, Боже,
 Кого схочу полюбити, допоможи Боже.
 Ой як схочу полюбити богацького сина,
 Шо у него на пальчику срібна перстенина.
 Але срібна перстенина, шовкова китайка,
 Я такого любка маю, як у церкві лялька. (Видинів).
4909. Ой тачена дорожечка, тачена, тачена,
 Тай не одна кватиречка за мене плачена.
 Ой не одна кватиречка, не оден колачик,
 То милого ни коштує, бо милий богачик.
 Ой не одна кватиречка, тай не одна булка,
 То милого ни коштує, бо я его любка. (Видинів).
4910. Чи я тобі не казала, сюди, дурню, піди,
 Бо до мене богацький син штирма кіншини їди.
 Штири кошї воронїї, мальована бричка,
 А я сяду тай поїду, як перепелечка. (Голгочі).

4911. А до мене молоді ні такі ходили,
Такої мене в розумоньку нігди ні зводили.
А як зачів богацький син до мене ходити,
І вазв мене молоденьку в розуму зводити. (Кнг.).
4912. Вой кувала зазулейка, вой кувала сива,
На бідум си полюбила богацького сина. (Ожомля).
4913. Ой загачу шлинівочку, загачу, загачу,
Сама знаю, шо ни буду, за тобов, богачу.
Та сідаю на лавицу, поли закідаю,
Такі собі богацького сина ни жідаю. (Орелець).
4914. Ой мамуню, мамуненько, мамуненько рідна,
Не дай мене за богача, бо я буду бідна.
Бо в богача нова хата, високі пороги,
Буде мені вимавляти воли тай корови. (Буцнів).
4915. а) Ой тадріта, мамунцюню, тадріта, тадріта,
Не дайте ми за богачи, богачи та віта.
А в богачи нові хати, високі студоли,
Будут мені вимовляти воли та корови.
Я корови подоїла, іно в поле гнати,
Іном тої не доїла, що ми дала мати. (О. Коцян).
4916. б) Ой боженьку, татуненьку, щире ти сі молю,
Не дай мені богачика, тільки добро долю.
Бо в богача нова хата, високі пороги,
Буде мені вимовляти воли тай корови. (М. Яцків).
4917. а) Ой сумненький мій миленький, сумненький, сумненький,
Тай для того, шо я бідна, а він богатенький.
Не маєш ти, мій миленький, чогу сумувати,
Як ти видів, шо я бідна, не було ми брати.
Тай хоць я си бідна, бідна, в бідненького дому,
Таки я сі не вішаю на шию нікому. (Іванівка).
4918. б) Ой сумненький мій миленький, сумненький, сумненький,
Ци ддятого, шо я бідна, а він богатенький?
Ой хоть же я бідна, бідна, та в бідного дому,
Такої я сі не вішаю на шию нікому. (М. Яцків).
4919. а) Купало се штири качці на дубові кладці,
Богацького сина люблю, бідний ми на гадці. (Бишків).

4920. б) На камені шмате перу, а пранник на кладці,
 Богацького сина люблю, наймит ми на гадці.
 Богацького сина люблю, за наймита піду,
 Бо той наймит давно служить, тай знає вже біду. (Хотів'я).

4921. в) Ой пуцу я перстенню¹⁾ по дубовій кладці,
 Полюбила багатого²⁾, а бідний на гадці.
 Багатого полюбила²⁾, за бідного піду,
 Ой бо бідний хлопець ладний, ой сам знає³⁾ біду. (Івачів).

Куння: 1) Помотив ся срібний перстень. 2) Я багача випробую.
 3) Бо то хлопець молоденький, він знає всю.

4922. Ой піду я до церквинці тей си помирую,
 Богацького сина люблю тей сі гонорую.
 Богацького сина люблю, словами голубю,
 За наймита як ни піду, сьвіта сі загубю. (Явче).

4923. Богацького сина люблю, багацького веду,
 Богацького сина люблю, бо ми приніс меду.
 Богацького сина люблю, словами голубю,
 За бідного як не піду, с сьвіта сі загубю.
 Богацького сина люблю, в багацьким танцюю,
 А бідного наймитонька сім рас поцілюю. (Врб.).

4924. а) Я товару не гонила, волів-ім не пасла,
 Мене мати шанувала, щоб я була красна.
 Мене мати шанувала¹⁾, в папер завивала,
 За багача обіццела, за бідного дала. (Вовків).

Вулька Гамулець: 1) Вихувала.

Пор. Ж. Павлі, ст. 168.

4925. б) Ой деж ти ні поведеш таку невеличку?
 Мене мати годувала, як перепеличку.
 Мене мати годувала, в папір завивала,
 За багача обіццела, за бідного дала. (Гуйско).

4926. Ой я хату замітаю тай так си гадаю:
 А хтож мене бідну возьме, я волів не маю.
 Ой маю я біле личко с чорними бровами,
 Ой так мене люди возьмут, як тую з волами. (Вовків).

Пор. Кол. ст. 55, 189.

4927. Ой богачик, моя мати¹⁾, богачик, богачик,
Купив мені за гріш²⁾ бинду, а за два колачик.
А я бинду ісходила, а колачик звїла,
Богачеви, смаркачеви, вєдла, відповіла³⁾. (Голгочі).
Вєрбів: 1) Мамуненько. 2) Рїк. 3) Такої я ти, богачику, правди
ни вповіла.
4928. Не диви ся, богаченьку, що я шївернейка,
Но диви ся, богачешьку, що я робїтненька. (Коропець).
4929. Ой богачу, богачику, я сї тобов тїшу,
А я с тебе шкіру здоїшу, на банти повішу. (Жур.).
4930. Вродила сї я в ширшаку¹⁾, на будляку зросла,
А вбула сї я в личаки, за богаче поїшла.
Не гадайте, люди добрі, що я не газдїні,
Я ще маю тих личаків щось чотири скринї. (Журави).
1) Бодяк.
4931. а) Ходит бузько поза хату, збрвав муля¹⁾,
Не в кожодї дївчиноньки буди господїня.
З богатої²⁾ як ся вдаст, а в бїдної буди,
Не навчат ї³⁾ отец, мати, то ї навчат⁴⁾ люди. (Камїнка).
Ожомля: 1) Сїкаї дуба, рубай дуба, а в тїм дубї клинє. 2) З бо-
гацкої. 3) Як не навчат. 4) Научат.
4932. б) Ой піду я си до лїса, нарубаю клиня,
З богацкої дївчиноньки все вла господїня.
А в бїдної дївчиноньки господїня буди,
Ни навчив ї отец, мати, навчили ї люди. (Невід.).
Пор. Сал. ст. 72, ч. 31—32.

Б. Гаразд і бїда.

4933. Ой гуляли парубочки, ой гуляли газди;
Вертают ся давнї лїта, ще будут гаразди. (О. Коцан).
4934. Кажут люде, що ми гаразд, а мнї не гаразд,
Щоби ми ся розступила сира земля зараз. (О. Коцан).
Пор. више ч. 3628.
4935. Ой в під гори високої вітрець повіває,
Я гаразду не завнала, лїто вже минає. (Іванівка).

4936. а) Ой по горі, по високій, голуби літають,
Я роскоши не зазнала, літа ся минають.
Я роскоши не зазнала і знати не буду,
По чім я вас, мої літа, пам'ятати буду? (Таурів).
4937. б) Ой по горі, по долині, голуби літають,
Я гаразду не зазнала, літа ся минають.
Я гаразду не зазнала, таї не буду знати,
По чім я вас, літа мої, буду пам'ятати? (Тусталь).
Пор. Гол. II, ст. 267, ч. 112.
4938. в) Ой сивії голубоньки по поли літають:
Я гаразду не зазнала, вже літа минають;
Я гаразду не зазнала, уже не зазнаю:
Літаж мої молоденькі, по чім вас пізнаю?
(Гол IV, ст. 471, ч. 203).
4939. Ой по горі, по долині, голуби літали,
Ой вже мене молоденьку гаразди минули.
Ой вже мене молоденьку гаразди минули,
Уже мого татуненька землев пригорнули.
Пригорнули, пригорнули, зеленев муравков,
Я чужині недогоджу, най ся стелю лавков.
Ой час би вам, татуненьку, в ямоньки устати,
Ой час мені молоденькі шарі бички дати. (Тусталь).
4940. Гадай, гадай, мамуненько, щобис угадала,
Щобис мене в гараздочку на біду не дала.
Та гадала мамуненька, гадала, гадала,
Такої мене в гараздочку та на біду дала.
Дорогос ні годувала, далеко продала,
Щей до того доплатила, абим бідувала. (Липиця Гор.).
4941. Як же мені не тужити, як же не плакати?
Покидати тата, маму, іти бідувати. (Коропець).
4942. Ой сарака дівчинонька, сарака, сарака,
Така на ню бідка впала, як на поле шрака.
Така на ню бідка впала, як на рибу луска,
Ой чень вона в біди вйде, як біленька гуска. (Березів)..
4943. а) Мене мати породила, взяла повивати:
Рости, доню, коли хочеш, будеш бідувати. (Коропець).
4944. б) Мене мати породила, взяла повивати:
Або рости, або вмирай, будеш бідувати. (Хотинь).

4945. Ой кувала зазулейка тай на перелозі,
Я всю біду перебуду та на одній нозі. (Боберка).
4946. Ой конику вороненький, конику, конику,
Родилас ні, моя мамко, на біду велику. (Березів).
4947. Мамцю моя солоденька, ти сивенький пташку,
На щос мене породила па бідоньку тяжку?
Мамцю моя солоденька, мій кінь не величкий,
А він мене не завезе, іно черевички. (О. Коцал).
4948. Мати моя старенькая, мати моя рідна,
На що ти ні породила, колис сама бідна? (Явче).
4949. Моя мамко старенькая, мамко Стефанихо,
Отось мене породила на біду на лихо.
(Гол. II, ст. 619, ч. 22).
4950. а) Як била бис, мамцю, знала мою тяжку біду,
Була бис ня утопила у воловім сліду. (Боберка).
4951. б) Ой коби я була знала свою лиху біду,
Булаб я ся утопила в коровячім сліду. (Біла).
4952. в) Ой жиби я, Боже, знала що за біду піду,
То я би ся утопила у воловім сліду. (Мшанень).
4953. Ой як би я була знала, що мині так буде,
Була бим ся утопила як вода прибуде.
Була бим ся утопила, булаб утонула,
Булаб мати заплакала тай булаб забула. (Охрим).
4954. Ой як собі погадаю, як собі помилю,
Така мені тепер біда, йно плечима стисну. (Голгоці).
4955. Тіді, каже, тіді, тіді, не був же я в біді,
А я в біді не набув сі, лише обернув сі. (Жураки).
4956. Ей тіда, каже, тіда, побила мні біда,
Побила мні не самого, товариші мого. (Гвізд).
4957. Ой щос у тій полонинці густа смеречина,
А циж тебе, легінику, бідка ни навчила? (Кобаки).
4958. Нема млина, нема млина тільки самі жорна,
Не мелемо цілий тиждень, такі повно горя. (Іванівка).

4959. Тисни мороз, вітер віє, крутить заввруха,
Сидит мужик на припичку і нащюрив уха.
Вікна свігом застиглились, хоч їдь і санками,
Діти сидят коло него та дявонют зубами.
А тато їх тішит: тихо, прийди запомога,
Як лише ся наміркує рада повітова.
Аж тут раптом грии під вікна, штафета наспіла,
Прийшла пятка на все село і соли два кіля. (Устя над Чер.).
4960. Ой виїду я на городець тай сі закосичу,
А я тої мізерії нікому не жичу. (Орелець).
4961. Нема біди, нема біди, бо вже біда вмерла,
Впала з гори до комори, тай ноги задерла. (Біла).

6. Пани і панщина.

Пани.

4962. Мене мати повивала, в папір завивала,
Тай казала: рости доню, то дам ті за пана. (Скобичівка).
4963. Ой у Стрию на затилю мальований ганок,
Подиви сі, дівчинонько, який з мене панок. (Жур.).
4964. Щоби тую курку вбити, що курата водит,
Щоби того полюбити, що в сурдуді ходит. (Біла).
4965. Ой того я хлопця люблю, ой того, ой того,
Ой що чорний мундурець, а гудзиків много. (Вовків).
4966. Люблю пана, люблю паню з білими руками,
Заїла сі пані кроном, а пан огирками. (Волців).
4967. Ни стій, коню, коло плота, ни тупай болота,
Ой ни люби, дівко, пана, бо дурна робота¹⁾. (Кнг.).
Вар.: 1) Ой піду я до дівчини, бо вона золота.
4968. Ой сіда, сіда рїда, тай дана, тай дана,
Челядочка ни погана у нашого пана.
Челядочка ни погана, тай пан ни поганий,
А як прийде межи пани, як намальований. (Криворівня).
4969. Добре тоті пани робет, що покумают се,
Возьмут себе за рученьку, до дому ведут се. (Котузів).

4970. А у нашого панонька все поле рівнейке,
А в кожодї підданой личко румянейке.
Ой бодай же вам, паноньку, вигоріли луги,
Ой які ви самі ладні, такі ваші слуги. (Ж. Павлі, ст. 166).
4971. А в нашого пана, пана мальована брама,
А конякі сорокаті, найшити шмаркаті.
А в нашого пана, пана мальовані плуги,
Який пан наш молоденький, такі его слуги. (Пісочна).
4972. Я в нашого пана, пана зелені луги,
Який наш пан молоденький, такі его слуги.
Я в нашого пана, пана мальована брама,
А хто ві мальовав? наша пані сама. (Івачів).
4973. А там в мене на подвірю зелененька брама,
Повідают добрі люде, що я люблю пана.
А я браму викопая, посаджу си вишню,
А я пана не любила, по допіру мишлю. (Буцнів).
4974. А на горі журавлі, на долині бузьки¹⁾,
Пішла пані до косьцьола, а пан²⁾ до Гануьски.
А в Гануьски три подушки, четверта маленька,
Запацина з курунками, сама зелененька.
А на горі журавлі, а на долі бузьки,
Пішла пані до косьцьола, а пан до Гануьски.
Пішла пані до косьцьола, Богу сі молити,
А пан пішов до Гануьски бороду голити³⁾. (Пісочна).
- Іванівці: 1—2 купл. = 3—4. — Волцнів: 3) Мід, горівку пяти (лиш два остатні куплети). — Раковець: Лиш один куплет = 4. — Варіянти М. Яцкова, з Дрогобича, Кульчиць і Білої мають тільки перший куплет. При тім Яцків: 2) Які такі смаркачі, а все. — Біла: 1) Ой на горі на високі ходило два бузьки. 2) Сякий такий до Марпськи, а я. — Дрогобич і Кульчиці: 1) Ой на горі комарі, на долині мушки.
- Пор. Гол. IV, ст. 453. ч. 78.
4975. А на горі журавлі, на долині сови,
Пішла пані до костела, а пан до удови. (Вільки Мав.).
4976. Молила ся дівчинонька в косьцьолі кленчонци,
Ай бо вона заробила в пана два тисьонци. (Пісочна).
4977. Ой пане наш молоденький, ой пане наш, пане,
Хто нам буде гроші давав, як тебе не стане?
Хто нам буде гроші давав, тай хустки біленькі,
Ой як сєде, тай поїде наш пан молоденький. (Черче).

4978. Ой піду я до покою, тупну я ногою,
Всі ся пани поаривали, я ся їх не бою. (Біла).
4979. Ой ввійду я до покою, тай тупну ногою,
Віддай, пане, літа мої, тай молодість мою. (Рябно).
Пор. Гол. II, ст. 254, ч. 39.
4980. Ой із гори високої брики ся котили,
Колим була молоденька, пани мя любили.
Любили мя пани, пани, а потому попи,
А як я ся постаріла, вже не ітіли хлопни. (Нагуєвці).
4981. Ой паночку, лахманочку, пусти мні до дому,
Ой змарніла, почорніла дівчина за мною.
Ой змарніла, почорніла і сам жи я знядів,
Через тоті два вечери, шом любкі не видів.
Через тоті два вечери, через тоті ранки,
Через тебе ти негідний, не був ем в коханьки. (Орелець).
4982. Ай пане мій, каже, пане, тос ми запанував,
Коби тебе дідько узав, я бим не банував. (Волосянка).
4983. а) Бодай пани панували, би здорові били.
А Жидів би с Кропивника на тачках возили. (Кропив. Н.).
4984. б) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай пани у Самборі тачками возили. (Тухля).
4985. в) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай пани бориславскі¹) каміня²) возили. (Ходовичі).
Біла: 1) Щоб тачками на цегольні. — Кобаки: 1) В Коломиї.
2) Тачками.
4986. г) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай вони межі люди з торбами ходили. (Мшапець).
Пор. Врabelь, ст. 84, ст. 277.
4987. д) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай пани до Цигавів на зебри ходили. (Коропець).
4988. е) Бодай пани панували, бодай пани жили,
Бодай панаж по коліна ноги повблазели. (Жур.).
4989. а) Бодай пани панували, бодай пани мали¹),
Бодай пани за плугами хробачки²) збирали. (Денксів).
Іванівка: 1) А хлопи ворали. 2) Хробаки. — Вовків: 2) Хробаки.
4990. б) Бодай пани не прожили, гаразду не мали,
Бодай пани за плугами картофлі збирали. (О. Коцав).

4991. Бодай пани панували, бодай пани жили,
В веретки ся задягали, в нас хліба просили.
Бодай панки панували, бодай панки жили,
Бодай панки при дорозі камінички били.
Бодай панки панували, бодай панки жили,
Бодай панки в Галичині кайдани носили.
Бодай панки панували, бодай панки жили,
Бодай панки в Галичині песики лупили. (П. Ст. Б.).
4992. Ой пішов пан був на майдан бураки копати,
Залетіла муха в ср... мусів си вертати. (Підзахарч).
4993. Ой чого ти поскрипуєш, смерекова¹⁾ хато?
Нема добра в нашім краю, бо панів²⁾ богато. (Устє).
Григорів: 1) Ти ялова. 2) Жидів.
Пор. Коломийки, I, ч. 82. — Зал. ст. 188. — Гол. II, ст. 304,
ч. 319. — Сал. ст. 72, ч. 30.
4994. Та вже пани побідвіли, та вже пани бідні,
Стегают сі по лошети, тідают до Відні. (Цуццлів).
4995. Ой на горі женьці жнут, на долині копи,
Най сі пани не мішають, де гуляють хлопи. (Жураки).
Григорів: 1) Межи рускі.
Пор. Коломийки, I, ч. 157.

Паничі.

4996. На паничу камізелька і біла кошуля,
Сидит панич на конику, як сива зозуля. (Нивці).
4997. Там у лісі під корчиком сидит паничина,
Тай моргас на дівчину чорними очима. (Тростінець).
4998. Ой паничу, паниченьку, іди за паннами,
Не подоба паничеви з руськими дівками. (Тростінець).
4999. Коло броду брала воду, коло кирниченьки,
Стережи ні, моцний Божи, хоць від паниченьків. (Врб.).
5000. Повило ся квасолія на золоту тичу,
А на мени люди брешут через вас, паничу. (Нивці).
5001. Ой зацвили в саду вишні, зацвили квасниці,
А нашому паничеви піхур на язичі. (Біла).
5002. Ой вже вечер, ой вже вечер, сонце на осичі,
А нашому паничови чирак на язичі. (Глядки).

5003. Як паниче ни любити, панич має панство,
Через плечі ршенина¹⁾, ціле господарство. (Григорів).
Кобаки: 1) Ременати через плечі.
5004. Ой мож знати, ой мож знати, хто любить паниче,
Фасоленька відоптана, відомане тиче. (Жураки).
5005. Тамто ми ся сподобали паничеві очи,
Панич ми ся не сподобав, бо ходит по ночі. (Вільки Маз.).
5006. а) Біла мене¹⁾ моя мати вчора²⁾ по³⁾ вечері,
Щоби я сі не дивила в очі⁴⁾ паничеві⁵⁾.
Ой бий мене⁶⁾, моя мамко⁷⁾, ой бий мене, забий⁸⁾,
А я в очи подивлю ся, бо то панич ладний⁹⁾. (Дажнів, Григ.).
Голгочі: 1) Ой біла ма. 5) Паничеви. — Косів: 1) Ой біла мні.
2) Сночи. 3) При. 5) Паничеви. 6) Хоть ти мене. 7) Мамко убий.
8) Та убий, та убий. 9) А я вйду на вулицю: Паничу мій любий. —
Явче: 2) Сім раз. 3) До. 4) В очка. 6) Ой бий жи ні. 7) Моя мати.
8) Ой бий жи, ой забий. 9) А я вйду на улицю: Паничу мій ладний.
5007. б) Ой біла ма моя мати вчора по вечері,
Щоби я ся не дивила в очи паничеви.
Ой як ми ся ему, мамко, в очи не дивити,
Его сиви, мої чорні, будеш ся любити. (Печеніжин).
5008. в) Ой біла мні моя мати с ночі по вчери,
Щоби я си ни дивила в очи паничеви.
Дайтиж мні, моя ненько, колодку з ключами,
Жиби я си замикала пирід паничами. (Орелець).
5009. Ой біла мні моя мати нині при обіді,
Тай щоби я не ходила на паньцьке подвірї.
Ой вйду я на гороньку, тай коровки кличу,
Подевю сі суда туд: люби мні, паничу. (Косів).
5010. Як панича не любити, коли подобонька,
А в панича очи сиви, як у соколонька. (Іванівц).
5011. Ой на¹⁾ моім городочку горох пилипівський²⁾,
Полюбю я паничика³⁾, най буде попівський.
Ой у моім городочку горох пилипанський,
Ой полюбю я паниче, нехай буде панський. (Чорні Ослави).
Григорів: 1) У. 2) Пенешільський. 3) Ой полюбю я панич. (Другого куплета нема).

5012. Коби в мене такі очи, як у тебе, Йванку :
Я би собі віморгата паниче із ганку.
Коби в мене такі очи, як у тебе, гою,
Я би собі віморгала паниче с покою. (Косів, Підзахарч).
5013. Кобин такі вочи мала, як у того гою,
То я би си вимругала паничи с покоя. (Жур.).
5014. Тече вода край города, та вода йорданьска,
А мій милий чорнобривий то дитина паньцка. (Волцнів).
5015. Ой я грала в ріці шматє, поплила сорочка,
Ліпше люблю паничка, віжень парубочка. (Нагуєвичі).
5016. А я піду до покою тай дубну ногою,
Мене панич сподобали тай роботу мою.
А я піду до покою тай на паню дубну,
Щобя пані не казали, що панича люблю. (Скобичівка).
5017. Ой чи я ти не мовила, молодий паничу,
Підотви си серпом вуса, тодій ті закличу. (Кульчиці).
5018. а) Ой¹⁾ паничу, я вас²⁾ кличу, я вас потребую³⁾,
Мої неньки нима дома⁴⁾, я вас⁵⁾ поцулюю. (Підзахарч).
Іванівці : 1) Ти. 2) Та. 3) З тобов жартую. 4) Коби пані ни виділа. 5) Я та. — Кропивник Нов. : 2) Ти. 3) Ой я не жартую 4) Аби пані не виділа. 5) Я та. — Волссів : 2) Я ті. 3) Та я не жартую. 4) Та прихили біле личко 5) Най ті.
5019. б) Ой паничу, я вас кличу, я вас потребую¹⁾,
Як ни дасьте²⁾ ринський срібний³⁾, я⁴⁾ вас поцілюю. (О. Коцан).
Журів : 1) Бігме ни жартую. 2) Дайти мнї. 3) Дрібний грейцар.
— Григорів (рогативський, : 1) Бігме не жартую. 2) Дайти мнї. —
Нивці : 2) Дайти мені. 3) Білу шустку. — Горуцько : 2) Дайти мнї.
3) Біли личко. 4) Най.
5020. а) Ой стояла на полиці нова кужівчина,
Просила сі у панича молода дівчина.
Пусти мене, не муч мене, молодий паничу,
Як я буду молодичев, сама ті закличу. (Іванівці).
5021. б) Віпрела сі у лавици тоненька кудівка,
Просила сі у паниче молоденька дівка.
Просила сі у паниче : пустіт ні¹⁾, паничу,
А як буду молодичев, сама вас²⁾ закличу. (М. Яцків).
Нагуєвичі : 1) Ци я тобі не мовила, дай повій. 2) Як я буду
чепець мати, я тебе.
Пор. Гол. IV, ст. 496, ч. 42. — Кол. ст. 54, 145.

5022. Ой піду я до двора стодолу ліпити,
Обіццели паничі коралі купити. (Подусильна).
5023. Ой садила бараболю, видала фасолю,
Тай мургала на панича, купи парасолю. (Гинювичі).
5024. Ой сапала кукурузу, санала фасольку,
Полюбила панича, купив парасольку. (Біла).
5025. З парасодем не ходилам, ще буду ходити,
Паничів см не любила, ще буду любити. (Квігичин).
5026. Ой ходила дівчинонька тай до паниченька,
Аби була на виділю нова спідниченька. (Врб.).
5027. Ти до мене ни ходи, кучиравий Марку,
Бо до мене панич ходит с тамтого фільварку. (Шибалин).
5028. Курила ся доріженька, курила ся курно,
Любив мене паниченько штири роки дурно.
Любив мене паниченько, я му не платила,
Цілував він біле личко, я не боронила. (Шипківці).
5029. Чи я тобі не казала, паничу, паничу,
Вийми гроші із кишені, я ті їх полічу. (Волців).
5030. Ой мамуню, мамуненько, люблю паниченькі,
Щом сєгала у кішеню по сороківченькі. (Тисьмениця)
5031. Ой видів я, дівчинонько, ой видів я, видів,
Як ти ішла віт паничи, а я в рові сидів.
Як ти ішла віт паничи, несла ти дуката,
Як бим був ти чоловіком, ни траба ти ката. (Явче).
5032. Ой паничу, паниченьку, болит мене ніжка,
Щом стояла цілу нічку коло твого ліжка.
Ой паничу, паниченьку, болет мене обі,
Щом стояла цілу нічку, паничу, при тобі. (Григорів, Нивці).
Пор. Кол. ст. 59, 313.
5033. Ой, паничу, я вас кличу, а ви не чуєте,
Відав же ви, паниченьку, дві любкі масте. (Гвізд).
5034. Гей паничу, я ті кличу, ти сї не вбязваси,
Відай же ти, паниченьку, другу любку масш. (Тисьмениця).
5035. Ой кувала зауленька в городі на тичу,
Серце ми сї розпукає за тобов, паничу. (Волцаїв).

5036. Ой кувала зазуленька в городі на тичу,
Заплати ми за вінец, золотий паничу. (Волцнів).
5037. Ой піду я до покою, тай тупну ногою,
Заплати ми паниченьку, щом була з тобою. (Іванівці).
5038. Ой піду я до покою, тай вовьму за клянку,
Першим була покойова, а тепер за мамку. (Іванівці).
5039. Ой кувала зазуленька в лісі на терничу,
Заплати ми за віночок, молодий паничу.
За віночок, за віночок і за жовту косу,
І за того дитинятко, що на руках ношу. (Ставчани).
5040. Ой піду я до покою, та тупну ногою,
Заплати ми, паниченьку, щом спала с тобою!
Заплати ми, паниченьку, за рожеву квітку,
Цілувавiс, обійшавiс без цілую нічку. (Батятичі).
5041. Та вже мені не ходити по тій крутій горі,
Та вже мені не любити паничків в дворі. (Кропив. Н.).
5042. Нема мого пана, пана¹), нема паниченька,
Нема кому цілувати білого личенька.
Нема мого паниченька, нема мого пана,
А вже моя біла постіль порохом припала. (Таурів).
- Красне: 1) Миленького.
5043. Нема мого паниченька, нема мого пана,
Не маю з ким постояти, посткою ся сама. (Охрим.).
5044. Як паничи ни любити, коли панич лялї,
А він казав, що ми купит в осини коралї. (Іванівці).
5045. Як паничи ни любити, коли панич панський,
А він казав, що ми купит кожух мацеданський. (Іванівці).
5046. а) Як паничи ни любити, коли панич пиши,
Паничова дитинонька сама сї колиши. (Іванівці).
5047. б) Як паничи ни любити, коли подобонька,
Очка чорні, личка повні, як у голубонька.
Як паничи ни любити, коли панич пиши,
Від паничи дитинонька сама сї колиши. (Врб.).
5048. а) Ніхто ми ся не сподобав тільки панич¹) панський,
Де поїде, все привезе колач маркетанський. (О. Коцан).
- Охримівці: 1. Ой ніхто-ж то не такий, як той фірман.

5049. б) Поїду я в ліс по тріски, нарубаю тиче,
Якесь ми се лихо стане, полюбу паниче.
Як паничи ни любити, коли панич панський,
Як поїде, то привезе колач станіславський. (Чорні Ослави).
5050. а) Ой поки я та любила паничі учені,
То я їла що неділі¹⁾ колачі кручени²⁾.
А як же я перестала паничів любити,
Перестала Жидівочка колачі крутити. (Тухля).
Підбереже: 1) Ніди мене не минали. 2) Печені. (2-го купл. нема).
5051. б) Ой поки я тай любила паничі вучені,
Ой я мала що неділі колачі печені.
А як же я полюбила простого хлопчиці,
То не мала на неділю аві грейцариці. (Волосів).
Пор. Коломийки, I, ч. 1.

Панщина.

5052. Ой в сьвятенько, бо на Спаса в церкві дзвони дзвонят,
А присяжні ватамави на лан с серпом гонят.
(Гол. II, ст. 374, ч. 668).
5053. Кличут мене на панщину, але-ж я не піду:
Маю жінку навіджену, як же і відійду?
(Гол. II, ст. 274, ч. 155).
5054. а) Бодай тобі, атамане, дїтько очи вибрав,
Що ти мене від дівчини на панщину вигнав. (О. Коцан).
5055. б) Бодай же ти атамане зуб цирулик вирвав,
Що ти мою дівчиноньку на панщину вигнав. (Голгоці).
5056. Вчера була неділейка та гріх било прати,
А днесь женут на панщину, не є ся в що вбрати. (Боберня).
5057. Ой зацвила сина квітка на плоті, на плоті,
Ой змарніло біле личко на панці роботі. (Волциві).
5058. Ой на горі на високій явір ся колише,
Ой того я хлопця люблю, що панщину пише.
(Гол. II, ст. 369, ч. 650).
5059. Пішли кови поза лози, вівці по бодячу,
Пішла Гандзя на панщину: Радуй ся паничу!
Ой паничу, ой паничу, лиха ти не вичу,
А на твоїм подвіречку тай коровки ричут.
Та най ричут, та най ричут, молодичку кличут,
Молодичка і не чує, бо в коршмі ночує.
(Гол. II, ст. 362, ч. 618).

5060. Як я піду з панщиноньки, собі засьпіваю,
Перед тими воротами, де дівчину маю. (Мавковичі).
5061. Болет мене, маю, руки від панської муки;
Най ті болет, донцьо, й обі, бо не робин собі. (Волосів).
5062. Ой на лаву, на ланочку, та на громажіню,
Били пани атамани дівчину Марію.
За що її били, били, за яку причину?
Не хотіла відробити за дедю панщину.
Її дедик із косою, ненька з гребельками,
А дівчина понад воду з білими ніжками. (Кобакі).
5063. а) Ей щом гадав учинити, того я учиню,
Продам коня вороного, бичую дівчину.
Продам коня вороного, продам і¹⁾ другого,
А²⁾ викую своє дівча з під пана чужого³⁾.
Бо я свого пана маю, на пана дуфаю,
А як іду улицями, плотами хитаю. (Зал. ст. 200).
Жураки: 1) Та продам. 2) Та. 3) Дівчиноньку від пана лихого
(3-го куплета нема).
Пор. Гол. II, ст. 293, ч. 256.
5064. б) А я з гори на долину поволеньки зійду,
Сподівай сі, файна любко, в вечір до ті прийду.
Сподівай сі, файна любко, в вечір до ті прийду,
Продам коня вороного та ти купю бинду.
Продам коня вороного таї продам другого,
Та вікую дівчиночку від пана лихого. (Волосів).
5065. А я свого пана маю, на нього дуфаю,
Вчорам дістав дваїцять і пять, ще на завтрі маю. (Жур).
5066. Всяда біда, всюди біда, в наших селі гаразд,
А як вийдеш на панщину, покладают зараз.
І Грицькови і Федькови кажут патримати,
Пан під старість бере смичок, зачинає грати.
(Гол. II, ст. 304, ч. 317).
5067. Ой прийшов я до двора, зараз покладают,
А вокоман з мандатором з заду забігают.
Ой прийшов я та до двора, кладут мене бити,
Ой вже-ж бо я од панщини не можу ходити.
Не бий мене, атамане, не бий мене, пане!
А хто буде лани жати, як мене не стане?
(Гол. II, ст. 373, ч. 665).

5068. Та де гаразд, та де гаразд, на Русівскім гаразд,
 Ой ци винен, ци не винен, дають буки зараз.
 Тітюник ті веде, веде, окоман тримає,
 А паничик молоденький буком потегає.
 Паничку молоденький, не треба нас бити,
 Яка осень великая, ми будем робити.
 Мем робити, мем робити, мем тітюн ломати,
 А як прийде зима туга, мем перекладати. (Русів).
5069. А деж ви си забарили, наш любий паночку,
 Шо нам дали по бучкови на вашім паночку ?
 Та най би то по бучкови, а то по чотири,
 Та най би то поволеньки, а то дуже били.
 Коби борше дочекати сьвітлої сьвітлиці,
 Подскуєи отаману за тонкі палиці. (Русів).
5070. Ватамана нема в доша, ватаманка в дома,
 Ой стала се в ватамана в городі содома.
 Ой бодай ти, ватамане, тай хата згоріла,
 А як мені молодому паньщина доіла.
 Паньщина ми тай доіла, побили мя злидні,
 Урбарія великая тай паньщини три дні. (Зал. ст. 198.
 Пор. Гол. II, ст. 304, ч. 320 і ст. 305, ч. 321.
5071. Ой ходит пан Ромашкан тай по колонині,
 По сто овець намітано у кожній царині.
 (Гол. II, ст. 357, ч. 598).
5072. Чого було не чувати, а тепер видати,
 Що заважав пан Ромашкан на морги орати.
 Коби того та на морги, але то на ризи,
 Бодай тобі, Ромашкане, скрутив дідько взви !
 (Гол. II, ст. 374, ч. 666).
5073. Ой гаю мій зелененький, гасчку, гасчку,
 Утікала панщинька з нашого краєчку. (Березів).
5074. Хвала Богу найвисшому тай зго цареві,
 Що вдарував панщиньку цілому краєви. (Кнг.).
5075. Ой дай Боже здоровечка нашому цареві,
 Та що зробив полекшіне цілому краєви. (Коропець).
5076. А наш цісар видав право, що нема панщини,
 Нехай Ляхи псують гроші, най робят машини. (Голгоці)

Шляхта.

5077. Шляхто моя дрібненькая, як маківий цвѣт, цвѣт,
Обіли вам вуши плечі, як батогом всік, всік. (Денисів).

7. Д в о р а к и.**Отамани.**

5078. Ой ти пани отамани, ти отаманочку,
Понарніла челядонька на твоїм ланочку. (Чорні Ослави).
5079. Ой вже вечір вичіріє, сонце на затінку,
А ти, пани отамани, ни дась підвичірку. (Кнг.).
5080. Ой вже вечір вечіріє, сонце над вербами,
Пускай, пане ватамане, до дому з серпами. (Пасічна).
Пор. Гол. IV, ст. 454, ч. 82, перш. вушл.
5081. а) А вже вечір вечеріє, а соненько нисько,
Пускай, пане атамани¹), до дому ни близько. (Чорні Ослави).
Кульчиці: 1) Панку з того ланку.
Пор. Гол. IV, ст. 454, ч. 82, друг. вушл.
5082. б) Ой вже вечір вечіріє, ой вже сонце низько,
Пускай, пане отамане, до дому не близько.
Ой вже вечір вечіріє, сонце над вербами,
Пускай, пане отамане, до дому з торбами. (Біла).
5083. Ой вже вечір вичірії, сонейко заходи,
Пускай, пани, люди з лану, бо душе виходи. (Ожомла).
5084. Ой вже вечір вечіріє, час вже спочивати,
Нагашем через плечі, до снопів везати.
Ой ти пане ватамане, вдаривес ні¹) дуже,
Ой я лежу тай гадаю²), що не встану уже. (Пасічна).
Чорні Ослави: 1) Тос мні вдарив. 2) Що я сіла тай думаю.
5085. Ой ти, пани отамани, заклину ти в неню,
Чи я тобі ни нахвѣла до полудне жменю?
До полудне вхвѣла жменю, а вітак другуку,
Чи я тобі ни відбула панцину тешкуку? (Чорні Ослави).
5086. Ой ти пане ватамане, не бий ни дівчину,
Бо я тобі за дівчину безголове вчиню.
Ой ти пане ватамане, прошу ті на пиво,
Не бий мою дівчиноньку, як виїде на живно. (Пасічна).

5087. Отамане, отамане, прошу ті красенько,
Не бий мої дівчиноньки як виїде цізенько.
Ой ти пане отамане, прошу ті на пиво,
Не бий мої дівчиноньки, як виїде на жниво. (Черче).
5088. Ой ти, пане отамане, прошу тя на пиво,
Не бий мої дівчиноньки, як виїде на жниво.
На¹) що я і маю бити, она ся звиває,
А за нею снопи густі²), ще ся усьміхає. (Таурів).
Черниця: 1) За. 2) Низенько жне, густо стелит.
Пор. Кол. ст. 93, 705.
5089. Ой ти, пане отамане, прошу тя па пиво,
Не бий мої дівчиноньки, як виїде на жниво.
А я того пива не пив, і не буду пити,
Як виїде вона на жниво, такої буду бити. (П. Ст. Б. 1865).
5090. Ой ти, пане ватамане, будь на мене ласкав,
Не бий мої каченята, ой як вийдут на став.
Мої тобі каченята шкоди не зробили,
Наїли ся пшениченьки, води ся напили. (О. Коцан).
Пор. висше ч. 4691.

Економи.

5091. Як я була молоденька, том пасла корови,
Цілював мі пан вокоман насеред дороги.
Цілював мі пан вокоман, цілював мі пмсар,
Ще мі буде цілювати той грубий комісар. (Явче).
5092. Ой чось Гавька плаче, плаче, а Євдоха тужит:
Вже поїде наш окоман, нім року дослужит. (Невід).
5093. А в нашого окомана попід вікна віле,
Як ідемо на роботу, то як на весіле. (Біла).
5094. У нашого окомана шпечка дрібонька,
Але в наших окоманом робота легонька. (Русів).
5095. А в нашого окомана робота легонька,
Тільки годі проковтнути, стиранка мгонька. (Пісочна).
5096. У нашого окомана жупан коротенький,
А як виїде межи дівки, як тато рідненький.
У нашого окомана мальована брама,
А як виїде межи дівки, як рідненька мама. (Русів).
5097. Пан окоман не вважав на хорошу вроду,
І брав хлопа за чуприну, насипав му бобу. (Пісочна).

5098. Її у пана окомана контуш за плечима,
Сидят вуши чубатії в чорних очима. (Голгочі).

Лісничі.

5099. Тай я пасла малі воли, а потому грубі,
Та ня найшов пан лісничий у дзеленім зрубі.
Та дай же мі покі, покі, молодан дівчина,
Я не знала, жи панцький ліс, дзелена ліщина. (Дядьова)
5100. Як би ти був добрий злісний, пантрував бис ліса,
Не ходив бис до дівчини, до малого біса.
Як би ти був добрив злісний, пантрував бис лясу,
Не ходив бис до дівчини, бо не мавш часу. (Нагуєвичі).
До 2-го куплету пор. Жек. Павлі, ст. 173.
5101. Ой надійде пан лісничий, відбере топора:
На щос, дурню, зрубав дуба? Бігме, пане, не я. (Михайловичі).

Побережники.

5102. Молоденький побережник смечину ріже,
Як увидит молодичку, на колінках лізе! (М. Яцків)
5103. Що то в лісі зломало се? Молода яличка,
А мій милий побережник, я побережничка. (Чорні Ослави).
5104. Треба дати попоїсти сірому бикови,
Треба знати заспівати побережникови.
Треба дати попоїсти ще й сірій телици,
Треба знати заспівати ще й побережници. (Пістивь).

Нагонці.

5105. Ой поїхав Резидорко на польованьсько,
А я ему молоденька несу свіданьсько.
Снідай, снідай Резидорку, бо тож в полудне,
Я ти більше не понесу,^в бо сі сьміют люде. (Кульчиці).

Наставники.

5106. Ой в нашого, каже, пана чубаті пидички,
Який наш пан чорнобривий, такі наставнички.
А в нашого, каже, пана чубатії кури,
Який наш пан чорнобривий, такі має слуги. (Волосів).
5107. Я ни піду на став прати, бо низдалий праник,
Я ни піду до двора, бо старий наставник.
Я ни піду на став прати, бо ми сі ни хочи,
Бо мнї сі молодого наставника хочи. (Іванівці).

5108. Ой піду я на лан жети, не схочу робити,
А мій милий наставничок не буде мні бити. (Старі Богородч.).

Послугачі.

5109. Ой убита дорожечка, убита, й убита ;
Нема, мамко, господарі з панського наймита.
Панський наймит, моя мамко, не хоче робити,
Лиш зі стайні до пекарні люльки закурити.
Оден каже : Тютюну дай ! Другий каже : Дам, дам !
Третий каже : Диви ко сі, чи не йде там пан, пан. (Волосів).
5110. Ни жаль ми сі подивити на той двір біленький,
Що заносит панам вісти хлопець молоденький.
Ни жаль ми сі подивити на той фільварочок,
Куда ходит мій миленьквій, курит зигарочок. (Кат.).
5111. Ой у поли кярниченька, в ні вода йорданська,
Здає ми сі, дівчинонько, що ти слуга панська. (Стр.).
5112. Тече вода з під города, тече вода райска,
Не чіпай ми, еден дурню, бо я дівка панська. (Віла).
5113. Ой попід гай зелененьквій ходит коник в сідлі :
Ой не берн дівки в дворі, щоби була й в сріблі. (Денисів).
Пор. више ч. 3584—3585.
5114. Ой копана дорожечка, копана, копана,
Хорошая челядочка в Русівського пана.
Хорошая челядочка, пани не погані,
А як вийдут межи пани, нема їм догани.
А як вийдут межи пани, межи Стецівскіі,
Нєма, нема понад пани, понад Русівскіі. (Русів).
5115. Товаришко, товаришко, що будем робити,
Що не можем через пани року дослужити ?
Поможи ми, милий Боже, року дослужити,
Та так мемо утікати, аж си не курити.
Так я буду утікати горов, долиноньов :
Западай си цес фільварок з лихов годиноньов.
Западай си цес фільварок, тай цесе подвірє,
Мало мені не тисали на голові кіле. (Русів).
5116. Ой під мостом рибка с фостом тай дрібненькі ракі,
Та тікайти з цего двора, дівчата саракі.
Тай тікайти з цего двора, заберайти сліди,
Тай ви то си в цего пана навиділи біди.

Ой тужу я, моя пенько, тай тужу, тай тужу,
 Року ти мій нещисливий, коли ті дослужу ?
 Ой коби ми Господь поміг року дослужити,
 Тай буду я цього пана горов обходити.
 Не так пана, не так пана, як паньске подвіре,
 Мало мені не тесали на голові тіле. (Топорівці).

5117. Нічо ми так не доіло, та як паньска служба,
 Та як прийде неділочка, тото моя нужда.
 Корови би подоїти, начине помити,
 Та ще би си молоденькій до дому просити.
 Ой пішла я до домочку, тай си це просила,
 Та так мене пані била, пекарня трісцела.
 Тай не бий ні, моя пані, не му вікувати,
 Кобим року дослужила, буду дскувати. (Топорівці).

5118. Ой важив я на дівчину, ой важив я, важив,
 Пани брали замикали, я без плоти лавив.
 Ой прийшов я до покою, стукнув я ногою :
 Пускай, пане, покоївку гуляти зо мною.
 Ой прийшов я до покою, тай ногою стукнув :
 Пусти, пане, покоївку, най си троха тупну. (Буцнів).

5119. Ой піду я до покою, потисну за клямку,
 Покоївка файна дівка, зроблю з неї шамку. (Вовків).

5120. Ой з покою до покою тарелі носила :
 Дайже мені, Боже, того, кого я просила. (Мшанець, З.).

Фірмани.

5121. Ніхто ми ся не сподобав, но той фірман паньський,
 Що поїде, то привезе перстень бережанський.
 Ніхто ми ся не сподобав, но тая дівчина,
 Що висока, а тоненька, як в лісі ліщина. (Івачів)

Пор. више ч. 5048.

5122. Їде бричка невеличка, коник вороненький,
 Фірманина чорнобрива, тото мій миленький.
 Їде бричка невеличка, а у бричці¹⁾ пане,
 Фірманина чорнобрива²⁾, то мого кохане³⁾. (Тисьменичани).

Пісична (лиш 2-ий куплет): 1) Сидит у ні. 2) Як дитина. 3) Мого закохане.

5123. Мило ми єї подивити я д тому дворови,
 Ой де фірман запрігає сиві коні в шори.

Запрегає, запрегає, бричечка готова,
 Ой поїде в своїм паном до Заболотова.
 Ой поїде в своїм паном аж до Коломиї,
 Привезе ми подарунок, уздрите на мнї.
 Ой буде той подарунок на мнї ліліти,
 Буде моїх вороженьків головка боліти.
 Ой брешіт же вороженькє, як ті пси на вовка,
 Та щоби вас заболіли зуби тай головка. (Ценів).

5124. Тече вода с перевода, с попівського луга,
 А я мала кучирика, видоймила друга.
 А я мала кучирика, та такий солоткий,
 Котра ми го видоймила, рік би їй короткий. (Підважарич

5125. а) Три листочки в барвіночку, тай покарбовані,
 Ай маю я три миленьких, як намальовані.
 Ай маю я три миленьких, то слава велика,
 Оден фірман, другий льокай, а третій музика.
 За фірмана не піду, льокая не знаю,
 За музику то в охотов, бо си погуляю. (Таурів).

5126. б) Любили ми три козаки¹⁾, то слава велика,
 Єден фірман, другий льокай, а третій музика.
 Льокай мене прибере²⁾, в фірманом піду,
 А музика³⁾ як заграє, то гуляти⁴⁾ піду. (Біла).

Волцаїв: 2) Ой мала я три любочки. 2) Я в льокайом до покою.
 — Батятичі: 1) Маю я три кавалери. 2) Льокай купи ми хустину.
 4) Танцювати. — Нивиці: 1) Ой мала я три коханці. 2) Мнї льокай
 купи хустку. — Овірна: 1) Любила я три двораки. 3) Музика мє.
 4) Танцювати.

Пор. Кол. ст. 59, 323.

5127. в) Любило мє три парубки, то слава велика,
 Єден фірман, другий льокай, а третій музика.
 За фірмана не піду, льокая не знаю,
 За музику мене дайте, бо єго кохаю. (Григорів).

Формалі.

5128. Ой жовтенька конопелька меже коноплями,
 Найфайнійший мій миленький межи формалями. (Іванівка).

5129. У дворака ні сірака, ані опанчини,
 Шкода тому дворакови гарної дівчини. (О Коцан).

5130. А в за гори високої дощик закурив ся,
А в дворака не господар, хоть би й оженив ся. (Шимківці).
5131. Ой мож знати тай пізнати, де ходет двораки,
Удоптана дорожечка тай через бураки. (Скобичівка).
5132. Я бураки не садила, сами ми сі родіт,
Я двораки не любила, сами до нї ходіт. (Волосів).
5133. а) Била мене моя мамка в плечі кулаками,
Щоби я ся не сходила з тими двораками.
Та убий мя, моя мамко, та убий, та убий,
Я як вийду на улицю: Двораку мій любий.
Вітколи мя мамка била, віт тогди ся бою,
Попід чужі воротечка з двораками стою. (Павлів).
5134. б) Ой била мні моя мати, тай ще буди бити,
Каже мені: Лиши, синку, двораки любити.
А хоть жи ти, моя ненько, на муку мні убий,
Такі віду на вулицю: Двораку мій любий!
Пішла би я на кладочку, коби я не впала,
Пішла би я за дворака, коби ненька дала.
Ни йди, синку, на кладочку, бо з кладочки впадиш,
Ни йди, синку за дворака, на віки пропадеш. (Орелець).
Пор. више ч. 3337.
5135. Ой бий же мя, моя мати, ой бий же мя, забий,
Я дворака не покину, бо він хлопец ладний. (Голгоці)
Пор. више ч. 5006.
5136. Як бим була не ходила до двора робити,
Була бим сі не навчила двораків любити.
Ой ти дворе, ой ти дворе, ти дворе біленький,
Я би в тобі не робила, як би не миленький. (Угринів Доліш).
5137. Ой дворику мальований, дворику хороший,
Я би в тобі не робила, та ми треба гроший.
Ой дворику мальований, дворику біленький,
Я би в тобі не робила, коби не миленький. (Волосів).
5138. Ти до мене не ходи, кучеравий враже,
Я за тебе не піду, бо мама не каже.
Ти до мене не ходи, кучеравий хлопче,
Бо до мене дворачок чорну стежку допче. (Біла)

5139. Не стій, коню, коло плота, не їдж околата :
 Не йди, дівче, за дворака, дворак заволока !
 Дворачина, піячина, всі дороги знає,
 Не встигне ся посварити, таї вже покидає.
 (Гол. IV, ст. 469, ч. 191).
5140. Ой мамуню, мамуненько, я ваша дитина,
 На дайте мя за дворака, бо буду бідила. (Хогінь).
5141. а) Єден чобіт на підкові, а другий на корку,
 Як хто хоче біду знати, най си возьме дворку.
 Ой чи дворка, чи не дворка, коли в дворі була,
 А вже вона господарску роботу забула. (Григорів, Тустань).
 Пор. Гол. II, ст. 256, ч. 52.
5142. б) Одн чобіт на підкові, а другий на корку,
 Хто не має лиха, смутку, най си возьме дворку !
 Дворка добра, дворка добра, робити не вміє,
 А лиш ходит по покоях, де вітер не віє.
 (Гол. IV, ст. 467, ч. 176).
5143. в) Одн чобіт на обцасі, а другий на корку,
 А хто хоче біду знати, най си возьме дворку !
 Єден чобіт на обцасі, а другий на корку,
 Бере пани на колеру, а Жиди на кольку. (Батятчі).

8. Наймити і пастухи

Наймити.

5144. Волілас мя, моя мати, в купели заляти,
 Ніжес мала згодувати, на службоньку дати.
 Купалас ме, моя мати, три рази на днину,
 Ай разус ме не скупала в щасливу годину. (Тустань).
 Пор. висше ч. 3446 і 3460.
5145. Прийди, прийди, мій миленький, приплини з водою,
 Бо я року не вибуду, піду за тобою. (Іванівці).
5146. Ни дивуй се, моя мати, щом на личку зблідла,
 А я служу молоденька, а на службі біда.
 Бо на службі рано встати, пізненько лігати,
 Ни має се звітки, мати, румяночки взяти. (Явче).

5147. Не буду ся віддавати, не маю вухоти,
 Бо я маю на пописьтні ташкої роботи.
 Дай ми Боже, дай ми Боже, так рік дослужити,
 Не буду ся наїмати, доки буду жити. (Мшанець).
5148. Я служила у такої, що має покої,
 А то я си вислужила бідойки ташкої. (Мшанець).
5149. а) Ни можу се в пана Бога ласки допросити,
 Жиби пішла господині до мени служити.
 Ни можу се в пана Бога ласки доблагати,
 Жиба пішла господині каміне глодати. (Жур.).
 Пор. Кол. ст. 52, 51.
5150. б) Я у свої мамунцуні по воду з абанятком,
 А вна мнї повідає: Поволи, дитятко.
 А я чужї господини води з коновками,
 А вна мнї повідає: Йди борши ногами.
 Ой Господи милосерний, дай се допросити,
 Щоби прийшла господине до мени служити. (Іванівці).
5151. Господару, господару, таї ти господине,
 Не знаєш ти шинувати людскої дитини.
 Не знаєш ти шинувати, як ї доглядати,
 Уже сонце лід полудне, кличеш обідати, (Коропець).
5152. Огеньський снї обідає, ще кури не піла,
 А наймит то обідає, що діти не в'їли. (Котузів).
5153. Бідний наймит пасе воли, таї нічо не знає,
 А сну се з сорок мисок на обід зливає. (Котузів).
5154. а) Ой зацвило синозіде коло пирлазу,
 Ліпше було наймитови в господари вразу.
 Збирає сї наш господар, йде до коршми пити,
 Бідний наймит цїп під паху, іде молотити. (Сгр.).
5155. б) Ой зацвило сине зіле близько перелазу,
 Добре було наймитови в господаря вразу.
 Ой як ввало сине зіле цвисти, відцвистати,
 Ей як же ввав господаря дїдько нападати.
 Ой не так же господаря, та як господиню,
 На городі вовки рївці, а в хаті пустинне. (Гомгочі).
5156. Ой наймите, наймитоньку, пиристань служити,
 Анї сьвета, ві ниділі, все кажут робити.
 Анї сьвета, ві ниділі, ві будної дини,
 Ни засядит бідний наймит ідної години (Сугрів).

5157. Сопілочко, скосівочко, най у ті катужу,
Поможи ми милій Боже, най року дослужу. (Грабовець).
5158. Коби ми Біг допоміг сес рік дослужити,
То так піду с цієї хати, буде сі курити. (Березів).
5159. Гаразд тому наймитови, тому молодому,
Вибуде рік : Заплати ми, бо я йду до дому.
Біда тому наймитови, а тому малому,
Вибуде рік: Заплати ми, бо я йду до дому. (Жур).
5160. Піду в Турку, займу курку, та засяду пити,
Повім газді: Лишка з'їла, не буде мя бити. (Боберка).
5161. Давно я ся позираю та на чорну хмару,
Та ходімо, товаришу, до дому помалу.
Та вдарила нога в ногу, ходімо до дому,
Та як нас мут дуже бити, не кажім нікому.
Бо ти наймит, тай я наймит, буде газда бити,
А газдиня ляже спати, не же боронити.
Заплати ми за пів року, та дай ми симбрляю,
Та най люде не говорє, що люблю газдиню. (Павлик).
5162. А хто любить гарбуз, гарбуз, а я люблю диню,
А хто любить господара, а я господиню. (Григорів, Біла).
5163. Скочив пес без овес, найв сі канарку,
Наймит любить господиню, господар кухарку. (Волцнів).
5164. Ой із тиха, помаленьки, най ніхто не чує.
Та Бог знає, Бог відає, де наймит почує.
Та Бог знає, Бог відає, де наймит подів сі,
А як би він був у гаю, гай би дзеленів сі.
Та як би він був у гаю, пташки би співали,
А як би він на орендї, музика би грали. (Волосів).
5165. Ей субота не робота, неділя не вільна,
Чом на тобі наймиточку сорочка гребінна?
Чи гребінна, не гребінна, коли вишивана,
А хто її вишивав? Дівчина кохана. (Голгоці).
5166. А мій газда палямар, на всі дєвони дєвонит,
А газдині як сі ує, аж боками гонит. (Іванівці).
5167. Служив же я рік у пана, два роки у ксьондза,
Заслужив я чоботята, підкови з мосьондза. (Тустань).

5168. А вже мені докучила попівская служба.
Пізньо лягай, рано вставай, ото моя вужда. (Біла).
5169. Ей наймите, наймитоньку, де твої присівки?
В арендарки кінець стола прибиті до стінки. (Жур.).
5170. Ой ти, брати, воженів сі, я ще не женив сі,
Бодай ти так доробив сі, як я дослужив сі. (Іванівка).
5171. Там том ходив, там том ходив, там том находив ся,
Чужі сини господарі, я ще не женив ся.
Людські сини господарі, таї мають жіночки,
А я бідний наймитина тільки коханочки.
5172. Сопілочка яворова, яворове денце,
Коли тобі рочок вйде, наймиточку серце?
Мені рочок вйде, вйде сьвітої неділі,
Ой чи мати, чи не мати на тебе надії? (Волосів).
5173. На толоку не піду, толока широка,
За наймита не піду, наймит розволока.
Бо то наймит розволока, всі дороги знав,
Не встигне сі посварити, він вже покидав. (Дусанів).
Пор. висше ч. 5139.
5174. а) Пішла би я на кладочку, кобим не упала,
Пішла би я за наймита, кобим не пропала.
Бо в наймита волів нема, сорочка не шита,
За наймитом дівчиночка сім раз на день бита. (Зал. ст. 199).
Пор. Гол. II, ст. 330, ч. 460.
5175. б) Ой колибо я маленька, колибо я люба,
Мені мати витесала в зеленого дуба.
Мені мати витесала, випелінкувала,
За богача лагодила, за наймита дала.
За богачом штири воли, сорочка вишита,
За наймитом дівчинонька сім раз на день бита.
(Жет. Павлі, ст. 182).
5176. А в наймита така душа, як в богацкім сині,
А я собі за наймитом буду господині. (Тустань).

Конюхи.

5177. Пусти коні на отаву, сам іди до хати,
А там будем розмовляти, щоб не чужа мати!
(Гол. II, ст. 311, ч. 356).
5178. А я тобі, господару, с кіньми ни поїду,
Коні в стайни попутаю, сам до дівки піду. (Кяг.).

5179. Господару, господару, Бога бис бояв сі,
Поїхав бис с кіньми на ніч, бо я розгуляв сі. (Жит.).
5180. Тай поїду с кіньми на ніч, поїду, поїду,
На толоці попутаю, до дівчини піду.
На толоці, на толоці, най му повдихають,
А сам піду до дівчини, бо музики грают. (Іванівка).
5181. Наварила пирогів, натопила масла,
Закликала конюхів, сама коні пасла. (Михайловичі).
5182. Ой на горі, на високій коники¹⁾ пасут сі,
Сиві²⁾ очи завертают, кучері трісут сі. (Григор., Михайловичі).
Кропивник Н.: 1) А чиї то сиві воли під горов. 2) Чорні.
5183. Ти є брат, я є брат, обидва гуляймо,
У попову кукурудзу коні заганяймо.
Як зачала стара мати на нас нарікати:
На що було в кукурудзу коні заганяти? (Желдець).
5184. Або буду коні пасти, або буду гуси,
Або буду пуцувати чобітки Гануси. (Вільки Маз.).

За товаром.

5185. А я пасти не пожену, бо я се стидаю,
Як зобачу каваліра, очі затикаю. (Охрим.).
5186. Я товару не пожену, за товаром гірше,
За товаром малі хлопці, за волами більші. (Вовків).
5187. То ся каю, милий Боже, то ся каю, каю,
Щом не гнала йміна пасти з тобов, Николаю. (Мшанець, З.).
5188. Ой не раз я йміна пасла під отов яличков,
Якам була дівков ладна, буду й молодичков. (Нагуєвичі).
5189. А¹⁾ бочуля теля вчула, до дому²⁾ лойнула³⁾,
Бідна моя головочка⁴⁾, щом не завернула. (Кропив. Н.).
Мшанець, К.: 1) Ой. 2) Тай домів. 3) Дринчула. 4) Головою
бідна моя.
5190. А я пасла коровиці, тай коні, тай коні,
Та я їла колачики, тай япка червоні. (Кропив Н.).
5191. А я пасла¹⁾ коровиці, телята маленькі,
Погубила-м²⁾ по толоці літа молоденькі. (Кропив. Н.).
Пасічна: 1) Та пасла я. — Тустань: 1) Випасав я. 2) Та
погубив.

5192. Ой політ гай зиліненський гонилам корови,
Здїбала ми моя мати насеред дороги. (Явче).
5193. Як я була молодейка, то я бички пасла,
З гайдучками під бучками, аж ся земля трясла. (Розлуче).
5194. Ой заросла тая стешка зеленим¹⁾ шуваром,
Тільки мої роскошоньки²⁾, що йду за³⁾ товаром.
Тільки мої роскошоньки²⁾, тільки мого паньства,
Що⁴⁾ я в свої мамуненьки⁵⁾ рік корови⁶⁾ пасла.
Рік корови, рік корови, а два роки воли,
Зачесала кучерики понат чорні брови. (Пост.).
- Хотїнь: 1) Ой шуваром доріженька, шуваром. 2) Мого роскошонька. 3) Як в полі з. 4) Як я в свої матусеньки. 5) Чорні воли — Григорів: 1) Ой шуваром дороженька, шуваром. 3) Як в поли с 4) Як. 6) Стрі воли.
5195. Ой шуваром дороженька, шуваром, шуваром,
Нема мого миленького, пішов за товаром.
Нема мото миленького, нема мої квітки,
Пішла бим я виглядати, та не знаю з відки.
Нема мого миленького, чогось не приходит,
Відки тебе виглядати, відки сонце сходит! (Денисів).
5196. Ой шуваром, дівчинонько, шуваром, шуваром,
Тільки мого гараздоньку в літі за товаром.
Тільки мого гараздоньку, що в поли поскачу,
Бо як прийду до домоньку, де стану, там плачу. (Жур.).
- В Мечишові й Іванівці записано тільки перший куплет.
5197. Ой шуваром дорожечка, шуваром, шуваром,
Ой тогди си погуляю, як піду з товаром.
Тенер єш си погуляла, тай порозуміла,
Що не буду, парубочку, твого хліба їла. (М. Яцків).
5198. Ой мамуню, мамуненько, товар за рікою,
А я піду завертати з вашою донькою. (Охрим.).
5199. Пожену я товар пасти, ще і вівці займу,
Там то я си за товаром закоханє знайду. (Желдець).
5200. Пожину я красний товар на широкі ниви,
І знов піду до дівчини, будино сі їзили! (Батятичі).
5201. Ой я пасав коровиці, ой я пасав, пасав,
Мені дівки доганяли, щом ся вле опасав. (Розлуче).

5202. Ой як я був малпй хлопец, то я пасав воли,
Давали ми дівки хліба, молодиці соли. (Шибалин).
5203. Ой дівчино, дівчинонько, чого-ж тобі горбик?
Паслам бички понад річки, вчипив ні сі ковблик. (Пасічна).
5204. Займив Іван сірий товар далеко у поли,
Сонце низько, вечер близько: верни сі, соколи. (Маньва).
5205. Ой дівчино, дівчинонько, товар за водою,
Ти сі дивиш за товаром, а я за тобою. (Пасічна).
5206. Понад ріку товар гоню, стою над водою,
Та ти плачеш за товаром, а я за тобою.
Ой ти плачеш за товаром, як би завернути,
А я плачу за тобою, де би с тобов бути. (Видинів).
5207. Нема того, що я вго, що я го любила,
Що я за ним ціле літо корови гонила. (Боднарів).
5208. Ой ричала коровиця на паньскім ланочку,
Іди, милий, завернути, вшию ти сорочку.
Ой вшию ти сорочину з червоним ковніром,
Жеби я тя пізнавала, як будеш жоввіром. (Мшанець, З.).

Волярі.

5209. Ой знаєш ти, боталоньку¹⁾, як волики пасти,
А волики завернути, вогнику накласти. (О. Коцан)
1) Нам. бовтареньку, від бовтар.
5210. Ой я зайду сиві воли, ой я зайду, зайду,
Або я ся гріхів збуду, або в гірші зайду. (Боберка)
5211. А я казав, що сі виспю, тай займу волоньки,
Тай займили дрібні сльози аж до Муравоньки. (Жур.).
5212. Та два братя в єдній хаті і вба не жонаті,
Та вигнали с полонини воли волохаті. (Кропив Н.).
5213. Та волярі, воларики, де воли займете?
На широкою вграницю. Мене ци приймете? (Кропив Н.).
5214. Ой займу¹⁾ я воли пасти²⁾, най воли пасут сі,
А сам піду до дівчини, кучері³⁾ трісут сі. (Нагуєв., Брех., Гринг.).
М. Яцив: 1) Пожену. — Біла: 2) Сірі воли. 3) Аж горн.

5215. б) Якась біда дала знати, що в гаю є папа,
Та займила бики пасти білявочка наша.
А я займу бички пасти, най бички пасут сі,
А я піду до дівчини, кучари тріснут сі. (Посія).
5216. в) Ой пас же я штири воли в зеленій дубині,
Загубив я палапичку, ще ми жаль до нині.
Ой пас же я штири воли, най воли пасут ся,
А сам піду до дівчини, кучері трясут ся.
(Гол. IV, ст. 445, ч. 15).
5217. Та я займу сиві бички на багна, на багна,
Я ся піду подивити, що робит Полагна. (Кропив. Н.).
5218. Ой я займу бички пасти в тростину, в тростину,
А сам піду до матінки¹⁾ в гостину, в гостину. (Ходовичі)
Григорів : 1) Дівчини.
5219. Пожену я сиві воли в зелену ліщину,
А сам піду до дівчини, хоць но на годиву. (Нивиці).
5220. Пожену я воли пасти в зелену ліщину,
А сам піду відвідати молоду дівчину. (М. Яцків).
5221. Ой сину мій, каже, сину, дам я ти дівчину,
Як поженеш сиві воли в зелену ліщину. (Желдець).
5222. а) Ой займу я воли пасти на пашу, на пашу,
А сам піду до дівчини на молочну кашу.
Ой займу я воли пасти на роси, на роси,
А сам піду до дівчини заплітати коси. (Хотінь).
5223. б) Ой пушу¹⁾ я сірі²⁾ воли³⁾ на зелену пашу,
А сам піду до дівчини на молошну⁴⁾ кашу.
Ой пасіт ся, сірі воли, не бійте ся вовка,
А я піду⁵⁾ до дівчини, болит мя⁶⁾ головка. (Біла).
Маява : 1) Займу. 3) Воли пасти. 4) Солодку. — Нивиці :
1) Пожену. 2) Воли. — Кульчиці : 1) Ой пожену. 3) Їзди в лози.
4) Пшоняну. — М. Яцків : 5) Пішов би я. 6) Та болит.
Пор. Гол. II, ст. 277, ч. 168.
5224. в) Пожену я сиві воли на зелену пашу,
А сам піду до дівчини, на молочну кашу.
Ой пасіт ся, сиві воли, не бійте ся вовка,
А я піду до дівчини, чи змита головка.

Ой прийшов я до дівчини, головка не змита,
З'їли мої сиві воли штири коці жита.
Штири жита, штири жита, а пету пшениці,
На коровай, на коровай і на паланиці. (Івачів).

5225. Ой пожену сиві воли та на отавоньку,
А сам піду до дівчини та на розівоньку. (Григорів, Хотінь).
5226. Пожену я сиві воли¹⁾ таї на лотавоньку²⁾,
А сам піду до дівчини таї на порадоньку.
Порадь же ми³⁾, дівчипонько, як ріднад⁴⁾ мати,
Чи мені ся оженити⁵⁾, чи тебе чекати? (Воаків).
- Пісочна: 1) Товар пасти. 2) Отавоньку. 3) Мене. 4) Рідненька.
5) Чи уже сі женитоньки.
- Пор. Гол. II, ст. 307, ч. 331.
5227. Ой яворе, явороньку, поколиши ми ся,
Деь там любка з волойками наголосит ми ся. (Розлуче).
5228. В гаю, в гаю зелененькім позгаіяна роса,
Позгаіяла Марусуня з волойками боса. (Дидьова).
5229. Ой у лісі калиновім воли душка гопит,
На волики погийкуе, мене серце болит. (М. Яцків).
5230. Ни йди доще, ни йди доще, волит роса впасти,
Та най жене білявина сірі воли пасти. (Михайловичі).
5231. Ой до гаю доріженька, до гаю, до гаю,
Ой там мила пасе воли, а я завертаю. (Нивиці).
5232. Не займу я товар пасти, бо товар літає,
А займу я воли пасти, любка завертає.
(Гол. IV, ст. 447, ч. 28).
5232. Ой займу я воли пасти і раз не заверну,
Пасе любка очиньками, куди сі поверну. (Брехівці).
5234. а) Ой ти жени воли пасти, я займу ішіня,
То ми ся там посходимо, де густе явіря.
Ой ти жени воли пасти, а я займу вівці,
То ми ся там посходимо, де густі ялівці. (Мшанець, З.).
5235. б) Ой дуброво, дубровочко, то в тобі каміня,
Ти виженеш, рибко, воли, я вижену йшіня.
Ой дуброво, дубровочко, то в тобі ялівцю,
Ти виженеш, рибко, воли, я вижену вівці. (Ходовичі).

5236. Ой долино, долиночко, та в тобі явірці,
Жени, мила, воли пасти, я пожену вівці.
(Гол. II, ст. 307, ч. 332).
Пор. Гол. IV, ст. 488, ч. 15.
5237. Я вижену воли, воли, ти вижени йміне,
Та будемо разом пасти на твоє сумліне. (Нагуєвичі).
5238. Ой білявко, кучерявко, рад би ти любити,
Та далеко сиваники до тебе гонити. (Боберка).
5239. Ой сумненька вуличенька, сумненька, сумненька,
Куди мила виганела волики з раненька.
Куди мила виганела воли тай корови,
Закинула кучерики понад чорні брови. (Дусанів).
5240. За любкою умираю, за любкою гину,
Ой пігнала моя мати¹⁾ волики в долину. (Ниваці).
Григорів: 1) Любка.
5241. Ой то душко загибаю, ой то душко гину,
Заверни ми сиві бички з гори на долину. (М. Яцків).
5242. а) Ой коби¹⁾ я крильці мала, я би полинула,
Я би своему шленькому воли завернула.
Я би ему²⁾ завернула, коло него сіла,
Та як взяла щебетати, всю правду повіла³⁾. (Чорні Ослави).
Пасічна: 1) Ой якви. 2) Воли бим му. 3) Я бим ему свої кривди
не перемовіла.
5243. б) Ой коби я криця мала, я би полинула,
Я би своему вівчареві вівці завернула.
Ой коби я криця мала тоті воробцеві,
Я би вівці привернула своему молодцеві.
(Гол. II, ст. 356, ч. 591).
5244. Домів би ми ити, ити, і ту би ми были,
Сиваники би ми гнати, тебе, любко, ждати. (Розлуче).
5245. Ой видів я, файна любко, як ти воли гнала,
Не смів ем ті заціпати, бо ньєка стояла.
Та як будеш воли гнати, то дай мені знати,
Та кинь мені винне ябко крізь вікно до хати. (Пасічна).
Пор. Коломийки, I, ч. 1596 і вше ч. 4472 та 4624.
5246. Бувайте ми здоровенькі, дівчата маленькі,
Вже не буду з вами пасти бичата сивенькі.
(Гол. IV, ст. 451, ч. 60).

5247. Та заким я молоденька волики гонила,
Тогди то я земененькі гаї веселила.
Та уже я перестала волики гонити,
Ой хтож буде земененькі гаї веселити?
Є у мене сестриченька, що буде гонити,
То вна буде земененькі гаї веселити. (Пасічна).
5248. Ци я тобі не казала, любку мій миленький,
Вставай, гони воли пасти, бо вже день біленький. (Пасічна).
5249. Та як сонце я сходило, ліщину палило,
Туди мов солодетко волики гонило. (Милowane).
5250. А чні то сиві воли¹⁾ у полю²⁾ літают?
Та то мого Василика³⁾ водиці глядают. (Кропив. Н.).
Григорів: 1) Вівці. 2) По поля. 3) Миленького.
5251. Ой прийде сі роспукнути, прийде сі распати,
Пігнав Іван воли на лан, такої буде пасти. (Жур).
5252. Бодай тебе звіві звіві, тай ти сврий бику,
Бідна моя головонька від твого рьку. (Нагуевичі).
Пор. вище ч. 3219.
5253. Як си всерджу, воли сненджу, паличку зрипіжу,
Я з милейким на ровнові, сиваники в збіжу. (Мшанець).
5254. Добрі були прирїжейки із сиром, із сиром,
Добре було бички пасти з Кіхтановим сином. (Мшанець, З.).
5255. Ой лугами дороженька, лугами, лугами,
Тільки меї роскошоньки в літі за волами.
Ой виїду я на луги, ті луги трасут ся,
Тільки мої роскошоньки, що воли пасут ся. (Нивці).
5256. А мій милий пасе воли, днує і ночує,
А за мене молоденьку ні знає, ні чує. (Манява).
5257. Ой Івани, Іваночку, лиха ти ни вичу,
Ти горами за волами, я корови кличу. (Чорні Ослави).
5258. Ой засьвіти, місячєйку, горами, горами,
Ой на мого милейкого, десь там є з волами. (Мшанець).
5259. Ой молоді леґеники, де воли займете?
Я згубила запашину, чи і там знайдете.
Ой займемо сиваники в двелену ліщину,
Хочь найдемо, не віддамо тубі запашину. (Мшанець).

5260. Ой ви хлопці¹⁾ молодії, що ви нарobili?
 Що ви в такім чистім поли воли погубили.
 А ми воли не губили²⁾, лишесмо заспули³⁾,
 Наші воли буйні були⁴⁾, у⁵⁾ гай повернули.
 Наші воли буйні були⁶⁾, не знали дороги,
 Повернули в густі ліси⁷⁾, повщибали роги. (Волосів).

Посіч: 1) Хлопці мої. 2) Ой ми були погубили. 3) Ми були піснули. 4) Воли були буйненькі. 5) Тай в. 6) Воли були буйненькі. 7) В темний лісок. — Тустань (тільки остатній куплет): 6) Воли мої полові. 7) Залетіли в березину.

Вівчарі.

5261. Ходив чабан понад берег, берег заломив сі,
 Чабаниха руці ломит — чабан утопив сі. (Пісочна).

Пор. Коломийки, I, ч. 53.

5262. Ой чабани, чабанику, будеш ти сі мати,
 На що було, чабанику, сорочку знимати? (Михайловичі).

5263. Ей чабане, чабане, чабане небоже,
 Ані сієш, ані вореш, пожаль ті сі, Боже.
 Як я маю сіяти, як маю ворати,
 А як мече вострижут¹⁾, хто буде збирати? (Іванівка).

Григорів: 1) Як мене вольмут за воика.

5264. На високій полонині дріжит болотечко,
 Кортит мужа вівчарити хоть едно літєчко.
 Кортит мужа вівчарити, мене скотарити,
 Та будеме на сметані обід готувити.
 (Гол. II, ст. 456, ч. 703—704).

5265. Ой вівчарю, вівчарику, найми ти ся в мене,
 Буде тобі, наймитчику, платничка від мене.
 (Гол. II, ст. 457, ч. 709).

5266. а) Пішли вівці в полонину самі полові,
 А за ними вівчарики, хлопці молодії. (Пнівє).
 Пор. Кольберг III, ст. 68, ч. 697.

5267. б) Пішли вівці в полонинку, а все біленькі¹⁾,
 А за ними вівчароньки²⁾, все молоденькі²⁾.
 Пішли вівці в полонинку, а ягнетка бліют,
 Та що наші вівчарики в полониньці діют? (Зал. ст. 195).

Бабухів: 1) Та самі біленькі. 2) Вівчарики. 3) Самі молоденькі.
 Пор. Гол. II, ст. 306, ч. 329.

5268. Пішли вівці в полонину, я за ними бир-бир,
А за тобов, дівчинонько, очиньками зир-зир. (Шівце).
5269. Бідна моя головачко й нищівлива доле,
Пішли вівці в полонину, а волики в поле. (Орелець).
5270. Ой вівці, мої вівці, то чорні, то білі,
Хто вас буде попасати кожної неділі?
Ой вівці, мої вівці, на пів в баранами,
Хто вас буде попасати, мене порубали¹).
Ой буде вас попасати вівчар подобойка,
Ой буде вас побивати гіренька бідойка. (Розлуче).
Григорів: 1) Межи порубами.
5271. Ой шуваром доріжечка, тини шуварени,
Тільки мого гаравдочку, як піду в вівцени. (Жураки).
5272. Ой вівчаре, вівчарику, солодка¹) жентиця,
А як вівці повдихають, твоє²) шибиниця. (Мшанець, З.).
Ямниця: 1) Ця добра. — Розлуче: 2) Як погубиш ягня-
товська, буде.
5273. Не сумуйте, чорні очі, весело дивіт сі,
Десь пігнала моя шила на толоку вівці. (Біла).
5274. Баранчики круторогі, приверніт ся д горі,
Та підемо до дівчини, до чорнобривої. (Нагуєвичі).
5275. Зайшов вівці в Королівку, зігнав на дорогу,
Як нагадав за дівчину, сам гайда до дому.
(Гол. II, ст. 366, ч. 638).
5276. Коби боржій травка росла, оби сінокоси,
Оби вийшла біла рибка з жовтими волоси.
(Гол. IV, ст. 494, ч. 37).
5277. Вбула собі чоботята, взяла сину динку,
Тай нахнула за вівчаром аж у полонинку. (Розлуче).
5278. Ой що робиш, вівчарику, що робиш, що робиш?
На що шельні на ягнята кошару городиш? (Розлуче).
5279. Як вівчаря не любити, коли подобойка,
А він іде, в гайду грає, за ним худобойка. (Розлуче).
3280. Як вівчаря не любити, кой в вівчаря¹) вівці,
Кой в вівчаря²) поза ремінь білі³) сороківці. (Мшанець, З.).
Розлуче: 1) Кой він пасе. 2) Бо у него. 3) Самі.
Пор. Гол. II, ст. 429, ч. 567.

5281. Ой на гірці на високій пасе вівчар вівці,
Що запасе, то понесе мельниковій жінці.
(Гол. IV, ст. 459, ч. 121).
5282. Ой кувала завулечка, сіла на кошару,
Подаруй ми перстинину, молодий вівчарю. (Мшанець, 3.).
5283. Нема мого миленького, пішов за вівцями,
Та взяв мою перстенну с трона камінцями. (Кропив. Н.).
5284. Ци трембітки трембітают, ци голос овечий?
Дают знати, дают знати, щоби вийти в вечір.
(Гол. II, ст. 355, ч. 588).
5285. Та на весні динка красна, пташеньки сьпівають,
В полонині іще краще вівчарки грают.
(Гол. II, ст. 308, ч. 336).
5286. а) Як поженеш воли пасти, то займи ми вівці,
А що тобі повбіццла, винесу в подівці. (Жур.).
Пор. Гол. II, ст. 457, ч. 708.
5287. б) Ой вівчарю, чоботарю¹⁾, займи²⁾ мої вівці,
Що я тобі³⁾ повбіццла⁴⁾, винесу ти в півці⁵⁾.
Повбіццла паріжок⁶⁾, паленичку дала,
Ти вибачай⁷⁾, вівчарю⁸⁾, бои сира не мала.
Било тобі, пєся дівко, сира заробити,
Молодому вівчареви киріг залішити. (Ходовичі).
О. Кодан: 1) Вівчароньку. 2) Паси. 3) А що я ти. 4) Обіццла
5) Винесу в подівці. 6) Паріжок ем обіццла. 4) Вибачей ми. 8) Вівча-
роньку. (Третього куплета нема).
5288. Гей, вівчарю, вівчарю, займи мої кози,
Що я тобі обіццла, понесу ти в розі¹⁾.
(Гол. II, ст. 457, ч. 707).
Григорів: 1) Винесу ти в лози.
5289. Ой за гаси полонина, гаси зелененьким,
Тамто літєсь вівці-и пасла з Павлом молоденьким. (Невід).
5290. Ой піду я в полонинку, заграю в телинку,
Пущу вівці в жолобочок, а сам у калинку. (Ясенів Гор.).

5291. а) Ой овечки, ви бирочки¹⁾, великий бутею²⁾,
Хтож вас буде завертати, як я сі оженю?
Ой буде вас³⁾ завертати мій хлопець молодець⁴⁾,
В лівій⁵⁾ руці свирілочка⁶⁾, а в правій⁷⁾ топорець. (Орелець).
М. Яцків: 1) Ой овечки, бараночки. 2) Бутею. 3) Хто вас буде.
4) Молодий хлопець. 5) В праві. 6) Сопівочка. 7) А в ліві.
Пор. Гол. II, ст. 308, ч. 337.
5292. б) Овечита, білечита, писаний ботею,
Хто вас буде дозирати, ек я си оженю?
Та ни буде дозирати ни брат, ни сестриця,
Але буде дозирати чужа чужениця. (Ровтоки).
5293. Не буду ся женитоньки, сьвітом колотити,
Ай піду я на Ясіне овечки дости.
(Гол. II, ст. 429, ч. 566).
5294. Ідут вівці до кошари то чорні то білі,
Я на тебе, дівчиночко, не маю надії. (Боберка).
5295. Ліпше було вівці пасти, тай ся не женити,
З тої гори високої в село ся дивити.
Ліпше було¹⁾ вівці пасти тай²⁾ не женити ся,
З тої гори високої в село дивити ся. (Боберка).
Кропавник Н.: 1) Било. 2) А. (Зап. тільки сей другий куплет).
5296. Ой рівцями доріженька, рівцями, рівцями,
Тільки мої роскошоньки в літі за вівцями.
Ой виїду я та на рівці, вівці мої, вівці!
Ой Господи милосерний, як то добре дівці! (Нивці).
5297. Пасу вівці на дубрівці, вівці мої, вівці,
А всі хлопці на гуляню, а мій на мандрівці.
Пасу вівці на дубрівці, ні раз ни заверну,
Пасе милий воченьками, куди ся поверну. (Нивці).
5298. Кучерявий баранець, кучеряві вівці,
Кучерява Катерина скаче по дубрівці. (Миловане).
5299. Ідут вівці на полудне, лиш би їх дости,
Іде вівчар молоденький, лиш би го любити. (Михайловичі).
5300. Ой не буду вівці пасти, не буду доїти,
Тай не буду бриндзю їсти, буде нїї боліти. (Журави).
5301. Куди вувці повернути, трава погоріла!
Поверну їх понад село, би любка виділа. (Уйбарк).

5302. Ой судома, умираю, ой судома, гину,
Загнали ми овечета в густу полонину. (Печеніжин).
5303. Ой заграй ми, скрипиченьку, білими пальцями,
А як зорі зазоріют, підім за вівцями.
Ой як зорі зазоріют, зазульки закуют,
Ой деж наші з товаришем овечки начуют?
Ой начуют, та начуют в зеленій ліщині,
Загадуют загадочки молодій дівчині.
Ой одна ми загадочка — явір зелененький,
А друга ми загадочка — гільтай молоденький. (Тулузів).
5304. а) Тай ти Гуцул, тай я Гуцул, вдаймо си на гірці,
Та деж наші з товаришем кучіреві вівці?
Твої нема плентоніжки, мої грегоріжки,
Не буди нам з товаришем ні на що надіжки. (Орелець).
Пор. више ч. 4711. — Купчанко, ст. 546, ч. 305. — Кольберг,
III, ст. 68, ч. 697—699.
5305. б) Ой а плечі сточувані, рукавці з одного,
Перегінка ярчукова, тото брата мого.
Ой та пішов горі плайом, сів собі на гірці,
Питає ся товариша: ци всі наші вівці?
Нема твої круторіжки, мої плентоніжки,
Не маємо, товаришу, ні на що надіжки!
(Гол. II, ст. 359, ч. 607)
Пор. Мат. V, ст. 150, ч. 256.
5306. Віднаж наша головочко, нищіслива доми,
Пішли вівці в полонину, а коники в поли.
Та шо тоті вівчарики за роботу мали?
Біденькими волічками ніжки обвивали.
Біденькими волічками ніжки обвивали,
За вівцями з топірцями з пістолет стріляли. (Орелець).
Пор. Мат. V, ст. 122, ч. 68.
5307. Пішли вівці в полонинку, лиш ягнятка бліют:
А шо наші вівчарики в полонині діют?
Ой я знаю, моя мамко, та шо вони діют,
Але сидя у ватерки, білі ніжки гріют.
Ой я знаю, моя мамко, шо раненько встают,
Та білими волічками ніжки підвивають.
Ой знаю я, моя мамко, шо раненько встают,
Та і возмут трембіточки, та ще й трумбітають.
(Гол. II, ст. 355, ч. 587).

5308. Ой вівчаре, вівчарику, ой дес подів вівці?
Їден конець на дуброві, а другий на гірці. (Павельче).
5309. Ой вівчаре, вівчарику, ци всі твої вівці,
То вістала ся овечка на високі гірці?
Ци ти мені, дівчинонько, вівці рахувала,
Же ти знаєш, же на гірці овечка вістала. (Мшанець, З.).
5310. Ой на горі літо, літо, на долині вино,
Ой пронали три овечки, вівчарови дивно.
Єдна була чорна, чорна, а дві були білі,
Дивно тому вівчарови, де вони ся заділи. (Мшанець, З.).
5311. А за гори високої¹⁾ хиари наступили,
Та молоді вівчарики²⁾ вівці погубили.
А що же ви³⁾ вівчарики за робітку⁴⁾ мали?
Сивенькими волічками ножечки всукали⁵⁾. (Печеніжин).
Пісьме: 1) Ой то в тої полонини. 2) Ой то хлопці молоді. 3) Їй
щож того. 4) Роботу. 5) Біленькими онучками ніжки обвивали.
5312. Ти горонько кременная, на тобі кременьці,
Ти віжени, любко, воли, я віжену вівці.
Я віжену, любко, воли, віжену, віжену,
І винесу даруночок у новій кішени. (Рябно).
5313. Ти поженеш, мила, вівці, я пожену воли,
Будемо се пригледати, в кого чорні брови. (Іванівка).
5314. Пасу вівці по дубрівці, пасу сиву клячу,
Та як ми сі їсти схоче, то мало не плачу. (М. Яцків).
5315. Бідна моя головонько, нещаслива доле,
Кажут мені їсти нести вівчарови в поле.
Кажут мені їсти нести під гай¹⁾ зелененький,
Долеж моя нещаслива²⁾, вівчар молоденький. (Таурів).
Густавь: 1) У гай. 2) Бідна моя головонько. (Зап. тільки другий
куплет). — Пор. вище, ч. 3525.
5316. Ой у тотій полонині вітер ся вагує,
Одно бідня вівці пасе, друге ватагує.
Одно бідня вівці пасе, друге ватагує,
Ой наробит колачків, мені подарує.
Колачки роблені на білій платині,
А так мені подарує, як малій дитині.
На боклажку бай роблені, перстеном значені,
А від кого колачки, все то вівчарові.
(Гол. II, ст. 356, ч. 592).

5317. На маленькім салашику ватаг ватагує,
Та наробив писарчиків, мені подарує.
(Гол. II, ст. 307, ч. 334).
5318. На маленькім салашику ватаг молоденький,
Та полюбив дівчиночку та дав будз біленький.
(Гол. II, 307, ч. 335).
5319. Бідна-ж моя головочко, шо я наробила,
Полюбила легіника за букату сира.
Я укусю того сирця, сирец солоденький,
Подивю си на вівчиря, вівчир молоденький. (Підзахарич).
Пор. Зал. ст. 195. — Гол. II, ст. 306, ч. 328. — Мат. V,
ст. 129, ч. 120.
5320. Горі горов, долу горов жене вівчар вівці,
За ним, за ним дівчиниця несе дитя в півці.
Гей, не кажи, дівчинице, що я єму отець,
Та дам тобі, дівчинице, половину овець.
Ай ісклади, дівчинице, на старого діда,
Та дам тобі, дівчинице, половину хліба.
(Гол. II, ст. 429—430, ч. 568—570).
5321. а) Ой вівчарю, золотарю¹⁾, покинь вівці пасти,
Не покину, хоть загину, бои сі навчив красти.
Ой вівчарю, золотарю¹⁾, покинь овечета,
Не покину, хоть загину, бо люблю дівчета. (Волосів, Пужники, Жур.).
М. Яцив: 1) Ой вівчаре, вівчарику.
5322. б) Ой вівчирю, самокирю, покинь вівці пасти,
Ни покину хоть загинеш, бои навчив си красти.
Ой украв я два барани, а третю ягницу,
Та купив я любці свої зелену спідницю. (Орелець).
5323. в) Ой вівчарю, вівчарику, покинь вівці пасти,
Не покину до загину, бои сі навчив красти.
Ой вкрав же я два баранці, а третю ягничку,
А все тото я тримаю любці на спідничку. (Грабовець).
5324. г) Ой вівчирю, золочирю, покинь вівці пасти,
Ни покину, хоть загину, бо навчив си красти.
Ой вівчирю, золочирю, покинь ти єгниці,
Та будут тебе любити файні молодіці.
Ой украв я два барани, а третю єгницу,
Подивю си назад себе, робют шибеницу. (Підзахарич).

5325. л) Ой вівчару, золотару, покинь вівці пасти,
 Не покину, хоть загину, навчив ся я красти.
 Ой украв-сме два барани, а третю ягницу,
 Вони мені збудували в Сиготі тешницю.
 Ой на ноги кайданиці, на руки скрепиці,
 Тото тобі, ледінику, за чужі ягниці.

(Гол. II, ст. 355, ч. 590).

Пор. Купчанко, ст. 547, ч. 306. — Мат. V, ст. 129, ч. 120.

5326. Ой сумує полонина, сумує, сумує,
 Чому вівчар молоденький вівці не змує.
 Ой сумує полонина¹⁾, буде сумувати²⁾,
 Буде вівчар молоденький вівці змувати. (Ямниця).
 Пасічна: 1) Ой перестань, полонино. 2) Сумати, сумати.

5327. Ішли блихи як раз в місто, мухи з міста в гори,
 Стрігали си на Нічичі, так собі говорє:
 Утікаймо до вівчарів там с тої Віжниці,
 Ми на бриндзу, ви в лудине, кучирі-китиці. (Підзахарич).

Козярі.

5328. Як я був маленький хлопець, випасав я кози,
 Тур-тур, тур-тур за козани, загнав кози в лози. (Семаківці).
5329. Я в ялину ковятонька, в ялину, в ялину,
 А хтож буде пригнати червону калину? (Ходовичі).
5330. Йде когутки на сідало, йде випіваючи,
 Боле Іванчика ручки козам рубаючи.
 Ой не ходи, Іванчику, тай с тими козани,
 Та не толоч роман-зіле білими ногами.
 Наш Іванчик вже утонув, а фусточка плаває,
 Ёго мила-чорнобрива ручки собі ламає.
 Косарики й рибарики рибочку ловили,
 Іванчика вівчиривка мість рибки їмили. (Підзахарич).

Свиняї.

5331. Ой шуваром, пане брате, шуваром, шуваром,
 А хто буде свині пасти, як підем з товаром? (Вов., Перемішляни).
5332. Але свині добре пасти, ни треба доїти,
 Та ни буде від жентиці в череві боліти. (Чорні Ослави).
 Пор. више ч. 5300.
5333. Свині рили, свині рили¹⁾, тилета в капусяці,
 Най сі пасут, най сі пасут, щоби були тлусьці. (Жур.).
 Григорів: 1) Свині в ріпі, свині в ріпі.

Гусярі.

5334. а) Ей дівчино, дівчинонько, заверни гусоньки,
Сім рас на рас пуцюлюю в солоткі писоньки. (Грг.).
5335. б) Ой дівчино, дівчинонько, дівчино ягничко,
Ци на тебе дивити сі, ци на твоє личко?
Ой дівчино, дівчинонько, завирня гусонькі,
Най я тебе поцілюю в біленькі писонькі. (Сгр.).

9. Попи і дяки.

5336. Ой кувала зазулиця тай гайком, тай гайком,
Єк ни буду в селі попом, буду полатайком. (Ясенів Гор.).
5337. У нашого ягомостя¹⁾ гладойка²⁾ підлога,
До нього ся люде сходит³⁾, як до Нана Бога. (Мшанець, З.).
Вільки Мазовецькі: 1) Пана віта. 2) Золота. — Ожонля:
2) Зилена. 2) А до него люди ходет.
Пор. Коломийця, I, ч. 2033.
5338. Чирис пень, чирис пень, чирис колодочку,
Цюлювала попаде попа в бородочку. (Жур.).
5339. Ой біг пес без¹⁾ вовес, сука без¹⁾ татарку,
Любив піп попадю, а найнит²⁾ кухарку. (Миколаїв н. Дн., Раков.).
Нагузвичі: 1) У. 2) Слуга.
5340. Ой пішов я до попа пожичети нивкі,
А там піп попадю привезав до сливкі.
А я пішов до попа пожичети соли,
А там піп попадю гонит по фасоли. (Містки).
4341. На щос брав, колис знав, я не твоя рівна,
Ти простого попа син, а я диканівна. (Устє).
Пор. Сам. ст. 88, ч. 111.
5342. У котрого вгомосьця мальована брама,
Ой у того вгомосьця їмосьць обідрана. (Мшанець).
5343. Ой в нашій їмостуні, в нашій матері,
Кришталеві оконейка, мальовані двері. (Боберка).
5344. Журила се попаде своєю бідю,
Бідна-ж моя голова, що піп в бородю¹⁾. (Жур.).

1) На сю тему є ціла пісня, якої початок творить сей куплет.

Пор. Зам. ст. 462—464, ч. 356. — Гол. II, ст. 565—566, ч. 6
і III, ст. 490—491, ч. 22. — Де-Воллань, ст. 155. — Житє і Слово,
III, ст. 273.

5345. Продай тату, штири воли, купи ми дьордею,
Маю в Бові надійочку бути попадею.
(Гол. II, ст. 324, ч. 429).
Пор. Сам. ст. 183.
5346. Ей на горі монастир, на долі дзвінниці,
Ей там би я черцем був, коби молодиці. (Кульчиці, Григорів).
Пор. Гол. IV, ст. 503, ч. 77.
5347. Ой дощ іде, роса паде, я під вільхов стою,
Любила би я сімостя, іности ся бою. (Кропив. Н.).
5348. Ой доки я випивала по штири неповні,
Любили ні й офіцери, а тепер духовні. (Волосів).
5349. Цілювали личко попи, цілювали дяки,
Та на моїм білім личку не однакі знаки.
Цілювали личко попи, цілювали віти,
Тай на моїм білім личку не однакі квіти. (Гвізд).
5350. а) Били попа як у снопа, били палицема,
Ой не ходи, попе-хлопе¹), за молодичема. (Миколаїв н. Дн.).
Нагуєвичі: 1) Добродзею.
Пор. Вратель, ст. 59, ч. 210.
5351. б) Били хлопа, як у снопа трона палицема,
Абис, хлопе, не ходив за молодичема. (Кульчиці).
5352. а) Сповідали мене попи самі молодії,
За гріхи ні не питали, бо сами такіі. (Охрим.).
5353. б) Три я ксьондзи сповідали, всі три молодії,
Гріхів я ся не питали, сами того хтіли. (Нагуєвичі).
5354. Ой¹) на горі монастир, там я сповідав ся,
Питав ми ся ксьонц за гріх²), а я не признав ся. (Постолівка).
Іванівка: 1) Там. 2) Гріхи.
5355. Ой ішла я дорогою, адібала ні нецдва:
Ой пусти ні, бідо якась, бо я йду до ксьендва. (Журавно).
5356. Ой ти ксьондзе молоденький, ни дайже ми слюбу,
Бо я з таким діводом сідіти ни буду. (Михайловичі).
5357. а) А я вішов до косьцьола Богу се молити,
А піп мене заставляє кобилу лупити.
А я его питаю се, ци кінь, ци кобила?
Бодай тебе, сьвятий попе, холера лупила. (Костільники).
Пор. Кольберг, III, ст. 57, ч. 502.

5358. б) Ой пішов я до церковці Богу си молити,
 А піп мене заставсе кобилу лупити.
 А я ше си таре дивю, ци кінь, ци кобила,
 Богдай тибе, панотчику¹⁾, хробоба лупила. (Підзахарч).
- 1) Вър. Старий попе.
5359. Ой пішов я до церковці Богу си молити,
 А піп істег сардачину, тай ше хотів бити.
 А піп істег сардачину, а дек істег кучму,
 А паламар біжит, кричит: тай ше трохи вучмо. (Підзахарч).
5360. А в нашого в'гомосці шипочка низенька,
 А в нашого в'гомосці робота легенька. (Вовків).
5361. Гоппа, хлопці, гоппа хлопці, гоппа небожата,
 У нашой попадайки пшениця не жата.
 (Гол. II, ст. 436, ч. 604).
5362. Через тебе, поповичу, щом тебе любила,
 Усім тонкі сорочечки в будень походила.
 Через тебе, поповичу, через твої шти,
 Та не маю на неділю сорочечки взети. (Волосів).
5363. На городі гордиян, зелененька гичка,
 Любив мене попів син, бо я невеличка. (Біла).
5364. Ой паничу, панпченьку, ти попівський сину,
 Ти не хочеш женити сі, я за тобов гину.
 Рад би я сі ожинити, не маю до чого,
 Ні у тебе, ні у мене, а то є не много. (Вовчанець).
5365. Ой гуляли та буяли¹⁾ три попові дочки,
 Одна боса, друга гола, трета без сорочки.
 Ой гуляли тай буяли три попові сини,
 Оден голий, другий босий, третій без чуприни. (Матівці).
- Мшанець (лиш 1-ий куплет): 1) Ой бо прийшли на весіля.
 Пор. Коломийки, I, ч. 1281 і висше ч. 4783—4784.
5366. Ой із гори на долину котят сі шнурівка,
 Танцювала в шандарами попикова дівка. (Жураки).
5367. А в нашого в'гомосьце фасолі на ганку,
 Позвольти нам погуляти до самого ранку. (Квг.).
5368. А в нашого в'гомосьце фасолі на тиці,
 Ніхто ми сі ни сподобов, іно пан піддечі. (Квг.).

5369. Нічо я собі ни робю, три любчики маю,
Один попів, один деків, один паламарів.
Попів несе ми колачів, деків несе пива,
Паламарів мене любить, бо я чернобрива. (Підеахарич).
5370. Ой на горі на високі березова тичка,
А я собі полюбила молодого дечка
Ой бо дечок молоденький хороше се чеше,
Що вітправит парастас, а все хліб принесе.
Ой то дечок молоденький хороше танцюю,
А як прийде до церковці, як зазулька куб. (Львів).
Пор. Кол. ст. 115, 1499.
5371. А як¹) дека ни любити, коли дек декує,
А як прийде неділенька, як²) возулі куб. (Михайловичі).
Волцнів: 1) Якже. 2) Як у церкві заспіває, аж.
5372. На городі тичка, тичка, мені політичка,
За того мі мати біла, жем любила дечка. (Волцнів).
5373. Там на горі, на гороньці, росте перелота,
Не дай мене, моя мати, за простого хлопа.
Но дай мене за дечка, руки му біленькі,
Щобим потім не сказала: сьвіте мій гіренький.
Бо мій дечок рано встає, кучарі зачеше,
Засьпіває алилуя, таї книшів принесе. (Дусанів).
5374. Біла гора, біла гора, біла паперова,
Я ни знала, що я буду панї рIENTOва. (Жулів).
5375. Кому дати, тому дати, а дєкови дати,
Бо дек буде ми по смерти савтиру читати. (Михайловичі).
5376. Ой надійшла чорна хмара я з гірки, я з гірки,
Тікав дячок голий, босий, від чужої жінки. (Нагуєвичі).
5377. Гей у моїм городчику зелененький начок,
Любив мене, не взяв мене молоденькаї дячок.
(Гол. II, ст. 431, ч. 576).

10. В л а с т и.

Староста.

5378. Тиче вода спіт города, спіт самого ганства,
Ужинив сі пан староста, нима висіляства. (Вербіж).

Комісарі.

5379. А в городі пастирняк, зилена му гичка,
Любит мене пан комісар, хоць я нивличка.
Та най буди нивличка, коли я білва,
Пан комісар жовтовусий, а я чорнобрива. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 54, 139. — Пор. також висше 4526 і 5363.
5380. Ой на горі на Самборі викопана янка,
Ой то-ж ми ся сподобала комісара мамка.
(Гол. II, ст. 285, ч. 214).

Інженіри.

5381. Най не їдут анзивірі, най поля не вірят,
Я шилого вже не люблю, тай люде не вірят. (Кропив. Н.).

Війти.

5382. Ой із гори високої летіла ворона;
Ой як віта не любити, кой віт оборона? (Нагуєвичі).
5383. а) Ой тадріта мамунцуню, тадріта, тадріта,
Не далисти за паниччи, то дайти за віта.
Не далисти за паниччи, жибли панувала,
То дайти ні хоць за віта, жибли гонор мала. (Войнялів, Григор.).
Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 78.
5384. б) Ой тадріта, моя мамко, тадріта, тадріта,
Не далас ні за паниче, то дай ні за війта.
Не далас ні за паниче, щоби панувала,
То дайже ні хоць за війта, щоби гонор мала!
Ой дайже ні та за війта, війтового сина,
Щоби я сі називала війтова дитина. (М. Ядків).
5385. в) Ой тадріта, мамунцуню, тадріта, тадріта,
Ни далас ме за жовняра, дайжи ме за віта.
Ни далас ме за жовняра, хлопце молодого,
Ой дайже ме, мамунцуню, за віта старого. (Бергешів).
5386. г) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
Ни дай мене за наймита, дай мене за віта.
А у віта добрі коні, тай кована бричка,
А я седу тай поїду як пириничка. (Будванів).
5387. д) Ой тадріта, моя мамо, тадріта, тадріта,
Ни далас мі за лісного, та дай мі за віта.
Ни далас мі за лісного по лісі ходити,
Та дайжи мі за вітоїка правойка судити. (Ожомля).

5388. е) Ой тадріта, мої мамцю, тадріта, тадріта,
Не дайте ня за богача, бо богач за віта.
Волите ня мої мамцю, за влодїя дати,
Злодій піде у неволю, я буду гуляти. (Біла).
Пор. Коломийки, I, ч. 1977.
5389. ж) Ой тадріта, мамуненько, тадріта, тадріта,
Не дайте ня за богача, бо богач за віта.
Но дайте ня за влодзєя, буду панувати,
Злодзей буде в криміналі, я буду гуляти.
Злодзей буде в криміналі кайдани носити,
А я буду молодая жовнярів водити! (Дубянки Нижні).
5390. Ой тадріта, стара матя, тадріта, тадріта,
А хто буде свинї пастя, як піду на віта? (Вільки, Вовків).
5391. У нашого пана віта пасові чоботи,
Бо він ходит на вальоти кожної суботи. (Нагуєвичі).
5392. А в нашого пана віята коні воронії,
Повивозив до Бережан хлопці молодії. (Мечишів).
5393. а) Ой коби ми Господь поміг с полонини війте,
Подзкую всі громадї, тобі пане війте.
Що я тобі переорав, ой ци перекосив,
Що ти за мнов, пане війте, посторонки носив?
Ти не знавш, пане війте, та де їх подїти?
Піди собі в свою хату, та вівший діти. (Матїївці).
5394. б) Чи я тобі, пани віти, межу приякосив,
Що ти за мнов, пани віти, посторонки носив?
А ти знавш, пани віти, де їх маєш діти,
Возьми собі до домоньку та повіший діти. (Жур).
5395. Як жи віта ни любити, коли віт хороший,
А на віті камівелька за громадські гроші. (Ожонга).
5396. а) Ой як віята не любити, коли одна рада:
Як війт купит горілоньки, заплатит громада. (Шашківці).
5397. б) Та я собі молоденька, молоді ми літа,
Та я собі сподобала молодого віта.
Що віт піде я до коршини, то все нова рада,
Що віт купит горівочки, заплатит громада. (М. Яцків).
5398. в) Поки була я молода, була тому рада,
Війт горівки ми купував, платила громада.
Війт горівки ми купував, солодкого меду,
За рученьку потискає, я до дому веду. (Підзахарч).

5399. г) Ой зацвила Отинія дзелененьким цвiтом,
Якiм була молоденька, любила м сi в вiтом.
Та як вiта не любити, коли вiт хороший,
А у вiта у коморi повна дiжка грошiй.
Ой як вiта не любити, коли наньцка рада,
Як набере оковити, заплатит громада. (Пасiчна).
5400. д) Ой чiрвона калиночка таї в бiленьким цвiтом,
Як я була молоденька, любила м сi в вiтом.
А вiт iде на сесiю, а я тому рада,
Бо вiтови по крейцару скидає громада.
А вiтови громадочка по крейцарикови,
А вiт минi шо вечiра по колачiкови.
А вiт минi колачiкiв, а вiт минi меду,
А вiт минi сорокiвцiв бiленьких, як леду. (Усє над Черем.).
5401. е) Ой зацвила калиночка бiлесеньким цвiтом,
Закiм була молоденька, любила м сi в вiтом.
А вiт пiде на сесiю, а я тому рада,
А вiт менi горiвочки, заплатит громада.
А вiт менi горiвочки по грейцарикови,
А вiт менi на закуску по колачикови.
Дай Господи милосердний, та як буде на рiк,
Як я буду за вiтиху, пiди фустка на бiк. (Топорiвнi).
5402. Ти мислиш, пани вiти, будиш панувати,
А ти пiдеш до Самбора димке малювати. (Ожомли).
5403. Ти гадаеш¹⁾, пане вiте²⁾, шо я тi сi бою,
А я твою дiвчиноньку³⁾ по вуха⁴⁾ заголю. (Вiльки Мазов.).
Журiв: 1) А ти гадав. 2) Господару. 3) Господиню. 4) По пояс.—
Кнiгничi: 1) А ти важеш. 4) По пояс.
5404. А я хлопець молоденький не бояв ся вiта,
Та нароби в покаяннi на попереk сьвiта. (Хотiнь, Довга Войнигiв.).
5405. Ти бiрове, бiровочку, половина пана,
Постiлочка устiлена порохом припала,
Ти бiрове, бiровочку, та шо я ти вдiяв,
Та ти за мнов молоденьким мотузiчко тiгав. (Уйбард).
5406. При тiм боцi, при потоцi, там смерека клата:
Яка у тя, бировику, посестра горбата?
Черевище ги кошище, очи гиї бн видрав,
Якусь собi, бировику, посестрицю вибрав?
(Гол. IV, ст. 502, ч. 72).

5407. У нашої війтової сокіл на ворогіх,
 А війтова боса ходит, а війт у чоботіх.
 Сидит си війт коло стола, дрібне листе пише,
 А війтова на запічку дитину колише.
 Ай бо ти неш, та гайнуеш, а я боса ходжу,
 Коло твої худобини по коліньця броджу.
 Ай почекай, жено моя, не будеш бродити,
 Будут мої коровниці Жидівки дості. (Волосянка).
5408. Ой піду я до Лютовищ, та си колач купю,
 Ой ний віта біда возьме, я вітову люблю. (Мшанець).
5409. Іди, іди, синунцю мій, до нашого віта,
 Там є дівка мальована, іно не робітна. (Дидьова).
5410. Кохо млина ясенина, була би сопівка,
 Ой ніхто так не танцює як вітова дівка.
 Ой ніхто так не танцює як вітова дочка,
 Кости би сі розлетіли, як би не сорочка. (Манява).
5411. Ой на фуйні луговина, червона калина,
 Не піду я за нікого, лиш за війта сина.
 Там подоба, там подоба, там то подобойка,
 Там то личко, там то очка, як у соколойка. (Орелець).
5412. Ой у лузі на галузі сова воду пила,
 А війтиха свого сина коромислом била.
 (Гол. IV, ст. 450, ч. 48).
5413. Ей ніхто так ни гуляє, як вітові сани,
 Йиден голий, другий босий, третій без чуприни (Михайловці).
 Пор. вєше ч. 5365.

Писарі.

5414. Летів пташок пошід¹⁾ дашок та ногубив пірэ,
 А я того хлопці люблю²⁾, що пише папірэ.
 А я того хлопці люблю³⁾, що пише карточки³⁾,
 Що перед ним люди добрі⁴⁾ зникають⁵⁾ шєпочки. (Волосів).
 Гвізд: 1) Понад. 2) Я такого любка маю. 3) Листочки. 4) Стари
 люди. 5) Здоймают.
 Пор. Мат. V, ст. 128, ч. 114.
5415. Ой на ставу, на ставоньку вода ся колише,
 Я такого хлопця люблю, що в покою пише.
 Люби, доню, люби, доню, а я тому рада,
 Щоб на тебе, моя доню, робила громада. (Нивиці).

5416. Ой як би ту курку вбити, що куріта водит,
Як би того полюбити, що в жупані ходит?
Ой як би ту курку вбити, що раненько встає,
Як би того полюбити, що письма читає?
А я ту курку убила, що куріта водит,
А я того полюбила, що в жупані ходит.
Я вже ту курку убила, що раненько встає,
Я вже того полюбила, що письма читає. (Орелець).
5417. А на моїм подвірєньку росте яворочок,
Там то мені сподобав сі писарів синочок. (Желдець).
5418. Ой була я на празнику, тай на писарівці,
Заробила на коралі штири сороківці. (П. Ст. Б. 1865).

Жандарми.

5419. Ой то ми сі сподобали миленького очи,
Ни бою сі ні шендерів, ні темної ночі.
Ни бою сі ні шендерів, ні якого суду,
Бо я така молоденька без любка ни буду. (Чорні Ослави).

Фінансові стражники.

5420. Як фінанца не любити, коли молоденький,
Жупан чорний, палаш довгий, ковнір зелененький. (Озеряни).
5421. а) З відти ту ся захарило, з відти ясна гора,
Не йди дівко за парубка, йди за ревізора. (Хогінь).
5422. б) А звітти ся захарило, звідти ясна зора,
Ни йди, дівко, за парубка, чекай лівівора. (Невід.).
5423. Ой попід гай зелененький, попід гай із гори,
Ховай, жіпко, дуган в ташку, ідут лівівори!
Уж година по полудні, не в ревідунку,
Добудь, жіпко, дуган в ташки, надожи ми в люльку!
(Гол. IV, ст. 501, ч. 67).
5424. То пасав я білі гуси, то пасав, то пасав,
А я в свої Марисуни лівівори застав. (Кропив. Н.).

Будники.

5425. Ни запирай, пани, рапу, бо їде машина,
А в машині машиніста з чорними вочина. (Михайловичі).

Посіпаки.

5426. Яка така посіпака, що вона шукає?
Не дивят сі назад себе, що штанів не має. (М. Яцків).

Ріжна старшина.

5427. Не бою ся ані пана, ані оконома,
Коли стала за вітика моя оборона. (Кропив. Н.).
5428. Не буде ня ні віт бити, ні сендая судити,
А ми двов, серце мов, будеи ся любити. (Кропив. Н.).
5429. Як я була молоденька, я віта любила,
Віт горівку купував, громада платила.
Віт горівку купував, а застешца меду,
А присіжний за рученьку: До дому відведу. (Іванівка).
5430. Ай поки я та любила писарі та віта,
Та я мала молоденька шо до коршми війти.
Їден купив горівочки, другий купив пива,
Третий бере за рученьку: Ходи сюда, мила. (Кропив. Н.).
5431. А Господи ми поможи до царства допаста,
Молодого Міхайлика на віта покласти.
Міхайлика та на віта, а Йвана на пана,
А Петруся на касіря, сіда, рїда й дана. (Підзахарич).
5432. Ой прийшов я до села, громада бідує,
І піп дре і дек дре, і Жид не дарує. (Григорів, Кульчиці).

11. З л о ч и н ц і .

Опришки.

5433. Ой підемо, пани брати, я в гори, я в гори,
Та начешми кучирків поват чорні брови. (Кар.).
5434. Тай піду я в полонину, та піду я в гори,
Тай вівижу файні люці шовку на забори.
Як увела файна люпка шовком вишивати,
Ни встигав я файні люці шовку добирати. (Усте над Черем.).
5435. Ой підемо, пане брате, аж у сині гори,
Та принесем¹⁾ заполочи дівкам на чембори. (Пасічна).
- Рябно: 1) Наберемо.
Пор. Гол. II, ст. 308, ч. 338 і IV, ст. 458, ч. 112. — Ж. Павлі,
ст. 201. — Кольберг, III, ст. 65, ч. 642.
5436. а) Ой пїйдеме, товаришу, в зині на Ясіне,
Винесеме молєдцям бульбів на насїне. (Волосинка).
- Пор. Ж. Павлі, ст. 201. — Кол. ст. 78, 445.

5437. б) Ой підемо, пане брате, я в тото Ясіне,
Та принесем мандибурки дівкам на насінє.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Та уже сі, пане брате, звідтам не вернемо. (Пасічна).
5438. Ой підемо, пане брате, в гори на весіле,
Принесемо дівчтонькам зеленого вілє. (Волцнів).
5439. Ей підемо, пани брати, в гори на висіле,
Тай принесем чорнобривцю дівкам на насінє. (Сгр.).
5440. Ой підемо, пане брате, я в гори, я в гори,
Принесемо дівкам цукру, молодницям соли. (Волцнів).
5441. Ой підемо, пане брате, на високі гори,
А там будем рабувати ляцкії комори. (Хотінь).
5442. Ой підемо, товаришу, за високі гори,
Тай будемо розбивати жидівські комори.
Іден буде розбивати, другий вартувати,
Третий буде на подвіру Жидів мордувати.
Ой підемо, товаришу, підемо, підемо,
Де широко, де глибоко, там перебридемо. (Старі Богородчани).
5443. Ой підемо, пани брати, я в гори, я в гори,
Там будемо розбивати жидівські комори.
Ой комори розібємо, горівку випємо,
А молоду шинкарочку на дверох прибємо. (Жур.).
5444. Ой хлопці ми, пане брате, а всі смо хороші,
Ходім, будем розбивати, будем мати гроші.
Ой підемо розбивати я в гори, я в гори,
Та будемо розбивати жидівські комори.
Не вчив я сі розбивати, не вчив я сі красти,
Лише сіно громадяти тай в копиці класти. (Задарів).
5445. Ой ми, братя, вба єднакі, оба смо хороші,
Ой підемо розбивати, будем мати гроші.
Ой будемо розбивати жидівські крамниці,
Та будемо напувати чужі молодці. (Жураки).
5446. Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
На широкій оболони там ся розійдемо.
На широкій оболони, там де густі хопти,
Най ся шляхта не мішав нежжі прості хлопи. (Буцаїв).
Пор. Коломийки, I, ч. 157.

5447. Напиймо сї, пане брати, води студеної,
Та підемо добувати панї золотої. (Пасічна).
5448. а) Ой піду я в ліси, гори, на велику пушу,
Ой там я сї замурую, нікого ни пушу. (Жур.).
Пор. Гол. II, ст. 464, ч. 690.
5449. б) Ой піду я в полонинку, у май нижню пушу,
Та там я ся зарубаю, нікого не пушу.
Та лем тоту дівчинницю с чорними очима,
Оби мнї молодому водиці носила.
(Гол. IV, ст. 504, ч. 82).
Пор. Де-Волланъ, ст. 47. — Кол. ст. 79, 479.
5450. Ей підемо, пане брате, та в гай зелененький,
Тай щоби нас не здогонив хлопець молоденький. (Михайловичі).
5451. Свистом, кажи, свистом, свистом, калиновим листом,
Ни сам жи я тутка прийшов, али з товариством. (Чорні Ослави).
Пор. Мат. V, ст. 126, ч. 92.
5452. Пішов любко у опришки на штири неділі,
Чей принесе своїй жінці сороківці білі.
(Гол. II, ст. 301, ч. 300).
Пор. Мат. V, ст. 152, ч. 267.
5453. Та закі сми з товаришем я в купці ходили,
Та за нами шандарики ланцушки носили.
Перестали з товаришем я в купці ходити,
Перестали шандарики ланцушки носити. (Орелець).
5454. Ой гуляйте, легіники, гуляйте по тихо,
Тай укито сорок дубів тай на ваше лихо.
На що дуби бай рубати, на що їх псувати?
Але треба в Ставіславі ратуш будувати.
Та віт коли в Ставіславі ратуші будуют,
Та вже-ж наші легіники дома не ночуют.
Як лишили в Ставіславі ратуш будувати,
То зачели легіники дома ночувати. (Шешори).
5455. Та ікій я волоцюга, та ікій я лайдак,
А я бучок під сардачок тай до люпки гайда. (Усте).
5456. а) Любив їм ті, дівчинчко, тай любити буду,
Лиш на твое подвірїчко ходити ни буду.
Та ходити та ни буду, бо ходити дарма,
Куда я си повиртаю, ловит мне варта. (Усте).

5457. а) Та за люпку шибиниця, за люпку ниволя,
Я до люпки в вечір піду, дій см божа воля.
Та за люпку шибиниця, та за люпку ганьба,
Куда я си повиртаю, ловит мине варта.
Шо-ж ми варта я зробила, шо ні сокотила?
Спав я люпці тай на руці, захопила днина. (Уста).
5458. С того боку на таштой бік комар воду носить,
Там дівчина козаченька на вечеру просит.
Ой вже мені, дівчинонько, вечері не мила,
Ой то й мене бережинська варта засмутила. (Коропець).
5459. Ой возьми си, дівчинонько, горівоньки кварту,
Перенеси, передопчи бережиньску варту. (Вовків).
5460. а) На високій полонині зацвита могила,
Чи я умру, чи повисну, раз маги родила. (Уста над Черем.).
5461. б) На що-ж тобі, пане брате, торбину двигати?
Ліпше тобі, пане брате, людей розбивати.
Чи знавш ти, пане брате, що будем діяти?
Виріжемо песіх Ляхів¹⁾, будем панувати.
Чи видиш, ти пане брате, за лісом могила?
Чи ти уреш, чи повиснеш, раз маги родила. (Зал. ст. 194).
- 1) Залеский владе всюди зам. Ляхів — врагів.
5462. Ой ковала зазуличка трома голосами,
То си, брате, утішнее ходечі лісами.
То си, брате, утішнее, та найдусші в літі,
Тому добре, тому добре, шо на вільнім сьвітї.
Тому лихо, тому лихо, шо сидит в неволи,
Берут его до катушів, як Жадів до школи.
А в лісі си смашно ни їст, смашно ни всипає,
Его душка у васкіні, куда поступає.
Его душка у васкіні, а серце ни вгріте,
Усе куда та поступит, все кричут: Ловіте! (Підзахарич).
5463. Не багато легіники гуляли, гуляли,
А за ними молодими ровту ізбивали.
Тато ровта, тато була волоского пана,
Ой та пішли, тай аловили легіня Івана.
Ой колмс хотів, легіню, та на сьвітї жити,
Не йти було тай до коршми горілочки пити. (Зал. ст. 196).

5464. Ой кувала зазуленька на куті, на куті,
Та вже ведут Василика у желізнім путі. (Кропив. Н.).
5465. Закувала зазуленька у лісі на пруті,
Видут, видут миленького я в жилізнім путі. (Пасічна).
5466. Волілас мя, моя мати, в болото веречи,
Ніж ня мали печеніжскі гайдуки стеречи.
(Гол. II, ст. 297, ч. 280).
5467. Ой втратив я щісте, долю тай через сваволю,
Ой у місті на риночку, миленька, з тобою. (Чорні Ослави).
5468. Ой кували зазулечки, зазульки сивенькі,
Ой то мене позабули всі мої миленькі.
Лише мене не забула любка Парасина,
Я все міні до неволі їсти приносила.
Приносила їсти, пити, сорочки біленькі,
А все міні нагадує за давні миленькі,
Ей кажу, Парасино, не докучай міні!
. . . . . (Матіївці).
5469. Ой ішов я з Тернополі с тішкою ниволю,
Тай погубив я кайдани по високі гори. (Кнг.).

Гайдамаки.

5470. Ой я в свої мамунцуні вден єдиначок,
Або з мене буде газда, або гайдамачок. (Нагуєвичі).
5471. Альбо буду збуєм, збуєм, або гайдамаком,
Альбо буду я в цісара найстаршим вояком. (Жур.).
5472. Їдут брики із Улики, все ковані коні,
Ходіт, братя, в гайдамахи, чуєм за червоні!
(Гол. II, ст. 300, ч. 299).
5473. Як я тоту коломиїку зачую, зачую,
Через тоту коломиїку дома не ночую.
Через тоту коломиїку, через тоті Ляхи,
Приїде ми сі в розбій піт¹), або в гайдамахи.
Наші Ляхи, гайдамахи, Україну зрубали,
Течут річки кервавії темними лугами. (Рябно).
Пасічна: 1) Або піду в сині гори.
Пор. Коломиїки, I, ч. 159 і 284. — Ж. Павлі, ст. 205.
5474. Гей ви Ляхи, гайдамахи, що ви наробили ?
Течут річки кервавії з гори на долину.
Течут річки кервавії, течут сльозавії,
А все тото наробили Ляхи завидіі. (Грабовень).

5475. Скачи коню відо мною широко ногами,
Бо йдуть Ляшки-гайдамачки в погони за нами. (Перегіньсько).
5476. а) Коби ми ся тай дуб розвив тай берези білі,
Ой пішов бим в гайдамахи на штири неділі.
Коби ми ся тай дуб розвив, зелена ялиці,
Не една пуста сталаб жидівска крамниці. (Ж. Павлі ст. 201).
Пор. Кол. 78, 443.
5477. б) Коби ми ся тот бук розвив, тай берези білі,
Ой пішов бим в гайдамахи хоть на три неділі.
Коби ми ся бучок розвив, я топорець в руки,
Через гору високою, най не брешут суки!
(Гол. II, ст. 300, ч. 297).
Пор. Ж. Павлі, ст. 196.
5478. в) Ой піду я в гайдамаки, хоть на дві неділі,
Коби ми ся бучок розвив, дві березі білі.
Та не в тії гайдамаки, що то розбивають,
Іно в тії гайдамаки, що дівчат кохають. (Біла).
5479. г) Коби ми сі бучок розвив, дві берези білі,
Я би пішов в гайдамахи на штири неділі.
Ой не тоти гайдамахи, що бють, розбивають,
А лиш тоти гайдамахи, що пють та гуляють. (Волосів).
5480. д) Молодиці, брате, люблю, до дівчини піду,
Порадю си с товаришам, я ни впаду в біду.
Та вправ жи я, кажи, в біду, аж по самі пахи,
Та ни піду я в опришки, али в гайдамахи.
Та ни в тоті гайдамахи, що бють та рубають,
Али в тоті гайдамахи, що пють та гуляють. (Устя над Черем.).
Пор. Ж. Павлі, ст. 205.
5481. е) Коби ми сі бучок розвив, дві березки білі,
Пішов би я в гайдамаки на штири неділі.
Та не в тоти гайдамаки, що бють, та рубають,
Але в тоти гайдамаки, що пють, та гуляють.
Та не в тоти гайдамаки, що по полю робет,
Але в тоти гайдамаки, що сі Богу молет. (Березів).
5482. Що будемо порабети, Анничко, панничко?
Набило сі гайдамахів повнее сінечко.
Набило сі гайдамахів, набило, набило,
Ой що будем порабети ти душко, Анничко?

Ой де будем почувати, де будемо спати ?
 Та в милої на подвірю, коло її хати.
 Ой коби то коло хати, а то коло кучі,
 Якім зачєв утікати, погубив онучі. (Волосів).

5483. Ой на мнї гайдамашки подерли сорочку,
 Тай за тую дівчиноньку, що ходит в віночку.
 Ой не ходи, парубочку, до тої білявки,
 Білявка ти виссе личко, не треба ти п'явки. (Дусанів, Хотинь).

5484. Попід гору високою ідут гайдамашки,
 Ведут мою білявину бидва за підпашки. (Коронець).

5485. Ой казала стара мати до старого тата :
 Згодувавїс гайдамаку тай водит дівчата.
 Ой казала стара мати до старого : Чуєш,
 Згодувавїс гайдамаку, в дома не ночує.
 Ёй кавала стара мати : О жени ся, сїну,
 Най не ходит, най не плаче, молода дівчина. (Буцнів).

5486. Шумє верби коло греблі, до дівчини чути,
 Віддавай си, дівчиночко, бо вже не возьму ті.
 Віддавай си, дівчиночко, будеш менї сваха,
 Най не кажи твоя мама, що я гайдамаха.
 Я нікого тай не убив, тай не розбиваю,
 До дівчини спїзна ходжу, бо я ї кохаю.
 До дівчини спїзна ходжу, с пізної вичерї,
 Захлюпаю в кватиречку : Втвори, теще, двері.
 Втвори, кажу, теще двері, най води наплю си,
 Чи хороше дівчє маєш, та най подивю си.
 Не пив же я тої води, лишень нахєлив си,
 Сподобав я тото дівчє, лишень подивив си. (Кобак).

Злодії.

5487. Ясеницка коломия в верху ся бичує,
 А як злодій коні краде, господар не чує. (Нагуєвичі).

5488. Сидит медвідь на колоді, кукурудзу пражит,
 Який злодій вівці пас, ще гірший ватажит. (Кропив. Н.).

5489. Кобис була, дівчинонько, гарбузів ни крада,
 Була бис сі, дівчинонько, в осени віддала.
 А як тобі, дівчинонько, тай не було стыдно,
 Щос гарбузи поховала, фостик було видно (Жур.).

Пор. Кольберт, III, ст. 24, ч. 163—164.

Кримінал.

5490. Ей казали старі люди, вогорили діти,
Що я буду за дівчину в Самборі сидіти. (Явче).
5491. Ой дубино зелененька, я те вікном виджу,
Ти дівчино молоденька, я в гарешті сиджу. (Іванівка).
5492. Зелен дуби, зелен дуби, вдалека ті виджу,
Подиви сі, моя мила, я в арешті сиджу. (Кнг.).
5493. Подивю ся у віконце того що в повалі,
Ой ти, моя білявочко, сиджу в криміналі. (Мшанець, З.).
5494. а) Ой, ой, ой, моя мамко, в криміналі сиджу,
Ой, ой, ой, моя мамко, а далеко виджу.
А як прийшла моя мила та заговорила:
Замочки сі повмикали, брама сі втворила. (М. Павлик).
5495. б) Ой вицю я кватирочку, тай похилю далі,
Подиви сі, файна рибко, сиджу в криміналі.
Ой як прийшла файна рибка тай заговорила,
Ланцушки сі розірвали, брама сі втворила. (Ценів).
5496. в) Ой наплю ся горівочки, тай посуну далі,
Вийди, вийди, моя мила, бо я в криміналі.
Ой як вийшла моя мила, та заговорила,
Замочки ся поломали, брама ся втворила. (Кропив. Н.).
5497. Ой на гові нивка, нивка, я кінця не виджу,
Втішили ся вороженьки, що в арешті сиджу.
Не тіште ся, вороженьки, не тіште, не тіште,
Заберіт ся посторонки, ідіт ся повісьте.
Ви гадали, вороженьки, що там буду гнити?
Верну я ся до домоньку й назад буду бити.
Ой ци буде кримінал, ци буде неволя,
Ой ще буду я вас бити, дій ся божа воля. (М. Павлик).
5498. А сидів я в криміналі, іще сі ни каю,
Скоро вийду з криміналу, зараз віта спалю. (Ожомля).

12. В а н д р і в к а.

5499. а) Ой підемо, нани брати, підемо, підемо,
Де широка доріженька¹⁾, там сі розійдемо. (Іванівці).
Волцнів: 1) Уличенька.

5500. б) Ой підемо, товаришу¹⁾, підемо, підемо,
Де найдемо²⁾ дві дорозі, там ся розійдемо. (Волосянка).
Пісочна: 1) Пане брате. 2) А де буде.
5501. в) Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Пан Біг знає, пане брате, ци ми сі вернемо. (Войничів).
5502. г) Ой підемо, пани брати, підемо, підемо,
Де широко, де глибоко, там приплинемо. (Подусильна, Іванівка).
5503. Ой підемо, пане брате, горами, долами,
Тай не одна білявочка заплаче за нами.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Та вже-ж ми ся, пане брате, зараз не вернемо. (Задарів).
5504. Ой підемо, пане брате, від села до села,
Ой всюди нам молоденьким дорога весела. (Вороблевичі).
5505. Гоя моя, гоя моя, та ще нині гоя
А завтра же повандрую, головонько моя!
(Гол. II, ст. 296, ч. 273).
5506. А я в полі наробив ся, та ліг собі спати,
Нагадав си файну любку¹⁾, треба вандрувати. (Хотинь).
Григорів: 1) За білявку.
5507. Ой горонько високая, пускай корінецько,
Бувай, мила, здоровенька, аж до осінечка. (Жураки).
5508. Ой ту ду, ду, ду, ду, ду, ду, на осінну груду,
Коби борзо до неділі, я вже ту не буду. (Нагуєвичі).
5509. Яка була весна красна, я не висувала,
Скортіла мні вандрівочка, я повандрувала. (Пасічна).
5510. Яка була весна красна, ми не весували,
А як прийшла мандрівочка, ми помандрували. (Губичі).
5511. а) Ой як піду¹⁾ з свого села тай²⁾ сліди заберу³⁾,
Най сі вродет виногради, а я⁴⁾ сі не верну⁵⁾. (Пасічна).
Іванівка: 1) Ой підемо. 2) Фсі. 3) Заберем. 4) Ми вже.
б) Вернем.
5512. б) Ой піду я з того села, тай сліди заберу,
А най верби грушки родят, я сі вже ни верну. (Іванівці).
5513. Як я піду¹⁾ з того села, зовсім заберу се²⁾,
Та най верба грушки родят, а я не верну се. (Дусанів).
Пісочна: 1) Ой піду я. 2) Піду си, піду си.

5514. Та най вродет верби грушки, а тополі рижки,
Бувайте ми здоровенькі, мої товаришки. (Пасічна).
5515. Та я піду с того села, тай заберу сліди,
Тай я вже в тім селі нашим та навідів біди. (Кропив. Н.).
5516. Колисте ся навернули, а я піти піду,
А як мені лихо буде, а я лишу біду. (Кропив. Н.).
5517. Недавном сі ожинив, минув рік в пнтрівку,
Виру діти у торбину, тай йду на вандрівку.
Як вандрую, так вандрую, ставем спочивати,
Виспавем діти з торби, зачив рахувати.
Як рахую, так рахую, нарахував двоє :
Гонив би ти дїтько матір, я взяв з дому трое. (Іванівці).
5518. А нині я тутка, тутка, а завтра я піду,
Ой хто буде припадати коло мого слїду ?
Буде мати припадати, буде жалувати,
Дрібененькими сльозовьками сліди залувати.
Ой нині я тутка, тутка, а завтра де ниде,
Відти мене визнайте, відки сонце зийде !
(Гол. II, ст. 301, ч. 303).
5519. Ой на що-ж ми ручку даеш, коли ми не знаеш ?
Щаслива ти дороженька, куди гадку маєш. (Пасічна).
5520. А я нині тутка, тутка¹⁾, а завтра вандрую,
А я тобі, пани брати, дівчину дарую²⁾.
Та ви даруй, пани брати, вікому на силу,
Як ти така любка мила, повісь си на шию. (Іванівці).
Батягичі: 1) Тутай, тутай. 2) Дівча подарую.
5521. Ой піду я з того сила, на брамі напишу,
А як піду з того сила, кому мила лишу ? (Іванівці).
5522. Ой дубку мій зелененький, тай дубку мій, дубку,
Тай як піду з Кривенького, комусь лишу любку. (Невід.).
5523. Сиві коні запрягаю, сивини поїду,
На кого я любка лишу, як вітси поїду ?
Ой маю я товаришку, що я в нев ходила,
Я ї любка подарую, щоби го любила.
Бодай же ти так здовава, що го подаруеш,
Коли ти го вірне любиш, то з ним повандруеш. (Павлик).

5524. А вже вечир вичіріє, а вже сонци нисько,
Пускайти нас до домоньку, до дому ни блисько.
А вже вечир вичіріє, соненько варує,
Ой десь мов закохани до мени вандрує. (Жур.).
Пор. више ч. 5081—5082.
5525. Ой як піду з свого села на друге селенько,
Комусь буде сумно, сумно, мені веселенько. (Пасічна).
5526. На сім боці вогонь горит, на тім боці димно,
Як я піду с сего села, комусь буде дивно.
На сім боці вогонь горит, на тім боці жар, жар,
Як я піду с сего села, комусь буде жаль, жаль!
(Гол. II, ст. 358, ч. 600).
Пор. Купчанко, ст. 440, ч. 123. — Кольберг, III, ст. 15, ч. 52—53.
5527. Летит ворон з чужих сторон та крильцями фай, фай,
Як я піду з сего села, комусь буде жаль, жаль!
Летит ворон з чужих сторон, а він не голоден,
Ой той буде жалувати, хто мене не годеи.
(Гол. II, ст. 358, ч. 601).
Пор. Кольберг, III, ст. 15, ч. 54.
5528. Ой¹⁾ то ми сі подюбили на великі жалі,
Ти сі лишшиш, любку, тутки²⁾, а я піду³⁾ далі. (Пасічна).
Трускавець: 1) Ей. 2) А ти се ту я лишаш. 3) Іду.
5529. Ой Господи милосерний, злізъ тай подиви сі,
Куди мої рідні браті поровходили сі.
Єден пішов лугом, лугом, другий пішов крайом,
Третий пішов середниов тай зістав капральом. (Дусанів).
5530. Лиш піду я до Сигота, та стану у пана,
Щоби за мя ніхто не знав, ні мій муж, ні маи.
(Гол. II, ст. 451, ч. 678).
5531. Ой піду я с свого села тай піду, тай піду,
Через свою маму, тата і через сусіду. (Пісочна).
5532. Ой засьпівай, сиввій пташку, на зеленім вершку,
Ой не булу у сій землі, піду на угерску.
(Гол. II, ст. 249, ч. 11).
5533. Ти покинеш молотити, я покину газду,
Тай підемо в полонину шукати гаразду. (Дусанів).
5534. Ой ти, Яцю, покинь працю, я покину газду,
Та підемо на Україну шукати гаразду. (Срп.).

5535. Ой ти лиши вітця, неньку, а я лишу газду,
Тай підемо до Канади шукати гаразду. (Хотівъ).
5536. Ой Канадо, Канадочко, мавш поле много,
Звербувалас в Галіції газду не й одного. (Ямница).
5537. Ой поїхав мій милейкий та до Гамерики,
То ми возьме черевки з нової фабрики. (Мшанець).
5538. Ой Господи милостивий, що я учинила,
Що я свого милейкого за море пустила! (Мшанець).
5539. Будь здорова, родинонько, бо я від'їжджаю,
В ріднім селі добре бути, но щастя не маю.
Не жури ся, родинонько, я се й сам не журу,
Якось буду в світі жити про свою натуру. (Денисів).
5540. Будь здорове, село рідне, бо вже від'їжджаю,
Ци я більше в тобі буду, сам Бог тільки знає. (Денисів).
5541. Ой піду я в Григорова, ой піду, ой піду,
А хтож буде припадати коло мого сліду?
Тай не буде припадати ні брат, ні сестрице,
Але буде припадати чужа чуженице. (Григорів).
Пор. Сал. ст. 7, ч. 35.
5542. Долом, долом, долинами, пшениці ланами,
Мандрувала дівчинонька з чорними бровами. (Денисів).
5543. Ой ти явір зелененький, тай поколиши ся,
Ой як піду вандрувати, любко, не лиши ся.
Ой як піду вандрувати, заберу слідочки,
Та напишу з регіменту до свої дівочки.
Тай напишу з регіменту до свої дівчини,
Щоби вна си не віддала без мої причини.
Щоби вна си не віддала, на мене чікала,
Щоби свою росу косу в тров залітала.
Рости косо до пояса, на поясу квітка,
Ой ти не мій парубочок, я не твоя дівка. (Орелець).
5544. Ей родино, родиночко, тай родичі мої,
Прийдіт, прийдіт носмотріти пробиванки мої!
(Гол. II, ст. 451, ч. 676).

13. П и с ь м е н н і.

5545. Коби тогу курку мати, що куріта маї,
Коби того полюбити, що писати знаї. (Горуцько).
5546. Ой за гори високої когутатко піє,
Ни жель того полюбити, що писати вміє.
Ни жель того полюбити, ни жель го кохати,
Бо він вміє шо неділі гроші рахувати. (Орехець).
Пор. Кол. ст. 58, 309.
5547. Тешу дуба, тешу дуба, а дуб ся колише,
А я того хлопця люблю, що дрібненько пише.
Тешу дуба, тешу дуба, а дуб ся хитає,
А я того хлопця люблю, що книжку читає. (Віла).
5548. а) Ой на ставу, на ставочку, вода ся колише,
Я такого хлопця маю, що за столом пише. (О. Ёоцан).
5549. б) Ой у лузі на галузі сова ся колиши,
Ой я того любка маю, що дрібонько пиши. (Перегінсько).
5550. в) Вітер віє, вітер віє, трава ся колише,
А я того хлопця люблю, що в покою пише. (Желдець).
Пор. висше ч. 5415.
5551. Заріж тото когутатко, най рано не піє,
Я такого любця маю, що писати вміє. (Мшанець, 3).
5552. Ой тото би¹⁾ писарчики²⁾, не переписали³⁾,
Що ми собі⁴⁾, серце мов⁵⁾, перещебетали.
Ой тото би⁶⁾ писарчики в папір⁷⁾ не зложили,
Що ми собі⁸⁾, серце мов⁹⁾, не наговорили¹⁰⁾. (М. Яцків).
Пііве: 1) То би тоти. 4) Двоє. 6) То би тоти. 7) У лист. 8) Двоє.
10) Переговорили. — Войнилів: 1) То би наші. 3) В письма не списали.
4) Вбидві. 5) Товаришки. 6) То би наші. 7) В письма. 8) Вбидві.
9) Товаришки. 10) Переговорили. — Дальші варіанти мають тільки
перший куплет. Гвізд: 1) Ви би тото. 3) В папір не списали. 4) Обі.
5) 3 товаришков. — Григорів (рогат.): 1) Писарини-б. 2) Моя мила.
4) Двоє. — Хотінь: 1) Щоби були два писарі, то би не списали.
5) Молоденькі. — Кропивнян Н.: 1) Хоть би були. 3) То би не списали.
4) Двоє.
Пор. Мат. V, ст. 138, ч. 176. — Де-Волланъ, ст. 53.
5553. Вже би того ми списали на волові шкірі,
Що ми вбоє, серце мов, перещебетіли. (Явче).

5554. Ой гуляло штири парі, а всі собі рівні,
Ой буду я лист писати, де бабуня рідні. (Глядки).
5555. Ой вивела яструбиця маленькі потятка,
Ой я ними листок пішлю до мамки і татка. (Волосянка).
5556. Ой забрала вода мости, тай перекладниці¹⁾,
Не маю ким передати листа до дівчини²⁾.
Не маю ким передати, ні переказати,
Ой чи хора, чи здорова, рад би я то знати³⁾. (Вовків, Грг.).
Іванівці: 1) Пирікладочки. 2) Любочки. 3) Чи здорова, чи хо-
роша, чи буди вмирати.
5557. Ой писав би на папери, паперу ни маю,
Ой їхав би за папером, дороги ни знаю. (Михайловичі).
5558. Ані мені перейти, ані переплисти,
Ані мені до милого написати листи.
Ані мені перейти, ні переплинути,
Ані мені миленькому коня завернути. (Желдець).
5559. Ой туга ми на серденьку, туга не жарточка,
Коби прийшла від милого хоть їдна карточка. (Кропив. Н.).
5560. Ой чи в тебе, мій миленький, серденько каменне?
Ой чому ти не напишеш карточки до мене? (Перегінсько).
5561. Ой червоні два голуби тай сіли на дуби,
Ой відпиши до мя картку, соколятко люби.
Ой відпиши до мя картку та сам опиши ся,
Та до мене молодой нивенько вклени ся. (Перегінсько).
5562. Ой напиши, любку, карту, подай ворононьці,
Най я знаю, що ти робиш, в чужій сторононьці. (Іванівці).
5563. Напиши но, любку, картку та дай ворононьці,
Най я знаю, що сі діє, в чужі сторононьці.
Напиши но, любку, картку та дай мині знати,
Ци мині сі віддавати, ци тибє чкати. (Врб.).
5564. Напиши мя, мій миленький, карточку, карточку,
Ци ти маєш, ци ни маєш, я в ниві гадочку?
Я напишу, моя мила, я дві, ни їдную,
Що я маю за тобою тугу виликую. (Явче).

5565. Ой думаю, мій миленький, думаю, думаю,
 Напиши ми білу карту, бо не витримаю.
 Паперу бим не жалував, свічка ми загасла,
 Пурце ми ся розколело, тенна нічка зайшла. (Біла).
5566. Ой зацвила града з маком, ноно ся колише,
 Чому рибця стародавна листок не напише?
 Хотів він до ня писати, тенна нічка зайшла,
 Перце жу ся поломило, свічечка загасла. (Дидьова).
5567. Одна гора високая, а другая ниська,
 Одна гора родит вино, а друга любисток.
 Одна гора родит вино, а друга любисток,
 Ой напиши, мій миленький, хоч до мене листок.
 До полудня сонце гріло, а з полудня стало,
 Тай до мене солодєтко листок написало. (Скобичівка).
5568. Ой по саді проходжає, коня випасає,
 А до мене молодї листи посилав. (Хотинь).
5569. Ой зацвила сина цвітка в зеленім ячмени,
 Ой вже прийшов від шилого дрібний лист до мене.
 А я той лист возьму в руки, тай перечитаю,
 Чогось я ся, мій миленький, тебе вже встидаю.
 Ой зацвила сина цвітка, тай на роздорожу,
 Щом любила, том забула, а тебе не можу. (Кобиліволоки).
5570. а) Ой написав любко карту, сьозами ї сканав:
 Щобис знала, дівчинько, щом за тобов плакав. (Іванівці)
5571. б) Пописав, пописав, сльозами поканав:
 Подиви ся, моя мила, щом по тобі плакав. (Вільки Мав.).
5572. Ой пасут ся білі гуси при тії мураві,
 Ой поїхав козаченько в далекїї краї.
 Ой поїхав козаченько тай го не видати,
 Іно пише звідти листи, щоби го чекати.
 Тай пише лист до сестри, сестра відписала:
 Ой не буде дівчинина на тебе чекала. (Біла).
5573. Ой поїхав мій миленький з гурманами, з сілю,
 А до мене листи пише, що я дома дію.
 А я ему молоденька борше відписала:
 Ой не пиши, любку, листе, я сї вже віддала.
 А я ему відписала на тоненькім лубку:
 Най він знає та най видит, в якім я прибутку. (Посіч).

5574. А мій милий в Бережинах, а я в Підгородю,
Він до мене листи пише, що я бідна робю.
А я ему відписую, що в коршмі гуляю,
Я сячого любка маю, за тебе не дбаю. (Дусанів).
5575. Та мій лючко в Тернополи, пиши лист до мене:
Як єс, люцю, справедлива, то чикай на мене.
А я ему відписую на біленькім лисьці,
Що вже моя терпильвісьць — дитина в колисьці. (Врб.).
5576. А мій милий на чужині пише листи мнії:
Ой шануй ся, дівчинонько, бо я на чужині.
А я ему відписала на біленькім листі,
Що я своє закоханє колишу в колисьці. (Красне).
5577. А мій милий в Буковині, пише в листі мнії:
Справуй же ся, моя мила, бо я на чужині.
А я йому відписую, що я сі справую,
Пошід чужі воротонька що ночи начую.
А я йому написала на біленькім листі,
Ой вже мое справуванє — дитина в колисьці. (Вовків).
5578. а) Там на горі на високі сойка щибтала,
А Касуні молоденька книжочку читала. (Іванівці).
5579. б) Ой у лісі на горісі сиділа кокошка,
А я того хлонця люблю, що збиточний трощка.
Ой у лісі на орісі¹) сойка щebetала,
А молода дівчинонька книжочку читала. (Хотінь).
Кропивник Н.: 1) На тій лісці.

14. П я н с т в о.

А.

5580. а) Коби пити, коби пити, коби сі не впити,
Коби знати, що казати, я с кни говорити. (Матіївці).
Пор. Гол. II, ст. 343, ч. 524.
5581. б) Коби пити, коби пити тоту горілочку,
Та коби се не качети по тім заріночку.
Коби пити, коби пити, коби се не впити,
Щоби знати, що сказати тай поговорити. (Задарів).
Пор. Кол. ст. 81, 651.

5582. Ой ци пити, ци не пити тоту горівочку,
Щоби сі тай не валети по тім заріночку.
Ой пив би я горівоньку, тай брав до домоньку,
Щоби мине ни качила понад долиноньку. (Іванівці, Угрянів Гор.)
5583. Запрігайти воли лисі, запрігайти чорні,
Дайти ми сі що напйти, бо ми засхло в горлі. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 78, ч. 433.
5584. Горівочко оковито¹⁾, Жида ті палили,
За столиком яворовим легінки²⁾ пили. (Грабовець, Слобичівка).
Кропивниця Н.: 1) Оковитко. 2) Парубочки.
5585. Мене мати породила, тай позолотила,
Іно мені на горівку рот повеличила. (Боберка).
5586. а) А я вутку пію, пію, як ся вутка зове?
А за вутку, баламутку: дай Боже здорове. (Кяг.).
5587. А Господи милосердний¹⁾, ек ся вутка зове?
Але²⁾ вутка баламутка, дай Боже здорове. (Ясенів Гор.).
Грабовець: 1) Пане брате товаришу. 2) А та.
5588. Горілонько воковито, даю за ті злото,
А ти мене молодого провадиш в болото. (Жур.).
5589. Мальовані порцієчки, мальовані фіяші,
Напиймо сі горівочки, приятелі наші. (М. Яцків).
Пор. Ж. Павлі, ст. 205.
5590. Гей кукала завулиця там горі на пеньку,
Будем пити медівочку у Жида на шеньку.
(Гол. II, ст. 438, ч. 614).
5591. Огірочки, лупівочки, тут ся розвивайте,
А ви, наші молодчики, медок попивайте.
(Гол. II, ст. 267, ч. 114).
5592. Ой я люблю, що не робю, в мене ручки білі,
Я сі люблю напивати кожної неділі.
А я люблю, що не робю, лиш напиваю ся,
Не мила ми роботонька, лиш позираю ся. (Волосів).
Пор. Гол. II, ст. 292, ч. 254.
5593. Кажут люди, що я піяк, що сі напиваю,
Ой най сі той напиває, котрий гроші має. (Михайловичі).

5594. Ой пюж бо я горівочку, буду попивати,
Аби мнї не жаль було, як буду вмирати. (Ж. Павлі, ст. 193).
5595. Ей чи пити, чи не пити тую джиджируху.
Там то вона виграває та по моїм бжуху. (Глядки).
5596. а) Як сї напю, товаришу, тої чемерухи,
Станут очі як тарелі, а Жиди як мухи. (Жураки).
5597. б) А я с тої гризоти напю сї парухи,
Стане мнї сьвіт як банька, а людя як мухи. (Іванівка).
5598. в) Ой тресу сї, товаришу, тресу сї, тресу сї,
Та як тої чемерухи напю сї, напю сї.
Ой та як я бай напю сї тої чемерухи,
Станут очі як тарелі, а Жиди як мухи. (М. Яцків).
5599. А я їду, горівку пю, горівка не вода,
Дайте куждий по грийцару, бо одного чкода. (Мшанець).
5600. Ой пюж бо я горілоїку, і ще буду пити,
Доле моя нещаслива, як я буду жити?
Ой пюж бо я горілоїку, ще маю надію,
Долеж моя нещаслива, де я сї подію? (Батятичі).
5601. Горівка сї, брате, пила, люлька сї курила,
Не по правді файна любка з нами говорила. (Чортовець).
5602. Горілочко оковита, лише би тя пити,
Ой як гірко заробити, тебе заплатити.
Горілочко оковита по чотири дудці,
Не буду сам тебе пити, но понесу любці.
(Гол. II, ст. 302, ч. 309).
- Пор. Гол. II, ст. 343, ч. 526.
5603. Пила би сї горівонька, пила би сї пила,
Коби прийшла, заплатила дівка чорнобрива. (Іванівці).
5604. Пила би я горілочку, пила би я, пила,
Коби була така душа, щоби заплатила. (Батятичі).
5605. Ой із тої полонинки студененький віс,
Не не любка горілочки, відай вна змарніє.
(Гол. II, ст. 259, ч. 66).
5606. Чалап, чалап по болоті до тої Жидівки,
Щоби дала напиту се міцної горівки. (Задарів).

5607. а) Ой горівко, оковитко, вицю тя¹) до капки,
Щобис мене²) не ставила на³) дорові цапки. (Охрим., Біла, Черче).
Іванівці: 1) Ой пив бим я горівоньку, пив бим я. 2) Та щобис
ме. 3) По. — Кульчиці: 2) Жьбис мене. 3) По.
5608. б) Горілиці-оковита, пила бим до цяпки,
Абис мене не піклала на дорозі цапки. (Войничів).
5609. в) Горівочко й оковито, віцю ті до цяпки,
Кобис зо мнов не ставала по дорогах цапки.
Ой як будеш, горівочко, добрий гонір вести,
То буду ті в коршмі пити тай до дому нести. (Волосів).
5610. Ой піду я на ярмарок, ой того уцю ся,
Покажу вам тої штуки, що переверну ся.
(Гол. II, ст. 274, ч. 154).
5611. Ой уцю ся, повалю ся і так не яло ся,
Вилит ми ся, моя любко, що посварино ся.
(Гол. II, ст. 254, ч. 42).
5612. Ой нацю ся, повалю ся, так ми не яло ся,
Як же любку не любити, коли придало ся?
(Гол. II, ст. 389, ч. 698).
5613. Та вже як пш, товаришу, ний же і до мене,
Котра дівка чорнобрива: Ком цу мир, до мене. (Грабовець).
Пор. више ч. 2992.
5614. Напиймо сі, браті нині, при двеленіи вині,
Бо вже завтра не будемо, бо сі розійдемо.
А як ми сі розійдемо та так сі війдемо,
Таки ми сі, молоденькі горівки напемо. (Волосів).
Пор. Гол. II, ст. 259, ч. 68 і ст. 305, ч. 323.
5615. Напиймо сі, пани братя, напиймо, напиймо,
Хто нам буде на зрадоньці¹), того сі набиймо. (Стр., Бнг.).
Батятичі: 1) Заваді.
Пор. Гол. II, ст. 305, ч. 323.
5616. а) Напиймо сі, пане брате, трунку дорогого,
Пан Біг знає, де будемо¹) роченьку другого²). (Острів, Бнг.).
Батятичі: 1) Хто діждає. 2) Такого. — Желдець: 1) Де ми будем.
2) Оден від другого.

5617. б) Напємо се, пане брати трунку дорогого,
Та Біг знає, де будемо еден від другого.
Напю се я, напеш се ти, оба се напиймо,
Хто нам буде на заваді, того се набиймо. (Бишків).
5618. Напємо сі, пане брате, горівки міцної,
Господь знає, де будемо неділі другої. (Войничів).
5619. Ой ци пити, ци не пити тото пиво квасне,
Ци лишити, ци любити²) тото дівча красне? (Кропив. Н.).
Іванівці: 1) Ой чи брати, чи нехати.
5620. Ни буду я пити пива, бо то пиво диво,
Напю я сі горівоньки, до кого ми мило. (Іванівці).
5621. Ой не буду пиво пити, чужі недопивки,
Напю я сі горівочки в новій квартирці. (Нагуевичі).
5622. Напю я сі горівоньки, та напю сі пива,
Та до тої дівчиноньки, котра чорнобрива. (Іванівці).
5623. а) Горівка мня запалила, пиваж нені дайте,
Як ми пиво не поможе, по рибку бігайте. (Кропив. Н.).
5624. б) Горівка мні запалила, а пива ми дайте,
Як мні пиво не поможе, по любку нахайте.
Горівка мні запалила, ой пива ми пива,
Як мні пиво не поможе — любка чорнобрива.
Кажут люди, що я піяк, хіба кожух скину,
Кажут люди, най так буде, що люблю дівчину.
А я люблю, а я люблю, такої сі не таю,
Що я собі серед сежа дівчину кохаю. (Жураши).
5625. Напийти сі горівоньки й меду солодкого,
Бо Біг знає, хто діждає роченьку такого. (Іванівці).
5626. Ой напю си горілочку тай плету ногами,
Іно я си підпираю носом тай зубами. (Кобали).
5627. Коли пити, пане брате, то лиш до пожитку,
Щоб два вели за під боки, а третій ніс шипку. (Біза).
5628. Не я паний, не я паний, горілочка пива,
Відведи мя до домоньку, дівчино кохана. (Задарів).
5629. Напив я сі, товаришу, напив сі, напив сі.
Нікому я чести ни дав, сам бідов зробив сі. (Іванівці).

5630. Ой напив ся мій товариш, напив ся, напив ся,
Нікого він не збивав, ані з ким не був ся. (Ш. Ст. Б., Журів).
5631. Ой напив сі мій товариш, напив сі, напив сі,
Тай сів собі на коника, шало не втопив сі. (Угринів Дол.).
5632. Ой напив ся я, напив, як той старий баран,
Та що кому та до того, я ся о то старав. (Вільки Маз.).
5633. Кажут люде, що я впив ся, а я зажурих ся,
І мясниці вже минули, я не оженив ся.
(Гол. II, ст. 260, ч. 71).
5634. Ой упала зьвізда з неба, та упали штири,
Та на того подвіренько, де парубки пили. (Іванівці).
5635. Ой пили ми вчера, вині, на зеленім вині,
Ой ще будем пити завтра, де велика кварта.
Ой пили ми горівочку ай на зарівочку,
Не пропилими ні волика, ані коровочку. (Чортовець).
5636. Ой пивали два ледіні, пивали, пивали,
Доти они допивали, що грошей не мали.
(Гол. IV, ст. 491, ч. 26).
5637. А два браті в одній хаті, оба молоді,
Пропивают що виділі по два золоті.
Та щоби¹⁾ то золоті, а то по два²⁾ гроші.
Пропивают³⁾ що виділі, бо хлопці⁴⁾ хороші. (Пісочна).
Пісочна: 1) Ой коби. 2) Добрі, 3) Напувають. 4) Дівчата.
Пор. Ж. Павлі, ст. 193.
5638. А в в лісі такій дуб, біла би крукова,
Заніс курку за горівку Гаврилів Микола.
А як жи він її ніс, ни встидно му било?
Попід пахі тулив курку, а фіст видно било.
А Жидівка ни така та горівки даї,
А ту курку до пивниці на голову пхаї. (Ожомля).
5639. Ой щож мині робитоньки биз тої горівки?
Биру паце на мотузок, виду до Жидівки. (Іванівці).
5640. Ой пішов я до хоршмонькє, впив ся я горівков,
В дома жінка буде бити, щом продав ялівку. (Ветлян).
5641. Поки моя коровиці на вборі ревала,
Поти мині арендарка горівки давала. (Нагуєвичі).

5642. а) Не давном сє, пане брате, зачев¹⁾ напивати,
Прийшли Жиди, взели воли, нема чин орати. (Голгочі).
Михайловичі: 1) Закля н сї, стара мати, зачев.
5643. б) Ой два брати, ой два брати взяли напивати,
Прийшли Жиди, взяли воли, чин будем орати?
І ти здоров і я здоров, обасьмо здорові,
Пропилисьмо сиві воли, пропиймо корови. (Люб.).
5644. а) А ек прийду до коршмоньки, стану попивати,
Були бики, Жиди взели, чес було впрігати.
А ти Жиде арендарю, будь на мене ласкав,
Верни бики, бери жінку до неділі в застав. (Ясенів Гор.).
5645. б) Не давном ся, пане брате, як став напивати,
Прийшли Жиди, взяли бики, варт було впрягати.
Арендарю, богатарю, будь на мене ласкав,
Бики верни, жону возьми до неділі в застав.
Ой ви діти дрібненькії, заплачте ви ревне,
Чей арендар удурів, тай вам маму верне. (Милитиці).
Пор. Гол. IV, ст. 475, ч. 230.
5646. Ой мій тато павиченька¹⁾, пропив бульби яму,
Прийшли Жиги хараїми²⁾, берут тата й⁴⁾ маму.
Ци ви Жиди подуріли, ци ви біснуваті?
Тата беріт, маму лишіт, бо я сам у хаті. (М. Яцків).
Зубрець: 1) Піячина. 2) Взели воли. 3) Тай за паца.
Пор. Врбель, ст. 35, ст. 133.
5647. Пила би сї горівочка я в зелені фляшці,
Напиймо сї товаришу, заки в добрій ласці.
А як ми сї с товаришем везли напивати,
Прийшли Жиди, везли бички, щож буду впрігати?
Жінка плаче, жінка плаче, Господь би ті побив,
Міні мати дала бички, а ти гуцвот пропив.
Ой не бій сї, моя мила, коби я здоровий,
Вчера пішли сїрі бички, щей підут корови.
Вчера пішли сїрі бички, пиймо на барана,
Купю любці горівочки, любка не погана.
Купив любці горівочки, вна питає, за що?
Як ї свисну тричі в лице, аж всі пальці значно.
Ой летіла дика гуска, біде піре губит,
Ой не бий мї, мій миленький, діцько таке любит. (Матівіці).

5648. За коробку черешень, за літру горівки,
Тато маму прожіняв, сам пішов до дівки. (Озеряни).
5649. Ой ти пєш та гайнуєш, а я дома сиджу,
Ой ти прийдеш, мене бєш, я бідочку виджу.
Ой ти бо пєш на медочку, а я на горівці,
Ой ти пролив штири воли, а я лиш дві вівці.
(Гол. II, ст. 618, ч. 15).
Пор. Ж. Павлі, ст. 200.
5650. Ой яли ся Куликівци часто напивати,
Сиві воли як соколи яли пропивати,
Сиві воли як соколи яли пропивати,
Тай овечки біленькіі в малини ягнати.
Ой овечки біленькіі в траві зашуміли,
Відав війдеш, моя мила, поза нові сіни. (Перегінсько).
5651. Журили сі сусідочки, шо буду робити,
Шо горівку піду пити, нема чим платити.
Та я буду тай платити тими дудочками,
Шо заробю, загіркую своїми ручками. (Орелець).
5652. Гей думаю, товаришу, думаю, думаю,
Не дай за мні свою доньку, бо ся напиваю.
Не дай за мні свою доньку, бо ся напиваю,
В тебе грошей не позичу, хоть своїх не маю. (Молодятин).
5653. А мій тато паниченько тай я в него вдав сі,
Низом, низом попід плоть, в колопні сховав сі. (Волосів).
5654. Не дивуйте, добрі люде, шо я обідрав ся,
Няньо у мня піячиско і я в нього вдав ся.
(Гол. II, ст. 439, ч. 617).
Пор. Врabelь, ст. 34, ч. 133.
5655. А мій тато піяченько, пропив кониченька,
А я прію ще другого, шо кому до того? (Михайловичі).
5656. Добрий вечір, орендарю, та як ми сі маєш?
Тєпер ми сі порахуймо, як рахунку знаєш.
Стопедєсєть кварт горівки, кватирок сімнацїть,
Півкватирок вісїдєсєть, кілішків сто двацїть. (Волосів).
5657. а) Кобис знала, дівчинько, який я, який я,
Від виділі до виділі паний я, паний я. (Жур.).

5658. б) Ти виділа, дівчиночко, який я, який я,
Від неділі до неділі паний я, паний я.
Ти виділа, дівчиночко, який я опришок,
Я би випив горівочки хоть би й десять флешок. (Волосів).
Пор. Кольберг, III, ст. 66, ч. 657—658.
5659. Кажут люди, що я піяк, горівки не пив бим,
За горівки півкватирки штири дни косив бим. (Жураки).
5660. Ой чиї то тарносливи у саду зацвили?
Ой нашого пана віїта, що має три сани.
Оден пішов на паньщину, а другий до млина,
А сам пішов до коршмоньки тай напив ся вина.
Ой прийшов син а найменший, шипочку тримає:
Ой ходіт но, татуненьку, бо уже свитає! (Ж. Павлу, ст. 79).
5661. а) Чому село не веселе? Вориндар богатий,
Продав волн тай корови із вашої хати. (Михайловичі).
5662. б) Чому село не веселе? Арендар богатий!
Через тебе, арендарю, ходжу не женатий.
Чому село не веселе? Арендарка вбрана!
Через тебе, арендарко, ходжу не віддана.
(Гол. II, ст. 378, ч. 673).
Пор. Ж. Павлу, ст. 200. — Кольберг, III, ст. 35, ч. 289—290. —
Де-Волланъ, ст. 89.
5663. Котре село дуже бідне, то вже мож пізнати,
Бо там хати так як кучі, корчми як палати.
Бо там хати так як кучі, такі облупані,
Цепід корчму люди ходет, голодні тай пвані. (Жураки).
5664. Ой туду, ду, ду, ду, ду, меже дудочками,
Що заробю, усьо пріплю із молодичками. (Нагуєвичі).
5665. Ой тудруду, де я буду мед горівку нити,
Ой тудруду, де я буду дівчину любити? (Біла, Волців,
Жураки, Григорів).
5666. Горівочко оковитя, медом перебитя,
Та не єдна дівчинонька через тебе бита. (Нагуєвичі).
5667. Горівочко оковита та з ярого жита,
Гуляй, гуляй, дівчиночко, покись не завита. (Скобичівка).
5668. Ходи, любко, танцювати, тай ходи, тай ходи,
Та напем сі горівочки, як гусета води. (Рябно).

5669. Чи чулисьти добрі людв, таку привелівку
Тут і грают і співають, а не пють горівку. (Скобачівка).
5670. Покладу я горівочку на стіл яворовий,
Та пий, любко, не жури сі, поки я здоровий. (Березів).
5671. Ой горівка бутилівка, вода студененька,
А дівчина молоденька, як мід солоденька. (Жураки).
4672. Їден любить медок, медок, другий горівочку,
Але третій молодицю, четвертий дівочку. (Жураки).
5673. А сей вусок любить медок, а сей горівочку,
А сей любить молодицю, а сей дівчиночку. (Грабовець).
5674. Гей до тої дівчиночки, до тої, до тої,
В неї постіль застелена, горівка на столі. (Григорів).
5675. Гей до тої дівчиночки, до тої, до тої,
Що давала горівочки з флящини білої. (Григорів).
5676. Скочив баран на той паркан, де ти йдеш бурцуню?
Солодонька горівонька віт тебе, люпцуню. (Жур.).
5677. Коби борше до вечера, піду до дівчини,
Коби дала горівоньки з білої флящини. (Біла).
5678. а) Пішла дівка по горівку до міста¹⁾ до Жида,
Ані дівки²⁾, ні горівки, що там за вогида³⁾? (Жур.).
Подумсьляна: 1) До Жида. 2) Ні дівчини. 3) Востатна. — Григорів: 3) Чи то не. — Бнігянин: 1) До крайного. 3) Остатна.
5679. б) Пішла дівка по горівку, ой до пана Жида,
Нема дівки, ні горівки, що то за огида.
Нема дівки в пенеділок, пема і в вівторок,
Прийшла дівка без горівки, тай ще без пацьорок.
(Гол. IV, ст. 475, ч. 229).
Пор. Кольберт, III, ст. 66, ч. 651—653.
5680. Ідут кози по під лозв, а вівці лавками,
Не пий, не пий, кучерявий¹⁾, горівку з дівками. (Нагуєвичі).
Ходовичі: 1) Парубочку.
Пор. Гол. II, ст. 265, ч. 101.
5681. а) Ідут¹⁾ кози по під²⁾ лозв, а вівці боками³⁾,
Сором дівці на⁴⁾ горівці межн парубками. (П. Ст. Б.).
Підзахарич: 1) Пішли. 2) Пова. 3) Вівці долшнами. 4) При.
Пор. Гол. II, ст. 265, ч. 105. — Купчанко, ст. 400, ч. 42—43.

5682. б) Пасут вівці по дубрівці, кози долинами,
Сором дівці при горівці межі парубками.
Та як тобі, дівчиночко, сором меже нами,
Купи собі горівочки, віпій межі псами. (Кобаки, І).
5683. в) Пасут кози попід лози, вівці долинами,
Сором дівці при горівці межі парубками.
А ек тобі сором пити межі парубками,
Купи собі горівчини тай пий межі псами.
Парубочок ек дубочок, а то біда дівка,
Засллит си за парубка, от ек слизівка. (Берегомет).
5684. Дай жи, Божи, добрий час, жиби баби пили,
То по штири, то по петь за лоб сі водили. (Жур).
5685. Ой за гаєм за зеленим, за гаєм, за гаєм,
Там ся мила напивала з молодим гільтаєм. (О. Коцан).
5686. Не гвівай сі, моя мила, що горівки нема,
Нім я зійшов на долину, шинькарочка легла. (Рибно).
5687. Буду пити, буду пити, буду гайнувати,
Ци не будеш, біла дівко, за мнов банувати? (Уйбард).
5688. Ей дівки, каже, дівки, я не пив горівки,
А я віплю по келішку тай за вами свисну. (Гвізд).
5689. Горівочка оковита а з ярого жита,
Напиймо си до дівчини, закім не завпта.
А як будут дівчиночку люди завивати,
Та будут си з дівчиночкі всі люди сьміяти. (Печевіжия).
5690. Чорнявая, білявая колопні мочила,
Я горівку не знав пити, вна мене навчила.
Я горівку не знав пити, медок солоденький,
А вна мене бай навчила на чісок маленький. (Печевіжия).
5691. Ой мамуню, мамунечко, дай за мене дочку,
Заречу сі, що не буду пити горівочку.
Заречу сі, що не буду горівочку пити,
Заречу сі, що не буду твою дочку бити. (Цуцнів).
Пор. висше ч. 4645.
5692. а) Мати моя старенькая, не свари на мене,
Що я напю, нагуляю, заплаати за мене.
Мати моя старенькая, дай за мене дочку,
Зарічу сі пити пива, буду горівочку. (Івачів).

5693. б) Моя мати старенькая, не свари на мене,
Я си наплю горівочки, заплати за мене. (Кропив. Н.).
5694. Три рази ся зарікав горілоньку пити,
Ані раз ся не зарікав дівчини любити. (Хотівь).
5695. Ой із гори на долину, тай на долиночку,
Ой ци будеш, моя мила, пити горівочку? (Нагуєвичі).
5696. Дай шинкару горівочки та дай добренької,
Та най я сі, каже, наплю та до миленької, (Ж. Павлі, ст. 206).
5697. . . . .
А я іще не сьпівав, лише зачинаю.
Дай горівки, арендарю, дай горівки, Жиде,
Та най я з цев любков наплю, заким друга прийде. (Криворівня).
Пор. Гол. II, ст. 439, ч. 615.
5698. а) Куда їду, туда їду, корши не минаю:
Дай, шивкарко, горілочки, хоть грошей не маю!
Дай же мені горілочки, ти Жидику, Жиде,
Нех ся наплю до шилої, заким жінка прийде.
(Гол. II, ст. 257, ч. 59).
Пор. Врabelь, ст. 36, ч. 141.
5699. б) Куда їду, куда¹⁾ їду, корши не минаю,
Ой дай²⁾, Жиде, горівочки, хоть грошей не маю
Ой дай²⁾, Жиде, горівочки, ой дай²⁾, Жиде, вудки,
А він міні³⁾ повідає, що по штири дутки⁴⁾.
А я Жиде за бороду тай веду до пана,
А він міні³⁾ повідає⁵⁾, що горівка тана. (Григорів, Тухля,
О. Коцан, Жур.).
Мечниців: 1) Туда. 2) Давай. 3) Жидівка. — Підзахарч
4) Шустки. 5) Зарає каже.
5700. в) Весіле ся зачинає, гуляти ся хоче,
Давай, Жиде, горівоньки, захляпати очи.
Давай, Жиде, горівоньки, давай, Жиде, вудки,
А Жидівка повідає, що по штири лудки.
А я Жиде за чуурину тай веду до пана,
А Жидівка повідає, що горівка тана. (Охрим.).
5701. Куда їду, туда їду, корши не минаю:
Дай, шинкарко, на борг пива, бо грошей не маю.
А хоть маю, а хоть маю, то все талярами,
А десь моя дівчинонька с чорними бровами.
(Гол. IV, ст. 471, ч. 206).

5702. Ой дай, Жиде, горівочки, та дай, Жиде, меду,
Та за тоту запасоньку, що маю с переду.
Та дай, Жиде, горівочки, та дай цілу квартиру,
Най напою дівчиноньку, най не кричат ївалту. (Кульчиці).
5703. Ой як я си вус підкручу, бороду підголю,
Хоть би яка дівчинонька, я її підпою. (Хотівь).
5704. Ой пий, любцю, горілоньку, стихонька втирай сі,
Ни буду ті нігди бити, лиш вистирігай сі.
Ни довго я буду пити, я сі ни забавлю,
Два пугарі лиш викилю, тай назад поставлю. (Чорні Ослави).
5705. А в нашій Ганусеньки за хатов ліщина,
Давай, любко, горівочки, най росте дівчина.
А в нашій Ганусеньки за хатов дубочок,
Давай, любко, горівочки, най росте синочок. (Манява).
5706. Ой Марцуню, забавцуню, забавилас мене,
Штири воли як соколи визрают мене.
Та най вони визрают, та най вони ричут,
Коли мене добрі люди на горівку кличут. (Пасічна).
5707. Ішла баба із христин, тай сі дужи впила,
Ішла вона понад бериг, тай сі утопила. (Іванівка).
5708. а) Ішли свахи з висіле, дужи сі попили,
Брили вони чириз річку тай сі потопили. (Іванівці).
5709. б) Було добри висіле, свахи сі попили,
Та як ішли понад річку, тай сі потопили. (Іванівці).
5710. Від коли я горівку пю, я си розпустошив,
Гроші пропив, жінку убив, діти розполошив.
Коби ми, хло, тай ни пили, були бих богаті,
Та мали бих доста грошей і спокій у хаті. (Кобяки).
5711. а) І ти не пеш, і я не пю, а хтож буде пити?
А хтож буде на жидівські бахори¹⁾ робити? (Батятичі).
Матівці: 1) Бенькарти.
Пор. Гол. II, ст. 439, ч. 616. — Врбель, ст. 155, ч. 490.
5712. б) Журила ся мати мною, як риба водою:
Не пий сину горівочку, бо станеш¹⁾ бідною.
Та²⁾, як мені, моя мати³⁾ горівку⁴⁾ не пити,
Та²⁾ хто-ж буде на жидівські букарти робити? (Кропив. Н.).
Кульчиці: 1) Не будеш. 2) Ой. 3) Молодому. 4) Горівки.
Пор. Гол. II, ст. 269, ч. 127. — Мат. V, ст. 131, ч. 133.

5713. Ой не пийте горівочки, горівка весела,
Бо вже Жиди з за горівки покупили села. (Ясенів Гор.).
5714. Ой ви тату, тай ви мамо, не пийте горівки,
Бо я видів, як вискочив дїтько із горівки. (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 148, ч. 242.
5715. Поки си горівка пила, потив біда була,
Бо ни одна молодця від обуха рула. (Ясенів Гор.).
5716. Я гадаю і думаю, що то з того буде,
Як горівка не загине, то загинут люде! (Батятичі).

Б.

5717. Ой учера я з вечера легінь напивав сі,
Тай на себе пригодочки тай не сподївав сі. (М. Яцків).
5718. Ой красенький мій миленький, красенький, красенький,
В коршні сидит, грішми звенит, а сам тверезенький. (Кропив. Н.).
5719. Ой пий, любцю, горілоньку, горілонька добра,
А я тоту горілоньку заплатити годна. (Чорні Ослави).
5720. А Гафія kota вбила, Марія лупила,
Та понесла до Сигота, сороківку взяла.
А узела сороківку та ще звище дутку,
Та купила горівочки: напїймо сі, любку.
А я тої горівочки не хочу, не хочу,
Бо ти береш та купуеш за шкіру коточу. (Хотїнь).
5721. Пий горівку, люби дівку, іно не впивай сі,
Люби мене молоденький, йно вистерігай сі. (Кульчиці).
5722. Ой не сїдай коло мене, а й коло Жидівки,
Ой жиби ти повірила кватирку горівки. (Мшанець).
5723. Ой піду я у ліс, у ліс, вирубаю вили,
А хлопці сі обливають, бо горівку пили. (Іванівці).
5724. А із гори на долину горох покотив сі,
Долеж моя нещаслива, мій миленький впив сі.
Ой бодай він вже напив сі тяжкої хвороби,
Що він мене молодую з розуму виводив. (Волциві).
5725. Бодай же тя Нан Біг побив, та побив, та побив,
Менї мати руту дала, а ти взяв та пропив. (О. Коцан).

5726. Ой ти дуб, ой ти дуб, а я березенька,
Ой ти п'яний, мій коханий, а я тверезенька. (Нагуевичі).
5727. Ой напив сі мій миленький на шеньку, на шеньку,
То на тебе, моя мила, на твою втішеньку. (Підмихайлівці).
5728. Ой мій милий напиває на горівці в шеньку,
Заціпає гудзичками чорну камізельку. (Нагуевичі).
5729. Ой пила я мід та пиво на шеньку, на шеньку,
Та все того, мій миленький, на твою кишеньку. (Хотінь).
5730. Я не знала, мій Миханю, що ти мій миленький,
Була бим ті закликала на мід солоденький. (Вовків).
5731. Ой пропила мене мати, пропила, пропила,
Та за квартиру молока і за гарнец пива. (П. Ст. Б.).
5732. Ой пропила мати дочку, пропила, пропила,
Нех-но прийде літна пора, чим буде робила.
Нех-но прийде літна пора, чужую наняти,
Нераз будеш, моя мамо, мене споминати.
Бо наняти кухарочку, треба заплатити,
А на її роботушку гидко ся дивити. (Нивиці).
5733. Ай татуню, татуню, татуню ріденький,
Не дай мене за п'яка, я буду біденька. (Кропив. Н.).
5734. а) Ой татуню, татуненьку, татуню богачу,
Та не дай ні за п'яницю, бо я ті проплачу.
Бо п'яниці недбалиці, не хоче робити,
Не горівку без встанівку, тай ще хоче бити. (Іванівка).
5735. б) Ой тату мій, каже, тату, тату мій богачу,
Не дай мене за п'яницю, бо я тя проплачу.
Волиш мене, ой мій тату, за злодія дати,
Бо злодія тай повісят, я буду гуляти. (Жел. Павлі, ст. 191).
Пор. вище ч. 5388. — Сал. ст. 44, ч. 135.
5736. Ой на що ми, моя мамко, та гіршої муки,
Та щоби я допала ся п'якови в руки!
(Гол. II, ст. 268, ч. 119).
5737. А в п'яка ні сердака, ні руба сорочки,
Шкода тому п'якови хорошої дочки. (Рев.).
5738. Ой кувала завуленька, кувала, кувала,
Шкода, мати, того хліба, щос мя годувала.
Шкода, мати, того хліба, тої паланиці,
Щос мя, мати, годувала для того п'яниці.

- Шкода, мати, того хліба, тай тих пироженьків,
Щось ня, мати, годувала для тих вороженьків. (Таурів).
Пор. више ч. 3451.
5739. Мене мати єдну мала, єдну єдиницю,
Мині долю вибирала — дала за паницю. (Жег. Павлі, ст. 204).
5740. а) Мамко моя старенькая, тос ні єдну мала,
Тос ми долю вибирала, за бідус ні дала.
Тос ми долю вибирала я в нову неділю,
Вибралас ми паниченька тай ще завидію. (Волосів).
5741. б) Ой кувала завуленька межи воробцєма,
Вибирала мамка долю межи молодцєма.
Вибирала мамка долю зраненька в неділю,
Та вибрала паниченька тай ще й заведію. (Пасічна).
5742. Сама я¹⁾ си молоденька того наробила,
Я¹⁾ виділа, шо ти піяк²⁾, на шом тя³⁾ любила? (Печеніжма).
Вар.: 1) Ти. 2) Я чумак. 3) На щос ма.
5743. Вродила ні моя мамка в неділю до служби,
Дала мене за піяка, нашив би си нужди! (Рев.).
5744. Чи я тобі не кавала: Піяку, покай сі,
Кинь килішок, півкватирку, за літро хапай сі. (Волосів).
5745. До дому йди, паниченько, до дому, до дому,
Не заваджай у корчмоньці нікому, нікому?
(Гол. II, ст. 621, ч. 30).
5746. . . . . Тай рада, не рада,
Шо веде го тай з коршиночкі цілая громада,
Ой я свого миленького я ввес звичай знаю,
В миски страви насипаю, вікном утікаю. (Топорівці).
5747. Ой то-ж моя родинонька, ой то-ж моя мати,
То-ж то мені напити ся, в корчмі погуляти. (П. Ст. Б.).
5748. Було-ж бо ся не дивити тай на мою вроду,
Ой пю-ж бо я горівоньку, як студєну воду. (О. Коцан).
5749. Напиймо сі, мій миленький, солодкого мідку,
Та чєй же ми забудемо, мій миленький, бідку. (Ж. Павлі, ст. 200).
5750. Пила би ся згорілонька в Сиготі во бовті,
Та коби ї купували кучерики жовті.
(Гол. II, ст. 424, ч. 542).
5751. Пила би ся горілочка, коби нова склянка,
Коби на ня поклонила Василькова мамка.
(Гол. II, ст. 424, ч. 543).

5752. Ходит собі парубочок понад бережочок,
Носит собі горівочки повен боклажочок.
Як би того парубочка д собі привабити,
Щоби дав сі з боклажочка горівки напити ! (М. Яцків).
Пор. Гол. II, ст. 368, ч. 646.
5753. Ой кувала зазулочка та на заріночку :
Дякую ти, парубочку, ой за горілочку !
(Гол. II, ст. 267, ч. 113).
5754. Віт коли мне моя мати на сьвіт народила,
Щем такої солодкої горівки не пила (Постолівка).
5755. Там то ми сі, дівчинонько, обі находили,
Там то ми сі від парубків медочку напили ! (Бататичі).
5756. Прийди, прийди, мій миленький, та в ранній вечери,
Та принеси горівочку у правій кишени. (Хотівь).
5757. Ой щоби то до вечері, щоби як найборше,
Ой щоби то зобачити любка коло коршми.
А я прийшла до коршмоньки, любко в коршмі сидів :
Ходи, мила, куплю пива, вжем ті давно видів. (Вовків).
5758. Серед села коршма нова, шинілями побита,
Сидит пуд нев біла дівка шовком перевита. (Уйбард).
Пор. Гол. II, ст. 411, ч. 477. — Врabelь, ст. 68. ч. 236.
5759. Ой братуню, братуненьку, братчику рідненький,
Дай сеструни цванцігера на мід солоденський. (Вовків).
5760. Ой любочку солодонський, не свари на мене,
Напилам ся горівочки, ти плати за мене. (Нагуєвичі).
5761. Купи, любку, горівочки, купи, любку, пива,
Та люби ні, мій миленький, бо я чорнобрива. (Хомчиківка).
5762. А від меду болит живіт, від пива голова,
Я напю ся горівоньки, тай буду здорова. (Іванівці).
5763. Ой на горі косарі, на долині женці,
Купивес ми горілоньке, купи мої неньці. (Чорні Ослави)
5764. Ей дана, моя дана, іще я ни пiana,
Тай квартиру горівочки пила бим до рана.
Тай квартиру горівочки, барилейку меду,
Бо я хора, бо я слаба, голови ни звезду. (Ожомля).
5765. Ой дана моя дана, коршма деревяна,
Хоч бим пила цілу нічку, не була бим пiana. (Нагуєвичі).

5766. Ой та дана, дана, дана, горівка вівсяна,
Ой я пила цілу вічку, тай їм ще не п'яна. (Нагуєвичі).
5767. Ой та дана, дана, дана, горівка вівсяна,
Ой не вірте добрі люде, ще пшенична буде. (Нагуєвичі)
5768. Ой ти мислиш, дурний дурню, що я тя любила,
Я си з тебе тільки кпила, щоби си напила. (Печеніжин).
5769. Тай сьвітку, каже сьвітку, як шаковий цьвітку,
Завезала лиха доля конец перемітку.
Завезала лиха доля на штирнайцят гудзів,
Бо ти мині подарував кориц кукурудзів.
А я тії кукурудзи на печі сушила,
По мищині в запащині до коршини носила. (Русів).
5770. Ой дана моя дана, чого я не п'яна,
Ей маю я надію на другу неділю. (Вільки Маз.).
5771. Не я п'яна, не я п'япа, горілоїка п'яна :
Що я собі паробила, мамуню кохана ! (Батятичі).
5772. Не я п'яна, не я п'яна, горівочка п'яна,
Купи, милий, горівочки, виплю гарнец сама. (Нагуєвичі).
5773. а) Кажут люди, що я п'яна, а я ни твиреза,
Чим бим хату замітала, як би ни биреза ? (Іванівці).
5774. б) Ой п'єва я, моя мамко, п'єна, ни твиреза,
Ой чим би я хатку мела, як би ни береза ? (Чорні Ославн).
Пор. Кол. ст. 55, 187.
5775. А не так я ся напила, як ся величаю,
Два шельюжки вжем пропила, тай ще єден маю. (П. Ст. Б., 1865).
5776. Ой кувала зазуленька в stodолі на розі,
Ой гуляла дівчинонька п'яна на дорозі. (Буцнів).
5777. Я в неділю п'яна була¹), в понеділок спала,
А в вівторок своїв сорок пшениці²) нажала.
У середу усушила³), в четвер молотила⁴),
А в п'ятницю продавала⁵), в суботу пропила. (Михайловичі).
Мшанець : 1) Была. 2) Пшаниці. 3) А в середу привезла. 4) Змолотила. 5) Ізвіяла.
Пор. Кол. ст. 230, 2247.
5778. Пила би я горілоїки, ой пила, вой пила,
Щоби за мнов молодейков варта ни ходила.
Пила би сї горілоїка ой кварта, вой кварта,
Щоби за мнов молодейков ни ходила варта ! (Ожомля).

5779. Ой с під гори високої вилетіла кані,
Сидит дівка за столом до самого рані.
Не сиди но, дівчинонько, тай йди ми до дому,
Наладь мамі на вобід, прийди си потому.
Сидит дівка за столом, пиво попиває,
А на нюю за порогом шось десет чекає. (Іванівка).
5780. Ой піду-ж я до коршмоньки, стану на порозі,
Всі парубки пють, гуляють, мій милий в дорозі.
Ой піду-ж я та до церкви, тай попрошу Бога,
Щоби мому миленькому щаслива дорога.
(Гол. II, ст. 349, ч. 557).
5781. Гей, кукала завулечка в зеленім забої,
Минули ся від милого дорогі напої.
Минули ся напоечки, тай обішаночки,
Лише мене не минули тяжкі адиханочки.
(Гол. II, ст. 419, ч. 117—118).
5782. Вчорам пила, нині пю, тай ще завтра буду,
А як прийду до домоньку, мужа бити буду. (Іванівці).
5783. Прела би сі кудилина, коби пачіскова,
Пиля би сі горівочка, коби любчикова.
Пиля би сі горівочка, а пив би сі мід, мід,
А іти би до домочку, буде бити дід, дід. (Сев. Обст.).
5784. а) Горівочко оковита з ярового жита,
Ой не раз а, горівочко, через тебе бита.
Ой бита, каже, бита, тай не боронена,
Паличечка, тростівочка на мні поломлена. (Матіївці).
5785. б) Та попита горівочка, попита, попита,
Та ни раз я, горівочко, через тебе бита.
Та ни раз я була бита, та ни боронена,
А паличка, тростівочка, до рук поломнена.
А паличка тростівочка іс самої трости:
Ни ме-ж мине милий бити, бо ни має злости.
Сегоднішне подарує, вчирашне забуде,
А завтрішне нагадає, тай не нині буде. (Підазахарич).
Пор. Мат. V, ст. 133, ч. 147.
5786. в) Горілочко оковита, медом перелета!
Через тоту горілочку булам вчера бита.
Ой бита, каже, бита, бита по битому,
Щоби я ся не дивила в очи жонатому.
(Гол. II, ст. 266, ч. 108).
Пор. висше ч. 3342.

5787. Здибали сі я в коршмоньці штири господні,
То за сесе, то за тото напиймо сі нині. (Нагуєвичі).
5788. Пішли наші господарі в село з польовини,
А ми собі, господні, напиймо ся нині.
Єдна дала часнику, а друга цибульки,
А третая за покладки, справимо си гульки. (П. Ст. Б., 1865).
5789. Напиймо ся, компанійо, горівки доброї,
Пан Біг знає, де будемо една від другої. (Віла).
5790. Ні я пiana, ні я пiana, ні я тверезенька,
Така моя вже натура, що я веселенька. (Григорів).
Пор. Сам. ст. 82, ч. 50.
5791. Ой на ставу при береві рибка водов пила,
Там дівчата шмате прали, рибка говорила :
Ци видите, дівчатонька, як я виграваю ?
Хоч коршмоньки я не знаю, хороше сьпіваю. (Жураки).
5792. Бо то наші громадочка так постановила,
Щоби жадна молодиці горівки не пила. (Жураки)
-

З М І С Т.

	СТОРОНА
VI. Природа	1—64
1. Природні явища (Вітер, Вода, 1; Дош, 1—2; Зьвізди, 2—3; Місяць, 3—4; Роса, Оніг, Сонце, 5)	1— 5
2. Земля (Гаї, 5; Гори, 5—6; Ліси, Майдан, 6; Полонини, 6—9; Поляни, Царинки, 9)	5— 9
3. Ростины (Барвінок, 9—10; Бразилія, Васильок, 10; Дуб, 10—11; Зіле, 11; Калина, 11—12; Коноплі, Липа, Ліщина, Меліса, Ожина, 12; Отава, Пшениця, Розмайрин, 13; Рожа, Росада, Рута, Садовина, Татарка, Трава, 14; Тринда, Чічки, Явір, 15; ріжні ростины, ст. 16)	9—16
4. Зьвірі (Вівці, 16—17; Вовки, 17; Воли й корови, 17—18; Заяць, 18—19; Коні, 19—23; Кози, Лас, 23; Пси, Свижі, 24; ріжні зьвірі в суміш, 24—25; Бузьки, 25; Воробци, Гуси, Жайворонок, Журавлі, 26; Зазуля, 26—30; Качки, Кіс, Коростіль, 30; Кури, 30—33; Лебеді, Орел, 33; Орябка, Перепеляця, Свиця, Сікора, Сова, 34; Сокіл, 34—35; Соловій, 35—36; Яструб, Риби, Пчоли, Воші, 36)	16—36
5. Части тіла (Брови, 36—37; Волосє (волосє, кучері, коса), 37—41; Лице, 41—42; Ноги, 42; Очі, 42—46; Уста, 46—47)	36—47
6. Пожива (Бомбона, Вудженина, 47; Гриби, 47—48; Кава, 48; Картофля, 48—49; Каша, Кисіль, Колач, Кукурудан, 49; Обарінки, Оріхи, Паска, 50; Пирогн, 50—51; Пляци, Редька, Сало, Самоляш, Сир, Хліб, Чир, 51; Яблока, 51—52; ріжні потрави в суміш, 52—53; Тютюн, 53)	47—53
7. Недуги	54—64
VII. Родинне житє	65—198
1. Родмічї й діти (Батьки, 65; При колісці, 65—67; Коло матери, 67—69; Батьківська кара, 69—73; Син, 73—77; Донька, 77—82)	65—82

2. Рідня (Рід, 82; Бабуня, Тета, Вуйки, Брати, 83; Сестри, Свати, Теща, 84; Свекроха, 84—88; Невістка, 88—89; Нанашка, 89; різні кривні, 90)	82—90
3. Одинаки	90—94
4. Сироти	94—101
5. Каліки і вродні	101—103
— 6. Насьмішки (Мужчинські насьмішки, 104—113; Жіноцькі насьмішки, 113—116)	104—116
7. Дурні	117—126
8. Вороги	127—132
9. Брехві (Посул, 133—134; Обмова, 134—136; Брехня 136—247)	133—147
10. Проклони	147—157
11. Чари	157—164
12. Забави	164—165
13. Робітні і нероби	166—169
14. Заняття (А. Господарка: Вожене гною, 169—170; Оране, 170—171; Сіяне, Волочене, 171; Полене, Сапане, Коло конопель, 172; Простелюване льну, 172—173; Кісьба, 173—175; Громадба, 175—176; Жатьба, 176—178; Молотьба, Оббиране кукурузи, 178; Саджене і копане бараболь, 178—179; Прадене, 179; По яоду, 180; При печі, Пране, Шитє, 181; Доене, 182—184; Яда, Рубане, 183; В. Зарібки, 183—184; В. Ремесла: Ремісники, 184; Боднарь, 184—185; Веретенярь, Гончарь, Капелюшники, 185; Коваль, 185—187; Коліскарь, Колод'їй, Ложкарь, 187; Лупій, Мальярь, Мельник, Смаровізі, 188; Ткач, 188—189; Фірмани і фірманка, Чумани, 189; Швець, 189—190)	169—190
15. Нічліги (Дома, 190—196; На пасовиску, 196—198)	190—198
IX. Громадське житє	199—312
1. Сусіди	199—204
2. Куни	204—207
3. Побратимство (Побратими, 207—209; Товариші, 209—211; Посестри, 211—212; Компан'я, 212; Товаришки, 212—213)	207—213
4. Богачі і бідні (Богачі, 213—220; Бідні, 220—229)	213—229
5. Гараад і біда	229—232
6. Пани і панщина (Пани, 232—235; Паньчі, 235—240; Панщина, 240—242; Шляхта, 243)	232—243
7. Дворяки (Отамани, 243—244; Економи, 244—245; Лісничі, Побережники, Нагонці, 245; Наставники, 245—246; Послугачі, 246—247; Фірмани, 247—248; Форналі, 248—250)	243—250
8. Наймити і пастухи (Наймити, 250—253; Ковюхи, 253—254; За товаром, 254—256; Волярі, 256—261; Вівчарі, 261—268; Ковярі, Свилярі, 268; Гусярі, 269)	250—269

	СТОРОНА
9. Поши і дяки	269—272
10. Власти (Староста, 272; Комісарі, Інженіри, 273; Війти, 273— 276; Писарі, 276—277; Жандарми, Фінансові стражники, Будники, Посіпаки, 277; Різна старшина 278)	272—278
11. Злочинці (Опришки, 278—282; Гайдамаки, 282—284; Злодії, 284; Кримінал 285)	278—285
12. Вандрівка	285—289
13. Письменні	290—293
14. Пянство	293—312
Зміст	313—315

RECEIVED

JAN 22 1914

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

ВИДАЄ

ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСИЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

— * * * Т. XVII. * * * —

КОЛОМИЙКИ.

ЗІБРАВ

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

Том I.

У ДЬВОВІ. 1905.

Накладом Товариства.

З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка
від зарядом К. Вєднарського.

В КНИГАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Театральна ч. 1

можна набути ось які видання, що доторкають ся етнографії:

Верхратський Іван, Знадоби для пізнання угро-руських говорів, т. 1—2 по	2 00	К.
Гнатюк Володимир, Словацький опришок Яношік в народній поезії	0 50	"
" " Русини Пришівської епархії і їх говори	0 70	"
" " Hungaro-Ruthenica	0 20	"
" " Хітарські легенди	0 35	"
" " Словаки чи Русини	0 80	"
" " Пісенні новотвори	0 50	"
" " Угороруські духовні вірші	2 50	"
М. Грушевський, Розвідки й матеріяли до історії України-Руси т. II. містить між иньшими пісні з поч. XVIII в.	2 00	"
Етнографічний Збірник, т. I. Містить:		
М. Крамаренко, Різдяні святаки на Чорноморії.		
О. Роздольський й, Галицькі народні казки в Берліні пов. Бродського.		
О. Шимченко, Українські людські вигадки.		
Програма до збирання відомостей про українсько-руський край і наріч, уложена членами Наук. Тов. ім. Шевченка	3 00	"
Етнографічний Збірник, т. II. Містить:		
В. Гнатюк, Лірники, лірницькі пісні, молитви, слова і т. п. з пов. Бучацького.		
Ю. Жаткович, Замітки етнографічні з Угорської Руси.		
Митрофан Дикар'їв, Чорноморські народні казки й анекдоти	3 00	"
Етнографічний Збірник, т. III і IV. Містить:		
В. Гнатюк, Етнограф. матеріяли з Угорської Руси (Легенди, Новелі, Казки, Байки, Оповідання про історичні особи, Анекдоти) том по	3 00	"
Етнографічний Збірник, т. V. Містить:		
М. Дикар'їв, Народня гутірка з поводу коронації. — М. Бидик, Із народної пам'яті про панщину. Гуцульські примітки (різних записувачів). — Ф. Колесса, Людві віруваня на Підгір'ю в с. Ходовичах, Стрийського пов. — І. Франко, Людві віруваня на Підгір'ю (доповнена до попередньої статі). — Р. Кайндль, Фольклорні матеріяли і иньші дрібніші статі	4 00	"
Етнографічний Збірник, т. VI. Містить:		
В. Гнатюк, Галицько-руські анекдоти	4 00	"
Етнографічний Збірник, т. VII. Містить: О. Роздольський, Галицькі народні казки	2 00	"
Етнографічний Збірник, т. VIII. Містить: О. Роздольський, Галицькі на- родні новелі.	2 00	"
Етнографічний Збірник, т. IX. Містить: В. Гнатюк, Етнографічні ма- теріяли з Угорської Руси. Т. III. (I. Матеріяли записані в ком. Землян, Шарош, Спіш. II. Пісні записані в Бачці)	3 00	"

- Етнографічний Збірник, т. X.** Містить: Галицько-руські народні приповідки. Зібрав, упорядкував і пояснив др. Ів. Франко. Виш. I. (А—Відати) 3-00 к.
- Етнографічний Збірник, т. XI.** Містить: Галицько-руські народні пісні з мелодіями. Зібрав др. І. Колесса . . . . . 6-00 „
- Етнографічний Збірник, т. XII—XIII.** Містить: В. Гнатюк, Галицько-руські народні легенди I—II . . . . . 3-00 „
- Етнологічні матеріали, (з ілюстраціями) т. I.** Містить:
Хв. Вовк, Передісторичні знахідки на Кирилівській улиці в Києві — Хв. Вовк, Українське рибальство в Добружі. — М. Могильченко, Гончарство в с. Олешні у Чернігівщині. — В. Гнатюк, Кушарство у Галичині. — М. Могильченко, Будівля в Чернігівщині. — В. Гнатюк, Народні пожива і спосіб її приправи у Галичині. — О. Гриша, Весілля у Гадяцькому повіті у Полтавщині. — М. О. Максимович, Сороміцькі весільні пісні. — М. Кордуба, Писанки на Галицькій Волині. — Хв. Вовк, Палеолітичні знахідки на Кирилівській улиці у Києві. — Звістки і програми до науково-етнографічних розвідок . . . . . 8-00 к.
- Етнологічні матеріали, т. II.** Містить:
Волод. Шухевич, Гуцульщина, ч. I. (з ілюстраціями) . . . . . 4-00 „
- Етнологічні матеріали, т. III.** Містить:
Хв. Вовк, Знахідки у могилах між Черемем і Стретівкою і біля Трипілля. — В. Гнатюк, Ткацтво у східній Галичині. — А. Веретельник, Рубані і виготовлюване дерева. — М. Зубрицький, Народній календар. — В. Жите на віру у сибірських селян. — П. Литвинова-Бартош, Весільні обряди і звичаї в Чернігівщині. — Хв. Вовк, Звістки і листи. — М. Дикарів, Програма до збирання відомостей про громади і збірки сільської молоді . . . . . 4-00 к.
- Етнологічні матеріали, т. IV.** Містить:
В. Шухевич, Гуцульщина, ч. II (з ілюстраціями) . . . . . 6-00 „
- Етнологічні матеріали, т. V.** Містить:
В. Шухевич, Гуцульщина, ч. III. (з ілюстраціями) . . . . . 6-00 „
- Зоря, письмо літературно-наукове р. III, V, VI** по 6-00 к. VIII, IX, X і XI по 10-00 „
(містить між иньшими етнографічні праці Д. Ленкого).
- Житє і Слово, вістник літератури, історії і фольклору, томи I—IV, разом** 20-00 „
- Руська історична бібліотека, т. XIX.** В праці Ю. Целевича про опришків зібрано також значне число народніх переказів і оповідань про опришків. 3-60 „
- Збірник історично-філософської секції, т. I—IV.** — М. Грушевського Історія України-Руси (містить етнографічний огляд українсько-руської людности в найдавніші часи) . . . . . 13-00 „
- Збірник філoloгічної секції, т. II.** Розвідки Мих. Драгоманова про українську народню словесність і письменство. Т. I. Містить: Україна в її словесности. — Про доконечність досліду народньої словесности в прикарпатській Русі. — Про науковий дослід русько-українських народніх пословиць. — Промова про М. А. Максимовича. — М. А. Максимович. Їго літературне і суспільне значіння. — Відгук лицарської поезії в руських народніх піснях. — До питанн про сліди великоруського богатирського еноса на Україні (Лист до Ор. Ф. Мільера). — Замітки про систематичне виданя творів української народньої словесности. Учена — експедиція в західньо-руську країну. — Матеріали й уваги про українську народню словесність (I. Пісня про здобуте Азова. II. Стенка Разін — козак Гарасим. III. До справи про вертепну комедію на Україні. IV. Песоголовці в українській народній словесности). — Корделія-Замурза Літературно-критичний уривок. — Дві українські інтермедії початку XVII ст. — Найстарші руські драматичні сцени. — Турецькі анекдоти в українській народній словесности . . . . . 3-00 „
- Збірник філoloгічної секції, т. III.** Розвідки Мих. Драгоманова про українську народню словесність і письменство. Т. II. Містить: Байка Богдана Хмельницького. — Українські пісні про волю селян. — Два українські „фавль“ та їх жерела. Нарис із історії загальної порів-

няної літератури.— Шолудивий Буника в українських народніх опові- данях.— До оповідань про Шолудивого Буника.— Українські народні оповідання у французькій мові.— Іде про українські народні оповідан- ня у французькій мові.— Фатальна вдова (Карно-психологічна тема в українській народній пісні).— Псоване українських народніх пісень.— Показки до тт. I і II. Друкарські похибки в тт. I і II.	3-00 ж.
Збірник філологічної секції, т. V. Містить: I. Верхратський, про го- вор галицьких Лемків. Побіч граматичної розвідки про говор Лемків подані тут також тексти лемківських народніх оповідань і пісень.	6-00
Зубрицький М. Тісні роки	0-30 „
„ „ Про рекрутчину	0-18 „
Клоустон, Народні казки і вигадки	1-00 „
Левницький Нечуй І. Світогляд українського народу. (Написано на основі книги Аванасва „Повстическія воззрѣнія Славянъ на природу“)	0-60 „
Миколаєвич Я. Опис Каменецького повіту	2-00 „
Огоновський Ом. Історія руської літератури, т. IV. (Життєписи і характе- ристики українсько руських етнографів)	2-00 „
Олехнович В. Раси Європи і їх історичні взаємини !	0-70 „
Охримович В. Останки комузіву у Бойків	0-20 „
Руданський С. Твори (т. I—IV). Містить в собі багату збірку народніх оповідань і анекдотів, перевіршованих талановитим поетом	4-00 „
Студинський К. Лірички, студія. (Містить словар лірицького жаргону)	0-40 „
Франко Ів. Жіноча неволя в народних піснях	0-70 „
„ „ Коли ще звіврі говорили (байки для молодіжи)	0-80 „
„ „ Абу Касемові капці, арабська казка (віршом)	0-40 „
„ „ Коваль Бассім, арабська казка (віршом)	1-80 „
„ „ Ваулаам і Йоасаф, старохрист. роман	4-00 „
„ „ Лис Микита (віршом)	1-00 „
„ „ Наші коляди	0-40 „
„ „ Лукян Кобылиця	0-40 „

Ціна тому 4 корони.

RECEIVED

JAN 22 1914

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

ВИДАЄ

ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

— † † Т. XVIII. † † —

КОЛОМИЙКИ.

ЗІБРАВ

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

Том II.

У ЛЬВОВІ, 1906.

Накладом Товариства.

З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка
під парядом К. Беднарського.

В КНИГАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, ул. Театральна, ч. 1

можна набути ось які видання, що доторкають ся етнографії:

Антонович В., Чари на Україні	0-45	к.
Бодяницький О., Українські казки	0-50	"
Верхратський Іван, Знадоби для пізнання угро-руських говорів, т. 1—2 по	2-00	"
Вовк Хведір, Кавказ і Карпати. Деякі проби етнологічних зближень	0-15	"
Гнатюк Володимир, Словацький опришок Яношік в народній поезії	0-50	"
" " Русини Пришівської єпархії і їх говори	0-70	"
" " Hungaro-Ruthenica	0-20	"
" " Хітарські легенди	0-35	"
" " Словаки чи Русини	0-80	"
" " Пісенні новотвори	0-50	"
" " Угорські духовні вірші	2-50	"
" " Народня пожива на Бойківщині	0-40	"
Грушевський М., Розвідки й матеріали до історії України-Руси т. II. Містять між иншим пісні з поч. XVIII в.	2-00	"
" " Етнографічні категорії й культурно-археологічні типи в сучасних студіях східної Європи	0-30	"
" " Спірні питання староруської етнографії	0-50	"
Еґан Е., Руські села на Угорщині	0-25	"
Етнографічний Збірник, т. I. Містять:		
М. Крамаренко, Різдвяні свята на Чорномор'ї.		
О. Роздольський й, Галицькі народні казки в Берліні пов. Бродського.		
О. Шимченко, Українські людські вигадки.		
Програма до збирання відомостей про українсько-руський край і наріч, уложена членами Наук. Тов. ім. Шевченка	3-00	"
Етнографічний Збірник, т. II. Містять:		
В. Гнатюк, Лірники, лірницькі пісні, молитви, слова і т. п. з пов. Буцацького.		
Ю. Жаткович, Замітки етнографічні з Угорської Русі.		
Митрофан Дикар'їв, Чорноморські народні казки й анекдоти	3-00	к.
Етнографічний Збірник, т. III і IV. Містять:		
В. Гнатюк, Етнограф. матеріали з Угорської Русі (Легенди, Новелі, Казки, Байки, Оповідання про історичні особи, Анекдоти) том по	3-00	"
Етнографічний Збірник, т. V. Містять:		
М. Дикар'їв, Народня гутірка з поводу коронації. — М. Бидик, Із народньої пам'яті про панщину. Гуцульські примівки (ріжних записувачів). — Ф. Колесса, Людові віруваня на Підгір'ю в с. Ходовичах, Стрийського пов. — І. Франко, Людові віруваня на Підгір'ю (доповненя до попередньої статі). — Р. Байндль, Фольклорні матеріали і інші дрібніші статі	4-00	"
Етнографічний Збірник, т. VI. Містять:		
В. Гнатюк, Галицько-руські анекдоти	4-00	"
Етнографічний Збірник, т. VII. Містять: О. Роздольський, Галицькі народні казки	2-00	"
Етнографічний Збірник, т. VIII. Містять: О. Роздольський, Галицькі народні новелі	2-00	"
Етнографічний Збірник, т. IX. Містять: В. Гнатюк, Етнографічні матеріали з Угорської Русі. Т. III. (I. Матеріали записані в ком. Землян, Шароц, Сіпш. II. Пісні записані в Бації)	3-00	"
Етнографічний Збірник, т. X. Містять: Галицько-руські народні приповідки. Зібрав, упоряд. і пояснив др. Ів. Франко. Вип. I. (А—Відати)	3-00	"
Етнографічний Збірник, т. XI. Містять: Галицько-руські народні пісні з мелодіями. Зібрав др. І. Колесса	6-00	"
Етнографічний Збірник, т. XII—XIII. Містять: В. Гнатюк, Галицько-руські народні легенди I—II том по	3-00	"
Етнографічний Збірник, т. XIV. Містять: Оповідання Р. Ф. Чижала. Зібрав В. Лесевич	4-00	"
Етнографічний Збірник, т. XV. Містять: Знадоби до галицько-руської демонології, т. I. Зібрав В. Гнатюк	4-00	"
Етнографічний Збірник, т. XVI. Містять: Галицько-руські народні приповідки. Зібрав, упорядкував і пояснив др. Ів. Франко. Вип. II (Відати—Діти)	5-00	"

- Етнографічний Збірник, XVII—XVIII.** Містить: Коломийки, т. I—II. Зібрав В. Гнатюк, том по 4-00 к.
- Матеріали до укр. руської етнології**, (з ілюстраціями) т. I. Містить: Хв. Вовк, Передісторичні знахідки на Кирилівській улиці в Києві — Хв. Вовк, Українське рабство в Добружі. — М. Могильченко, Гончарство в с. Олешні у Чернігівщині. — В. Гнатюк, Куншівство у Галичині. — М. Могильченко, Будівля в Чернігівщині. — В. Гнатюк, Народні пожива і способи її приправи у Галичині. — О. Гриша, Весілля у Гадяцькому повіті у Полтавщині. — М. О. Максимович, Сороміцькі весільні пісні. — М. Кордуба, Писанки на Галицькій Волині. — Хв. Вовк, Палеолітичні знахідки на Кирилівській улиці у Києві. — Звістки і програми до науково-етнографічних розвідок 8-00 к.
- Матеріали до укр. руської етнології**, т. II. Містить: Волод. Шухевич, Гуцульщина, ч. I. (з ілюстраціями) 4-00 "
- Матеріали до укр. руської етнології**, т. III. Містить: Хв. Вовк, Знахідки у могилах між Веремем і Стретівкою і біля Трипілля. — В. Гнатюк, Твацтво у східній Галичині. — А. Беретельник, Рубані і виготовлюване дерева. — М. Зубрицький, Народний календар. — В. Жито на віру у сибірських селян. — П. Литвинова-Бартош, Весільні обряди і звичаї в Чернігівщині. — Хв. Вовк, Звістки і листи. — М. Дикар'їв, Програма до збирання відомостей про громади і збірки сільської молоді 4-00 к.
- Матеріали до укр. руської етнології**, т. IV—V. Містить: В. Шухевич, Гуцульщина, ч. II—III. (з ілюстраціями) по 6-00 "
- Матеріали до укр. руської етнології**, т. VI. Містить: Хв. Вовк, Вироби передміського типу у неолітичних становищах на Україні. — М. Зубрицький, Годівля, вушно і продаж овець у Мшаниці, старосамбірського пов. — М. Русов, Гончарство у с. Опшні в Полтавщині. — М. Русов, Вироби з дерева у с. Груні у Полтавщині. — М. Русов, Гребінництво у с. Груні у Полтавщині. — Литвинова-Бартош, Олійниця у с. Землянці, глухів. пов. на Чернігівщині. — А. Веретельник, Олійні у північно-східній Галичині. — М. Шишкевич, Виріб олію на Волині в Галичині. — В. Дожаницький, Народні медицина у ровен. пов. на Волині. — О. Радакова, Золотарство у старобільському пов. у Харківщині. — М. Дикар'їв, Народний календар валуцького пов. 6-00 "
- Матеріали до укр. руської етнології**, т. VII. Містить: В. Шухевич, Гуцульщина, т. IV. (з ілюстраціями) 6-00 "
- Зери**, письмо літературно-наукове р. III, V, VI по 6-00 к VIII, IX, X і XI по (містить між іншими етнографічні праці Д. Ленкого). 10-00 "
- Житє і Слово**, вістник літератури, історії і фольклору, томи I—IV, разом 20-00 "
- Руська історична бібліотека**, т. XIX. В праці Ю. Целевича про опришків зібрано також значне число народних переказів і оповідань про опришків. 3-60 "
- Збірник історично-філософської секції**, т. I—IV. — М. Грушевського Історія України-Руси (містить етнографічний огляд українсько-руської людности в найдавнішій часи) 13-00 "
- Збірник фільологічної секції**, т. II. Розвідки Мих. Драгоманова про українську народну словесність і письменство. Т. I. Містить: Україна в її словесности. — Про доконечність досліду народної словесности в прикарпатській Русі. — Про науковий дослід русько-українських народніх пословиць. — Промова про М. А. Максимовича. — М. А. Максимович, Бго літературне і суспільне значіння. — Відгук лицарської поезії в руських народніх піснях. — До питання про саїди великоруського багатирського епосу на Україні (Лист до Ор. Ф. Мізьгера). — Замітки про систематичне виданє творів української народної словесности. Учена — експедиція в західно-руську країну. — Матеріали й уваги про українську народну словесність (I. Письма про здобутє Азова. II. Стенька Разін — козак Гарасим. III. До справи про вертешну комедію на Україні. IV. Песноговці в українській народній словесности). — Корделія-Замурза Літературно-критичний уривок. — Дві українські інтермеді початку XVII ст. — Найстарші руські драматичні сценя. — Турецькі анекдоти в українській народній словесности 3-00 "
- Збірник фільологічної секції**, т. III. Розвідки Мих. Драгоманова про українську народну словесність і письменство. Т. II. Містить: Байка Богдана Хмельницького. — Українські пісні про волю селян. — Два українські „фавль“ та їх жерела. Нарис із історії загальної порів-

няної літератури. — Шолудивий Буняк в українських народніх оповіданях. — До оповідач про Шолудивого Буняка. — Українські народні оповідання у французькій мові. — Ще про українські народні оповідання у французькій мові. — Фатальна вдова (Карно-психологічна тема в українській народній пісні). — Псоване українських народніх пісень. — Показчик до тт. I і II. Друкарські похибки в тт. I і II.	3-00 К.
Збірник фільологічної секції, т. V Містять: I. Верхратський, про говор галицької Лемків. Побіж граматичної розвідки про говор Лемків подані тут також тексти лемківських народніх оповідач і пісень.	6-00 „
Збірник фільологічної секції, т. VII. Розвідки Михайла Драгоманова про українську народню словесність і письменство. Т. III. Містять: Новий погляд на великоруський багатирський епос Влад. Стасова. — Нові видання Російського Географічного Товариства. — До рецензії „Трудів“ П. Чубинського й „Історій вь живне-описаніяхъ“ Костомарова — Київський відділ Російського Географічного Товариства й остатній збірар України. — Етнографічні студії в Києві. — Археологічний з'їзд у Києві (Кореспонденція з України). — Археологічний конгрес у Києві в серпні 1874 р. — Студії народньої словесности в Великій і Малій Русі — Політико-соціальні думки в нових піснях українського (малоруського) народу. — Веселля на Україні. — Байки Лафонтена та східні оповідання. — Ще P' Apologie des Saint-Maixentais. — Народні оповідання в Росії. — Із історії вірші на Україні. Критичний зривок — Науковий метод в етнографії (Етнографія Славянщини). — Побожні легенди Болгар. — Славянські оповідання про помертвуване власної дитини. — Буддйські початки „слова“ Le Dit de l' empereur Constant і їх рясні у славянському фольклорі. — Славянські оповідання про народина Константина Великого. — Славянські варіанти одної євангельської легенди. — „Живая Старина“. — Для починаючих фольклористів на Україні. — Додатки.	4-00 „
Зубрицький М. Тісні роки	0-30 „
„ „ Про рекручнину	0-18 „
„ „ Начарство бакуну (тютюву) в горах у Галичині в XIX ст.	0-60 „
Клоустон, Народні назва і вигадки	1-00 „
Кузеля Зейон, Славянські балади на тему: хлопець перебираєть ся в жіночу одіж	0-80 „
„ „ Угорський король Матвій Борвін в славянській устній словесности	2-00 „
Левцицький Неучуй І. Сьвітотгляд українського народу. (Написано на основі книги Аевасева „Поэтические воззрѣнія Славянъ на природу“)	0-60 „
Миколович Я. Опис Каменецького повіту	2-00 „
Огоневський Ом. Історія руської літератури, т. IV. (Жителі і характеристики українсько-русських етнографів)	2-00 „
Олехнович В. Раси Европы і їх історичні взаємини	0-70 „
Охримович В. Останки комунізму у Бойків	0-20 „
Руданський С. Твори (т. I—IV). Містять в собі багату збірку народніх оповідач і анекдотів, перевіршованих талановитим поетом	4-00 „
Сторожешко О., Оповідання, I—IV (деякі засновані на народніх мотивах)	2-95 „
Студинський К. Лірники, студня. (Містять словар лірницького жаргону)	0-40 „
Тисяча й одна ніч, у перекладі М. Ловинського. Вип. I.	1-60 „
„ „ „ „ „ II.	1-40 „
Франко Ів. „Жіноча неволя в народних піснях	0-70 „
„ „ Коли ще зьвірі говорили (байки для молодіжи)	0-80 „
„ „ Абу Каземові кашці, арабська казка (віршом)	0-40 „
„ „ Коваль Бассім, арабська казка (віршом)	1-80 „
„ „ Варлаам і Йосаф, старохрист. роман	4-00 „
„ „ Лис Микита (віршом)	1-00 „
„ „ Наші коляди	0-40 „
„ „ Дулян Кобилиця	0-40 „
„ „ Наливайко в жідині бшці. Причинок до історії легенди	0-35 „
„ „ Пісня про Правду і Неправду	1-00 „
„ „ Притча про сльпця і хромця	1-00 „

Ціна тому 4 корони.